

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๐
วันจันทร์ที่ ๑๙ เดือนมีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

สำนักกรรมการประชุมและตัวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการตรวจสอบแล้ว วันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

สภารับรองในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๐ วัน จันทร์ ที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

LIRT

Legislative Information Repository of Thailand

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๑ / ๒๕๕๐
วันจันทร์ที่ ๑๙ เดือนมีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๔ นาฬิกา
จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๙๓ คน

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านสมาชิกครับ
ขณะนี้สมาชิกลงชื่อมาประชุมครบตามจำนวนองค์ประชุมแล้วนะครับ ผมขอเปิดการประชุม
เพื่อดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม เรียนให้ที่ประชุมทราบ
เมื่อวานนี้เรามีการประชุมนอกรอบนะครับ ทั้งวันตั้งแต่เช้าจนเย็นก็เพื่อให้ซักถามแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นกันในเรื่องการทำงานของคณะกรรมการสิทธิการชุดต่าง ๆ ไปเรียบร้อยแล้วครับ รวมทั้ง
มีข้อเสนอแนะเรื่องอื่น ๆ แล้วหลายท่านก็ให้ความสนใจว่าการประชุมนอกรอบในบางเรื่อง
อาจจะเป็นผลดีที่จะได้พูดคุยกันในเรื่องยาว ๆ ให้จบ อย่างเช่น เราจะต้องคิดทำอย่างไร
ในการดำเนินการเรื่องประชามติ เป็นต้น ก็คงจะหาโอกาสที่จะดำเนินการอีกนะครับ ผ่านจาก
วาระที่ ๑ นะครับ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ระเบียบวาระที่ ๒ พิจารณารายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานของ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ตามที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้จัดสัมมนา ของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๕ ถึงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ณ โรงแรมสปริงฟิลด์ (Springfield) อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อระดมความคิดเห็น นำเสนอผลสรุปแนวทางในการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และประมวลความคิดเห็น ที่ได้รวบรวมจากทุกภาคส่วนนั้น บัดนี้ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญจะได้รายงาน ความคืบหน้าในการดำเนินงานเพื่อให้ที่ประชุมได้รับทราบและพิจารณาต่อไปนะครับ

ผมขอเชิญท่านคณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ เชิญครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญท่าน กรรมการครับ ถ้าพร้อมแล้วผมขออนุญาตเชิญท่านประธานคณะกรรมการหรือผู้แทน แถลงรายงานเลยครับ เชิญครับ

นายอัศวินวิทย์ สุมาวงศ์ (กรรมการ) : ท่านประธานสภาที่เคารพ ผม อัศวินวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ขอรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่า หลังจากที่ได้ รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาเมื่อเดือน ที่แล้ว แล้วคณะกรรมการได้ไปสัมมนาที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อพิจารณาความเห็นของ อนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ กรอบ รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนที่ ได้รับมาจากการรับฟังความคิดเห็น และได้พิจารณารัฐธรรมนูญในกรอบต่าง ๆ และก็มี มติกำหนดแนวทางในการยกร่างรัฐธรรมนูญของกรอบต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งรายละเอียดนั้น ผมใคร่ขอให้ท่านปรกณ โฆษกคณะกรรมการ ได้เป็นผู้แถลงรายละเอียดต่อไปครับ

นายปรกณ ปรียากร (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิก สภาร่างรัฐธรรมนูญ ผม ปรกณ ปรียากร กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ขอชี้แจง รายงานการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ได้

LIRT

ไปประชุมสรุปรวบรวมความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้ทำงานมาตลอดตั้งแต่เริ่มต้นการทำงาน
เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคมเป็นต้นมา จนถึงวันที่ ๕ มีนาคม -----

- ๓/๑

ซึ่งเป็นระยะเวลาในการทำงานประมาณ ๑ เดือนกับ ๑๐ วัน เพื่อที่จะสรุปความคิดทางด้านต่าง ๆ ที่ได้ทั้งจากส่วนที่เป็นการพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับกรอบความคิดในการที่จะยกร่างรัฐธรรมนูญที่ได้ผ่านการชี้แจงไปสู่ที่ประชุมแล้ว ขณะเดียวกันก็ประมวลความคิดเห็นที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งข้อคิดอื่น ๆ ที่ได้มีการเสนอความเห็นเข้ามาโดยองค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษา สมาคม มูลนิธิ ตลอดจนพี่น้องประชาชนโดยส่วนรวม รายละเอียดของการดำเนินงานมีเอกสารที่แจกต่อท่านสมาชิกไปแล้วนะครับ เป็นปกสีชมพู ซึ่งจะเป็นเอกสารสรุปความคิดเห็นของกรอบที่ได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญใน ๓ กรอบ ก็คือกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง และกรอบที่ ๓ ว่าด้วยองค์กรตรวจสอบอิสระและศาล แต่อยากจะเรียนว่ากรอบทั้ง ๓ กรอบนั้นยังไม่ใช่เป็นข้อยุติในการที่จะนำไปสู่รายละเอียดต่าง ๆ นะครับ เพราะในขั้นตอนถ้าเราดูจากตารางระยะเวลาเบื้องต้นในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญที่ได้แจกไปพร้อมเอกสารนี้ด้วย ก็จะเห็นว่าในระหว่างนี้เราอยู่ในขั้นตอนที่ ๕ นะครับ ซึ่งวันนี้เป็นวันที่ ๑๙ มีนาคม พรุ่งนี้จะเป็นวันที่ ๒๐ มีนาคม ซึ่งการประชุมในกรอบที่ ๓ ยังไม่ได้เสร็จทั้งหมดนะครับ เพราะฉะนั้นในวันนี้ก็อาจจะชี้แจงให้ท่านทั้งหลายเห็นในภาพรวมกว้าง ๆ

ในกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการกระจายอำนาจนั้น เราก็ใช้หลักที่จะมุ่งเน้นเรื่องของการเพิ่มและให้หลักประกันทางด้านของสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งเสริมสร้างให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวางกับปรับให้ระบบกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่นมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งถ้าเราดูในเอกสารนะครับ ผมคิดว่าผมคงไม่จำเป็นต้องชี้แจงยาว เพราะมีเอกสารประกอบอยู่แล้ว ก็คือในประเด็นแรกนั้นเป็นเรื่องของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ก็จะเป็นประเด็นย่อย ก็ได้แก่ เรื่องของการให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญรับรองแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญที่มีการพัฒนามาโดยลำดับจนถึงรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๕๔๐ ที่ให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างกว้างขวางและอยากที่จะให้มีผลบังคับมากยิ่งขึ้น ซึ่งอันนี้เสียงความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องนี้

ก็ค่อนข้างที่จะชัดเจนนะครับ เราก็พยายามที่จะพิจารณาความเห็นของอนุกรรมการ
ซึ่งท่านทั้งหลายดูในคอลัมน์ (Column) ที่ ๒ ในหน้าแรกก็จะเห็นความเห็นของอนุกรรมการ
กับความเห็นของคณะกรรมการ สิ่งที่เป็นเรื่องที่สำคัญก็คือเรื่องของความพยายามที่
จะตัดคำว่า ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยระบุสาระสำคัญแห่งสิทธิต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน
มากยิ่งขึ้นนะครับ แม้จะไม่มีกฎหมายบัญญัติศาลก็ต้องตีความรับรองสิทธิเสรีภาพ
ที่รัฐธรรมนูญรับรองแล้ว มีการกำหนดระยะเวลาในบทเฉพาะกาลให้รัฐต้องออกกฎหมาย
ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดนะครับ และให้ประชาชนสามารถนำคดีที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพ
เสนอต่อศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ หรือศาลอื่น ๆ นะครับ แต่คำว่า
ศาลสิทธิมนุษยชน ได้มีความเห็นของอนุกรรมการ เราก็ตัดตรงนี้ออกนะครับ ส่วนในเรื่อง
ของการให้สิทธิและเสรีภาพตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยรับรองมีผล
ผูกพัน เช่นเดียวกับสิทธิเสรีภาพที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น ก็มีรายละเอียดที่นำไปสู่
การพิจารณาในความเห็นของคณะกรรมการดังที่แสดงไว้ ในเรื่องของมาตรา ๔ เรื่องของ
สิทธิของคนไทยและบุคคลที่อยู่ในเขตอำนาจรัฐไทย ก็มีความเห็นของอนุกรรมการ
ตลอดจนความเห็นของกรรมการที่ได้เห็นภาพไว้ชัดเจนครับ -----

เรื่องของสิทธิเสรีภาพของสื่อ ก็มีการพิจารณาเรื่องของการเพิ่มการคุ้มครองเสรีภาพสื่อให้กว้างขวางชัดเจนขึ้น ตัวอย่างเช่น ห้ามปิดกิจการหนังสือพิมพ์ ห้ามทำการพิมพ์ และห้ามสื่อสารด้วยวิธีอื่น ๆ นั้นกระทำมิได้นะครับ ห้ามนักการเมืองเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในสื่อ ห้ามรัฐหรือเอกชนควบรวมกิจการหรือผูกขาดสื่อ นะครับ ซึ่งในรายละเอียดนั้นอนุกรรมการกรอบที่ ๑ จะไปพิจารณาเพิ่มเติม เรื่องที่ ๔ ก็คือเรื่องของสื่อ นั้นนะครับ ได้มีการนำเอามาตรา ๔๐ เรื่ององค์กระอิสระที่ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ ซึ่งในกฎหมายปี ๒๕๔๐ นั้นอยู่ในเรื่องสิทธิเสรีภาพ นะครับ เราจะย้ายหมวดนี้ไปไว้ในหมวดที่ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยกำหนดให้เป็นสภาพบังคับ และในขณะเดียวกันปัญหาที่เกิดขึ้นในรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว เรื่องของมาตรา ๔๑ ก็ควรจะมีสภาพบังคับอย่างจริงจัง และควรมีมาตรการบังคับในกรณีที่รัฐบาลมีการแทรกแซงสื่อ เรื่องของการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้ได้รับความสนใจจากพี่น้องประชาชน และมีการแสดงความเห็นเข้ามาอย่างมากระดับ และที่ประชุมก็พิจารณาความเห็นเหล่านั้น เพื่อที่จะนำเข้ามาสู่การประกอบในการยกร่างรัฐธรรมนูญ สาระสำคัญที่ได้ข้อสรุปก็คือว่า ๑. ก็คือให้มีการศึกษาภาคบังคับ ๑๒ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย แต่ว่าตรงจุดนี้ได้มีการแก้ไข คำว่า ภาคบังคับ เป็น ชั้นพื้นฐาน นะครับ ของอนุกรรมการเสนอว่าเป็น ภาคบังคับ แต่ว่าคณะกรรมการเห็นว่าต้องใช้คำว่า การศึกษาชั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว แต่เพิ่มว่า รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เพราะอันนี้เป็นปัญหาใหญ่ของการจัดระบบการศึกษาในขณะนี้ ที่ผมเชื่อว่าพี่น้องประชาชนทั้งหลายก็ประสบปัญหาในเรื่องของการเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากที่ต่าง ๆ เรื่องที่ ๒ ก็คือการพัฒนามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน เรื่องที่ ๓ ส่งเสริมการศึกษาภาคเอกชนและการศึกษาทางเลือกของประชาชน เรื่องที่ ๔ การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา โดยกำหนดให้เป็นสิทธิขององค์กรเหล่านี้ในการจัดการศึกษา ในประการที่ ๕ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต และสามารถนำประสบการณ์มาเทียบวุฒิการศึกษาได้ นอกจากนั้นก็มติดอนุมัติให้ฝ่ายเลขานุการไปพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการที่รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้อยู่ในสถานะที่ยากลำบาก เพราะอันนี้เป็นข้อคิดเห็นที่ได้มาจากองค์กรต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอความเห็น

รัฐน่าจะมีหลักประกันในเรื่องนี้ ซึ่งเราก็เห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะฉะนั้นอยากจะย้ำตรงนี้ว่าความคิดเห็นของประชาชนมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ในประเด็นต่อไปเป็นเรื่องของการประกันความเป็นอิสระของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ที่เกี่ยวข้องกับสื่อ อันนี้เป็นปัญหาใหญ่มากในปัจจุบันนี้ครับ ที่ประชุมก็พิจารณาเห็นว่าควรจะมีการคุ้มครองกรณีปฏิบัติหน้าที่ เสนอข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยสุจริต อันนี้ย้ำว่าเป็นเรื่องของการคุ้มครองนะครับ ประการที่ ๒ ก็คือตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่และจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหลักประกันว่าให้สื่อสามารถสื่อสารในเรื่องนี้ได้อย่างเป็นอิสระ ในประเด็นเรื่องต่อไปก็คือเรื่องของเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพของข้าราชการ พนักงานของรัฐ และองค์กรอิสระ ที่ประชุมเห็นว่าเพื่อคุ้มครองเสรีภาพในการรวมกลุ่มให้กว้างขวางและเท่าเทียมกัน สามารถที่จะกระทำได้นะครับ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบต่อผลประโยชน์สาธารณะ การคุ้มครองสถาบันครอบครัว ที่ประชุมก็เห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ และเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากสถาบันครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานที่สำคัญที่ควรได้รับการคุ้มครองจากรัฐและสังคมทุกภาคส่วน ในขณะเดียวกันก็เพิ่มสิทธิเด็กตามหลักอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ไทยเป็นภาคี ในด้านการคุ้มครองผู้พิการและผู้สูงอายุ เพื่อให้เรื่องนี้มีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับกับความเห็นขององค์กรที่ทำหน้าที่ทางด้านนี้ที่ได้มีข้อเสนอเข้ามาอย่างหลากหลายนี้ครับ -----

เราก็พิจารณาว่าให้คนเหล่านี้เป็นผู้ทรงสิทธิ ไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับการสงเคราะห์ แล้วรัฐนั้นต้องให้การสนับสนุนในการให้มีการดำรงชีวิตที่เพียงพอ ขณะเดียวกันก็มีข้อเสนอใหม่ที่ทางคณะกรรมการเห็นว่าน่าจะนำเข้ามาสู่การดำเนินการ ก็คือเรื่องของการส่งเสริมให้มีการออมเมื่อชราภาพ ซึ่งเรื่องนี้ได้ย้ำอีกครั้งหนึ่งว่าเป็นความเห็นที่เข้ามาจากพี่น้องประชาชน เรื่องของการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐ ซึ่งในอดีตนั้นไม่มีบทบัญญัติเรื่องนี้ในรัฐธรรมนูญ และมีผลทำให้ผู้ที่ให้ข้อมูลข่าวสารต่อรัฐนั้นมีปัญหา เราก็ให้บัญญัติเรื่องนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญ เรื่องของการคุ้มครองคนยากจนก็เช่นเดียวกันนะครับ ที่ประชุมเห็นว่าให้รัฐมีหน้าที่จัดสวัสดิการและสงเคราะห์คนยากจน เรื่องของสิทธิของบุคคลที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เห็นควรเพิ่มสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สิทธิของผู้เสียหาย เพิ่มสิทธิของเด็ก เยาวชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยให้คณะกรรมการ กรอบที่ ๓ ซึ่งจะไปเชื่อมโยงกับกรอบที่ ๓ ต่อไป ไปพิจารณาในรายละเอียด เรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองของประชาชน อันนี้ถือว่าเป็นจุดเด่นของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่มีการพูดถึงอย่างกว้างขวางว่าเป็นเรื่องของการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและให้บทบาทของประชาชนมีมากขึ้น ตั้งแต่เรื่องของการมีส่วนร่วมในการออกเสียงประชามติ เรื่องของการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รายละเอียดมีค่อนข้างมาก ผมคงจะให้ท่านทั้งหลายลองพิจารณาในเอกสารเพื่อประหยัดเวลาของที่ประชุมในการที่จะชี้แจง ยกเว้นในบางเรื่องซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ อย่างเช่น เรื่องของการเพิ่มบทบัญญัติในการออกเสียงประชามติของส่วนท้องถิ่น เรื่องของการกำหนดให้จำนวนประชาชนที่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาตินี้ให้ลดจำนวนลงเหลือน้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ ชื่อ และที่ประชุมเห็นว่าให้เหลือ ๒๐,๐๐๐ ชื่อ ในระดับท้องถิ่นนั้นก็ลดลงตามสัดส่วนของประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และขณะเดียวกันก็ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านรัฐสภา ก็คือในระดับชาตินั้นให้ใช้เฉพาะกรณีของการถอดถอน ส่วนระดับท้องถิ่นก็ให้ใช้ได้กว้างขวางมากขึ้น การมีส่วนร่วมในทางนิติบัญญัติ ซึ่งอันนี้ก็เป็นประเด็นที่ได้รับข้อเสนอมาจากภาคประชาชนและพี่น้องประชาชนอย่างกว้างขวางก็คือเราพยายามจะมุ่งเน้นที่จะลดจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายจาก ๕๐,๐๐๐ ชื่อ

เป็น ๒๐,๐๐๐ ชื่อ เพื่อให้สิทธินี้สามารถมีผลบังคับใช้ได้จริง และขณะเดียวกันก็ลดจำนวนผู้
 เข้าชื่อเสนอกฎหมายจากกึ่งหนึ่งเหลือหนึ่งในสี่ในส่วนของท้องถิ่น ซึ่งอันนี้ในส่วนของท้องถิ่นนั้น
 ผมคิดว่าพี่น้องประชาชนที่อยู่ในระดับท้องถิ่น และสนใจการเมืองท้องถิ่นก็จะได้ประโยชน์จาก
 หลักประกันของกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการรับทราบ
 ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ก็มีการขยายสิทธิในกรณีของรัฐและท้องถิ่นจะทำแผนพัฒนาและ
 กำหนดนโยบายสาธารณะ เช่นเดียวกันกับเรื่องของให้มีการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และก็เพิ่ม
 สิทธิในการติดตามการดำเนินงานของภาครัฐ ในอีกประเด็นหนึ่งนั้นเป็นเรื่องของการให้รัฐสภา
 มีส่วนร่วมในการใช้อำนาจของรัฐภายนอก รัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหาที่ถกเถียงกันมาก
 ในทางการเมืองในระยะเวลาที่ผ่านมา ก็คือการทำสัญญาที่ผูกพันงบประมาณแผ่นดิน ในกรณี
 ที่สำคัญ ๆ ที่กระทบต่อกฎหมายภายใน หรือลดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่น
 ความตกลงเรื่องเขตการค้าเสรี หรือเอฟทีเอ (FTA – Free Trade Area) ซึ่งในกรณีนี้เราจะเห็น
 ภาพชัดว่าที่ผ่านมารัฐกระทำโดยมิได้ปรึกษารัฐสภา ในจุดนี้ก็จะเน้นในเรื่องของความสำคัญ
 ของพี่น้องประชาชนในประเด็นที่ว่าจำเป็นที่จะต้องให้เรื่องนี้ได้รับการตรวจสอบจากประชาชน
 ด้วย ส่วนในด้านของกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมนั้น -----

อันนี้เป็นเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชนอยู่แล้ว เราก็เห็นว่าน่าที่จะดึงเรื่องเหล่านี้มาเป็นหลักประกันไว้ในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เพื่อที่จะทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น นั่นก็คือสนับสนุนส่งเสริมให้มีพื้นที่ หรือเวทีสาธารณะ สภาชาวบ้าน พื้นบ้านระดับพื้นที่หรือระดับจังหวัด ซึ่งอันนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นอยู่แล้วในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ จัดให้มีกลไกส่งเสริมสนับสนุนการเมืองที่เราเรียกกันว่า การเมืองภาคพลเมือง โดยจัดตั้งกองทุนการเมืองภาคพลเมืองเพื่อให้ประชาชนจัดทำนโยบาย กฎหมาย ข้อบัญญัติท้องถิ่น จัดเวทีนโยบายสาธารณะ จัดสภาชาวบ้าน จัดกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งของการเมืองภาคพลเมืองเป็นหน้าที่ สิ่งเหล่านี้ต้องถือว่าเป็นความก้าวหน้าอย่างมากของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ อีกด้านหนึ่ง ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ภาคเอกชนนะครับ เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในการตรวจสอบภาครัฐ คือเดิมนั้นเราจะพบว่าภาคเอกชนของเราที่มีบทบาทกว้างขวางบางครั้งก็ถูกละเลย ก็จะทำให้มีกฎหมายว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ชัดเจน เป็นเจตนารมณ์ในกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อที่จะไปออกเป็นกฎหมายต่อไป อีกด้านหนึ่งซึ่งได้ทั้งจากความคิดเห็นของประชาชน งานวิจัยในทางวิชาการ ตลอดจนความก้าวหน้าของวิชาการด้านกฎหมายมหาชน เราพูดถึงเรื่องสิทธิชุมชน สิทธิชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ก็ถือว่าให้สิทธิดังกล่าวนี้มีการรับรองและบังคับใช้ ด้วยการคุ้มครองสิทธิการมีส่วนร่วมรับรองให้มีสิทธิฟ้องหน่วยงานของรัฐ แต่เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย คุ้มครองความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความสมบูรณ์ยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรับรองให้ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมซึ่งครอบคลุมชนกลุ่มน้อยและชุมชนท้องถิ่น ความจริงในที่ประชุมมีการพูดกันถึงเรื่องชุมชนพื้นเมือง แต่ว่าคณะกรรมการได้ตัดความเห็นในเรื่องนี้ออกนะครับ มาถึงเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งได้รับเสียงเข้ามาจากบรรดาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นค่อนข้างมาก และเราก็เห็นว่าบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นนั้น ควรที่จะเป็นบทบาทที่มีความชัดเจนและมีส่วนคู่ขนานกับการพัฒนาเช่นเดียวกับการเมืองในระดับชาติ เรื่องของการกระจายอำนาจปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจึงมีการพูดกันอย่างกว้างขวางในคณะอนุกรรมการ กรอบที่ ๑ และที่ประชุมของกรรมการทั้งหมดยกเว้นด้วยในประเด็นที่สำคัญก็คือ ๑. การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น ความจริงเมื่อเช้านี้ก็มีผู้บริหารท้องถิ่นจากภาคอีสานนะครับ

โทรศัพท์เข้ามาแล้วก็ขอคุยในเรื่องนี้ และผมก็ได้ชี้แจงทำความเข้าใจไปว่าเป็นเรื่องที่เราสามารถวางบทบัญญัติเรื่องนี้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญได้ แต่ว่าในรายละเอียดต่าง ๆ นั้นมันต้องมีกฎหมายรองรับ ก็คือกฎหมายลูกของการปกครองท้องถิ่น เรื่องของการกระจายอำนาจในด้านการคลัง การบริหารบุคคล และกิจการสาธารณะ ชัดเส้นได้คำว่ากระจายอำนาจ นะครับ จะไม่ไปถูกบล็อก (Block) อยู่ตรงจุดใดจุดหนึ่งของระบบงานภาครัฐ ต้องกระจายอำนาจลงไปสู่ส่วนท้องถิ่นโดยตรง และให้จังหวัดที่มีความพร้อมสามารถปกครองตนเองได้ โดยผ่านการลงประชามติของประชาชนในพื้นที่ร่วมตัดสินใจกับราชการส่วนกลางนะครับ ที่นี้ในเอกสารนี้เราใช้คำว่า รัฐบาลกลาง ตอนที่ของอนุกรรมการ แต่ว่าคณะกรรมการเห็นว่าคำนี้เราจะไม่ใช่ เพราะประเทศไทยไม่มี คำว่า รัฐบาลกลาง กับรัฐบาลท้องถิ่น ก็ให้แก้ไข โดยยังคงราชการส่วนภูมิภาคไว้และกำหนดเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นนะครับ ส่วนความพยายามในการที่จะมีผู้นำเสนอเรื่อง การกระจายอำนาจไปสู่กลุ่มจังหวัด บนฐานวัฒนธรรมนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการไม่เห็นด้วยนะครับ ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลในทางปฏิบัติ ให้มีอำนาจในการศึกษา การบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งทรัพยากรสิ่งแวดล้อม อันนี้ก็ให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ โดยต้องกำหนดในบทเฉพาะกาลถึงช่วงระยะเวลาในการจัดทำกฎหมายทางด้านต่าง ๆ นะครับ -----

ซึ่งอันนี้ที่ประชุมตัดคำว่า กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ไปนะครับ ในความเห็นของ คณะอนุกรรมการ เรื่องของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นนั้นจะ ไม่มีการกำหนด ไม่ควรกำหนด ในกฎหมายรัฐธรรมนูญจะไม่พูดเรื่องนี้ไว้ครับ คุณสมบัติของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ต้องทบทวนเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งอันนี้ก็เช่นเดียวกันกับ ในระดับชาติ เพราะคำว่า ผลประโยชน์ทับซ้อน นั้นทำให้ก่อให้เกิดปัญหาของการใช้อำนาจรัฐ ที่ทำให้ความขัดแย้งในสังคมสูงมากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา เรื่องของการบริหารงานบุคคล ท้องถิ่นก็จะเน้นในเรื่องของการที่จะให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของท้องถิ่นที่เป็นกลาง ต้องชี้ได้คำว่า เป็นกลาง นะครับ แล้วก็เป็นเอกภาพ และเปลี่ยนชื่อ พนักงานท้องถิ่น เป็น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น อันนี้เป็นความเห็นที่เข้ามาจากการแสดงความคิดเห็นของ บรรดาพนักงานท้องถิ่นที่ทำงานอยู่ในส่วนต่าง ๆ หลายแห่งนะครับ มีเอกสารเข้ามา มากมาย และก็คำว่า ข้าราชการ นี่ดูเหมือนว่าจะเป็นคำที่ทุกคนในประเทศไทยยังถือว่ามีส่วน ที่จะทำให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติภารกิจสาธารณะมากขึ้น การกำกับดูแลท้องถิ่นนั้น ก็จะส่งเสริมให้มีระบบกลไกที่เป็นอิสระในการติดตาม กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลที่เป็นกลางและมีเอกภาพ ขณะเดียวกันปัญหาใหญ่ที่อยากจะเรียนต่อที่ประชุมและสื่อไปยัง บรรดาผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหลายด้วยนะครับ เพราะอันนี้มีความเห็นเข้ามาเยอะ และที่ประชุม ก็เป็นเรื่องที่น่าจะมีการบัญญัติไว้ ก็คือมีมาตรฐานกลางที่ชัดเจนในการติดตาม กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล ทั้งนี้เพื่อจะทำให้มาตรฐานของการบริการสาธารณะของท้องถิ่น ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็น และเวลานี้ก็จะเห็นว่าความลักลั่นของมาตรฐานเหล่านี้ ก็มีอยู่ในที่ต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ส่วนในเรื่องของการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างราชการ ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ที่ประชุมเห็นว่าต้องมีการไปปรับ และให้ชัดเจนของการแบ่งอำนาจ การมอบอำนาจ และการกระจายอำนาจ ทั้งนี้เพื่อให้ จังหวัดในฐานะที่เป็นส่วนภูมิภาคนั้นมีบทบาทที่สำคัญอย่างแท้จริงในการบริหารงาน ทางด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน

ในหมวดที่ว่าด้วยหน้าที่ของชนชาวไทย ก็มีการพูดถึงเรื่องของการเพิ่มเติม หน้าที่ของชนชาวไทยเฉพาะที่จำเป็น เช่น การลงประชามติ ส่วนหน้าที่ของสถาบันครอบครัว

หน้าที่ในการเสียภาษีอากร รวมทั้งภาษีอื่น ๆ นั้นก็ตัดออกนะครับ เรื่องของการเลือกตั้งนั้น ให้กำหนดเรื่องสิทธิเลือกตั้งนั้นเป็นหน้าที่นะครับ เรื่องของคนต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย ควรมีหน้าที่ที่กำหนดไว้ชัดเจนหรือไม่ ซึ่งมีความเห็นเสนอเข้ามาเนี่ยะครับ เราก็คิดว่าเรื่องนี้ก็ตัดออกนะครับ ส่วนข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักการบริหารราชการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ที่ประชุมเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญนะครับ เพราะเป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้ระบบการบริหารราชการแผ่นดินที่ผ่านมามีปัญหา ถึงแม้ว่าหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีนั้นจะถูกกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์ แต่ก็ยังต้องเร่งที่จะทำให้มีการดำเนินการเรื่องนี้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็เห็นควรเพิ่มประเด็นว่า สิทธิของคนไทยในต่างประเทศนะครับ ในด้านของหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงเลือกตั้งนี้ก็ให้เป็นไปตามกฎหมาย

ในหมวดที่ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐก็ยังใช้ชื่อเดิม แม้ว่าจะมีข้อเสนอให้เปลี่ยนชื่อของหมวดนี้ เมื่อใช้ชื่อเดิมแล้วนี้ก็มากำหนดว่าแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐสำคัญต้องมีสภาพบังคับ ทั้งนี้เพื่อให้แนวนโยบายที่สำคัญและส่งผลกระทบโดยตรงต่อส่วนรวมมีหลักประกันและมีผลใช้บังคับ -----

เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การกระจายอำนาจ กระบวนการยุติธรรม สิ่งแวดล้อม
ผังเมือง การใช้ที่ดิน เด็ก เยาวชน และครอบครัว การศึกษาและวิจัย การสาธารณสุข เสรีภาพ
ของสื่อ นอกจากนี้แล้วที่ประชุมเห็นว่าน่าที่จะมีการกำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเพิ่มเติม
ก็คือเพิ่มเติมนโยบายเกี่ยวกับฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ และองค์กรตรวจสอบ ประการที่ ๒
นั้นเพิ่มเติมเรื่องของรัฐพึงปฏิรูปการจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นธรรมและให้เพียงพอที่จะดำเนิน
ตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เรื่องที่ ๓ เห็นควรที่จะกำหนดเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ อันนี้เป็นความเห็นที่มาจากการรับฟังความคิดเห็นของ
สถาบันการศึกษา องค์กรวิชาการ และขณะเดียวกันก็เป็นความคิดเห็นที่ได้จากที่ประชุมรับฟัง
จากการประชุมร่วมของกรรมาธิการวิสามัญการมีส่วนร่วมและประชาคม เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม
ที่ผ่านมา เรื่องของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่เพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้
ความเห็นในการตรากฎหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อประชาชนใน
ระยะยาว ขณะเดียวกันในประการที่ ๕ ก็เห็นควรที่จะส่งเสริมเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และนวัตกรรม และมีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในประการที่ ๖ นั้นเป็นเรื่องที่รับรองให้มีการ
จัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดินและแผนนิติบัญญัติ ซึ่งความจริงเรื่องนี้ได้มีการทำล่วงหน้าไป
แล้ว แต่ว่าก็ดูเหมือนว่าเพื่อป้องกันความล้าหลังที่จะเกิดขึ้นในระบบราชการในอนาคต หรือ
อาจจะไม่ทำให้เกิดภาวะที่เรียกว่า หยุดนิ่ง ก็จะทำให้เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สมจริง ทั้งนี้เพราะว่าเรื่อง
ของแผนบริหารราชการแผ่นดินเป็นเรื่องที่สำคัญ และไม่ควรที่จะเป็นเรื่องของทางการเมือง
ประการที่ ๗ รัฐพึงสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้รักสามัคคี ประการที่ ๘ นั้นเป็นเรื่องของการ
ให้องค์กรดูแลการปฏิรูปกฎหมายและตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ ทั้งนี้เพื่อที่จะ
ทำให้ไม่เกิดปัญหาเรื่องที่ไม่มีการบัญญัติกฎหมาย แม้จะมีเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญระบุไว้
แล้ว ในประการที่ ๙ กำหนดให้มีแนวคิดเรื่องความเข้มแข็งของพลเมือง และในประการ
สุดท้ายในกรอบนี้ ในกรอบที่ ๑ ก็คือเรื่องของการแยกเรื่องศิลปวัฒนธรรมออกจากการศึกษา
 ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้เรื่องของการดำเนินการในเรื่องนี้มีจุดมุ่งเน้นที่มีสาระสำคัญชัดเจนมากขึ้น
อันนี้เป็นสาระสำคัญของข้อพิจารณาในกรอบที่ ๑ นะครับ ขอเชิญท่านไพโรจน์พูดในเรื่องของ
กรอบที่ ๒ ครับ

LIRT

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายเดโช สอนานนท์ รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น (กรรมธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ไพโรจน์ พรหมสาส์น เป็นกรรมธิการอยู่ในกรอบที่ ๒ โดยเหตุที่ว่าท่านประธานยังไม่อยู่ในที่นี้ กระผมขออนุญาตต่อที่ประชุมรายงานต่อที่ประชุมถึงผลการพิจารณาในกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง กระผมขอกราบเรียนว่าในการประชุมพิจารณาของคณะกรรมการฯ กรอบที่ ๒ นั้นเราได้พิจารณาขณะที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร แล้วก็ได้ไปพิจารณาเพิ่มเติมที่ชะอำ ร่วมกับคณะกรรมการยกกว้างๆ ทั้งหมด ก็มีบางประเด็นที่มีการเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อย บางประเด็นก็ยังเหมือนเดิมที่ได้เคยมีการกำหนดไว้ แต่ว่าในหลายประเด็นก็อยู่ระหว่างที่เรา นำกลับมาพิจารณาทบทวนเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นผมก็ขอกราบเรียนต่อทางสภา รวมทั้งพี่น้องประชาชนที่รับฟังอยู่ในขณะนี้ด้วยว่า สิ่งที่น่าเรียนต่อที่ประชุมในวันนี้ นั้นเป็นเพียงข้อกำหนดหรือข้อยุติในเบื้องต้น ในบางเรื่องบางอย่าง และส่วนว่าข้อยุติในเรื่องที่สำคัญเรื่องใดจะเป็นประการใดนั้น คณะกรรมการยกกว้างๆ คงจะต้องนำเสนอต่อที่ประชุม สภาว่างรัฐธรรมนูญทั้งสภา รวมทั้งขณะนี้เราก็ตูอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นจากทั่วทั้งประเทศมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย กระผมขออนุญาตกราบเรียนในประเด็นที่สำคัญๆ เท่าที่สามารถสรุปได้มีดังต่อไปนี้ครับ

- ๙/๑

ในเรื่องแรกว่าด้วยหมวดรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเรื่องของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็เห็นของส่วนใหญ่ว่าควรจะลดจำนวนลงมาก็คือมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียง ๔๐๐ คน ในจำนวน ๔๐๐ คนนี้นั้นก็น่าจะมาจากการเลือกตั้ง ไม่มีปาร์ตี้ลิสต์ (Party list) นะครับ แต่ว่าถ้าหากจะมีก็อาจจะมีในระบบสัดส่วน ซึ่งในระบบสัดส่วนเป็นอย่างไรนั้นก็คงจะอยู่ระหว่างการพิจารณานะครับ ถ้าหากว่ามีระบบสัดส่วนเพิ่มเติมเข้ามา ก็หมายความว่าในสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๔๐๐ คนนี้นั้นจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้ง จากเขตเลือกตั้ง ๓๒๐ คนนะครับ ส่วนอีก ๘๐ คนนั้นก็กำลังอยู่การพิจารณาว่ามีที่มาอย่างไร ซึ่งเรื่องนี้นั้นก็ยังไม่เป็นที่ยุตินะครับ

ในเรื่องที่ ๒ ประเภทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างที่เรียนแล้วนะครับว่าเป็น สส. แบบแบ่งเขตนะครับ ประเภทของสภาผู้แทนราษฎรที่จะเลือกมานั้นมาจากการแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งจะเป็นเขตที่ใหญ่ขึ้น เขตหนึ่ง ๓ คน แล้วในเขตทั้ง ๓ คนนี้นั้นก็ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ในเขตนั้นสามารถเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ทั้ง ๓ คนซึ่งโดยรายละเอียดในเรื่องนี้จะเป็นอย่างไรรั้น ฝ่ายเลขานุการจะรับไปพิจารณาเพิ่มเติมรายละเอียดครับ

ประเด็นที่ ๓ ในเรื่องของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการสมัครรับเลือกตั้ง คุณสมบัติในข้อแรกที่ประชุมเห็นด้วยว่าไม่ควรจำกัดในเรื่องวุฒิการศึกษา แล้วก็ต้องแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินก่อนสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งได้มีความเห็นเพิ่มเติมให้เพิ่มเรื่องการแสดงรายการเสียภาษีด้วยนะครับ ลักษณะต้องห้าม ต้องไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยให้ได้พ้นโทษมายังไม่ถึง ๕ ปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ความผิดนั้นกระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วยนะครับ โดยให้เพิ่มกรณีถูกถอดถอนและการทุจริต แม้จะพ้นระยะเวลา ๕ ปีแล้วก็ยังคงต้องห้ามอยู่นะครับ ในเรื่องการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แม้จะเป็นเพียงการรอลงอาญาให้จำคุกก็ควรให้พ้นจากตำแหน่งนะครับ ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วยโดยให้เพิ่มความว่า เว้นแต่ความผิดนั้นกระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือความผิดฐานหมิ่นประมาท นะครับ การสังกัดพรรคการเมืองก็จะมีประเด็นในกรณีของการยุบสภา และการที่ควรวาระตามปกติ กรณีการเลือกตั้งตามปกติ คือหมายถึงครบวาระ

การดำรงตำแหน่ง ต้องสังกัดพรรคการเมืองก่อนรับสมัครเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน

ส่วนการยุบสภานั้นเดิมก็กำหนดไว้ว่า ต้องสังกัดพรรคการเมืองก่อนวันรับสมัครเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ทั้งนี้โดยมีสมมุติฐานว่าการเลือกตั้งกรณียุบสภาที่ดี การเลือกตั้งโดยครบวาระก็ดีนั้นครับ รายละเอียดต่าง ๆ ทางฝ่ายเลขาจะรับพิจารณาว่า ควรจะไม่เร็วหรือไม่ช้ากว่ากี่วัน อะไรต่อไปนะครับ การรวบรวมพรรคการเมือง ห้ามมิให้มีการรวบรวมพรรคการเมืองในระหว่างอายุของสภา แต่ทั้งนี้คงจะกำหนดเฉพาะพรรคที่มีสมาชิกในสภาเท่านั้นนะครับ เรื่องการกำหนดเขตเลือกตั้ง ก็อย่างที่ทราบเรียบร้อยแล้วครับว่าให้แบ่งเขตเลือกตั้งเป็นเขตใหญ่ มีผู้แทนได้ ๓ คน โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงได้ทั้ง ๓ เสียงนะครับ อันนี้ที่ประชุมเห็นด้วย วิธีการนับคะแนน ที่ประชุมก็เห็นด้วยในหลักการว่า ควรจะนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งนะครับ โดยกำหนดนับที่หน่วยเลือกตั้ง แล้วก็อาจจะยกเว้นในบางประเด็น หรือบางเรื่อง บางกรณีที่อาจจะปัญหาซึ่ง กกต. จะเป็นผู้กำหนดนะครับ ในเรื่องข้อจำกัดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันนี้ได้กำหนดข้อจำกัดไว้ค่อนข้างมากพอสมควรนะครับ ในเรื่องแรกก็ในการห้ามรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ นอกจากห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วควรให้ขยายความถึงคู่สมรสและบุตรของบุคคลนั้นด้วยนะครับ ประเด็นที่ ๒ นอกจากห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้น แล้วก็ควรขยายความให้รวมถึงการใช้อิทธิพลในการครอบงำ และความเป็นตัวแทนของบุคคลนั้นด้วย แต่ว่าในส่วนที่เกี่ยวกับการถือหุ้นในสื่อ นั้นทางฝ่ายเลขาการจะรับไปพิจารณารายละเอียดนะครับ -----

ในเรื่องของห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยอาศัยข้อยกเว้นกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นครับ ในเรื่องไม่ควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปดำรงตำแหน่งใด ๆ หรือก้าวกาย หรือแทรกแซงการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หน่วยงานต่าง ๆ ในเรื่องกำหนดกลไกการตรวจสอบและองค์กรที่เข้ามาดูแลตรวจสอบเพื่อให้ มาตรการตามหลักการนี้เป็นไปอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ อีกเรื่องหนึ่งก็คือในเรื่อง ของความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้เห็นด้วยว่า ควรจะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ ๒๐ คน เสนอกฎหมายได้โดยไม่ต้องมีมติพรรค อีกประการหนึ่งก็คือควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอิสระมากขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ โดยสามารถอภิปรายไม่ไว้วางใจและลงมติได้อย่างเสรี นอกเหนือจากนั้นก็เป็นประเด็น ปลีกย่อยอีกหลายประเด็นนะครับ เช่น ในเรื่องควรให้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ ที่ประชุมก็บอกว่ายังคงให้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรได้ ควรให้มีการเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่าย ในการดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมก็เห็นด้วย ควรให้องค์กรอิสระ สามารถเสนอกฎหมายได้ อันนี้เป็นประเด็นที่หยิบยกกันขึ้นมาเพิ่มเติมแล้วก็บอกว่าเห็นด้วย ในหลักการ แต่โดยให้เสนอได้เฉพาะกฎหมายขององค์กรของตนเองเท่านั้น ไม่ใช่ไปเสนอกฎหมายอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ประเด็นต่อไป ควรให้การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญยากกว่าพระราชบัญญัติ แต่ง่ายกว่ารัฐธรรมนูญนะครับ ซึ่งในที่ประชุมก็เห็นด้วย การขยายฐานภาษีหรือการจัดเก็บภาษีให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ ห้ามตราเป็นพระราชกำหนด ซึ่งที่ประชุมไม่เห็นด้วยนะครับ เพราะว่ากรณีที่มีเหตุฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลก็อาจจะ ออกเป็นพระราชกำหนดในเรื่องเกี่ยวกับภาษีอากรได้นะครับ ในเรื่องระบบการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาล องค์กรอิสระ และศาล ควรเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร ซึ่งเรื่องนี้ก็เป็น ประเด็นที่ควรจะได้มีการกำหนดว่าการตั้งงบประมาณขององค์กรเหล่านั้นควรเป็น อิสระจากฝ่ายบริหาร โดยให้ตั้งงบประมาณตรงไปยังสภาได้ แล้วถ้อยคำอะไรต่าง ๆ ชัดเจน ตรงนี้ก็ต้องจะต้องไปดูในกฎหมายขององค์กรอิสระแต่ละองค์กรว่าเป็นอย่างไร ให้มีการปิด ประกาศบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งในที่ประชุมก็เห็นด้วย ควรมีการกำหนดหมวดว่าด้วยการเงินไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน ซึ่ง

ประเด็นตรงนี้รายละเอียดเป็นอย่างไรนั้น ฝ่ายเลขาฯ จะรับไปหารือท่านผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ นะครับ ซึ่งมีทั้งท่านพิสิฐ ท่านเกริกเกียรติ แล้วก็ท่านสมชัยอีกในโอกาสต่อไป เสร็จแล้วก็จะ นำมากราบเรียนอีกครั้งหนึ่งนะครับ ในเรื่องของการลงคะแนนเสียงให้ใช้เกณฑ์ของจำนวน สมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรเป็นเกณฑ์ อันนี้ที่ประชุมไม่เห็นด้วยนะครับ เพราะจะมี ปัญหาได้เหมือนกันว่าถ้ามาประชุมเท่าไรเอาถือตรงนี้เป็นเกณฑ์ แล้วเสียงข้างมากกว่าอย่างไร แล้วลงमतอย่างนั้น มันก็คงจะไม่ถูกต้องนะครับ ในเรื่องของวุฒิสภานะครับ จำนวนนั้น ในหลักการแล้วเราก็บอกว่าไม่น่าจะเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนะครับ ที่ประชุม ก็บอกว่าประมาณสักไม่เกิน ๒๐๐ คน คือน้อยกว่า ๒๐๐ คน โดยฝ่ายเลขานุการจะไปดูว่า ควรจะเป็นเท่าไร แต่ว่าเท่าที่คุยกันในเบื้องต้นก็คิดว่าน่าจะอยู่ประมาณ ๑๖๐ คน ส่วนอำนาจ หน้าที่นั้นก็จะเน้นเฉพาะเรื่องพิจารณากลับกรองกฎหมาย การตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ การกลั่นกรองบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งในองค์กรอิสระ แล้วก็ในประเด็นเรื่องการมีอำนาจถอดถอน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันนี้ก็ยังจะต้องพิจารณารายละเอียดว่าควรจะเป็นอย่างไร นะครับ ส่วนที่มานั้นตอนแรกก็มีแนวคิดในเรื่องการสรรหาเพื่อแต่งตั้งในเรื่องการเลือกตั้ง ทางอ้อม หรือการเลือกตั้งทางตรงนะครับ ไม่ควรสังกัดพรรคการเมืองแต่สามารถหาเสียงได้ ก็มีแนวคิดเพิ่มเติมในเรื่องที่ว่าถ้าใช้ระบบสรรหาคงจะมีวิธีการสรรหาอย่างไร ซึ่งก็ได้คุยกัน ในเบื้องต้นว่าอาจจะเป็น ๒ ระดับนะครับ ระดับที่เป็นตัวแทนจากจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละ ๑ คน ๗๐ กว่าคน ส่วนอีก ๔๔ คนนั้นก็อาจจะมาจากสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ในส่วนกลาง ซึ่งอาจจะต้องมีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องนี้ ซึ่งประเด็นในเรื่องนี้นั้นยังไม่เป็นที่ยุตินะครับ คณะกรรมาธิการฯ กรอบที่ ๒ ก็จะได้พิจารณารายละเอียดต่อไปนะครับ เรื่องคุณสมบัติและ ลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภา เรื่องนี้นั้นคุณสมบัติ อายุคงจะมากกว่า สส. นะครับ คือ ไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี ต้องมีคุณสมบัติสูงกว่า สส. -----

อย่างน้อยก็น่าจะต้องจบปริญญาตรีนะครับ ลักษณะต้องห้าม ไม่เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารของพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสองปี จนถึงวันรับสมัครนะครับ ซึ่งมีการแก้ไขถ้อยคำเป็น ไม่เคยดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง ไม่กำหนดเรื่องเวลา เอาเป็นว่าไม่เคยดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองนะครับ ห้ามค่อนข้างจะมากนะครับ วาระการดำรงตำแหน่งอยู่ในวาระ ๖ ปี ส่วนว่าที่จะมีการคัดออกทุก ๓ ปีหรือไม่อย่างไรก็คงจะอยู่ที่ว่าถ้าหากมาจากวิธีสรรหาแล้วก็มีกรรมการสรรหานี้ก็น่าจะต้องมีประเด็นที่ว่า คัดออกทุก ๓ ปี อาจจะเป็นว่าเมื่อคัดสรรมาแล้วก็อยู่ในตำแหน่ง ๖ ปี ให้มีการปิดประกาศบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน อันนี้ที่ประชุมเห็นด้วย ในเรื่องของการควบคุมการเลือกตั้ง ก็ให้มีระบบป้องกันคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือให้การวินิจฉัยชี้ขาดเป็นอำนาจของศาล นั่นเป็นหลักการในเรื่องของการเลือกตั้งที่จะต้องเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญไว้เป็นแนวนโยบายขั้นพื้นฐานแห่งรัฐด้วยนะครับ ซึ่งฝ่ายเลขานุการจะได้รับไปพิจารณาเขียนในรายละเอียดต่อไปนะครับ ส่วนในเรื่องควรกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลของพรรคการเมือง โดยเฉพาะในระยะเวลาการเลือกตั้งเท่านั้น อันนี้กำหนดมาตรการในการควบคุมการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งการให้มีการเปิดเผยบัญชีทางการเงินต่อสาธารณะเพื่อที่จะตรวจสอบได้นะครับ ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วย กำหนดบทลงโทษแก่พรรคการเมืองในกรณีที่ลงสมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองทำการซื้อเสียงหรือทุจริตการเลือกตั้งนะครับ อันนี้น่าจะมีบทลงโทษ ที่ประชุมก็เห็นด้วย การให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักการหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณที่ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิบัติหรือข้อห้ามมิให้กระทำ ที่ประชุมเห็นด้วย ควรกำหนดมิให้พรรคการเมืองครอบงำสื่อเพื่อที่จะเอื้อประโยชน์แก่พรรคการเมืองของตนเองครับ อันนี้ที่ประชุมเห็นด้วย เสนอมาตรการที่จะต้องนำไปกำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้งและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาดูทุจริตและไม่เที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง นอกนั้นก็ยังมีในเรื่องกรณีที่ให้เอกชนช่วยเหลือในการโฆษณาหาเสียงให้กับพรรคการเมืองให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งด้วย เพื่อให้มีการแข่งขันอย่างเท่าเทียมกัน ประเด็นที่เห็นด้วยก็ยังมีอีกสองสามเรื่องนะครับ คือควรให้มีบทลงโทษในทาง

อาญากับผู้ซื้อเสียงตั้งแต่ชั้นตระเตรียมการซื้อเสียง และให้คณะกรรมการบริหารพรรคต้องร่วมรับผิดชอบ ควรให้มีกฎหมายปราบปรามการฟอกเงินเอาผิดกับผู้มีสิทธิขายเสียง โดยให้เป็นความผิดมูลฐาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเข้าไปตรวจสอบได้แน่ครับ แต่ในประเด็นเรื่องให้ ปปง. เป็นองค์กรอิสระนั้นก็ไม่ควรจะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ควรไปบัญญัติไว้ภายใต้การครอบงำของรัฐบาลในทางการเมือง ซึ่งความเห็นเกี่ยวกับเรื่องกรรมการการเลือกตั้งอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะเชื่อมโยงทางกรอบที่ ๓ ด้วย ซึ่งอันนั้นจะได้ประสานการปฏิบัติต่อไปนะครับ ในเรื่องของให้การขายเสียงเป็นความผิด อันนี้ที่ประชุมเห็นด้วย กระบวนการสรรหานั้นครับ ให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งตอนแรกเสนอไว้ ๗ คน ที่ประชุมบอกให้เอาเพียง ๕ คน โดยที่กรรมการสรรหาเลือกสรรมา ๓ คน แล้วก็ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาสรรหาเพิ่มอีก ๒ คน เป็นจำนวน ๕ คน แล้วก็เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้เห็นชอบแต่งตั้งไปเลย ไม่ต้องเสนอเผื่อจำนวนเหมือนอย่างที่ผ่านมา แล้วก็เลือกว่าใครควรจะได้เป็นกรรมการการเลือกตั้งนะครับ ในกรณีไม่สามารถสรรหาได้หรือไม่มีคณะกรรมการสรรหา ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้เสนอรายชื่อผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งจำนวนห้าคน เสนอต่อวุฒิสภานะครับ นอกจากนั้นก็มีการเพิ่มเติมว่า ไม่ควรให้องค์กรอิสระเข้าไปมีส่วนร่วมในการสรรหาองค์กรอิสระด้วยตนเองนะครับ ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วย เรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นก็เห็นด้วยว่า ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดในเบื้องต้น ซึ่งผู้ที่ได้รับความเสียหายสามารถยื่นคำร้องอุทธรณ์ต่อศาลในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ ส่วนว่าการอุทธรณ์ ฎีกานั้นก็คงจะเป็นเรื่องที่เป็นระบบผสมที่จะเสนอต่อผู้พิพากษาศาลฎีกากับตุลาการศาลปกครองสูงสุด โดยขอให้ท่านรองอัครวิทย์ไปพิจารณาในรายละเอียดนะครับ

ซึ่งตรงนั้นก็คงจะไปเชื่อมโยงกับกรอบที่ ๓ ด้วย วิธีพิจารณาและการวินิจฉัยให้ที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาเป็นผู้กำหนด อันนี้ให้เพิ่มข้อความว่า โดยใช้ระบบไต่สวนและมีการกำหนดเวลา ที่ชัดเจน คือให้รวดเร็วขึ้น ในเรื่องของคณะรัฐมนตรี ประเด็นเรื่องนายกรัฐมนตรี อันนี้ที่ประชุม ก็พูดกันค่อนข้างชัดเจนว่า นายกรัฐมนตรีนั้นน่าจะมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ แบ่งเขตเลือกตั้ง หรือถ้ามีแบบบัญชีรายชื่อ อันนี้เราก็ยังเป็นประเด็นที่อาจจะเกี่ยวโยงอยู่ ยังไม่พูดตรงนั้น แต่อย่างไรก็ตามในที่ประชุมก็มีผู้อภิปรายว่าไม่น่าจะจำกัดตรงนี้ ซึ่งประเด็น เรื่องนี้นั้นก็คงจะต้องทำให้ชัดเจนเพื่อที่ให้เกิดความเข้าใจ ถึงอย่างไรก็แล้วแต่ประเด็นเหล่านั้นนั้น ก็คงจะนำสู่การวินิจฉัยของทางสภาเราในโอกาสต่อไป แต่ว่าในที่บันทึกเอาไว้เป็นหลักฐาน ก็เพื่อความเข้าใจตรงกัน นั่นก็คือที่ประชุมก็เห็นด้วยโดยที่ว่านายกรัฐมนตรีนั้นควรจะมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วาระการดำรงตำแหน่งก็ให้ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน ๒ วาระ ติดต่อกัน เห็นด้วยโดยให้บัญญัติเป็นดำรงตำแหน่งได้สองวาระ และไม่เกินแปดปีติดต่อกัน การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี อันนี้ก็ให้มีการพิจารณาให้สามารถ ที่จะเปิดอภิปรายได้ง่ายขึ้น คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรมีสสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี แล้วก็ได้มีการพิจารณาให้สามารถ เปิดอภิปรายได้ทันทีเมื่อบริหารราชการแผ่นดินเกิน หนึ่งปีให้สมาชิกสามารถเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีได้ อันนี้หมายความว่าถึงแม้ จะไม่ครบจำนวนตามนั้น พรรคเล็กพรรคน้อยอะไรรวมกันก็สามารถที่จะเปิดอภิปรายตรงนี้ได้ เป็นการเปิดช่องว่านายกรัฐมนตรีซึ่งรับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินนั้นก็ควรจะถูก อภิปรายและถูกตรวจสอบได้ ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วย แล้วก็โดยให้แก้ไขเป็น สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และในกรณีที่ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่ถึงหนึ่งในสี่ เมื่อบริหารราชการแผ่นดินเกินหนึ่งปีให้ สามารถเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีได้ ดังที่กระผมได้กราบเรียนแล้ว ในส่วนที่ เกี่ยวกับรัฐมนตรีนั้นก็ยังมีประเด็นในเรื่องสมาชิกภาพ มีประเด็นในเรื่องคุณสมบัติ ในเรื่อง สมาชิกภาพนั้น เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหรือ

รัฐมนตรีแล้ว ก็ยังให้คงไว้ซึ่งสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะเดียวกันด้วย ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วยโดยให้เพิ่มความว่า แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงในเรื่องที่ตนเองมีส่วนได้เสีย ในเรื่องคุณสมบัตินั้นก็กำหนดว่า ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก โดยให้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีก่อนได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือกระทำโดยลหุโทษ ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วย โดยให้แก้คำว่า หรือกระทำโดยลหุโทษ เป็น หรือลหุโทษ ควรพ้นจากตำแหน่งเมื่อต้องโทษจำคุกไม่ว่าจะถึงที่สุดหรือไม่ อันนี้ก็ให้แก้ไขเป็น ควรพ้นจากตำแหน่งเมื่อต้องโทษจำคุก ไม่ว่าจะรอการลงโทษ และไม่ว่าจะถึงที่สุดหรือไม่ เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ ก็มีข้อจำกัดค่อนข้างจะเข้มข้นขึ้น ในเรื่องการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี คำว่า รัฐมนตรี นั้น ก็คงจะหมายถึงนายกรัฐมนตรีด้วย ถ้าหากว่าไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล อันนี้ท่านก็จะเห็นได้ชัดว่าถ้าเป็นนายกรัฐมนตรีใช้เสียงหนึ่งในสี่ ถ้าเป็นรัฐมนตรีใช้เสียงหนึ่งในห้า กรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เมื่อครบครึ่งวาระของสมัยประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านทั้งหมด รวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านอื่นที่มีได้เป็นฝ่ายรัฐบาลสามารถเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีได้ ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วย โดยให้แก้คำว่า ครบครึ่งวาระ เป็น ครบหนึ่งปี ครบหนึ่งปีเช่นเดียวกับนายกรัฐมนตรี ไม่ใช่ว่าทำไปได้ครึ่งเดียวก็เปิดได้เลย รัฐมนตรีผู้ถูกอภิปรายหรือตั้งกระทู้ถามจะต้องมาชี้แจงและตอบกระทู้ถามในที่ประชุมสภาด้วยตนเอง -----

ตอนแรกก็เขียนไว้ค่อนข้างจะเคร่งครัดค่อนข้างมากครับ ก็จะมีประเด็นอภิปรายกันว่า เอ๊ะ ถ้าเช่นนั้นถ้าเกิดรัฐมนตรีเกิดภารกิจสำคัญ เจ็บป่วย หรือเดินทางไปต่างประเทศ ในเรื่องที่เป็น สำคัญ ไม่สามารถมาตอบกระทู้ได้เนะครับก็จะเป็นปัญหา เพราะฉะนั้นในหลักการก็เห็นด้วย โดยให้เพิ่มคำว่า หากไม่มาชี้แจงเกินสามครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควรให้ถือว่าเป็นเหตุแห่งการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เท่ากับบังคับให้รัฐมนตรีว่าคุณจะต้องมาตอบ แล้วจะมีข้ออ้างว่า ๓ ครั้ง ๑ ครั้งก็แล้ว ๒ ครั้งก็แล้ว ครั้งที่ ๓ ก็ยังไม่มานี้ก็เป็นเหตุที่อาจถูกอภิปรายได้เนะครับ ในเรื่องข้อจำกัดของรัฐมนตรีนะครับ ก็มีข้อจำกัดว่า ก็จะเขียนไว้ในช่องที่ ๒ ซึ่งผมก็คงไม่ต้องอ่านว่า รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งโดยการยุบสภาอะไรต่าง ๆ นี่ ตรงนี้ก็คงไม่กำหนด เพราะว่ามิฉะนั้นคณะกรรมการแผ่นดินแล้ว ขอนิดเดียวครับผมอาจจะสับสนนิดหนึ่ง ผมขอเรียนว่าตรงนี้ออกว่า คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี พ้นจากตำแหน่งโดยการยุบสภาผู้แทนราษฎร จะใช้อำนาจแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ หรือวิสาหกิจ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง อันนี้หมายความว่ากรณีที่คณะรัฐมนตรีชุดนั้น พ้นจากตำแหน่ง เพราะยุบสภาหรือครบวาระ แล้วก็ยังรักษาการทำหน้าที่ที่คณะรัฐมนตรีอยู่ ก็ไม่ควรจะมีอำนาจหน้าที่ดังที่ว่านั้นเนะครับ แต่ว่าก็มีความคิดเห็นพุดกันในที่ประชุม คงจะอยู่ในประเด็นต่อไปว่า คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งโดยการยุบสภาก็ดี โดยการครบวาระก็ดี ไม่ควรที่จะทำหน้าที่รักษาการ ถ้าเป็นรัฐบาลรักษาการ ควรจะมีคณะผู้บริหารราชการแผ่นดินอะไรขึ้นมาต่างหาก เมื่อมีอำนาจชุดนั้นขึ้นมา ถึงแม้จะรักษาการก็คงจะใช้อำนาจหน้าที่ตรงนี้ได้เนะครับ ในอีกข้อหนึ่งก็คือไม่ควรให้รัฐบาลที่พ้นจากตำแหน่งรักษาการ นี่ประเด็นที่ผมพูดเมื่อสักครู่เนะครับ ที่ประชุมก็พุดกันมากพอสมควรเนะครับ ก็มีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเนะครับ แต่ว่าฟังดูแล้วก็ยังไม่ได้มีการโหวต (Vote) มีการลงมติในเรื่องนี้ ซึ่งก็คงจะฝากให้ที่ประชุมได้ช่วยกันรับไปพิจารณาในโอกาสที่นำเสนอในโอกาสต่อไปเนะครับ ก็ฟังดูแล้วเสียงส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยว่าไม่น่าจะให้รักษาการ แล้วก็มีการกำหนดว่าควรจะให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลฎีกา และประธานศาลปกครองเป็นผู้เลือกคณะผู้บริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นรัฐบาลชั่วคราวระหว่างที่อยู่ในระหว่างการเลือกตั้งนี้ครับ ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารราชการแผ่นดิน อันนี้เป็นประเด็นสำคัญ

ที่ถกเถียงกันค่อนข้างมาก แล้วก็คงจะเป็นเรื่องที่สภาเราคงจะได้พิจารณาตัดสินในโอกาสต่อไปนะครับ ควรให้มีการกำหนดกรอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีให้ชัดเจนนะครับ หลายท่านก็พูดว่าบางเรื่องบางอย่างก็ไม่มีกรอบไว้ แต่มันก็จะไปจำกัดอำนาจของรัฐมนตรีในการบริหารราชการแผ่นดิน การตัดสินใจ ที่ประชุมก็ไม่ได้เห็นด้วยนะครับว่าไม่ควรจะไปกำหนดกรอบเช่นนั้น ในเรื่องควรกำหนดขอบเขตการบริหารราชการแผ่นดินให้ชัดเจน และเรื่องใดที่ไม่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา ฝ่ายบริหารจะดำเนินการไม่ได้ และควรมีมาตรการให้ฝ่ายบริหารรับผิดชอบในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา ซึ่งอันนี้ค่อนข้างจะละเอียดมากครับ ได้มีผู้เสนอขึ้นมา แต่ว่าที่ประชุมส่วนใหญ่ก็ไม่ได้เห็นด้วยนะครับ ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างรัฐอันเป็นการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางควรจะมีมาตรการยับยั้งนะครับ ที่ประชุมก็ไม่ได้เห็นด้วยนะครับว่าในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ก็คงจะเป็นประเด็นที่เราจะไปกำหนดไว้ในระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นหลักในการที่จะบริหารประเทศว่าเราจะมีส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น มีอำนาจ มีขอบข่ายอำนาจหน้าที่อะไรอย่างไรนะครับ ในเรื่องควรกำหนดจำนวนคณะรัฐมนตรีให้น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ซึ่งอันนี้ที่ประชุมอภิปรายแล้วก็เห็นว่าน่าจะจำนวนเท่ากับปี ๒๕๔๐ นั้นแหละ คือมี ๓๕ คน บวกนายกรัฐมนตรีอีก ๑ เป็น ๓๖ นะครับ เรื่องพรรคการเมืองนะครับ ก็มีประเด็นที่น่าจะต้องกำหนดในเรื่องของต้องเปิดเผยรายชื่อบุคคลที่บริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไปนะครับ อันนี้ที่ประชุมเห็นด้วยนะครับ บุคคลใดจะบริจาคเงินสนับสนุนให้แก่พรรคการเมืองเกินพรรคละ เดิมเราเสนอพรรคละ ๒ ล้านบาทต่อปีไม่ได้นะครับ ที่ประชุมก็ได้มีการเสนอว่า ๒ ล้านบาทจะน้อยไป เพราะว่าการเลือกตั้งครั้งหนึ่งนี้ ถ้าจำนวนเขตเลือกตั้งก็มาก ค่าใช้จ่ายก็คงจะมากพอสมควร สส. ตั้งสามสี่ร้อยคน เพราะฉะนั้นก็เลยแก้ไขเป็น เห็นด้วย โดยให้แก้ไขคำว่า สองล้านบาท เป็น สิบล้านบาท ก็หมายความว่าให้สามารถบริจาคได้รายละเอียดไม่เกิน ๑๐ ล้านบาทต่อปีได้นะครับ ในการบริจาคให้พรรคการเมือง บุคคลใดจะสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเกินหนึ่งพรรคในขณะเดียวกันไม่ได้นะครับ อันนี้ก็เป็นหลักการที่ทุกคนเห็นด้วยนะครับ มิควรให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองที่ไม่ได้ส่งสมาชิกภายในพรรคเข้าสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร -----

อันนี้ที่ประชุมไม่เห็นด้วย เพราะว่าพรรคการเมืองนั้นอาจจะเป็นพรรคเล็กพรรคน้อย และทำกิจกรรมทางการเมือง ก็อาจจะไม่มีความพร้อม หรือไม่มีความสามารถที่จะส่งสมาชิก เข้าสมัคร ก็ไม่ควรจะไปจำกัดสิทธิตรงนี้นะครับ หากจะบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมือง ในนามนิติบุคคลจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้นด้วย อันนี้สำคัญมาก นะครับ ถ้าหากว่าเป็นนิติบุคคลแล้ว การดำเนินการใด ๆ ก็น่าจะเป็นมติของคณะผู้บริหาร ของนิติบุคคลนั้น ๆ เพราะฉะนั้นการบริจาคเงินอะไรให้กับพรรคการเมืองในนิติบุคคลนั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้นด้วย ในเรื่องห้ามมิให้การรวบรวม พรรคการเมืองในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร อันนี้ได้นำเรียนไปแล้ว ที่ประชุมเห็นด้วย มีการเพิ่มเติม ควรให้มีการเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของพรรคการเมือง ที่ประชุมเห็นด้วยนะครับ ควรกำหนดรูปแบบระบบพรรคการเมืองที่เหมาะสมกับการเมืองไทย อันนี้รู้สึกที่ประชุมให้ตัดออก แล้วก็ประเด็นที่จะต้องไปเขียนรายละเอียดในพรรคการเมือง คงไม่สามารถที่จะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญได้ ในเรื่องที่ ๗ เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของ ข้าราชการและนักการเมือง อันนี้ก็เพื่อให้การบริหารบ้านเมืองนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามระบบคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ เพราะฉะนั้นในแนวนโยบายในเรื่องนี้นั้น รัฐต้องจัด ให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริต และการประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วย ตามที่อนุกรรมการเสนอ โดยให้ ปปช. เป็นผู้ดูแลเรื่องนี้ และให้มีบทลงโทษการฝ่าฝืน ที่ชัดเจน เช่น การเป็นเหตุแห่งการถอดถอน และให้ครอบคลุมไปถึงระดับท้องถิ่นด้วย โดยให้ฝ่ายเลขานุการรับไปพิจารณารายละเอียด รวมทั้งในเรื่องของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ จะต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการ ฝ่าฝืนหรือขัดต่อมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งความซื่อสัตย์และสุจริต และศีลธรรมอันดีของประชาชน อันนี้ก็เป็นประเด็นที่หยิบยกขึ้นมาว่า เราน่าจะได้มีการกำหนด เจตนารมณ์ในเรื่องนี้เอาไว้ หรือเรื่องใดที่สามารถจะเขียนในรัฐธรรมนูญได้ก็น่าจะเขียนลงไป นอกนั้นก็จะมีเรื่องของ การพิจารณาสรรหาหรือแต่งตั้งบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ จะต้องนำ

มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมาประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดระบบคุณธรรมขึ้นในระบบราชการ การฝ่าฝืนหรือกระทำผิดต่อมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมหรือเป็นความผิดทางวินัยข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐในเรื่องมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งกระบวนการพิจารณาและองค์กรณีวินิจฉัยชี้ขาดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้ องค์กรณีวินิจฉัยชี้ขาดจะต้องไม่ใช่องค์กรที่ผู้ฝ่าฝืนหรือผู้กระทำผิดเป็นสมาชิกหรือสังกัดอยู่ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อย เป็นเรื่องสุดท้ายที่ผมจะขออนุญาตนำเรียนต่อที่ประชุมนะครับ ในคณะอนุกรรมการ กรอบที่ ๒ เราก็ได้นำเสนอต่อที่ประชุมว่า ห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรีเข้าไปก้าวก่าย หรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของข้าราชการประจำ เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภาหรือปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ และข้อกำหนดซึ่งคณะรัฐมนตรีต้องร่วมรับผิดชอบต่อมติใด ๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็น ๒ ประเด็นที่สำคัญ จะผูกโยงความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับข้าราชการด้วย ซึ่งเรื่องนี้ที่ประชุมคณะกรรมการยกร่างฯ ก็เห็นด้วยโดยมอบให้คณะอนุกรรมการ กรอบที่ ๒ รับไปพิจารณารายละเอียด โดยให้พิจารณาประเด็นเรื่ององค์กรณีที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องนี้ เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา หรือคณะกรรมการพิทักษ์คุณธรรมตามกฎหมายของ กพ. แล้วก็ต้องจะเห็นด้วยที่บัญญัติไว้ว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีลงมติในเรื่องใด ๆ ไปแล้ว โดยหลักแล้วมันต้องรับผิดชอบร่วมกันอยู่แล้วในคณะรัฐมนตรี แต่ว่าเราเขียนไว้ให้ชัดอีกครั้ง หนึ่งว่าคณะรัฐมนตรีต้องร่วมรับผิดชอบต่อมติใด ๆ ที่ผ่านความเห็นชอบของที่ประชุม คณะรัฐมนตรี ก็คงจะเป็นรายงานโดยสรุปที่กระผมขออนุญาตนำกราบเรียนต่อที่ประชุม ซึ่งได้กราบเรียนแล้ว เป็นรายงานการพิจารณาในเบื้องต้นเท่านั้น ประเด็นสาระในเรื่องหลัก ๆ จะเป็นอย่างไรนั้นคงจะให้สภาแห่งนี้ได้พิจารณาในรายละเอียดต่อไปครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบคุณครับ ท่านการุณยกมีศรีครับ มีเรื่องอะไรครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานที่เคารพ ผม การุณ ไสงาม ท่านประธานถามผมว่ามีเรื่องอะไร ก็เรื่องที่เขารายงานนั้นล่ะครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เขายังรายงานอยู่ เหลือกรอบที่ ๓ ยังไม่ได้รายงานเลยครับ

นายการุณ ไสงาม : ก็น่าจะรายงานทีละกรอบ พูดทีละกรอบ ถ้าไม่อย่างนั้น
ท่านประธานจะพูดปะปนกัน ผมไม่เห็นด้วย -----

- ๑๕/๑

เฉพาะแค่กรอบนี้กรอบเดียวก็เอาวันนี้สัก ๓ วันยังได้เลย พอพูดกรอบที่ ๓ อีก พอไปปนไปปนมาท่านประธานก็ลืมหมดแล้วว่ากรอบไหนบ้าง ๆ ท่านประธานครับ ผมอยากเสนอความเห็นว่าจะพูดกันทีละกรอบ ถ้าให้ดีพูดกันทีละประเด็น เพราะตามที่ฟังมา คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ก็ตาม อนุกรรมาธิการที่ทำเป็นกรอบ ๑ กรอบ ๒ กรอบ ๓ ก็ตาม เท่าที่พูดมาทั้งหมด ฟังมาทั้งหมด ดูเอกสารที่รายงานไม่มีเรื่องของที่ฟังมาเลยว่าชาวบ้านเขาคิดอย่างไรแต่ละประเด็น แต่ละประเด็น นี่คือปัญหาที่สังคมเขาสงสัยพวกท่านอยู่ตลอดเวลา พวกท่านคือหมายถึงผมด้วย ร้อยคนพวกเรานี้ ในจำนวนร้อยคนยังไม่พอนะ เขาเน้นเจาะลงไปที คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ด้วย สังคมทั้งสังคมสงสัยเรานะครับ ว่าพวกเรายกร่างขณะนี้ฟังใครบ้างหรือยัง เพราะดูเนื้อหาในข้อสรุปต่าง ๆ จากเอกสารนะครับ ไม่มีเรื่องฟังใครมาบ้างเลย ประเด็นที่ ๑ ในเรื่องนี้อนุกรรมาธิการมีความเห็นอย่างนี้ คณะกรรมาธิการเห็นว่าอย่างนี้เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย แต่ไม่มีรายละเอียดว่าฟังใครมาบ้าง แล้วในประเด็นเรื่องนี้ประชาชนมีข้อคิดเห็น หรือสังคมเขามีข้อคิดเห็น หรือสื่อที่นำลงไปสื่อนี้เขามีข้อคิดเห็นต่อประเด็นเรื่องนี้ที่เป็นหลัก ๆ นี่สักสองสามแนวทาง สักสี่ห้าประเด็น ในต่อประเด็น ๆ นั้น สักสี่ห้าแนวทางไม่มี แล้วคณะอนุกรรมาธิการมีความเห็นว่าสี่ห้าแนวทางนี้ เห็นด้วยกับแนวทางที่ ๓ สมมุตินะ แต่ปรากฏคณะกรรมาธิการยกร่างฯ เห็นด้วยกับแนวทางที่ ๒ ไม่มีเลย รายงานอย่างนี้ยิ่งทำให้ประชาชนสงสัยเรามากขึ้น ผมยกตัวอย่างสักประเด็นเดียวก็ได้ กรอบที่ ๒ นี้ว่าด้วยเรื่องของประชาธิปไตยแบบตัวแทน โดยหลักใช่ไหมครับ เพราะประชาชน ๖๓ ล้านคนมาช่วยกันเป็นสภานิติบัญญัติไม่ได้ ๖๓ ล้านคนมาแย่งกันเป็นนายกรัฐมนตรีทั้ง ๖๓ ล้านคนทำไม่ได้ นี่คือประชาธิปไตยภาคตัวแทน ถามท่านว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากประชาธิปไตยภาคตัวแทนที่ผ่านมาคืออะไร ถ้าท่านตอบคำถามนี้ไม่ได้ ท่านจะแก้ปัญหาคือเป็นลิงแก้แห เพราะทุกอย่างเป็นปัญหาหมด เป็นประเด็นหมด เป็นเรื่องหมด ถามต่อไปอีกสักหน่อยหนึ่งบอกว่า แล้วประชาธิปไตยภาคตัวแทนที่เข้ามาทำหน้าที่นิติบัญญัติจะเอาอย่างไร ท่านจะเอาตัวแทนของประชาชนส่วนไหน ปัญหาที่เกิดขึ้นที่อยู่ในห้องประชุมนิติบัญญัติแห่งนี้คืออะไร คือที่ประชุมแห่งนี้อภิปรายกันเรื่องส่วนใหญ่กว่าด้วยเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์ของผู้มั่งคั่ง โอกาสจะพูดของกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นส่วนข้างน้อย ด้อยโอกาส ชาวนา ชาวไร่ เกษตรกร

คนยาก คนจน น้อยมาก ท่านไปตรวจสอบรายงานการประชุมของทั้งสภานิติบัญญัติ
ที่เรียกมันว่าผู้แทนราษฎร หรือที่เรียกว่ามันว่าวุฒิสภา ก็ตาม ไปดูสิ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
คำว่า มัน เอาออกได้ไหมครับ

นายการุณ ไสงาม : ได้ แต่ชัดดี

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่ได้นะครับ

นายการุณ ไสงาม : ต่อกับท่านประธานครับ ปัญหาของที่นี่จะเกิดปัญหา
อันนี้ เพราะฉะนั้นตัวแทนของท่านในประเทศนี้ที่เรียกว่าประชาธิปไตยภาคตัวแทนนั้น
ท่านจะให้ตัวแทนมาแบบไหน หลักอันนี้ก็คือว่าด้วยเรื่องการเข้าสู่ตำแหน่ง เข้าสู่อำนาจ
ของนิติบัญญัติ ทางเดินที่มันจะมานี้ เห็นไหมต้อง มัน อีกแล้ว ทางเดินที่ต้องมา ตัด มัน ออก
ที่เขาจะเดินเข้ามาจนกระทั่งเข้ามานั่งทำหน้าที่นิติบัญญัติตรงนี้ ท่านจะเอาอย่างไร
ผมสมมุติลองดู เราอยากจะได้ตัวแทนในห้องประชุมนี้สัก ๑ คน ผมลองกติกาบอกว่าให้ต่อยกัน
อาจจะเป็น นาย ก ชนะ เห็นไหม -----

กติกามอบบอกว่าต่อยกันนะประธาน ผมบอกวิ่งร้อยเมตร อาจจะเป็นนาย ข ชนะ ผมบอกว่า ถ้าอย่างนั้นवादเขียนแข่งกัน อาจจะเป็นนาย ง ชนะ นี่เพียงแค่ว่ากติกานั้นเอง เปลี่ยนแปลง ขยับตัว เราได้ตัวแทนคนละอย่าง เป็นตัวแทนใหม่ประธาน เป็น เป็นตัวแทนอะไรเท่านั้นแหละ เหมือนกันท่านประธาน

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : คือยังไม่ต้องอภิปรายตอนนี้หรอกนะครับ เอาประเด็นว่าคุณการุณเสนออย่างไร ถ้าที่ประชุมส่วนใหญ่เขาเห็นด้วยเราก็ให้มีมติว่าเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าที่ประชุมส่วนใหญ่เขาไม่เห็นด้วย เขาอยากจะฟังกันทุกกรอบเสียก่อนแล้วค่อยอภิปรายกันทีหลังก็ว่าไป

นายการุณ ไสงาม : แสดงว่าเท่าที่ผมอภิปรายมาประธานฟังจับใจความไม่ได้

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : จับได้ครับ แต่ว่าเป็นการอภิปรายต่อไปเลยครับ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้ตกลงกันเสียก่อนว่า ที่ประชุมนี้จะเอาอย่างที่คุณการุณเสนอหรือไม่ เพราะขณะนี้ฝ่ายคณะกรรมการพิจารณาการเพิกถอน ๒ เท่านั้น หรือไม่อย่างนั้นผมยังไม่ได้ถามกรรมการว่าจะเอาอย่างนั้นไหม ถ้ารายงาน ๒ กรอบ แล้วค่อยยุติ อย่างนั้นครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานครับ ข้อตกลงที่ว่านี้ผมก็ไม่เคยปรากฏ ท่านประธานเคยพิจารณาแล้วรวมเบ็ดเสร็จ แล้วทีนี้ก็มาพิจารณารวมเลยดีไหม มันก็ต้องเป็นขั้นลำดับ แม้แต่พิจารณาญัตติของร่างพระราชบัญญัติ ท่านประธานก็ต้องว่าด้วยเรื่องหลักการว่าอย่างไร ต่อจากหลักการก็ว่าด้วยเรื่องเหตุผลว่าอย่างไร ต่อจากนั้นก็มาตรา ๑ ว่าอย่างไร มาตรา ๒ ว่าอย่างไร ทีละลำดับ อันนี้ก็เหมือนกันครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : เดี่ยวครับ คุณการุณครับ กรรมการเขาขมื่อครับ ช่วยชี้แจงหน่อยครับ

นายปกรณ์ ปรียากร (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ปกรณ์ ปรียากร กรรมการนะครับ ขอบคุณท่านการุณนะครับที่ทักท้วงเรื่องนี้ แต่ว่าในวาระนี้เป็นวาระที่ได้กำหนดให้คณะกรรมการมารายงานการดำเนินงาน ซึ่งก็เป็นวาระที่ได้ถูกบรรจุไว้ในที่ประชุม ซึ่งในการดำเนินงานนี้ที่จริงแล้วในตอนต้นของการชี้แจง ผมก็ได้ชี้แจงแล้วว่าเรื่องต่าง ๆ นั้นเราได้รับฟังความเห็นของประชาชนมา และก็มีดำเนินการ แต่บังเอิญ

ท่านการุณไม่ได้มาประชุมในขณะนั้น แต่ที่นี้ระหว่างนี้เรากำลังพิจารณาในเรื่องของกรอบที่ ๒ จบแล้ว ยังไม่ได้พิจารณา คือรายงานความก้าวหน้า และกรอบที่ ๓ ก็จจะรายงานต่อไป ส่วนวาระในการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ นั้น ผมคิดว่าถ้าอย่างนั้นเราก็น่าจะนำเอาแต่ละกรอบขึ้นมาพิจารณาทีละประเด็นอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องนี้ ย้ำต่อท่านทั้งหลายว่าความเห็นที่เราได้จากหลายทาง รวมทั้งความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและประชาคมฯ ซึ่งได้มีการมาชี้แจง มีการพูดคุย และมีการทำความเข้าใจกัน ขณะเดียวกันเมื่อวานนี้ในการประชุมกรอบก็มีการทำความเข้าใจเรื่องนี้กันอย่างกว้างขวาง จึงเรียนต่อท่านประธานด้วยนะครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอบพระคุณนะครับ ท่านการุณครับผมขออนุญาตทบทวนเรื่องนี้ครับ ความจริงขั้นตอนในตอนนี้เป็นขั้นตอนของการรายงานของคณะกรรมการ ซึ่งการรายงานยังไม่เสร็จสิ้นครับ มันเพียง ๒ กรอบเท่านั้นเอง แต่ที่นี้ข้อเสนอของคุณการุณนั้น ขณะนี้มันอยู่ระหว่างขั้นตอนของการรายงาน ถ้าเมื่อการรายงานเสร็จสิ้นแล้ว ข้อเสนอคุณการุณก็ต้องได้รับการพิจารณาแน่นอน แล้วก็อาจจะหยิบแต่ละประเด็นอย่างที่พูดมาละครับ ไม่จำเป็นต้องเอาทั้งหมดมา แล้วก็ถาม ชักให้กรรมการเขาตอบว่า ฟังความคิดเห็นมาจากประชาชนภายนอกหรือไม่ อย่างไร เพราะฉะนั้นตอนนี้อธิบายดำเนินการต่อไปนะครับ ไม่ต้องเสียเวลาที่ประชุม เพราะว่าให้เขาแถลงเสร็จอีกนิดเดียวครับ เหลืออีกประมาณสัก ๑๐ นาทีอย่างมาก ไม่เกิน พอแถลงเสร็จแล้วก็ให้คุณการุณ

นายการุณ ไสงาม : ถ้าอย่างนั้น ท่านประธานครับ สงสัยจำเป็นจะต้องอธิบายกันยาวแล้วถ้าอย่างนี้ ทำความเข้าใจกันหน่อย

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : คงไม่ต้องละครับ คงเป็นขั้นตอนตรงนี้

นายการุณ ไสงาม : ก็ในเมื่อประธานเองยังไม่เข้าใจ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ไม่ใช่ ผมเข้าใจครับ

LIRT

นายการุณ ไสงาม : เข้าใจประธานจะไม่เป็นแบบนี้ ท่านประธานฟังผมชนิดหนึ่ง ถ้าอย่างนั้น อ้าว ลั่น ๆ

นายเดโช สนวนนนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ผมเข้าใจ เดี่ยวคุณการุณครับ ข้อวินิจฉัยของประธานขอให้เป็นที่สิ้นสุดได้ไหมครับ

นายการุณ ไสงาม : มันเป็นความเห็น ตอนนี้ยังไม่ได้วินิจฉัย ท่านประธานบอกไม่ได้วินิจฉัย

นายเดโช สนวนนนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ผมตัดตอน ผมวินิจฉัยไปเลยครับ ไม่ใช่ ขอเชิญว่าผมเข้าใจแล้ว แล้วที่ประชุมคงเข้าใจ ไม่มีใครคัดค้าน เพราะฉะนั้นขอความกรุณาคุณการุณนั่งลง แล้วจะได้ดำเนินการต่อครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานครับ ไม่ได้ครับอย่างนี้ท่านประธาน ถ้าอย่างนั้นผมมีความเห็น ขอความเห็นผมสักนิดหนึ่ง ถ้าท่านประธานฟังแล้วจะได้เข้าใจว่าคืออะไรที่เจตนา

นายเดโช สนวนนนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ความเห็น คุณการุณใช้เวลาในการออกความเห็นมันยาวนานเกินไป มันขัดข้องในการดำเนินการการประชุมครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธาน ฝ่ายกรรมาธิการรายงานครั้งชั่วโมง ผมเพิ่งจะเริ่มได้ประเด็นเดียวยังไม่ได้ถึง ๒ นาที ท่านมัวแต่โต้เถียงกับคนนั้นคนนี้

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
 คุณการุณครับ เวลาของการรายงานเขาไม่ได้มีข้อกำหนดว่าจะต้องให้รายงาน ๑ ชั่วโมง
 หรือน้อยกว่า ๑ ชั่วโมง จนกระทั่งเสร็จสิ้น จะบอกว่าคณะกรรมการใช้เวลาของสภายาว
 คงไม่ได้ ส่วนคุณการุณจะใช้หลังจากนั้นอาจจะ ๓ วัน ๓ คืนก็ทำได้

นายการุณ ไสงาม : ไม่ใช่ครับ ท่านประธานฟังนิดเดียวครับถ้าอย่างนั้น
 ท่านประธานที่เคารพครับ รายงานในห้องนี้เรียกว่ารายงานอย่างมีการประชุม ไม่ใช่รายงาน
 เพื่อทราบโดยเจียบปากไปเฉย ๆ นี่คือการรายงานอย่างมีการประชุม ท่านไปตรวจสอบ
 การรายงานทุกยุค ทุกสมัย ทุกสภาที่ผ่านมา รายงานของ กกต. รายงานของ คมช. รายงานของ
 คตง. รายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินฯ รายงานของอะไรก็ตามล้วนแต่รายงานอย่างมีการ
 ประชุม นั่นคือรายงานอย่างมีความเห็นและรายงานอย่างมีการอภิปราย นี่คือการประชุมครับ
 เพราะฉะนั้นการรายงานจึงจำเป็นต้องมีความเห็นท่านประธาน

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
 คุณการุณครับ ความเห็นมีแน่ครับ แต่ต้องรายงานเสร็จเสียก่อนครับ ขั้นตอนการรายงาน
 ยังไม่เสร็จครับ ผมวินิจฉัยอย่างนี้ กรุณานั่งลงได้นะครับ เพราะจะได้ดำเนินการต่อหน้าครับ
 เชิญครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานจะใช้วิธีการอย่างนี้ใช่ไหมครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
 เชิญนะครับ เชิญกรรมการต่อครับ

นายการุณ ไสงาม : ถ้าอย่างนั้นผมประท้วงท่านประธานครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น (กรรมการ) : กระผมขออนุญาตชี้แจง
 ต่อเพื่อนสมาชิก โดยเฉพาะคุณการุณนะครับว่า เรื่องการรายงานนี้เป็นเพียงการรายงาน
 ผลการที่เราไปพิจารณาประชุมกันที่ชะอำแล้วกลับมา การที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้
 จะเป็นอย่างไรนั้นครับ เรายังจะต้องมาพิจารณาในรายละเอียด เรายังต้องมีเวลาพิจารณา
 เขียนเป็นรายมาตรา เรายังจะต้องเอาเข้าสู่ที่ประชุมแห่งนี้เพื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น
 รายมาตรา ซึ่งยังไม่ถึงตอนนั้น แล้วเราก็บอกแล้วว่าตอนนี้เราฟังความคิดเห็นมาได้
 เท่าที่ได้รับรายงาน เราก็นำเอามาประกอบการพิจารณา ได้ข้อยุติในเบื้องต้นเท่านั้นครับ

ยังไม่ใช่ข้อยุติสุดท้ายว่าอะไรควรจะเป็นอะไร ซึ่งจะเปิดโอกาสให้เพื่อนสมาชิกได้อภิปราย เป็นประเด็น ๆ เป็นรายมาตรา ซึ่งนั่นไม่ใช่วันนี้ะครับ อีกวาระหนึ่ง อีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งเรามีเวลาร่างแรกก่อนจะเสร็จวันนี้ที่ ๑๙ เมษายน หลังจากนั้นแล้วเรายังจะต้องส่งร่างไปในที่ต่าง ๆ ไปเผยแพร่ กลับมาเรายังต้องมาพิจารณาอีก ซึ่งทุกอย่างเราจะเสร็จสิ้นประเด็นสุดท้ายจริง ๆ ก่อนวันที่ ๖ กรกฎาคม ซึ่งผมคิดว่าเพื่อนสมาชิกทุกท่าน รวมทั้งท่านการุณ คงจะทราบดีครับ ขอบพระคุณครับ

นายการุณ ไสงาม : ไม่ได้เลย ท่านประธานครับ ถ้าเข้าใจกันอย่างนี้พลาดไปหนักเลย ที่ประชุมแห่งนี้จะเสียค่าหมดแล้วถ้าอย่างนี้

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
คุณการุณครับ ถ้าจะประท้วงผมกรุณาดำเนินการประท้วงตามกฎหมายข้อบังคับนะครับ แต่ถ้าไม่ประท้วงกรุณานั่งลง เพื่อกรรมาธิการจะได้ชี้แจงกรอบที่ ๓ จะได้เสร็จไปครับ ใช้เวลาอีก ๕ นาทีเท่านั้นเป็นอย่างมาก กรุณาเถอะครับ ถ้าประท้วงกับออกมาเลยว่ามีข้อบังคับการประชุมข้อไหนของประธาน ผมจะได้วินิจฉัยครับ ถ้าไม่ประท้วงก็ขออนุญาตครับ กรรมาธิการกรอบที่ ๓ เชิญเลยครับ

นายการุณ ไสงาม : ก็ประธานพูดไม่หยุดปาก หยุดปากก่อนผมถึงจะได้บอกว่าผมพูดว่าอย่างไร ผมจะสวนประธานได้อย่างไรในขณะที่ประธานไม่หยุดปาก

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ผมให้คุณนั่งลงแล้วอย่างไรครับ จบแล้วนะครับ

นายการุณ ไสงาม : ประธานครับ เมื่อประธานบอกว่าให้ผมทำอย่างไร ผมก็คอยฟังดูว่าประธานจะหยุดปากหรือยัง เมื่อประธานหยุดปาก ผมก็จะได้พูด ไม่ใช่พูดสวนกันไปสวนกันมา

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ถ้าอย่างนั้นก็พูดเสร็จแล้วใช่ไหมครับ กรุณานั่งลงครับ

นายการุณ ไสงาม : ตกลงประธานจะให้ผมทำอะไรก่อนตอนนี้

LIRT

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
หยุดก่อนครับ หยุดก่อนเพื่อฟังกรรมธิการรายงานจนครบกรอบที่ ๓ เสร็จสิ้น หลังจากนั้น
จะให้คุณการุณ ไสงาม พูดเป็นคนแรก โดยแถลงประเด็นซักถามทางฝ่ายกรรมธิการ
อย่างที่ต้องการนั้นละครับ

นายการุณ ไสงาม : เมื่อประธานบอกให้ผมหยุดก่อน เอาผมหยุดก่อน
แต่ตอนนี้ท่ามกลางการหยุดก่อนเนื่องด้วยการประท้วง

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ประท้วงผิดข้อบังคับข้อไหนครับ

นายการุณ ไสงาม : การจัดระเบียบวาระการประชุมของท่านประธาน
ไม่มีระเบียบวาระในกรณีนี้ให้สมาชิกอภิปราย

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เรื่องการจัดระเบียบวาระมันเป็นเรื่องของฝ่ายกิจการสภาฯ ที่เขาจัดระเบียบวาระมานะครับ
ขั้นตอนนะครับ

นายการุณ ไสงาม : เหลวไหลมากท่านประธาน ไปดูข้อบังคับ เป็นอำนาจ
ของประธานครับ กิจการสภาฯ เสนอมา สมาชิกเสนอมา เจ้าหน้าที่เสนอมา เลขานุการ เสนอมา
มันก็อยู่ที่สุดท้ายของท่านประธานครับ พอแล้วละครับ ถ้าเป็นอย่างนี้ท่านประธานครับ
ดูท่าทางจะทำงานกับท่านยาก

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
พอหรือยังครับ เชิญกรรมธิการกรอบที่ ๓ ครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม วิชา มหาคุณ กรรมธิการร่างรัฐธรรมนูญ และเป็นประธานอนุกรรมธิการ
กรอบที่ ๓ ว่าด้วยองค์การตรวจสอบอิสระและศาลครับ ขอสรุปความเห็นของกรรมธิการ
ยกร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับกรอบที่ ๓ -----

ทั้งนี้เนื่องจากว่าในการประชุมระดมความคิดเห็นที่ชะอำไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการในเรื่องของกรอบที่ ๓ ได้เสร็จทัน ก็เลยต้องมาต่อที่กรุงเทพมหานคร และขณะนี้ก็ยังค้างอยู่ ก็คงจะเสร็จสิ้นได้ในวันพรุ่งนี้ เพราะฉะนั้นกระผมก็ขอสรุปความเห็นในบางประเด็นที่ได้ประชุมไปบ้างแล้วนะครับ ก็ขอขอบคุณเวลาของท่านสมาชิกนะครับ โดยเฉพาะท่านที่ต้องการจะอภิปรายเพื่อที่จะแสดงความคิดเห็น

สำหรับประเด็นที่ ๑ ที่ได้พิจารณาไปแล้วก็คือกรณีของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องขององค์ประกอบของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทางคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับจำนวน ๙ คน แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงในบางส่วนนะครับ กล่าวคือ สำหรับผู้พิพากษาในศาลฎีกา ๓ ท่านนั้น เห็นด้วยนะครับ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ๒ ท่านก็เห็นด้วย แต่สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ ซึ่งจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านนิติศาสตร์อีก ๒ ท่านนั้น ให้รวมถึงตุลาการในศาลทหารสูงสุดด้วย และเห็นสมควรแก้ไขในเรื่องของผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ เห็นว่าให้เพิ่มว่าเป็น หรือสังคมศาสตร์อื่น และให้มีจำนวน ๒ ท่าน โดยให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สำหรับอำนาจหน้าที่ เห็นให้คงอำนาจหน้าที่ในการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายต่าง ๆ และให้เห็นสมควรในกรณีที่จะต้องพิจารณาในกรณีของการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งเดิมได้ให้ทางฝ่ายศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ก็เห็นสมควรยกอำนาจหน้าที่นี้ให้กับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นอกจากนี้ปัญหาในเรื่องของการเลือกตั้งในคดีเลือกตั้งและคดีคุณสมบัติต้องห้ามของ สส. สว. ความสิ้นสุดของรัฐมนตรีก็นำเป็นหน้าที่ของศาลฎีกาเป็นผู้วินิจฉัย นอกจากนี้ประเด็นปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยก็คือความขัดแย้งระหว่างองค์กรตามรัฐธรรมนูญก็ให้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญด้วย สำหรับวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเห็นกันว่าเป็นประเด็นที่มีความบกพร่องที่สุดในกระบวนการที่เป็นมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ คือไม่มีตัวพระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาโดยตรง ก็เห็นสมควรให้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณา แล้วก็นอกจากนี้ก็ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจในการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับรายละเอียดเพิ่มเติมจากตัวพระราชบัญญัติเพื่อความสะดวก และให้มีการกำหนดบทบัญญัติในเรื่องละเมิดอำนาจด้วยครับ องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ

ตามที่ได้กำหนดไว้ว่าให้มีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสาขานิติศาสตร์และรัฐศาสตร์นั้น กำหนดให้มีจำนวน ๕ คน ประกอบไปด้วย ๑. ท่านประธานศาลฎีกา ๒. ประธานศาลปกครองสูงสุด ๓. คือประธานสภาผู้แทนราษฎร ๔. ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สำหรับความเห็นเดิมของอนุกรรมการให้มีประธานศาลรัฐธรรมนูญนั้นเห็นสมควรว่าน่าจะเป็นบุคคลอื่น เพราะว่าเป็นการพิจารณาองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญเอง ก็ทางคณะอนุกรรมการก็จะได้ดำเนินการปรับปรุงต่อไปว่าควรจะเป็นท่านผู้ใดนะครับ สำหรับการดำรงตำแหน่งนี้ก็เห็นด้วยว่าให้เป็นตำแหน่งถาวร ศาลต่อไปคือศาลปกครอง เห็นว่าควรแก้ไขอำนาจศาลปกครองให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจของทางการปกครองขององค์กรอิสระอื่น ๆ ได้ ความเป็นอิสระของศาลก็ควรจะมีการบัญญัติรับรองความเป็นอิสระของศาลปกครองเอาไว้ด้วย -----

- ๑๙/๑

ต่อไปคือศาลยุติธรรมครับ องค์ประกอบที่จะต้องพิจารณานะครับ แกะไขจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ คือองค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ก็เห็นสมควรให้มีการปรับปรุงองค์ประกอบโดยให้มีตัวแทนจากศาลฎีกา จำนวน ๖ ท่าน ศาลอุทธรณ์ ๔ ท่าน แล้วก็ศาลชั้นต้น ๒ ท่าน โดยให้แต่ละชั้นศาลนี้เลือกกันเองนะครับ นอกจากนี้ก็ให้มีตัวแทนของวุฒิสภานี้คงเดิมไว้ ๒ ท่านนะครับ และกำหนดให้มีประเด็นเรื่องการสร้างหลักประกันความอิสระและความเที่ยงธรรมในกระบวนการของศาลยุติธรรมด้วยครับ อำนาจของศาลฎีกาก็เห็นสมควรให้มีการกำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณาเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายหรือคดีที่มีความสำคัญ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเห็นสมควรให้พิจารณานะครับ ต่อไปเห็นสมควรให้มีการกำหนดให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว โดยให้ใช้ระบบไต่สวนแทนระบบกล่าวหาครับ การจ่ายค่าทดแทนนี้ทางกรมการไม่เห็นว่าเพิ่มให้มีการจ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ต้องหาในคดีอาญาครับ คงให้จ่ายเฉพาะจำเลยในคดีอาญาตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ต่อไปคือบทบัญญัติที่เกี่ยวกับความซ้ำซ้อนในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ซึ่งเขียนรายละเอียดเอาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาลงไว้เกือบจะทั้งหมด เพราะฉะนั้นก็เห็นสมควรให้ปรับปรุงใหม่ครับ ทั้งบทบัญญัติที่ซ้ำซ้อนกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระธรรมนูญศาลยุติธรรม โดยกำหนดหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ครับ ประเด็นที่มีความสำคัญต่อไปคือการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เห็นสมควรให้มีบทบัญญัติให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย โดยให้สิทธิ เช่น ให้สิทธิแก่ประชาชนตามจำนวนที่กำหนดในการฟ้องร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรงเกี่ยวกับความขัดแย้ง เกี่ยวกับเรื่องสิทธิเสรีภาพของเขา และให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับช่องทางให้ศาลใดศาลหนึ่งรับพิจารณาคดีของประชาชนได้โดยที่จะปฏิเสธความยุติธรรมของประชาชนไม่ได้ครับ นอกจากนี้ให้รัฐจะต้องตั้งหน่วยงานหรือกำหนดให้มีความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้ยากไร้ นอกเหนือจากมีการตั้งทนาย ซึ่งสนับสนุนในด้านงบประมาณอยู่แล้วครับ ต่อไปก็คือในเรื่องของปัญหาการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีเลือกตั้งก็เห็นสมควรให้การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นนี้ให้ศาลจังหวัดเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับปัญหาการไม่ชอบของการเลือกตั้ง ส่วนในระดับชาติก็ให้ศาลฎีกาเป็นผู้ทำหน้าที่วินิจฉัยคดีเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งที่ กกต.

เคยพิจารณาคับ เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมด สำหรับศาลทหารยังไม่ได้พิจารณา ส่วนประเด็นอื่น ๆ ที่มีความสำคัญคือเรื่องระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาและตุลาการ ก็เห็นด้วยว่าผู้พิพากษา ตุลาการ ควรดำรงตำแหน่งได้ถึงอายุ ๗๐ ปีบริบูรณ์ แต่ว่าให้ไปกำหนดไว้ในกฎหมายตัวพระราชบัญญัตินี้ละครับ สำหรับกรณีที่ว่าให้ประธานศาลฎีกามีที่มาโดยให้เลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ยังไม่เห็นด้วย อำนาจของหน่วยงานอิสระ ในการเสนอกฎหมายก็เห็นว่าให้ศาลและองค์กรอิสระสามารถเสนอกฎหมายต่อรัฐสภาได้โดยให้เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความเป็นอิสระขององค์กรนั้น ๆ เกี่ยวกับองค์กรนั้น ๆ เอง หรือศาลเองนะครับ ในเรื่องเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ขององค์กรอิสระและศาลก็เห็นสมควรให้เพิ่มสำหรับพนักงานอัยการ โดยหลักการที่จะบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๓ ด้วยครับ ไม่เพิ่มนะครับ อยู่ในมาตรา ๒๕๓ แต่เห็นด้วยในหลักการ ก็คงจะไปกำหนดในรายละเอียดต่อไปครับ สำหรับความเป็นอิสระของพนักงานอัยการ ก็เห็นสมควรให้รัฐสภาเป็นผู้เลือกอัยการสูงสุด เพื่อให้อัยการได้รับการรับรองความเป็นอิสระครับ -----

- ๒๐/๑

ในการดำเนินคดีในเรื่องที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองครับ สำหรับบทบัญญัติพิเศษที่เพิ่มขึ้นมาอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการตรวจสอบและการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบนะครับ โดยเห็นสมควรให้มีตัวแทนจากองค์กรภาคเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่จะมาเป็นผู้ร่วมกันดำเนินการเป็นคณะกรรมการ ส่วนว่ารูปแบบจะเป็นอย่างไรก็คงจะต้องพิจารณากันต่อไป หลักเกณฑ์พื้นฐานของกระบวนการพิจารณาก็ควรจะเป็นเช่นเดิมนะครับ ก็รับไปพิจารณาว่าให้คู่ความในกระบวนการพิจารณามีสิทธิตามหลักฟังความคิดเห็น ๒ ฝ่าย การพิจารณาโดยเปิดเผย และผู้พิพากษาหรือตุลาการต้องเป็นกลางครับ สำหรับคณะกรรมการต่อไป คือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เห็นสมควรให้มีรูปแบบการสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเช่นเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการ ปปช. ครับ อำนาจหน้าที่ก็ให้คณะกรรมการนี้วินิจฉัยคดีเกี่ยวกับวินัยงบประมาณและการคลัง โดยเมื่อวินิจฉัยแล้วนี้ก็สามารถที่จะโต้แย้งหรือขึ้นสู่ศาลปกครองได้นะครับ โดยอาจจะดำเนินการในรูปของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทครับ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก็มีหน้าที่กำกับดูแลผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและคานอำนาจซึ่งกันและกันนะครับ คณะกรรมการรูปแบบต่อไปก็คือผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เห็นสมควรเพิ่มจำนวนผู้ตรวจการแผ่นดินฯ จากเดิม ๓ ท่าน เป็น ๕ ท่าน แล้วก็กำหนดให้มีตำแหน่งประธานด้วย และให้หยิบยกปัญหาเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาต่อสาธารณะขึ้นพิจารณาเองได้ในทันที โดยเพิ่มอำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในการตรวจสอบองค์กรอิสระด้วย สำหรับการสรรหา ก็ให้มีรูปแบบของการสรรหาเช่นเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการ ปปช. ครับ และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะต้องเผยแพร่รายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วยครับ คือเพิ่มเติมจากที่เคยรายงานโดยตรงต่อรัฐสภาครับ สำหรับประเด็นอื่นๆ ก็ยังไม่ได้พิจารณา แต่ว่าอยากจะเรียนเพิ่มเติมเพื่อให้ท่านสมาชิกได้สบายใจนะครับว่าในการพิจารณาของเราได้นำเอาความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งความคิดเห็นที่ได้รับจากการออกเวทีของคณะกรรมการวิสามัญที่มีส่วนร่วมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนี้นะครับ ได้เอามาพิจารณาทุกครั้งครับ ไม่ใช่ละเลยนะครับ เพราะฉะนั้นก็ได้โปรดสบายใจได้

นะครับว่าเราเอามาพิจารณาตลอดเวลาครับ แล้วก็ได้ประชุมร่วมกันทุกสัปดาห์ครับ
ขอบพระคุณมากครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเสรี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านสมาชิกครับ ตอนนี้ในส่วนกรรมาธิการก็ได้รายงานให้สภาได้ทราบแล้วนะครับ
ซึ่งความเป็นจริงแล้วการรายงานกับการอภิปรายนี้มันก็เป็นของคู่กัน เพียงแต่ว่า
เราจะดำเนินการรายงานอย่างไร และอภิปรายอย่างไร ซึ่งที่ผ่านมากกรรมาธิการก็รายงานครบ
ไป ๓ กรอบแล้วนะครับ ในส่วนนี้ก็จะให้สมาชิกได้อภิปรายนะครับ มีท่านใดจะอภิปราย
ไหมครับ ผมขออย่างนี้ได้ไหมครับ ที่กรรมาธิการรายงานมา ๓ กรอบนะครับ เพราะฉะนั้น
ถ้าไม่ให้สับสนนะครับ แล้วก็ให้พี่น้องประชาชนได้ติดตามการรายงานของกรรมาธิการ
กับของสภานี้ะครับ -----

จึงขอหารือที่ประชุมนะครับว่าเราจะว่ากันไปตามกรอบ เพื่อจะได้สะดวกแก่ความเข้าใจ อย่างนั้นกรอบที่ ๑ ท่านการุณยกมือก่อน และอาจารย์เจิมศักดิ์ แล้วก็ท่านอุทิศนะครับ เชิญท่านการุณครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม การุณ ไสงาม นะครับ เป็นอย่างไรครับสุดท้ายก็ต้องเป็นที่ละกรอบ ท่านประธานครับ เพื่อให้การเรียนรู้ร่วมกันของพี่น้องประชาชน รัฐธรรมนูญนี้มันใช้ทุกคนนะครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นเมื่อใช้ทุกคนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันไปพร้อม ๆ กันอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เกิดความเข้าใจด้วยกันอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผมก็บอกว่ามันควรจะทีละกรอบ ไม่ใช่ทีละกรอบด้วยซ้ำไปครับ ทีละประเด็นของกรอบด้วย เพราะหนึ่งกรอบมันมีอยู่หลายประเด็นปัญหา ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วท่านประธานจะสับสนมาก พี่น้องประชาชนก็จะสับสนปนเป ในเมื่อรายงาน ๓ กรอบจบพออภิปรายคนหนึ่งหยิบกรอบ ๓ ว่าด้วยเรื่องประเด็นที่ ๒๔ คนหนึ่งหยิบกรอบ ๑ ว่าด้วยเรื่องประเด็นที่ ๓๒ สับไปสับมา สับไปสับมา ประชาชนฟังจบจะเอาอย่างไรกันแน่ะพวกนี้ ผมนี้เสนอ บอกว่าให้เอาง่าย ๆ ให้เอาชัด ๆ แล้วประชาชนจะได้เข้าใจไปพร้อมเรา เราก็จะได้ทำความเข้าใจไปพร้อมกันด้วย ท่านประธานครับ

(รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ได้ยืนและยกมือขึ้น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เดี่ยว พอที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ประท้วง เชิญอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ท่านประธานครับ ผมจำเป็นที่จะต้องประท้วงท่านประธานจริง ๆ ผมคิดว่าการประชุมของเรานี้มันไม่มีฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาล แล้วก็ไม่มีที่จะต้องชิงไหวชิงพริบอะไรกันมากมาย ผมอยากจะประท้วงท่านประธานว่าท่านประธานจะต้องควบคุมให้เวลามีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นขอความกรุณาท่านการุณเถอะครับ อย่าได้บ่นหรืออย่าได้พูดอะไรเลย ผมคิดว่าขณะนี้เรากำลังช่วยกัน ผมคิดว่าถ้าฝ่ายกรรมาธิการยกร่างฯ เขายกร่างมา เราเห็นว่าประชาชนเห็นว่อย่างไร ควรจะแก้ไขอย่างไร เราก็ให้ความเห็นแก่เขา ขั้นนี้ยังไม่ใช่ขั้นการพิจารณารายมาตรา เราพิจารณาว่าเขามีอะไรคืบหน้า เราก็อยากฟัง และเราจะมีอะไรแนะนำเขา เราก็แนะนำ ท่านประธานกรุณาควบคุมการประชุมให้ตรง

ตามวาระ เพราะวาระไม่ใช่พิจารณาในรายละเอียดว่าจะต้องเอาอย่างนั้น ต้องเอาอย่างนี้ ต้องเอาชนะกัน เพราะฉะนั้นขอความกรุณาท่านประธานควบคุมตามระเบียบวาระด้วยครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ ก็อย่างที่พยายามทำความเข้าใจ ก็ขอบคุณท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ที่จริงอย่างที่เรียนนะครับ พอดีผมอยากให้ท่านการุณได้พูดในสิ่งที่ท่านการุณคิดว่ามันเป็นระบบ และผมก็ตั้งใจจะตอบท่านการุณนะครับว่าจริง ๆ แล้วเป็นอย่างท่านการุณก็ได้ เป็นอย่างที่เราประชุมสภาได้ทำไปก็ได้ มันอยู่กับว่าเราจะตกลงกันอย่างไร เพียงแต่ว่าตอนที่ท่านการุณเสนอผมก็ฟังที่หน้าจอโทรทัศน์ พอดีท่านการุณเสนอในช่วงที่กรรมาธิการจะอภิปราย กรอบที่ ๓ ท่านนี้บอกใหม่ครับ จริง ๆ แล้วถ้าจะว่ากันก็เอากรอบที่ ๑ แล้วก็เอาให้จบ เพียงแต่ว่ากรรมาธิการได้รายงานมาจนจบกรอบที่ ๒ แล้วก็จะขึ้นกรอบที่ ๓ มันก็เลยเหมือนกับบอกว่าที่ประชุมยอมรับให้พูดกันเสียให้หมดก่อน มันก็เลยเลยกันไปอย่างนั้น พอไปอย่างนั้นมา กรอบที่ ๒ เดียวจะบอกมาขึ้นกรอบที่ ๓ อย่างท่านการุณว่า มันก็เหมือนกับว่าทำไมกรอบที่ ๑ กรอบที่ ๒ ไม่เริ่มเสียก่อนล่ะ เพียงแต่ว่ามันก็เหมือนกับเรานี้ตกลงกันไปแล้วว่าเราให้ครบ ๓ กรอบก่อนนะ แล้วเดี๋ยวเราก็จะมาทำความเข้าใจกับประชาชน กับสมาชิกได้ว่าตอนนี้ที่กรรมาธิการเขาอภิปรายไป ๓ กรอบ ในกรอบแรกว่าด้วยสิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจ มันก็เข้าหลักที่ตรงกับที่ท่านการุณพูด เพราะฉะนั้น ท่านการุณถ้าอธิบายอีกก็เหมือนกับที่ผมอธิบาย ผมเชื่อว่าทุกท่านเข้าใจแล้ว เพียงแต่ว่าเมื่อถ้าเราทำความเข้าใจกันหน่อยเราก็ไม่ต้องมาโต้เถียงกัน ท่านการุณเข้ากรอบที่ ๑ เลยดีไหมครับ เป็นที่เข้าใจแล้ว สิ่งที่ท่านการุณเสนอนั้นเป็นประโยชน์ คงไม่มีใครปฏิเสธละ ก็เอาเข้ากรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ เพราะเมื่อที่อาจารย์เจิมศักดิ์ก็บอกว่าอยากให้ควบคุม มีประสิทธิภาพ ผมก็เพิ่งพูดเมื่อกี้เนะครับ -----

ก็พยายามควบคุมที่ประชุมให้มีประสิทธิภาพที่สุด แล้วก็ให้เกียรติสมาชิกนะครับ แล้วเราก็ทำงานด้วยความเข้าใจตรงกัน มันก็จะไม่มีปัญหาค่ะครับ ก็จะเข้ากรอบที่ ๑ แล้วนะคะ ท่านการุณครับ สิ่งที่ท่านเสนอฉันนั้นผมเชื่อว่าทุกคนก็เห็นความหวังดีแล้ว แล้วเราก็เข้าเป็นรายการรอบไปนะคะ ท่านการุณเชิญครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานครับ ที่นี้ไม่มีฝ่ายค้าน ไม่มีฝ่ายสนับสนุน ข้อเสนอของผมนั้นคือเสนอแบบไม่มีค้านและไม่มีสนับสนุน ไม่ได้ชิงไหว ชิงพริบอะไรกับใคร และถ้าควบคุมต้องควบคุมอาจารย์เจิมศักดิ์คนแรก เอาอย่างนี้ท่านประธานที่เคารพครับ ต่อไปเลยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ สิทธิเสรีภาพ

นายการุณ ไสงาม : คืออย่างนี้ท่านประธานครับ ข้อเสนอของผมนั้น ไม่ได้มีไหว มีพริบอะไรกับใครเลย เป็นข้อเสนอบอกว่าให้มันดีควรจะทำอย่างไร แล้วถ้าที่ประชุมบอกว่าของคุณการุณมันไม่ดี ไม่เอา ก็ไม่เป็นไร แต่สุดท้ายก็ทีละประเด็น อีกเหมือนเดิม เอาละข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ผมเสนอเมื่อตอนครุ่นนี้ก่อนใหญ่ ๆ นี้ ผมบอกว่า เป็นไปได้ไหมรายงานตัวนี้ เพราะข้อกล่าวหาทั้ง ๓ กรอบเลยละ ข้อกล่าวหาของประชาชน ที่มีข้อสงสัยของประชาชนที่มี ผมพูดอย่างนี้ สังคมเขาสงสัยว่าพวกเรามันมีการยกเว้น โดยไม่ฟังเขา การฟังฟังในนาม ทำอย่างไรครับท่านจะเดินอธิบายใครได้ทั่วทั้งประเทศ แล้ววัน ๆ หนึ่งท่านจะมัวมานั่งอธิบายอะไรอีก ก็ท่านทำไมไม่เขียนล่ะครับข้อเสนอนี้ ทั้ง ๓ กรอบ กรอบที่ ๑

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านการุณอย่างนี้ได้ไหมครับ ท่านการุณเป็นคนเสนอเองนะครับว่าให้เข้าไปตามกรอบ คนเขาก็ไม่สับสนนะครับ ผมว่าเราปล่อยไปตามกรอบก่อนดีไหมครับ แล้วเดี๋ยวภาพรวม ท่านการุณเห็นว่าแต่ละกรอบอาจจะมีปัญหาในส่วนไหน ท่านก็ค่อยสรุปตอนท้าย คนเขาจะฟังไปทั้งหมด และท่านก็รวบทั้งหมด ดีไหมครับ

LIRT

นายการุณ ไสงาม : ผมว่าท่านประธานลองฟังดูนิดหนึ่งว่าตัวที่ผมกำลังเสนอนี้ เป็นรวมทั้ง ๓ กรอบ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ผมเลยขอท่านการุณว่ารวมของท่านเอาไว้ท้ายเลยดีไหม

นายการุณ ไสงาม : ไม่ใช่ รวมนิดเดียว กรอบที่ ๑ ก็ได้ถ้าอย่างนั้น กรอบที่ ๑ ทำไมการเขียนรายงาน การทำรายงานมากรอบที่ ๑ นี่นะครับ ท่านประธานดู ผังซ้ายมือบอกว่า ประเด็น ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ว่าด้วยเรื่องกรอบที่ ๑ พอช่องตรงกลางบอกว่าอนุกรรมการ มีความเห็น ผังขวามือบอกว่า คณะกรรมการมีความเห็น ผมกำลังบอกต่อไปว่าเมื่อที่รายงาน หลัด ๆ บอกเมื่อก็เลยบอกว่ในเมื่อเราถูกข้อครหาอย่างนี้ ทำไมไม่เขียนลงไปสักอีกช่องหนึ่ง ซ้ำ ๆ ก่อนที่อนุกรรมการจะมีความเห็น กรอบด้านซ้ายมือ ประเด็น พอประเด็นปั้ไปอีกช่อง หนึ่งนั้น ความเห็นที่ฟังมา ท่านอาจจะเอาไม่ได้ครบหมดทุกประเด็น ในประเด็น ๆ นี้ ท่านอาจจะเขียนได้ไม่หมดทุกคนที่มีความเห็นหรือ เพราะว่ามันมีความเห็นหลากหลาย มาก ๆ แต่เอาหลัก ๆ สักสองสามความเห็น หรือสองสามทางที่มีน้ำหนัก ความเห็นของเรื่องนี้ ประเด็นนี้มี ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ คณะอนุกรรมการฟังอยู่ ๓ ๔ ๕ แล้ว เห็นด้วยกับ ความเห็นที่ ๓ สมมุติ ผังขวามือสุดท้ายก็ ความเห็นของกรรมการยกกว้างๆ เห็นด้วยกับ คณะอนุกรรมการ หรือเขาอาจจะว่า ไม่เห็นด้วยกับคณะอนุกรรมการที่เห็นด้วยกับ ความเห็นที่ ๓ แต่ไปเห็นด้วยกับความเห็นที่ ๒ ท่านประธานครับ ถ้าเป็นอย่างนี้ท่านประธาน จะได้ไม่ต้องเดินอธิบายประชาชนอีกว่า เอ้ย พวกคุณไม่ฟังใครเลยนี่ เราก็จะได้อธิบายได้ เราฟัง รวมแล้วความเห็นที่มีน้ำหนักในประเด็นนี้มีอยู่สามสี่ทาง สามสี่ความเห็น วิธีการ ทำอย่างนี้ ไม่ใช่ทำเฉพาะกรอบที่ ๑ ต้องทำทั้ง ๑ ทั้ง ๒ และ ๓ หรือกรอบอื่นด้วย -----

เห็นใหม่คำอภิปรายของผมมันจึงจำเป็นต้อง ประเด็นนี้วิธีการอภิปรายนี้จึงจำเป็นอภิปราย ประเด็นรวม ข้อที่ ๑ ท่านประธานครับ คุณคณะกรรมการ พอจะพูดคำใดก็จะชี้แจงอยู่ ทุกประเด็น มันเถียงกัน ณ ในที่ประชุมแห่งนี้

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ไม่ได้เถียงครับ เดียวครับท่านอาจารย์ครับ คือให้ท่านการุณพูดให้จบก่อน เดียวท่านค่อยต่อ

นายการุณ ไสงาม : ผมพูดจบให้หมดก่อน ไม่อย่างนั้นที่ประชุมนี้กลายเป็น ได้เถียงกัน ท่านเข้าใจหรือเปล่า

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านการุณ ก็นั่นละกำลังเถียงกัน

นายการุณ ไสงาม : กำลังบอกใจ อย่าทำอย่างนี้อีก

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านต้องพูดกับผมนะครับ โดยผมจะบอกให้ ท่านอธิบายของท่านให้จบ แล้วเดี๋ยวผมจะ ให้กรรมการรับไป กรรมการคงไม่ขัดข้อง รับไปพิจารณานะครับ เอาให้จบเลย เชิญครับ

นายการุณ ไสงาม : แล้วที่อธิบายอย่างนี้ ทำอย่างนี้ก็ตามไม่ให้มีฝ่ายค้าน ฝ่ายเถียง ฝ่ายเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยสนับสนุนนะครับ ท่านประธานต่อครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เอาเป็นว่าท่านพูดกับผม ๒ คนพอจะครับ เชิญครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานครับ ผมเสนอไป ๒ เรื่องแล้วนะครับ ต่อไปครับ คณะกรรมาธิการร่างฯ ท่านมีความเห็นเมื่อสักครู่นี้ ๗ นี้ ท่านบอกว่า ยังไม่ใช่เรื่องของการอภิปราย แล้วบอกว่ายังจะมีการยกร่างไปจนถึงเป็นมาตราตอนไหน ได้ด้วย ผมบอกถ้าท่านเข้าใจอย่างนี้พลาดแล้วครับ พวกผมฟังเลย ฟังน้องประชาชนฟังเลย เพราะอะไร เพราะความเห็นของประชาชนมันยังไม่ได้เข้ามาสู่การยกร่าง เมื่อถึงเป็นมาตรา แล้วตอนนั้นพวกผมต้องแปรญัตติ เอาละสิทีนี้

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ด้วยความเคารพท่านการุณครับ คือเอาเป็นว่าท่านจะแนะนำกรรมาธิการนี้ท่านเสนอจะครับ

ที่มันมีปัญหาที่ว่าทำได้โดยยาก ยากอย่างหนึ่งคือยาก ๕๐,๐๐๐ ชื่อ ท่านต้องลดจำนวนใหม่ เห็นไหมครับ ยากอย่างที่ ๒ คือประชาชนไม่รู้จะนำไปเสนอส่งมาอย่างไร ขั้นตอน กระบวนการ ยุ่งยากมาก ท่านจำเป็นจะต้องมีคณะกรรมการธิการของนิติบัญญัติที่รับเรื่องอำนาจนิติบัญญัติ ทางตรงของประชาชนที่มีต่อการเสนอขอทบทวนญัตตินิติบัญญัตินี้ได้อย่างไร สิ่งที่ผมพูดนี้ ไม่ใช่ว่าผมคิดเอาเอง จินตนาการเอาเอง มันมีอยู่แล้วบางอย่าง บางประเทศเขาก็ทำ เขามีคณะกรรมการที่จะรับเรื่องทางด้านนิติบัญญัติที่ประชาชนจะเสนอกฎหมายเข้ามา แล้วทำการพิจารณาวินิจฉัยว่านี่คือนิติบัญญัติหรือไม่ใช่นิติบัญญัติ นี่คือนิติบัญญัติ ของกฎหมายที่ควรจะเป็นพระราชบัญญัติ ควรเป็นกฤษฎีกา หรือควรเป็นพระราชกำหนด นี่คือนิติบัญญัติที่เป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ ท่านต้องแก้ปัญหาที่มันมีอยู่ก่อนครับ ก่อนที่จะไป คิดเรื่องจะทำอย่างไร จะไปไกลเกินกว่าการที่จะแก้ปัญหาข้างหลังที่ผ่านมา โดยง่ายแล้วจะครับ โดยชักช้าที่มีปัญหา กระบวนการตรงนี้ของนิติบัญญัติที่เป็นภาคตัวแทนที่เรียกกันว่า ผู้แทนราษฎร หรือเรียกว่า สว. ก็ตาม หรือเรียกว่า รัฐสภา ก็ตาม ภาคตัวแทนนี้จะต้องสามารถ รองรับประชาธิปไตยทางตรงของประชาชนที่จะนำเสนอขอทบทวนญัตติของกฎหมายให้สามารถ ทำให้พี่น้องประชาชนสามารถมีศักยภาพ หรือมีประสิทธิภาพในการพิจารณาอำนาจนิติบัญญัติ ของประชาชนทางตรงได้โดยเร็ว ท่านต้องแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อถอยหลังไป นี่อำนาจนิติบัญญัติย่อ ๆ นะครับ รายละเอียดจะมียาวมาก อำนาจทางบริหาร

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านการุณครับ ท่านบอกย่อ เอาย่อกว่านี้อีกหน่อยได้ไหมครับ ขอความร่วมมือท่านหน่อย ผมเข้าใจท่านนะครับ ถ้าอย่างนี้ผมปรึกษาหารือท่านเลยแล้วกัน อย่างนี้ครับ คงไม่ได้ชัด ในระหว่างอภิปรายนะครับ ขอหารือเลยว่าเดี่ยวในแต่ละกรอบจะมีสมาชิกเสนอความเห็น หลายท่านนะครับ ท่านการุณอภิปรายเป็นประโยชน์ แต่ความเป็นประโยชน์เราใช้เวลา เราจะแบ่งกันอย่างไร ท่านต้องช่วยผมแล้ว จะเอาสักคนละ ๕ นาที หรือ ๑๕ นาที ก็เอาให้ชัดเจนครับ

นายการุณ ใสงาม : ท่านประธานครับ สาเหตุที่ผมนำเสนออันนี้ เพราะผม ไม่เห็นอยู่ในนี้ยังงี้ หรือเห็นก็ยังเป็นการเห็นที่ยังแก้ปัญหาเก่ายังไม่ตก จึงอยากจะเสนอไว้ เอาสั้น ๆ เรื่องนิติบัญญัติ ไม่ให้ผมพูดเลย ผมยุติปิดเลยก็ได้ ไม่มีปัญหา การควบคุมของ

ประชาชนโดยภาคบริหารใช้ไหม ไม่พูดก็ได้ ไม่มีปัญหาครับ เวลามันน้อยของท่าน ไม่เสนอจริง ๆ ก็ได้ แต่ประเด็นในนี้มันไม่มี แต่เมื่อท่านประธานบอกขอความร่วมมือไม่ต้องพูด ก็ไม่พูด

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านลงดินะครับ ลงแบบให้ผมรับผิดชอบนะครับ กรรมการผมว่าในส่วนที่ท่านการุณเสนอ ท่านรับไหมครับ เชิญครับ

นายอัศวิน ฤทธิชัย (กรรมการ) : ท่านประธานครับ ผม อัศวิน ฤทธิชัย รองประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ครับ ต้องขอขอบคุณท่านการุณอย่างยิ่งที่ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการทำช่องแสดงความเห็นของประชาชนในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งความจริงอย่างที่ได้กราบเรียนต่อสภาแล้วว่าในการพิจารณาของคณะกรรมการนั้น ก็ได้นำความเห็นที่ได้รับจากประชาชน องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ของคณะกรรมการมาประกอบการพิจารณา คณะกรรมการประสานการมีส่วนร่วมและประชาคมได้เข้ามาชี้แจงข้อมูลดังกล่าวต่อคณะกรรมการเป็นประจำ และเราได้นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว แต่อย่างไรก็ตามที่ท่านเสนอว่าในการรายงานผลให้มีช่องแสดงความเห็นของประชาชนในช่องนั้น ผมคิดว่าคณะกรรมการยินดีจะรับข้อเสนอ นั้นไปทำในการรายงานครั้งต่อไปครับ ท่านปรกรณ์คงจะมีอะไรชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องกรอบที่ ๑ ที่ท่านการุณได้แสดงความคิดเห็น

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คืออย่างนี้พอดีสมาชิกเพิ่งอภิปรายไปท่านเดียวในกรอบที่ ๑ ขออนุญาตให้สมาชิกท่านอื่นอภิปรายก่อนแล้วกัน เดียวกรรมาธิการค่อยสรุปตอบทีหลังนะครับ ที่แจ้งความจำนงค์ไว้กรอบที่ ๑ อาจารย์เจิมศักดิ์ ท่านคงเดินไปธุระข้างนอก เดียวคงเข้ามา ท่านอุทิศที่แจ้งไว้แล้ว และอาจารย์สนั่น แล้วก็อาจารย์พรณราย ท่านประธานอุทิศเชิญครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ เพื่อนสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ ผม อุทิศ ชูช่วย สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ขออนุญาตท่านประธานสภาขอแสดงความคิดเห็นในกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการกระจายอำนาจ กราบเรียนท่านประธานอย่างนี้นะครับว่า จากที่ได้ฟังกรรมาธิการยกร่างฯ รายงานไปเมื่อสักครู่ ผมเองเข้าใจที่ท่านสมาชิก ขออนุญาตที่จะเอ่ยนาม ท่านการุณ ไสงาม ได้กรุณาแนะนำว่าควรจะมีอีกช่องหนึ่ง เป็นช่องที่เราหรือสภาแห่งนี้ไปรับฟังความคิดเห็นมา

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านอุทิศครับ ท่านกรรมาธิการท่านรับแล้วนะครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : ท่านประธานครับ ผมกำลังจะกราบเรียนท่านประธาน แล้วก็อธิบายให้พี่น้องที่ฟังอยู่ที่ทางบ้านเขาเข้าใจ ท่านประธานอย่ากรุณาขัดได้ไหมครับ ผมจะได้ราบรื่นครับ ผมใช้เวลาไม่มากครับท่านประธาน ทุกครั้งไปครับที่ท่านประธานได้ขัดขึ้นมอย่างนี้นั้นจะทำให้เสียเวลา

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : มันจะเสียเวลาเพื่อทำความเข้าใจก็ความกรุณาตรงนี้นิดหนึ่ง ผมเชื่อว่าสมาชิกทั้งสภานี้เขาก็พยายามยกตัวอย่างว่าไม่อยากให้อภิปรายซ้ำ แล้วสิ่งที่ท่านการุณอธิบายก็ขัดแล้วกรรมาธิการก็รับแล้ว แล้วท่านก็มาเห็นด้วยอีก ผมว่าถ้าเข้าเนื้อในสาระของท่านนี้ผมว่ามันจะเร็ว แล้วก็กระชับอย่างที่ท่านเสนอ ผมไม่พยายามจะขัดนะครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : ไม่เหมือนกันครับ ท่านประธานฟังผมก่อนครับ ท่านประธานไม่ชอบที่จะฟังคนอื่นก่อน

LIRT

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
นี่ท่านก็คอยจะว่านะครับ ผมว่าที่ประชุมเป็นเรื่องของการให้เกียรติกัน ท่านอุทิศครับ
ท่านเป็นผู้ใหญ่ แล้วท่านเป็นถึงประธานคณะกรรมการ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราจะพูด
ในที่ประชุมต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน

นายอุทิศ ชูช่วย : ผมขออนุญาตเริ่มเลยนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี๋ยวผมพูดให้จบก่อน สิ่งที่ผมกราบเรียนท่านอุทิศ สมาชิกหลายท่านก็คอยประท้วง
บอกประธานควบคุมการประชุมไม่มีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผมก็
ต้องพยายามที่จะควบคุมให้อยู่ในกรอบ ไม่มีเจตนาจะไปขัดแย้งกับท่านอุทิศ เชิญครับ
ท่านอุทิศครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : ท่านประธานครับ ผมกำลังจะอธิบายว่าความเห็น
ของสภาแห่งนี้ น่าจะอยู่ในกรอบข้อที่ ๓ เป็นความเห็นที่พวกเราทั้งสภาออกไปตั้งเวที
ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้ง ๔ ภาค ที่เราไปจัดเวทีในแต่ละจังหวัด เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าจะ
ไม่สามารถที่จะตีในตารางนี้ได้ ก็ควรจะเปิดโอกาสให้พวกกระผมที่ได้ไปจัดเวทีได้ขึ้น
อภิปรายเหมือนกับวันนี้ วันนี้ที่ผมกำลังขึ้นอภิปรายก็เท่ากับว่าเป็นข้อที่ ๓ เหมือนที่
ท่านการุณได้กรุณาแนะนำ มันไม่มีทางที่จะเขียนลงไปได้ แต่ขอให้บันทึกหรือการประชุม
แห่งนี้ ข้อคิดของสมาชิกในวันนี้ที่จะอภิปรายจากนี้ไปทุกคนครับ นี่คือข้อที่ ๓ ที่อาจจะ
เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมการหรือคณะกรรมการ ท่านครับ
ขออนุญาตเริ่มในกรอบที่ ๑ เรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญนะครับ
ผมกราบเรียนท่านประธานว่าผมยินดีและตั้งใจเป็นอย่างยิ่งกับพี่น้องประชาชนที่ได้
พยายามเสนอในเรื่องของสิทธิเสรีภาพ เพราะเขาบอกว่าสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย
รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ นั้นก็พอรับได้อยู่แล้ว แต่ทำอย่างไรถึงจะ让他สามารถปฏิบัติได้ -----

ซึ่งคณะอนุกรรมการและกรรมาธิการยกร่างฯ นี้ครับเห็นด้วยเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับที่ประชาชนเห็น ผมกำลังจะบอกกับท่านประธานอย่างนี้ครับว่าเห็นอย่างไรครับ เห็นว่าแม้ไม่มีการบัญญัติ ศาลก็ต้องตีความรับรองสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองแล้ว หมายความว่าต่อไปนี้นะครับ ถ้าบัญญัติออกมาอย่างนี้ ถึงแม้ว่ากฎหมายลูกหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติไว้ ประชาชนก็ไม่เสียสิทธิ ผมกำลังบอกว่าสิ่งที่ไปฟังจากประชาชนมานี้เป็นแนวเดียวกับที่คณะอนุกรรมการและกรรมาธิการยกร่างฯ ได้พยายามที่จะให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับของประชาชน สอดรับกับความคิดของประชาชน นี่คือสิ่งที่อยากจะอธิบายให้ทราบครับท่านประธานครับ ท่านประธานที่เคารพครับ สำหรับในเรื่องของการกำหนดระยะเวลาในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญให้รัฐต้องออกกฎหมายตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งครับ และสอดคล้องกับที่ไปฟังมากับพี่น้องประชาชนในเวทีต่าง ๆ ครับ เพราะเขาบอกว่าเขา รอไม่ไหวครับ บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญมีแต่กฎหมายลูกไม่มี แต่วันนี้เรามาบอกว่าต่อไปในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญนี้จะต้องออกมีระยะเวลาของการตรากฎหมายลูกหรือกฎหมายรัฐธรรมนูญให้ชัดเจน เมื่อเข้านี้ครับท่านประธานครับ ผมได้มีโอกาสคุยกับเพื่อนสมาชิก เราได้แสดงความคิดเห็นต่อไปว่า สำหรับประเด็นอย่างนี้นะครับก็ต้องไปบันทึกไว้ในบทเฉพาะกาลว่า หากรัฐบาลหรือสภาที่มาหลังจากการเลือกตั้งครั้งต่อไปนี้นะครับ ไม่ได้ออกกฎหมายหรือไม่ได้ตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในเวลาเท่าไร รัฐบาลนั้นหรือสภานั้นต้องหมดวาระหรือหมดหน้าที่ ถือว่าไม่ได้ทำตามที่บทเฉพาะกาลได้บัญญัติไว้ นะครับ เพื่อให้พี่น้องประชาชนได้สบายใจว่าได้รัฐธรรมนูญที่เขียนรับรองเรื่องสิทธิไว้ อย่างสวยงาม แต่ก็เป็นหลักประกันว่าจะต้องออกกฎหมายลูกอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีระยะเวลาที่เหมาะสมอย่างมีหลักประกันครับ สรุปว่าในประเด็นนี้ผมกำลังบอกว่า เห็นด้วยกับทั้งคณะอนุกรรมการและกรรมาธิการนะครับ และได้รับฟังมากับพี่น้องประชาชนสอดคล้องครับ ท่านประธานที่เคารพครับ หน้าที่ ๒ ครับ ในเรื่องของการศึกษา จากที่ได้ฟังมานะครับ พี่น้องประชาชนเห็นด้วยว่าเราควรจะส่งเสริมสนับสนุน รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการศึกษาภาคบังคับทั้ง ๑๒ ปี นะครับ อันนี้ก็ถือว่าสอดคล้องนะครับ แต่ทั้งนี้จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันนะครับ ส่งเสริมให้การมีส่วนร่วมของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา และให้ถือว่าเป็นสิทธิขององค์กรเหล่านี้ที่จะจัดการศึกษาได้นะครับ ซึ่งก็ถือว่าสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือความต้องการของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นในเรื่องของการจัดการศึกษา และที่สำคัญครับคณะกรรมการการยังระบุไว้ว่า ข้อที่ ๖ ว่าให้เพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการที่รัฐจะต้องสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ผู้อยู่ในสถานะที่ยากลำบากครับ อยากจะกราบเรียนอย่างนี้ครับท่านประธานครับ เพื่อนสมาชิกของกรรมาธิการภาคใต้ของเราได้มีโอกาสไปเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของสมาคมผู้พิการที่จังหวัดตรังที่ผ่านมา และเราได้เห็นถึงความยากลำบากของบุคคลเหล่านี้ และวันนี้กรรมาธิการยกร่างฯ ได้ระบุเรื่องนี้ไว้ครับ -----

- ๒๗/๑

ก็อยากจะทราบเรียนท่านประธานว่าสิ่งเหล่านี้ก็จะเป็นที่ชื่นชม ชื่นชอบ แล้วก็สอดคล้องกับความต้องการของพี่น้องชมรมคนพิการ ก็ต้องขอขอบคุณนะครับที่ไม่ละเลย ต่อมาเช่นกัน ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่คณะกรรมการและการและคณะกรรมการชุดนี้ได้เสนอแนวคิดที่จะส่งเสริมให้มีการออมเพื่อการชรา ท่านประธานครับ การออมเพื่อการชราไปในทุกท้องที่เขาอาจจะไม่ใช่คำพูดแบบเดียวกับที่คณะกรรมการยกกว้างๆ ได้เสนอครับ แต่เขาใช้คำว่าทำอย่างไรถึงจะให้ภาครัฐได้มีโอกาสมาดูแลผู้สูงอายุให้เป็นรูปธรรมและมากขึ้น ก็คงจะสบายใจได้ว่าในรายละเอียดเหล่านี้ได้มีการบรรจุไว้ และทั้ง ๒ คณะก็เห็นด้วยนะครับ ตลอดจนการคุ้มครองผู้ให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐ ซึ่งให้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับรองไว้เพื่อไม่ให้เขาเหล่านั้นเป็นอันตราย ต่อมาหน้าที่ ๔ การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองของประชาชน ท่านประธานที่เคารพครับ การมีส่วนร่วมของประชาชนผมได้ไปในทุกเวทีมีการสรุปกันมาว่าอยากจะเห็นการเมืองภาคพลเมืองที่มีความเข้มแข็ง อยากจะเห็นประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสที่จะมีส่วนร่วม ไม่ใช่ร่วมแค่คำปรึกษา แต่ร่วมในผลสัมฤทธิ์ของนโยบายหรือการบริหารทั้งในระดับชาติ และในระดับท้องถิ่น ซึ่งเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการได้ระบุไว้ในข้อที่ ๒ ว่า กำหนดให้สามารถทำประชาคมได้ทั้งแบบที่เป็นการให้คำปรึกษาและแบบที่มีผลเป็นที่ยุติ ที่สำคัญครับท่านประธาน คำว่า และเป็นแบบให้มีผลเป็นที่ยุติ รวมทั้งให้นำเรื่องการออกเสียงประชาคมไปใช้กับท้องถิ่นด้วย พี่น้องประชาชนที่พวกเราผมได้ออกไปตั้งเวที แล้วที่ท่านทั้งหลายได้นำเสนออยากจะมีส่วนร่วมในการเมืองภาคประชาชน ก็ท่านสบายใจได้ว่าเป็นการหยิบยกประเด็นที่เด่น ๆ ที่สำคัญในแต่ละเวทีของการรับฟังความคิดเห็น ได้บรรจุ ถึงแม้ว่าจะยังไม่เป็นที่ข้อยุติ แต่ก็เป็นที่น่ายินดีว่าสิ่งเหล่านี้ได้รับการพิจารณาเข้ามาแล้ว

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านอุทิศครับ ขอภัยท่านนะครับ เดี่ยวจะหาว่าขัดคอ คืออย่างนี้ท่านครับ ผมขออนุญาตปรึกษาท่านด้วยก็แล้วกันนะครับ ว่าสิ่งที่กรรมการได้นำเสนอ ถ้าเราเห็นด้วยกับกรรมการ เราเห็นได้ทั้งฉบับ แล้วเราพูดได้ทุกหน้า พูดได้ทุกประเด็น ผมขอความกรุณาอย่างนี้ว่าเมื่อกรรมการได้นำเสนอ แล้วก็กรรมการก็อธิบายแล้ว ถ้าท่านจะเพิ่มเติมหรือเห็นเป็น

อย่างอื่นนะครับ นี่พูดถึงรวมทุกท่านนะครับ ถ้าเสนอแบบนี้ก็จะเป็นประโยชน์
ก็หาหรือท่านนะครับ คงไม่อยากขัดนะครับ เข้าใจว่าเวลาอภิปรายต้องใช้สมาธิ เอาเป็นว่า
ขอ แล้วก็ขอให้เผื่อท่านอื่น ๆ ที่รออยู่ ถ้าเป็นไปได้นี่นะครับ ท่านพยายามนึกในใจของท่านว่า
เอาเรื่องสำคัญ ๆ สัก ๓ เรื่อง แล้วก็ส่วนอื่นก็ให้สมาชิกท่านอื่นได้ใช้เวลาได้อภิปราย
ผมว่าจะเป็นประโยชน์กับทุก ๆ ท่านนะครับ ขอเป็นอย่างนี้นะครับ ขอบขอบคุณครับ เชิญต่อครับ
ท่านอุทิศครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมกำลังจะอภิปราย แล้วก็นำ
สิ่งที่เราได้ไปทำมาในภูมิภาคมาให้ทราบว่ามันสอดคล้องกัน -----

- ๒๘/๑

พี่น้องประชาชนจะได้สบายใจ ต่อมาครับ เราได้ไปฟังมาเกือบทุกเวทีในเรื่องของการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เรื่องจำนวนประชาชนที่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนเห็นควรว่าจะให้ลดลงมา ก็สบายใจได้นะครับว่าขณะนี้กรรมาธิการยกร่างฯ ก็เห็นเป็นแนวเดียวกันกับที่ได้ไปฟังมา ท่านประธานที่เคารพครับ ผมยังสงสัยอยู่นิดหนึ่ง ในหน้าที่ ๔ ขอบได้กราบเรียนท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ได้เปิดไปหน้าที่ ๔ การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองของประชาชน ข้อที่ ๔ ในช่องความเห็นของกรรมาธิการครับ ที่เขียนบอกว่า ระดับชาติให้ใช้อิมพีชเมนต์ (Impeachment) ส่วนระดับท้องถิ่นให้ใช้ทั้งรีคอล (Recall) และอิมพีชเมนต์นี่นะครับ อันนี้เป็นคำถาม ผมไม่อภิปรายครับ ผมอยากจะให้กรรมาธิการได้อธิบายในรายละเอียด เพื่อให้เพื่อนสมาชิกได้เข้าใจ และก็ให้มีโอกาสชี้แจงให้พี่น้องประชาชนทราบครับ ท่านประธานที่เคารพครับ อีกเรื่องหนึ่งครับที่เวทีต่าง ๆ มีการเสนอและที่เป็นห่วงนั่นก็คือเรื่องให้รัฐสภามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจของรัฐภายนอก รัฐสรุปว่าอย่างนี้ครับท่านครับ เราไปเกือบทุกที่ครับ เขามีความกังวลว่าถ้ารัฐบาลไม่ฟังสภาในเรื่องของการทำสนธิสัญญาต่าง ๆ เช่น เอฟทีเอ เขตการค้าเสรี ไม่ฟังสภาแล้ว หรือไม่ขออนุมัติสภาแล้วมันจะก่อให้เกิดความเสียหายของประเทศ ก็สบายใจได้ครับว่า ได้มีการหยิบยกประเด็นนี้ว่าจะต้องผ่านสภาและให้ประชาชนสามารถทราบข้อมูล และมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นได้ สิ่งเหล่านี้ถ้าบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็จะเป็นหลักประกันให้ประชาชนได้มีความสบายใจได้ในการที่จะปกป้องผลประโยชน์ของชาติไม่ให้เสียหาย อีกประเด็นหนึ่งครับ ที่ผมคิดว่าสอดคล้องและก็เหมือนกันกับเวทีในหลาย ๆ เวทีเป็นส่วนใหญ่ ในเรื่องของกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วม ที่บอกว่าจะต้องส่งเสริมให้มีพื้นที่ ให้มีเวทีสาธารณะ มีสภาชาวบ้าน มีปราชญ์ชาวบ้าน และที่สำคัญครับสิ่งที่ประชาชนทุกเวทีขอและอยากจะเห็น นั่นก็คือการจัดให้มีกลไกส่งเสริมสนับสนุนการเมืองภาคพลเมือง โดยจัดตั้งกองทุนการเมืองภาคพลเมืองขึ้น ท่านประธานครับ นี่คือสิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนว่าพี่น้องเขาอยากจะเห็น และเป็นที่น่ายินดีว่าทั้งคณะอนุกรรมาธิการทั้งคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ก็เห็นเป็นแนวเดียวกับที่ผมได้ไปฟังมา ท่านที่เคารพทั้งหลายครับ นอกจากนั้นในส่วนของการกระจายอำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งก็เห็นด้วยทั้ง ๒ คณะ และก็ที่ได้ฟังมาก็สอดคล้องกันครับ นอกจากนั้นการกระจายอำนาจการเงิน การคลัง การบริหารบุคคลและกิจการ

สาธารณะ สิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการของพี่น้องประชาชนที่ได้ไปฟังมา ข้อที่ ๓ ครับ ให้จังหวัดที่มีความพร้อมสามารถปกครองตนเองได้โดยผ่านการลงประชามติของประชาชนในพื้นที่ร่วมตัดสินใจ อันนี้ก็เป็นข้อเสนอแนะของพี่น้องประชาชนเช่นกันครับ สอดคล้องกันครับ ต่อไปครับในเรื่องของ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านใช้เวลา ๒๐ นาทีแล้วนะครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : ครับ ผมกำลังจะสรุปแล้วครับท่านประธานครับ ในเรื่องของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นครับ -----

- ๒๙/๑

คณะอนุกรรมการบอกว่าไม่ควรกำหนดนะครับ คณะกรรมการบอกว่าเห็นด้วยว่าไม่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยให้ไปกำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งก็หมายถึงว่ากฎหมายประกอบหรือกฎหมายลูกนะครับ ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตที่จะกราบเรียนท่านประธานว่าในส่วนนี้ไม่ว่าจะเป็นสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาพันธ์ อบต. แล้วก็ อบจ. นะครับ เขาให้ความสนใจในประเด็นนี้ และขอกราบเรียนว่าในส่วนนี้ก็สอดคล้องสอดคล้องกับความคิดเห็นขององค์กรเหล่านี้ว่า ไม่ควรกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านคณะกรรมการนะครับว่าขอให้บันทึกเจตนารมณ์ ขอให้บันทึกความหมายของคำว่า การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารทางการเมือง นี้ไม่ควรกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าเป็นเจตนารมณ์เช่นไร เจตนารมณ์ไม่ให้กำหนดเลย ถ้าหากว่ากฎหมายลูกหรือกฎหมายประกอบ ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ก็ต้องไปแก้ไข ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานให้คณะกรรมการและเพื่อนสมาชิกในสภาแห่งนี้ได้ทราบถึงเจตนารมณ์ เพราะผมคิดว่าผลผลิตของสภาในที่นี้จะยั่งยืนได้ นั่นก็คือการบันทึกเจตนารมณ์ของสภาแห่งนี้ในการร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละมาตราไว้ให้ชัดเจน เพื่อการออกกฎหมายลูกและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของสภาแห่งนี้ ท่านประธานที่เคารพครับ อีกประเด็นหนึ่งที่รับฟังจากองค์กรท้องถิ่นมา และขอขอบคุณคณะกรรมการและอนุกรรมการครับที่ได้ให้ความสนใจบอกว่าควรเปลี่ยนชื่อเจ้าหน้าที่หรือพนักงานท้องถิ่นให้เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นครับ นี่คือนี่สิ่งที่อยากจะกราบเรียนว่าเป็นความสอดคล้อง สอดคล้องกันนะครับ แต่อย่างไรก็แล้วแต่ครับ ในความสอดคล้อง สอดคล้องนี้ก็ขอฝากคณะกรรมการ ขอให้ตราได้เป็นไปตามที่ท่านได้นำเสนอมาด้วยก็แล้วกันนะครับ อีกเรื่องหนึ่งสุดท้ายครับ เรื่องการกำกับของส่วนภูมิภาคที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น อบต. อบจ. เทศบาลนะครับ ขอขอบคุณคณะอนุกรรมการและกรรมการนะครับที่บอกว่า จะต้องได้มาตรฐานเดียวกันและเป็นสากล ไม่ใช่ตามอำเภอใจของผู้ปฏิบัติหรือของผู้กำกับ สิ่งเหล่านี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับครับ มีความไม่สบายใจและความโกลาหลในการปฏิบัติภารกิจราชการส่วนท้องถิ่นมาตลอดครับ เพราะมาตรฐานต่าง ๆ นั้นไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่สากล ไม่แท้จริงนะครับ ทั้งหมดนี้ในกรอบที่ ๑ ผมก็อยากจะกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมการ

ยกร่างฯ นะครับว่าทั้งที่เห็นด้วยสนับสนุนและในส่วนที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งอยู่ในกรอบที่ ๒ ผมก็คง
จะใช้เวลาในส่วนของกรอบที่ ๒ ต่อไปครับ ท่านประธานครับ กราบขอบพระคุณมากครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณท่านอุทิศครับ ท่านสมาชิกครับ เรายังมีกรอบที่ ๑ กรอบที่ ๒ กรอบที่ ๓ นะครับ
ตอนนี้เราพิจารณาอยู่กรอบที่ ๑ แล้วในแต่ละกรอบก็จะมีหลายประเด็น ที่ผ่านมาเราไม่ได้
ตั้งกติกา สมาชิกก็อภิปรายกันเต็มที่ แล้วจะไม่ทั่วถึง แล้วก็จะไม่ครบถ้วนนะครับ เพราะฉะนั้น
ต้องขอร้องท่านสมาชิกนะครับที่จะบอกว่าขอให้มีการจำกัดเวลา ท่านอาจจะบอกว่า อ้าว
แล้วที่ท่านอภิปรายไว้แล้วนี่นะครับทำไมใช้เวลาตั้งเยอะ -----

- ๓๐/๑

ก็จะบอกว่าตอนแรกนี่นะครับ เข้าใจว่าพวกเราจะช่วยควบคุมเวลากัน แต่ปรากฏว่าเราควบคุมกันไม่ได้ แล้วทุกเรื่องก็เป็นเรื่องสำคัญทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตหาหรือท่านสมาชิกนะครับ ที่ผ่านไปแล้วก็ให้แล้วไปนะครับ ตอนนี้ก็ขอตกลงว่าแต่ละท่านขอคนละไม่เกิน ๑๐ นาที ท่านต้องบริหารกันเอง แล้วก็อย่าถือโทษโกรธกันนะครับ เพราะว่าผมเข้าใจว่าบางทีไปเบรก (Break) ระหว่างอภิปราย ไปจำกัดเวลา บางท่านก็อาจจะพอใจ ไม่พอใจ เพราะฉะนั้นขอภัยไว้แต่เนิ่น ๆ เลยที่จะต้องจำกัดเวลาแล้วนะครับ ขอไม่เกินท่านละ ๑๐ นาที เพราะมีหลายประเด็น หลายกรอบ หลายเรื่องนะครับ และท่านก็บริหารกันเอง ถ้าพูดนี่คือพูดได้ทุกเรื่องนะครับ แต่ไม่มีทางจะพูดได้ครบ เพราะฉะนั้นเอาเรื่องสำคัญ ๆ ที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุดนะครับ ใช้เวลาภายใน ๑๐ นาทีนะครับ เมื่อก็ที่ยกมือไว้นะครับ ท่านอาจารย์สนั่นกับอาจารย์พรณราย ยังอยู่ในกรอบที่ ๑ หรือเปล่าครับ ยังอยู่นะครับ อย่างนั้นเชิญอาจารย์สนั่นและอาจารย์พรณรายต่อครับ ไม่เกิน ๑๐ นาทีครับ ท่านเลขาฯ จับเวลาด้วยครับ เวลาจะขึ้นอยู่ที่จอนะครับ เชิญครับ

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : ขอบคุณมากครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ผมจะพยายามพูดให้สั้นที่สุดใน ๒ ประเด็นนะครับ ถือว่าเป็นประเด็นที่สำคัญคือเรื่องการศึกษา เพราะขณะนี้การปฏิรูปการศึกษา การจัดการศึกษาของบ้านเมืองเราไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่ลงทุนไปอย่างมาก ที่นี้ผมในฐานะที่เป็นประธานคณะกรรมการธิการของจังหวัด แล้วก็ไปรับฟังจากครูบาอาจารย์ทั่วประเทศอยู่ตลอดเวลา ก็ได้รับคำฝากมาว่าการจัดการศึกษาเขาว่าจะสำเร็จได้นั้น มันต้องมีคนดี โครงสร้างดี กฎหมายดี และทรัพยากรเพียงพอ แต่ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการมีปัญหาเรื่องโครงสร้าง คิดปฏิรูปการศึกษา และคิดเรื่องปรับโครงสร้าง แค่นี้เริ่มต้นคิดก็ผิดแล้ว เขาก็ต่อว่ามาว่าเราน่าจะต้องเอาใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างไร จึงจะให้กฎหมายและโครงสร้างของการจัดการศึกษานั้นมีประสิทธิภาพ และเป็นแบบ กู๊ด กัฟเวอร์แนนซ์ (Good governance) อันนี้เลยเขาบอกว่าอยากให้เติมไปว่า ตามที่คณะกรรมการเห็นด้วย ในหน้า ๒ ว่า ให้มีการศึกษาภาคบังคับสิบสองปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ อันนี้ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ที่ความเห็นของคณะกรรมการที่เสนอว่าแก้ไขคำว่า ภาคบังคับขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกับมาตรา ๕๓ ของรัฐธรรมนูญในปี ๒๕๔๐ แล้วก็ทางฝ่ายไปรับฟังมาก็บอกว่าอยากให้เติมคำว่า การบริหาร

และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อันนี้เขาขอเพิ่มเติมนะครับ ประเด็นที่ ๒ กรอบที่ ๑ ก็ได้เสนอไปแล้ว แต่บังเอิญผมเข้าใจว่าทางฝ่ายเลขาฯ บันทึกตกไป หรือว่าผิดไปอย่างไรไม่ทราบ ผมก็ได้เรียนถามอาจารย์ปรกรณ์ในฐานะเป็นโฆษก ในหน้า ๙ เขาบอกให้แยกเรื่อง ศิลปะวัฒนธรรมออกจากการศึกษา ที่จริงผมเป็นห่วงมาก เพราะว่าในสากลทั่วโลกก็ถือว่าการศึกษาคือวัฒนธรรมอันหนึ่ง เพราะฉะนั้นแยกกันไม่ได้ ในยูเนสโก (UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) นี่ก็เป็นแกนกลางในการที่จะดูแลเรื่องนี้ แล้วเราก็เป็นสมาชิกสหประชาชาติของยูเนสโก เพราะฉะนั้นควรจะสอดคล้องเข้าไป เวลานี้ยูเนสโกมีผู้แทนทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ที่ปารีส ก็ไปทำหน้าที่เป็นผู้แทนด้านการศึกษาอยู่ ฉะนั้นผมอยากจะขอฝากไว้ว่าลองให้ไปตรวจสอบดูอีกทีหนึ่งนะครับว่าการศึกษานี้ควรจะแยกออกจากวัฒนธรรมไหม เพราะว่าวัฒนธรรมถือว่าเป็น เฮอริเทจ (Heritage) คือสิ่งที่เราเรียนรู้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ จากพ่อ แม่ ปู่ย่า ตา ยาย ต้องเรียนรู้อันตลอดมา เพราะฉะนั้นถือว่าการศึกษาอย่างหนึ่ง ฉะนั้นจึงไม่ควรจะแยกจากกัน ผมขอฝากท่านประธานไว้ครับ ขอขอบคุณมากครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านใช้เวลาประมาณ ๔ นาทีเศษ ๆ นะครับ ขอขอบคุณนะครับ
ท่านอาจารย์พรณราย เชิญครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณราย แสงวิเชียร : กราบเรียนท่านประธานสภานะคะ ดิฉันมี ๒ ประเด็น

ประเด็นแรกในเรื่องของการศึกษา ขอฝากไปยังท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ในหน้า ๒ ในเรื่องของการให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความชัดเจนแล้วก็สมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั้น คิดว่าน่าจะเต็มว่า ไม่น้อยกว่าสิบสองปี เพราะว่าก็ยังมีความที่เรายังคงจะต้องพิจารณาว่า ขั้นพื้นฐานนั้นเริ่มตั้งแต่ก่อนประถมหรือเปล่า แล้วถ้าเป็นไปได้นั้นก็อาจจะขยายขึ้นมาอีก เพราะฉะนั้นถ้าเต็มคำนี้เข้าไปก็จะทำให้มันสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วก็ในส่วนของการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ตรงนี้นั้นในทางการบริหารเราใช้คำว่า ทรัพยากร ซึ่งทรัพยากรตรงนี้ครอบคลุมทั้งเงิน คน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ถ้าเราใช้คำว่า จัดสรร ทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและเพียงพอ ก็อาจจะครอบคลุมได้มากขึ้น

สำหรับในส่วนของประเด็นถัดมา อันนี้จะเป็นเรื่องของหน้าที่ของชนชาวไทย อยู่ในหน้าที่ ๘ สำหรับตรงนี้นั้นดิฉันคงใช้เวลาสั้น ๆ ไม่เกิน ๕ นาทีนะคะ ในประเด็นของหน้าที่ของชนชาวไทยที่ได้ระบุเอาไว้ว่า เพิ่มเติมหน้าที่ของชนชาวไทยเฉพาะที่จำเป็น เช่น การลงประชามติ ตรงนี้คือไม่แน่ใจว่ามีหน้าที่อื่น ๆ ที่จะเพิ่มเติมไปหรือไม่ เพราะว่า ในมาตรา ๖๙ นั้นก็มีรายละเอียดของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ก็มีหน้าที่เยอะแยะเลย แต่ตรงนี้พูดเฉพาะว่าการลงประชามติ แล้วก็ก็เป็นคำที่ดิฉันไม่แน่ใจว่าการลงประชามติเป็นหน้าที่หรือว่าเป็นสิทธิ ก็ขอฝากเป็นข้อสังเกตตรงนี้ไว้ด้วยค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณท่านอาจารย์พรรณรายครับ เพื่อท่านสมาชิกหิวข้าว นะครับ กรุณาช่วยสลับกัน นะครับ สับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน แล้วท่านเสร็จแล้วกรุณาเข้ามาในห้องประชุมด้วย เพราะว่า เดี่ยวประชาชนจะเข้าใจผิดว่าเราไม่มี สสร. อยู่ในห้องประชุม แต่จริง ๆ เราสลับกันไป รับประทานอาหาร นะครับ ที่แจ้งรายชื่อไว้ผมบอกเลยท่านจะได้เตรียมตัว นะครับ อาจารย์กรรณิการ์ ท่านสวิง ท่านสมเกียรติ รอดเจริญ อาจารย์จรัส สุวรรณมาลา ท่านเสวต ทินกุล ท่านที่แจ้งรายชื่อไว้ อาจารย์กรรณิการ์คงเดินไปข้างนอก นะครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ท่านประธานครับ ขอปรึกษานิดเดียวครับ ผมไม่นานครับ ไม่เกิน ๑ นาทีครับ

สสร ๑๑/๒๕๕๐

วิรุทัย ๓๑/๒

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
มีอะไรครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ รอดเจริญ
เมื่อวานก็ขอปรึกษาท่านประธานไปแล้วเรื่องที่ผมฝากท่านประธานไว้ครับ การประชุม
ไม่เป็นทางการเมื่อวานที่เราตกลงกันว่า ในกรณีที่เราจะพูดจาอะไรกัน ถ้าเพื่อไม่บริหารเวลา
ที่ดีแล้วระยะเวลาเราเหลือสั้นสุด ๆ แล้วมันจะไม่มีเวลาที่จะพูดจาอีก ถ้าเพื่อท่านประธาน
ปล่อยแบบนี้รับรองครับ มันไม่เสร็จเป็นเรื่อง ๆ ไปหรอกครับ เพราะว่าถ้าเผื่อจะปล่อยเป็นกรอบ
แล้วมาแบบนี้เป็นประเด็น ๆ ตายแน่ครับ และอีกอย่างครับ คณะกรรมาธิการร่างฯ ขณะนี้
ก็ยังไม่ถึงข้อยุติ ข้อสรุป เพียงแต่มารายงานความคืบหน้าว่าได้ดำเนินการไปอย่างไร ถ้าเผื่อจะ
ถามท่าน ท่านก็ตอบไม่ได้ เพราะยังหาข้อยุติไม่ได้ แล้วก็การจะขึ้นมาอภิปรายวาทะกันไปวาทะ
กันมาผมค่อนข้างที่จะอึดอัดครับ เพราะว่าพวกเราลงไปในจังหวัดเกือบทุกจังหวัด เกือบทุกภาค
มันมีกรอบให้ไปครับ ๓ กรอบ กับกรอบอื่น ๆ ก็มีอยู่แค่นั้นครับ ดังนั้นทุกคนขึ้นมาก็ต้องพูด
อย่างนี้ครับ ไปรับฟังมาเหมือนกัน มันก็ซ้ำซากวาทะอยู่นะครับ เสียเวลาเปล่าครับท่านประธาน
ฝากไว้ให้ท่านช่วยบริหารเวลาให้กระชับขึ้นจะได้ประโยชน์จากการดำเนินการในเรื่องสภาอื่น ๆ
ต่อไปครับ ขอบคุณครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับท่านสมเกียรติ ก็อย่างที่เรียนก็พยายามบริหารนะครับ แล้วสมาชิกก็เข้าใจขึ้น
ยกตัวอย่าง ๒ ท่านสักครู่นี้ ไม่เกิน ๑๐ นาที แต่ท่านใช้ ๔ นาทีบ้าง ๓ นาทีบ้าง ไม่เกิน ๕ นาที
ตอนนี้ก็พยายามที่จะบริหาร แต่ถ้าไม่ให้อภิปรายเลยก็คงไม่ดีนะครับ เพียงแต่ว่าสิ่งที่ท่านทำ
สักครู่นี้ นั่นคือท่านช่วยที่ประชุมแล้ว ไม่ได้ช่วยประธาน ไม่ได้ช่วยผม แต่ท่านกำลังช่วยที่ประชุม
เพราะฉะนั้นท่านก็แบ่งเวลากันนะครับ -----

- ๓๒/๑

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

คนละประเด็นสองประเด็นนะครับ แล้วช่วยกัน ก็เอาเนื้อ ๆ ที่กรรมธิการเขายังไม่รายงาน หรือควรจะต้องไปเสริมงานกรรมธิการ ถ้าอะไรที่ไม่จำเป็นที่จะต้องพูดเราก็งดไม่พูดนะครับ ก็ขอความร่วมมือกันตรงนั้นนะครับ ที่แจ้งความจำนงค์ไว้ ท่านสวังนะครับ เชิญครับ

นายสวัง ต้นอุด : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม สวัง ต้นอุด นะครับ ผมจะใช้ เวลาที่จำกัดนี้ครับในการที่จะพูดถึง ๔ – ๕ ประเด็นนะครับ ที่ผมคิดว่ายังไม่ได้อยู่ในเรื่อง ที่กรรมธิการยกกว้างๆ ได้เสนอมานะครับ ซึ่งผมคิดว่าเป็นประเด็นที่ค่อนข้างสำคัญนะครับ

อันแรกนะครับ ท่านประธานครับ ก็คือ ผมต้องขอขอบคุณนะครับ ที่คณะกรรมการยกกว้างๆ นั้นะครับ ได้พูดถึงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนะครับ แต่ว่าเวลาเราไป รับฟังความคิดของประชาชนนั้นะครับ เขาก็จะเสนอว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้นะครับ ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงถ้าจะสัมฤทธิ์ผลได้ดีนั้นะครับก็ต้องมีมาตรการอื่นควบคู่ไปด้วยนะครับ ซึ่งผมคิดว่ามีเรื่องหนึ่งที่เราจะยังไม่ได้พูดถึงก็คือเรื่องของการปฏิรูปที่ดินหรือมาตรการ ในแง่ของการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ เรามีข้อเสนอด้วยนะครับว่า จริง ๆ แล้วนี้ การกระจายการถือครองที่ดินที่ดี หรือการจัดตั้งธนาคารที่ดินที่ดี หรือใช้มาตรการในแง่ของ ภาษีที่ดินที่ก้าวหน้าก็ดีนี้อาจจะมาช่วยในแง่ของการดำเนินการในแง่ของมาตรการ การปฏิรูปที่ดินได้ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่ฝากผ่านท่านประธานไปยังกรรมธิการยกกว้างๆ นะครับ

เรื่องที่ ๒ นะครับ ก็คือเรื่องของความห่วงใยของประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับ พันธุกรรมพื้นบ้าน ขณะนี้มีต่างชาติได้เข้ามาทำการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับพันธุกรรมทั้งพืช และสัตว์นะครับ แล้วก็ใช้กฎหมายในแง่ของสิทธิบัตรนั้นะครับ ในการจดสิทธิบัตร ดังนั้นจริง ๆ เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญว่ารัฐธรรมนูญจะทำอะไรถึงจะคุ้มครองเรื่องเกี่ยวกับพันธุกรรม พื้นบ้านของเราเองให้ชัดเจนมากกว่านี้ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ค่อนข้างสำคัญนะครับ เพราะว่า ขณะนี้เราเองได้ถูกกระบวนการทางด้านในการที่จะฉกฉวยเอาสมบัติของเราเอง ไปเป็นกรรมสิทธิ์นั้นะครับ ในส่วนของบริษัทก็ดี หรือเรื่องใดก็ดี ซึ่งผมคิดว่าต้องขอฝากเรื่องนี้ ให้กรรมธิการได้รับไปพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับพันธุกรรม เรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญ เพราะว่า นั้นหมายถึงเรื่องเกี่ยวกับการพึ่งตัวเองของภาคประชาชน และถึงที่สุดนี้ะครับการแปลง

พันธุกรรมก็ดี เรื่องของอะไรต่าง ๆ ก็ดี ถึงที่สุดนี้แหละครับหัวใจสำคัญของระบบเกษตร ก็คือเรื่อง พันธุ์พืช เรื่องของระบบพันธุกรรม ถ้าสมมุติระบบพันธุกรรมของเราเสียหายไป และไม่สามารถที่จะคงอยู่ได้ การพึ่งตัวเองของชาวบ้านที่เราพูดถึงอยู่ตลอดเวลาที่จะไม่มีผล นะครับ เรื่องนี้ค่อนข้างสำคัญ ต้องขอฝากท่านประธานผ่านไปถึงกรรมาธิการนะครับ

เรื่องอันต่อมาครับ ผมจะใช้เวลาที่จำกัดนะครับ ก็คือเรื่องเกี่ยวกับข้อตกลง อนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศใด ๆ นะครับที่รัฐไปลงนามไว้กับรัฐภาคีทั้งหลาย ทำอย่างไรถึงจะได้มีกฎหมายรองรับเรื่องเกี่ยวกับอนุสัญญาเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ เรื่องเหล่านี้ ค่อนข้างสำคัญ บางที่เราไปเซ็นสัญญากับต่างประเทศว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับอนุสัญญา หรือข้อตกลงที่เกี่ยวกับเสรีภาพของประชาชนหรือการคุ้มครองประชาชนด้วยซ้ำไปนะครับ แต่ว่าเวลาเอานามาปฏิบัตินี้ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง สิ่งที่สำคัญก็คือว่าเขาขอให้เขียน เรื่องนี้หรือกำหนดเรื่องนี้ให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ แล้วถึงที่สุด ก็ค่อนข้างจะมีกฎหมายรองรับเรื่องเกี่ยวกับการที่เราไปเซ็นอนุสัญญาต่าง ๆ เหล่านี้ กับต่างประเทศไว้ ซึ่งผมคิดว่าอันนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญ และที่สำคัญที่สุดก็คือว่าถึงที่สุด ในบางเรื่องบางข้อนี้แหละครับรัฐเองก็มีข้อสงวนไว้ ซึ่งข้อสงวนต่าง ๆ เหล่านี้เองก็เป็นข้อสงวน ที่สำคัญสำหรับสิทธิเสรีภาพของประชาชนเสียด้วยซ้ำไป เรื่องนี้ต้องขอฝากเลยนะครับ เพราะว่าเป็นเรื่องที่สำคัญนะครับ

ประการต่อมา ผมดูแล้วและก็ฟังแล้วนี้นะครับ ยังไม่มีข้อใดที่จะบอกว่า ไม่ให้รัฐ นำวิสาหกิจของชาติไปแปรรูปหรือการขายเข้าไปในระบบตลาด-----

ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ที่สำคัญก็คือเรามีบทเรียนมาแล้ว ทำอย่างไรถึงจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญไว้ด้วยนะครับว่าสมบัติของชาติ สมบัติของประชาชนนี้จะได้รับการปกป้องโดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับ อันนี้ก็คือประเด็นที่อยากจะพูดถึงนะครับ ซึ่งผมคิดว่าทางคณะกรรมการการได้พูดถึงเรื่องเกี่ยวกับ เอฟทีเอ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญ แต่ว่าอย่างไรก็ตามก็ได้พูดแล้วนะครับ แต่ว่าอีกอันหนึ่งก็คือว่าทำอย่างไรถึงจะไม่ทำให้สมบัติของเราเนี่ยกลายไปเป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นนะครับ ซึ่งผมคิดว่า อันนี้คือเรื่องที่อยากจะให้กรรมการได้ตั้งประเด็นนี้ในรัฐธรรมนูญด้วยนะครับ

อีกเรื่องต่อไปนะครับ ท่านประธาน สิ่งที่สำคัญที่สุดตอนนี้นะครับ เวลาเราพัฒนาประเทศนี้นะครับเรามักจะคำนึงถึงเรื่อง จีดีพี (GDP - Gross Domestic Product) นะครับ จีดีพีนี้นะครับก็คือเหมือนกับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ แต่ว่าการกระจายรายได้ของการเจริญเติบโตนั้นไม่ได้มีมาตรการใด ๆ ที่จะกำหนดไว้นะครับ ประชาชนเองเขาก็เสนอมาว่าทำอย่างไรนะครับถึงจะหามาตรการที่ชัดเจนในแง่ของการกระจายรายได้ ในแง่ของการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจนั้นนะครับ ไม่ใช่จะพูดถึงเฉพาะ จีดีพี เท่านั้นเอง ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญนะครับ มาตรการที่อาจจะต้องคิดถึงนี้นะครับก็อาจจะจะเป็นมาตรการทางด้านภาษีก็ตาม หรือมาตรการทางด้านการคลังก็ตามที่จะทำให้เกิดระบบของการกระจายรายได้ ผมคิดว่าตอนนี้เรื่องเกี่ยวกับช่องว่างของประชาชนเราเองนี้นะครับกับระหว่างคนรวยที่สุดกับคนจนที่สุดนี้ ตอนนี้ชี้ชัดว่าห่างกันออกไปเรื่อย ๆ ซึ่งอันนี้เป็นสัญญาณที่ทำให้เราเห็นว่าเป็นอันตรายสำหรับสังคมเรานะครับ เพราะว่าช่องว่างต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เกิดความขัดแย้งต่อไปในอนาคตได้ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญนะครับ

ประเด็นสุดท้ายครับ สิ่งที่เราได้รับมานะครับ ก็คือว่าข้อเสนอว่าทำอย่างไรรัฐถึงจะคุ้มครองประชาชนที่ดำเนินตามนโยบายของรัฐแล้วล้มเหลว ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญนะครับ เพราะว่าถึงที่สุดนี้บางทีรัฐก็โปรโมท (Promote) นโยบายของตัวเองในเรื่องนั้นเรื่องนี้บอกว่าอันนี้แก่นบ้าง อันนี้เรื่องนั้นเรื่องนี้แก่นบ้าง เอาไว้ไปเลี้ยงนะครับ พอถึงที่สุดก็ไม่สามารถที่จะแก่นได้นะครับ แล้วถึงที่สุดก็เป็นภาระสำหรับประชาชนในการที่จะรับผิดชอบหนี้สินนั่นเอง ซึ่งผมคิดว่าอันนี้เองนี้นะครับเรามีบทเรียนมาแล้วหลายโครงการ และ

ที่สำคัญที่สุดก็คือโครงการที่รัฐเองต้องการที่จะทำประชานิยม ที่ให้ประชาชนนิยม ดังนั้นทำอย่างไรถึงจะคุ้มครองประชาชนในกรณีที่เกิดการตามนโยบายของรัฐ แต่ประสบความล้มเหลว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาระหนี้สินของประชาชนที่เกิดขึ้น ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ค่อนข้างสำคัญนะครับ

อีกสุดท้ายนะครับ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญก็คือว่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมครับ ปัญหาที่ผ่านมานี้นะครับ ความขัดแย้งในสังคมไทยเกิดขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม และถึงที่สุดต่อไปข้างหน้าผมเข้าใจว่าจะมีผลกระทบทางด้านสุขภาพเกิดขึ้นด้วย เรื่องนี้ยังไม่ชัดเจนครับ ประชาชนก็เสนอว่าทำอย่างไรเราถึงจะมีกระบวนการการประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่เป็นระบบมากกว่านี้ แล้วก็เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญให้ชัดเจน ขอบขอบคุณครับท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านต่อไปนะครับ แจ้งชื่อไว้ อาจารย์กรรณิการ์ บรรเทิงจิตร ท่านอาจารย์วัธ คงเดินออกไปข้างนอก และมีท่านเศวต ท่านสุรัชย์นะครับ มีท่านผู้ว่าฯ สุรพลด้วยหรือครับ อย่างนั้นในกรอบนี้ ผมว่าเอาตามรายชื่อที่เรียกนี้นะครับ ท่านวิชัยหรือครับ เดี่ยวมันมีอีก ๒ กรอบนะท่าน อย่างนั้นจดท่านวิชัย เรื่องเรียงกฤษฎีกา นะครับ เรียงเชิญครับ ท่านช่วยบริหารเวลากันนะครับเชิญครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : เรียนท่านประธานค่ะ ดิฉัน กรรณิการ์ บรรเทิงจิตร เพียงแต่เป็นคำถามนะคะว่า ในส่วนของสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้านอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้เรส (Raise) ประเด็นขึ้นมาตรงนี้จะมีการเอาไปบัญญัติไว้หรือไม่ เพราะว่าถ้าดูตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ เข้าใจว่ารอบแรกที่เราเสนอมาซึ่งไม่ได้ครอบคลุมเท่าไร ยกตัวอย่างเช่น ในมาตรา ๕๒ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ว่าด้วยเรื่องสิทธิของการจัดบริการทางด้านสาธารณสุข แล้วก็ซึ่งปัจจุบันนี้ก็มีการพัฒนาไปอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็น พรบ. หรือสำนักงานหลักประกันสุขภาพ หรือในเรื่องของ พรบ. สุขภาพแห่งชาติ เหล่านี้ก็จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวพันกันอย่างไร ประเด็นเหล่านี้ยังไม่ได้หยิบยกขึ้นมาพูดถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนในเรื่องของการดูแล หรือว่าระบบบริการสาธารณสุขนะคะ-----

อันที่ ๒ ก็คือในเรื่องของการคุ้มครองเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว ตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นั้นก็ระบุไว้ ถึงแม้ว่าทางกรมการปกครองฯ จะได้มีการพูดถึงเรื่องการคุ้มครองเด็กบ้าง แล้วก็คุ้มครองคนพิการและผู้สูงอายุบ้างก็ตาม แต่อยากจะเสนอว่า อาจจะยังไม่ได้ใส่ใจเรื่องของเด็ก เยาวชน และเด็กด้อยโอกาสหรือบุคคลด้อยโอกาส นอกเหนือจากที่กล่าวถึง เพราะว่าเด็กในปัจจุบันนี้ไม่ใช่เด็กเฉพาะในระบบเท่านั้น เด็กในครอบครัวเท่านั้น ยังมีเด็กที่อยู่ข้างถนน เด็กขายของ เด็กมีปัญหาต่าง ๆ มากมายเหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งบังเอิญยังไม่ได้เห็นในข้อเสนอ แต่อาจจะบรรจุในตอนหลัง อันนี้ก็ฝากท่านประธานไปให้กรมการปกครองฯ เพื่อจะได้บันทึกไว้ ขอบพระคุณค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ ท่านอาจารย์จรัส ท่านเสวตคงไม่ติดใจแล้วนะครับ ท่านสุรัช เลียงบุญเลิศชัย ท่านก็ออกไปแล้ว คงไม่ติดใจ มีท่านผู้ว่าฯ สุรพล ท่านวิชัย ท่านวัชรวิทย์ ท่านเสวตยังอยู่หรือครับ นี่กว่าท่านจะช่วยลดเวลา อย่างนั้นท่านเสวตก่อนนะครับท่านผู้ว่าฯ ครับ ท่านเสวตเชิญครับ ท่านไม่พร้อม ท่านผู้ว่าฯ สุรพล เชิญครับ

นายสุรพล พงษ์ทศศิริกุล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผมจำได้ว่ากระผมเคยได้อภิปรายเรื่องนี้ไว้ครั้งหนึ่งเมื่อตอนที่ได้มีการตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ พอมาในวันนี้ก็ได้เห็นกรอบ ซึ่งทางคณะกรรมการได้กรุณาร่างกรอบมา กระผมขออนุญาตเสนอเรื่องเล็ก ๆ สั้น ๆ นิดเดียวครับท่าน คือในเรื่องแนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งได้อ่านข้อเสนอแล้ว ต้องขอขอบพระคุณนะครับที่ทางคณะกรรมการได้พูดถึงเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นปัญหาของบ้านเมืองเรามาตลอด กระผมเชื่อว่าในครั้งที่แล้วถ้าเรามีคนที่มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่านี้สักหน่อย ปัญหาของบ้านเมืองก็จะลดลง ก็อาจจะไม่ต้องมีสภาร่างรัฐธรรมนูญก็ได้ แต่อย่างไรก็แล้วแต่ครับ ท่านประธานที่เคารพ ปัญหาของบ้านเมืองเรานั้น เราต้องยอมรับว่าเรื่องคุณธรรม จริยธรรมเป็นปัญหาที่ค่อนข้างมาก เป็นปัญหาที่จำเป็นจะต้องได้รับการเยียวยาแก้ไขอย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นนี่นะครับกระผมอยากจะเสนอนิดหนึ่งครับว่ารัฐบาลนั้นหรือว่าแนวนโยบายแห่งรัฐนั้นน่าจะมีการกำหนดในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนะครับว่าจะมีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างไร เพื่อจะสร้างคนรุ่นใหม่

เพื่อจะสร้างให้พี่น้องประชาชนนั้นได้ยึดถือ ได้มีแนวทางในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม กระผมจึงขอเสนอขึ้น ๆ ครับว่า เราน่าจะบรรจุไว้ในเรื่องแนวนโยบายแห่งรัฐว่า รัฐควรหรือรัฐพึงจะให้มีแผนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม กระผมขอขึ้น ๆ แค่นี้ครับท่าน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ ท่านเสวต แล้วก็ท่านสุรชัย ท่านเสวตเชิญครับ

นายเสวต ทินกุล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม เสวต ทินกุล สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตัวแทนเกษตรกรครับผม ผมขออภิปรายในหัวข้อเรื่องของการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการที่ยังไม่ครอบคลุมทั่วหน้าครับ มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องว่าในฐานะที่ผมเป็นเกษตรกรด้วย และเป็นผู้ใช้แรงงานด้วย ผมเห็นปัญหาว่าเด็กเล็กน่ะครับ ท่านประธาน เด็กเล็กของคนยากไร้ ผู้ใช้แรงงาน ผู้ปกครองไม่มีความสามารถในการที่จะนำไปสถานอนุบาลเด็กอ่อนหรือเด็กเล็กน่ะครับ ก็จะลำบากมากตรงนี้ครับ แล้วก็เมื่อเขียนขึ้นพื้นฐานก็ตีความกันว่าเป็น ป. ๑ เป็นต้นไป อนุบาลก็เหมือนกันครับ ปากฎว่านักเรียนอนุบาลเด็กเล็กไม่ได้กินนม พ่อแม่ต้องเอาเงินไป หรือว่าเขามีศูนย์เด็กเล็กต้องเอาเงินจากส่วนอื่น ถ้าหากว่าท่านกรรมาธิการจะเขียนครอบคลุมถึงเด็กเล็กด้วย แล้วก็อนุบาลด้วย ก็จะเป็นประโยชน์ยิ่ง กับพี่น้องประชาชนคนยากไร้ คนยากคนจน ก็คงจะเข้าใจ ผมคงไม่อภิปรายมากในส่วนนี้ ก็อยากจะให้เขียนตรงนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก และเป็นพื้นฐานของความมั่นคง พื้นฐานทุกสิ่งทุกอย่างของประเทศด้วยน่ะครับ -----

- ๓๕/๑

ต่อไปก็เป็นเรื่องของหน้าที่ชนชาวไทยนะครับ ไม่เกี่ยวกับส่วนของการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ที่เขียนไว้เป็นหน้าที่นะครับ ด้วยความเคารพ ผมค่อนข้างจะไม่เห็นด้วยการออกเสียงประชามติครั้งนี้ในเรื่องของสภาร่างรัฐธรรมนูญเราก็กำหนดให้เป็นสิทธิครับ แต่พอเราไปเขียนบัญญัติไว้ในกระบวนการออกเสียงประชามติหรือการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ ผมกำลังถามว่าอะไรเกิดขึ้น เรากลับหลักหรือครับ หรือเราคิดเห็นที่เปลี่ยนไปแล้วชั่วข้ามคืน ซึ่งถ้าเป็นหน้าที่ก็จะเกิดความวุ่นวายตามมาเรื่องของไปออกเสียงต่างประเทศ วุ่นวายเรื่องของผู้ใช้แรงงานอพยพแรงงานมาต้องรีบกลับบ้าน ไม่สะดวกต่อการออกเสียง นอกหน่วย นอกพื้นที่ หรือถ้าออกเสียงนอกพื้นที่ที่มีกระบวนการจัดตั้งในการที่จะซื้อคะแนนกัน คือ ต้อนเข้าคอก เขาเรียกว่า ต้อนเข้าคอก นะครับ แบบนี้ก็จะเกิดปัญหาเกิดขึ้นตามมาอีกมากมายหลายประการ และประการที่สำคัญก็คือว่าตัวรัฐธรรมนูญเราถ้าบัญญัติไว้อย่างนั้น เราก็คงละเมิดจำกัดสิทธิเสรีภาพในหมวดสิทธิเสรีภาพของเราเอง ทำไมเราไม่บัญญัติว่าเป็นสิทธิละครับ ใครใคร่ค้า ค้า ใครใคร่ทำ ทำ ใครใคร่ไป ไป ถ้าเขามีจิตสำนึก มีการกระตุ้นต่อมสำนึกขึ้นมาเขาก็ไป เราไม่ต้องไปบังคับกะเกณฑ์ การบังคับกะเกณฑ์ก็ให้เกิดการบังคับคนก็ลำบาก เสียะตุงสตาจกับรัฐบาล เสียภาษีโดยใช่เหตุนะครับ แล้วสิ่งที่ผ่านมาการลงคะแนนนอกประเทศนี้ทั่วโลกมันลำบากมาก แล้วเราก็จะถามต่อไปว่าคนที่เขาไปอยู่ต่างประเทศ ใครบังคับเขาไป ไม่มีใครบังคับ แต่เรายังจะตามไปบังคับเขาอีก มันไม่ถูกต้องหรอกครับ เพราะฉะนั้นมันก็จะตามมาในเรื่องของร้องเรียนการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิหรือเปล่า ไม่ใช้สิทธิหรือเปล่า ทิ่มแทงกันตลอด เป็นประเด็นเล็ก ๆ น้อย ๆ กันมา แล้วเกิดความขัดแย้งในบ้านในเมืองอยู่ตลอดเวลา ผมสังเกตดูแล้ว ประเภทร้องเรียนก็ต้องแอบดูว่าคนนั้นไปใช้สิทธิหรือเปล่าครั้งต่อไป ก็มีปัญหาทางปฏิบัติอยู่อีกว่า กกต. เอาชื่อขึ้นใหม่ บางคนบอกผมไปใช้สิทธิแล้วทำไมชื่อเสียสิทธิ ผมไปสมัคร สส. ท้องถิ่นอะไรก็ได้ สอบจ. อะไรก็ได้ วุ่นวายกันไปทั้งหมดเลย เพราะฉะนั้นเมื่อความวุ่นวายเข้าไปสู่กระบวนการสอบสวนทวนความก็เสียเงินอีก ไปศาลก็เสียเงินอีก ต้องนำสืบกันอีก เกิดความขัดแย้งในบ้านในเมืองเกิดขึ้นอย่างนี้เป็นต้น ผมจึงขอฝากท่านประธานถึงกรรมาธิการยกร่างฯ ให้พิจารณาอย่างรอบคอบนะครับในประเด็นส่วนนี้เพราะว่ามันสำคัญมาก และเกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้วย ความขัดแย้ง ความแตกแยกในประเทศด้วยนะครับ

ต่อไปก็เป็นเรื่องของแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในหลายคราวมาแล้ว ผมได้อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องของสาธารณูปโภคพื้นฐาน คือถนนไปนา ไฟฟ้าไปไร่ คือเราต้องเข้าใจในะครับท่านประธาน ว่าเรามีพื้นที่ในหลายพื้นที่ที่ทุรกันดารในเขตภาคเหนือ และภาคอีสาน เป็นต้นนะครับ เยอะมาก จะนำไปสู่เรื่องความมั่นคงเกี่ยวกับการเศรษฐกิจ การทำมาหากิน การสร้างรายได้ การทำงาน มาสู่กระบวนการจัดดีฟิครับ คือถ้าหากว่าเดี๋ยวนี้พี่น้องประชาชนไปไร่ไปนาเราไม่มีไฟฟ้าไปถนนเล็ก ๆ ไปให้เขา เขาไปไม่ได้ ผลผลิตก็เอาออกจากไร่นาไม่ได้ แล้วก็ไฟฟ้ามันเป็นส่วนที่สำคัญที่จะทำให้ลดต้นทุนการผลิตนะครับ เพราะฉะนั้นเราต้องสนับสนุนคนไปอยู่แปลงนา เพื่อให้เขาได้สร้างสรรค์ พัฒนาเศรษฐกิจของตนเอง การผลิตของตนเองเกิดขึ้นมา ประดิษฐ์ประดิษฐ์เกิดขึ้นมา สังคมก็จะสงบสุขครับ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะว่าถ้าเขาอยู่ในขบวนการอยู่ในแปลงนาเขา อยู่บ้านในแปลงนา เขาก็อยู่ในเรื่องของข้าวไม่ได้หา ปลาไม่ได้ซื้อ หรือน้ำในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เขาก็จะมีเหลือกิน เหลือใช้จะได้ขาย เข้าสู่แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างนี้เป็นต้นครับ มันเรื่องที่สำคัญแต่ถ้าเขียนกว้าง ๆ ไปนี่มันครอบคลุมทั้งประเทศทั้งหมดทุกพื้นที่นี่มันอาจจะกระทำไม่ได้ ผมอยากจะเสนอให้ว่า รัฐต้องจัดสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า แก่ที่ดินเกษตรกรในเขตการเกษตรล้าหลัง เพราะเดี๋ยวนี้มีบัญญัติคำว่า การเกษตรล้าหลัง อยู่ครับ ในเขตเศรษฐกิจล้าหลังของกระทรวงเกษตรฯ เขาอยู่ว่าพื้นที่ไหนเป็นพื้นที่ที่ดินไม่ดี หรือชาวไร่ ชาวนา เขาทำการเกษตรไม่ก้าวหน้า มีปัญหาในการบริหารจัดการและกียากจน เขาก็กำหนดเขตไว้เป็นพื้นที่ พื้นที่ อย่างนี้จะทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้น และก็นำไปสู่หลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดการพัฒนา เลิกการซื้อสิทธิ ขายเสียง หรือการได้รับความรู้ การเรียนรู้ที่ดีขึ้นนะครับ -----

และอีกอย่างอย่างสุดท้ายที่สำคัญนะครับ เรื่องของรถไฟนะครับ อยากให้บัญญัติเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานในเรื่องของรถไฟ เพราะสำคัญมาก เพราะทุกพื้นที่ในประเทศไทยบริโภคน้ำมัน ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น ไม่เท่าเทียมกัน ผมอภิปรายคราวก่อนครั้งหนึ่งแล้ว เมื่อมันไม่เท่าเทียมกัน คนอยู่ไกลหาเงินก็ยาก รายได้น้อย กลับซื้อของแพง แล้วในทางกลับกันจะเอาพืชผลทางการเกษตร หรือว่า โอท็อป (OTOP – One Tambon One Product) หรือว่าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไปขายก็ยาก เพราะจะต้องไปเหมารถสิบล้อ ไปทำขบวนการที่ต้นทุนมันแพงนะครับ ถ้ามันมีรถไฟเขาก็อาจจะ แพ็ก (Pack) ผลผลิตทางการเกษตร ยกตัวอย่างเช่น เขาปลูกองุ่น แบล็ก ควีน (Black Queen) ราคา กิโลหนึ่ง สองสามร้อย เขาก็อาจจะแพ็กไป ๑๐ แพ็ก ฝากรถไฟไป แล้วก็มียี่ปัว ซาปัวที่เขาอยู่ตามสายทางเขามา รับมีการติดต่อสื่อสาร เดียวนี้โลกมันทันสมัยทางอินเทอร์เน็ต (Internet) เขาก็ส่งไปได้ ย่อย ๆ เขาก็ได้มีเงินใช้จ่ายหมุนเวียน จังหวัดของผมเองนครพนม รถไฟนี้ผมได้ยื่นมาตั้งแต่ สมัย จอมพล สฤษดิ์ เดียวนี้ก็ไม่มีแล้ว บ้านเมืองของผมก็กลายเป็นว่าเป็นเกษตรล้าหลัง ประชาชนก็ จีดีพี ต่ำที่สุด การศึกษาก็ต่ำที่สุด เพราะเหตุเดียวกันก็คือว่าบ้านเมืองก็กรำงทุกวัน ก็เพราะว่าไม่มีรถไฟมา ซื่อน้ำมันแพง ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้นแพง พืชผลทางการเกษตร ก็เอาไปไม่ได้ ขายไปมันก็ต้องเน่าหมด เพราะต้องจ้างรถสิบล้อไป มันไม่คุ้มค่าต่อการจัดการ ดังนั้นอยากจะฝากถึงท่านประธานฝากไปยังกรมการโยธาธิการร่างรัฐธรรมนูญได้โปรด พิจารณาเรื่องสาธารณูปโภคพื้นฐาน เรื่องรถไฟให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย อยู่ในรัศมีไม่น่าจะเกิน ๑๐๐ กิโลเมตร หรือ ๑๕๐ กิโลเมตร ให้ควบคุมเป็นพื้นฐาน เป็น แฟซิリティ (Facility) พื้นฐานของประเทศ อย่างนี้แล้วการพัฒนาประเทศไทยก็จะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ระเบียบ แล้วก็ประชาชนก็จะช่วยเหลือตัวเองได้ นำความเข้มแข็ง มาสู่ชาติบ้านเมืองต่อไปครับ ขอขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเสรี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายเดโช สอนานนท์ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

LIRT

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณครับ ยังมีเวลาเหลืออีกหน่อยหนึ่งนะครับ ลำดับต่อไปขอเรียนเชิญท่าน สสร.
สุรัชย์ ครับ อยู่ไหมครับ

นายสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย : อยู่ครับท่านประธาน ผม สุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย
สสร. ครับ ก็มีเรื่องที่ผมจะขอกราบเรียนอยู่สามสี่ประเด็นนะครับ ก่อนอื่นขอกราบเรียน
ท่านประธานและที่ประชุมว่าสิ่งที่ผมจะนำเสนอต่อไปนี้ ก็คือสิ่งที่กระผมในฐานะที่เป็น
ประธานคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคกลางและ
กรุงเทพมหานครได้รับฟังความคิดเห็นจากพี่น้องประชาชนมานะครับ

ประเด็นแรกที่จะขอกราบเรียนก็คือเรื่องของสิทธิเสรีภาพของประชาชน
ที่มีรัฐธรรมนูญรองรับไว้ ในกรณีที่มีกำหนดกรอบเวลาให้ต้องไปตรากฎหมาย เพื่อมารองรับ
บทบัญญัตินั้น ๆ ขอให้มีการเพิ่มเติมว่า ในกรณีที่รัฐไม่ออกกฎหมายลูกหรือกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญในเรื่องนั้น ควรจะต้องมีเพิ่มบทลงโทษหรือมีทางออกที่จะให้บทบัญญัติ
ในเรื่องดังกล่าวนั้นสามารถบังคับใช้ได้จริง

ประเด็นที่ ๒ เรื่องการคุ้มครองผู้พิการและผู้สูงอายุ กรอบที่ทางกรรมการ
ได้นำเสนอนั้นจะมีประเด็นในเรื่องของการคุ้มครองผู้พิการและผู้สูงอายุอยู่ ฉะนั้นผมกราบเรียน
ท่านประธานอย่างนี้ครับว่าในเรื่องของผู้ใช้แรงงาน เรามีการคุ้มครองแรงงานเด็ก เรามีการ
คุ้มครองแรงงานสตรี แต่เรายังไม่มีการคุ้มครองแรงงานผู้สูงอายุนะครับ ก็ขอเสนอว่า
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญน่าจะมีการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานผู้สูงอายุ เนื่องจากในภาคเอกชนนั้น
ผู้ใช้แรงงานจำนวนไม่น้อยที่ทำงานไม่มีวันเกษียณอายุครับ ต่างกับระบบราชการที่ว่า ๖๐ ปี
ก็จะมีเกษียณอายุ เพราะฉะนั้นก็จะมีพี่น้องแรงงานกลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนไม่น้อย
ซึ่งอยู่ในวัยที่สูงอายุ แต่ยังคงต้องประกอบอาชีพในการใช้แรงงานอยู่ ตรงนี้เรายังขาดเรื่อง
บทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ใช้แรงงานด้านผู้สูงอายุอยู่

ประเด็นที่ ๓ ประเด็นสิทธิของบุคคลที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
กรอบที่ทางกรรมการร่างฯ ได้นำเสนอก็คือจะเพิ่มสิทธิของเด็ก เยาวชนในกระบวนการ
ยุติธรรมทางอาญา ผมกราบเรียนครับว่ากรอบตรงนี้ยังกว้างเกินไป สิทธิของเด็กและเยาวชน

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้นหมายถึงอะไร อย่างน้อยที่สุดผมอยากจะทำให้ท่านประธาน
และที่ประชุมได้เห็นภาพของการอำนวยความสะดวกในคดีที่เด็กและเยาวชนตกเป็นจำเลย
นะครับ -----

- ๓๗/๑

เรามีศาลแยกพิจารณาคดีของเด็กและเยาวชนอยู่ เรียกว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางครับ ศาลนี้ทำการพิจารณาในคดีที่เด็กและเยาวชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้งทางแพ่งและทางอาญานอกจากนี้ยังพิจารณาคดีครอบครัวนะครับ สามีมภรยาจะหย่ากัน บิดามารดาจะแย่งกันขอให้อำนาจปกครองบุตรไปที่ศาลนี้ทั้งหมดเลยครับ เพราะฉะนั้นศาลเยาวชนและครอบครัวนี้จึงไม่ได้หมายความว่า จะพิจารณาแต่คดีเฉพาะเด็กและเยาวชนเท่านั้น เราพิจารณาทั้งคดีครอบครัว ซึ่งผู้หลักผู้ใหญ่ก็มีโอกาสไปใช้บริการที่ศาลนี้ด้วยเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นห้องพิจารณาเราไม่มีการแยกครับ ท่านประธานครับ เด็กและเยาวชนที่ตกเป็นจำเลยในคดีอาญาก็ใช้ห้องพิจารณานั้น เด็กและเยาวชนที่เป็นคดีในคดีแพ่งก็ใช้ห้องพิจารณาเดียวกัน พ่อแม่ที่ไปฟ้องหย่ากันถกเถียงกันเรื่องเหตุหย่า แย่งกันเรื่องการใช้อำนาจปกครองบุตรก็ใช้ห้องพิจารณาเดียวกัน เพราะฉะนั้นผมอยากจะนำเสนอว่าสิทธิของเด็กและเยาวชนในการคุ้มครองในกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น เขาน่าที่จะได้รับการคุ้มครองโดยบัญญัติให้ชัดเจนเลยว่า การพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนนั้นต้องไม่ปะปนกับคดีอื่น และต้องแยกกันระหว่างคดีแพ่งและอาญา ภาพของเหตุการณ์ที่เด็กและเยาวชนต้องไปนั่งแออัดกันในห้องพิจารณาคดีทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา เขาได้เรียนรู้ครับ ได้เรียนรู้สิ่งที่เขาไม่พึงจะเรียนรู้ เขาได้เรียนรู้สิ่งที่ผู้หลักผู้ใหญ่ พ่อแม่ไปฟ้องหย่ากัน แล้วเอาเหตุหย่ามาเปิดเผยกันในห้องพิจารณาคดี สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นประสบการณ์ที่มีผลกระทบต่อความรู้สึก มีผลกระทบต่อจิตใจของเด็ก รวมถึงมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ก็กราบเรียนว่าตรงนี้น่าจะมีการคุ้มครองให้ได้รับการพิจารณาแยกต่างหาก

ประเด็นต่อไปครับ ประเด็นเรื่องของการใช้อำนาจรัฐที่กรมการได้เสนอ และเห็นด้วยว่าให้รัฐสภามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจของรัฐภายนอกรัฐ โดยกำหนดกรอบว่าการทำสัญญาที่ผูกพันงบประมาณแผ่นดินกรณีที่สำคัญและมีผลกระทบต่อกฎหมายภายในหรือรอนสิทธิเสรีภาพ ต้องผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาก่อน ผมเห็นว่าแค่นั้นยังไม่น่าจะเป็นการเพียงพอที่จะเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของแผ่นดินแล้วก็สิทธิเสรีภาพของประชาชน ก็ขออนุญาตเพิ่มเติมว่าก่อนที่รัฐสภาจะให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบต่อกรณีดังกล่าว นั้น ขอให้มีการบวนการในการรับฟังประชาพิจารณ์

จากประชาชนก่อน เพื่อประชาชนได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น แม้จะไม่ใช่เป็นประชามติก็ตาม ทั้งหมดเป็น ๔ ประเด็นที่ผมขออนุญาตกราบเรียนเสนอครับ ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนนนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณมากครับ ก่อนที่จะเรียนเชิญท่านต่อไปก็ขอเรียนให้ทราบว่าขณะนี้มืองค์การบริหารส่วนตำบลโพสหาญ อำเภอกุทัย มาเยี่ยมชม ขอต้อนรับทุกท่านครับ ต่อไปก็เรียนเชิญท่าน สสร. วิชัยครับ เชิญครับ

นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม วิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ สสร. ๐๕๙ กระผมคงใช้เวลาเพียงประมาณไม่เกิน ๑ นาที ในประเด็นที่คุ้มครองผู้พิการและผู้สูงอายุครับ อยากจะขอบคุณท่านกรรมาธิการที่ได้กรุณาบรรจุในเรื่องผู้สูงอายุไว้ครับ ให้เป็นผู้ทรงสิทธิ มิใช่เป็นเพียงผู้รับการสงเคราะห์ และรัฐต้องสนับสนุนให้มีการดำรงชีวิตที่เพียงพอ กระผมอยากจะขอเพิ่มว่า ขอให้สนับสนุนงบประมาณให้มีการดำรงชีวิตที่เพียงพอ ตรงนี้จะสอดคล้องกับความเป็นจริงที่สภาพของสังคม ซึ่งผู้สูงอายุนั้นในปัจจุบันมีวันที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าจะได้มีการกำหนดอย่างชัดเจนในเรื่องงบประมาณในการที่จะนำไปบริหารจัดการในแต่ละพื้นที่ ก็อยากจะกราบ ขอได้โปรดพิจารณาประเด็นนี้ไว้ด้วย ขอขอบคุณท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนนนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ดีมากครับ ท่านใช้เวลาไม่ถึง ๑ นาที ขอขอบคุณ ลำดับต่อไปก็ท่าน สสร. วิชราณะครับ เรียนเชิญครับ

นายวิชา หงส์ประภัศร : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายวิชา หงส์ประภัศร สสร. กระผมมีเรื่องเพียง ๓ เรื่องที่จะพูดในกรอบนี้ครับ แต่เรื่องที่ ๑ นั้น ท่านเสวตได้พูดแล้ว กระผมจะไม่พูดซ้ำ คือกระผมขอสนับสนุนเรื่อง สิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิไม่ใช่น้ำที่ครับ

ส่วนเรื่องที่ ๒ นั้น กระผมขอกราบเรียนเกี่ยวกับเรื่องທີ່ประเด็นกำหนดไว้ว่า กลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วม อันนี้ในความหมายแท้จริงกระผมคงเข้าใจว่าคงจะหมายความว่า สนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยมีกลไก ซึ่งถ้าผมเข้าใจถูกต้องนั้นก็มาย้อนกลับไปในปี ๒๕๔๐ ซึ่งมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอยู่หลายฉบับ แต่ปรากฏว่ามีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอยู่ฉบับเดียวเท่านั้น คือว่าด้วยกรรมการการเลือกตั้งที่ได้กำหนดให้รัฐสนับสนุน ส่งเสริมการปกครอง ให้ความรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องแปลกที่เรื่องนี้ความจริงเป็นเรื่องใหญ่ น่าที่จะให้หน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงานได้มีโอกาสเข้ามา เพื่อที่จะให้ความรู้สนับสนุน ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นในโอกาสที่มีการเปลี่ยนแปลง ปรับ แก้ไข หรือเพิ่มเติม หรือทำใหม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญนี้ครับ กระผมก็ขอให้ได้คำนึงถึงองค์กรต่าง ๆ ที่ควรจะมามีบทบาทในการสนับสนุนให้มีส่วนร่วม รวมทั้งต้องสนับสนุนในงบประมาณของรัฐด้วยนะครับ องค์กรต่าง ๆ นั้นก็ได้แก่ กรรมการการเลือกตั้ง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย องค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นที่น่าดีใจครับ กระผมได้รับหนังสือด่วนจากจังหวัดนครราชสีมา แต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษา โดยอ้างถึงคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒๖/๒๕๕๐ เรื่อง จัดตั้งศูนย์พัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ศพป.) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกคน ทุกภาคส่วนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ตระหนักและรับผิดชอบต่อการเลือกคนดีไปเป็นนักการเมือง เกิดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ที่ถูกต้อง เป็นธรรม เป็นไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมอยากที่จะเห็นสิ่งนี้ยืนยงถาวร ไม่ใช่เป็นเพียงโครงการขึ้นมาเพียงระยะสั้น ๆ คือน่าที่จะได้บรรจุเอาไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะพึงสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องนี้ครับ

เรื่องสุดท้าย กระผมขอกล่าวชมเชยคณะกรรมการ ซึ่งได้ระบอบเอาไว้ในการกระจายอำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหน้าที่ ๖ ในช่องที่ ๓ ข้อที่ ๔ ฝ่ายเลขานุการ

รับไปพิจารณากำหนดเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน การแบ่งส่วนการบริหารราชการแผ่นดินไม่ใช่เรื่องที่จะต้องนำมาระบุไว้ หรือไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์ว่าได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจากการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ แต่ผมเห็นว่าเรื่องนี้น่าจะเป็นเรื่องจำเป็น แล้วที่คณะกรรมการการท่านได้นำมาระบุเอาไว้ส่วนหนึ่ง แล้วก็คงจะขยายความต่อไปในอนาคตนั้น -----

- ๓๙/๑

ผมขอฝากว่าสิ่งที่ดี ๆ ซึ่งมีอยู่ในกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ น่าจะได้มีการนำมาวิเคราะห์ แล้วก็ฟื้นฟู หยิบยกส่วนที่ดีนำมากล่าวไว้ เป็นต้นว่าเรื่องกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งในการที่ระบุเอาไว้ในกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่นั้นได้กำหนดให้ท้องถิ่นมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือ ในการป้องกันและปราบปราม ซึ่งจริง ๆ แล้วในอดีตกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นหลักของท้องถิ่น ท้องที่อย่างแท้จริง ก่อนที่จะมี อบต. หรือเจริญขึ้นจนเป็นเทศบาล เพราะฉะนั้นน่าจะได้นำกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ นำบางส่วนที่ดี ๆ มารับไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณนะครับ เข้าใจว่าคงเป็นท่านสุดท้ายใช้ไหมครับ ท่านอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา
เรียนเชิญครับ

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ
กระผม จรัส สุวรรณมาลา ครับ กระผมขออนุญาตใช้เวลาสั้น ๆ สองสามนาที สำหรับที่จะเสนอ
ความเห็นสองสามประเด็นครับ

ประเด็นแรก เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของสื่อ แล้วก็เกี่ยวข้องกับเรื่อง
การคุ้มครองสิทธิของประชาชนประกอบกันนะครับ คือในร่างที่เขียนไว้เราดูเหมือนจะให้
ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพของสื่อมากทีเดียว แต่ว่าอาจจะยังไม่เห็นการคุ้มครองสิทธิ
ของประชาชนจากอิทธิพลของสื่อ ท่านประธานที่เคารพครับ เราเห็นปัญหาที่พบวันนี้ก็คือ
เราเห็นสื่อสามารถที่จะชักจูง มอมเมาพลเมืองและเยาวชนผู้ซึ่งไม่อยู่ในวิสัยที่จะใช้
วิจารณญาณในการดู แล้วก็การใช้สื่อนี้มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อทีวี (TV – Television)
เรามักจะเห็นว่าทีวีไปถึงไหนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชนก็ถูกทำลายไปถึงที่นั่น
การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคก็เปลี่ยนเป็นการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยไปจนถึงที่นั่น
จนกระทั่งหลายคนกลัวที่จะเอาไฟฟ้าเข้าไปในชุมชน เพราะว่ามีไฟฟ้าก็มีทีวี มีทีวีก็ทำลาย
ชุมชนทันที เราเห็นปัญหาการที่สื่อทำลายชุมชนแบบนี้เกิดขึ้นทั่วไป แล้วก็เราเห็นสื่อนี้ละเมิด
สิทธิของปัจเจกชนอยู่เรื่อย ๆ คำถามก็คือว่า เราจะมีมาตรการที่จะคุ้มครองประชาชนจาก
อิทธิพลของสื่อไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างไร

LIRT

ประเด็นที่ ๒ เป็นเรื่องของการกระจายอำนาจ ในหน้า ๖ ได้มีการพูดถึงเรื่อง การกระจายอำนาจด้านการคลังให้กับท้องถิ่น แต่ก็ไม่ได้มีรายละเอียดชัดเจนมากนัก แต่ผมเข้าใจว่ากรรมาธิการคงจะไปทำอะไรกันต่อหน้าครับ จากการฟังจากเวทีหลาย ๆ เวที ทั่วประเทศ ประชาชนก็อยากจะเห็นการบัญญัติเป็นทิศทางที่ชัดเจนว่า ในเรื่องการคลังนี้ รัฐบาลจะกำหนดสัดส่วนของรายได้ระหว่างของท้องถิ่นกับของรัฐบาลกลางไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เพราะว่าเมื่อคราวที่แล้วเรากำหนดไว้ในกฎหมาย พรบ. แผนชั้นตอนกระจายอำนาจ ปีสุดท้ายคือปีที่ผ่านมารัฐบาลได้มีการเปลี่ยนกฎหมายนี้ คือมีการแก้กฎหมายนี้ เพราะว่า รัฐธรรมนูญไม่ได้เขียนอะไรไว้ให้มากกว่าการบอกว่า ให้กระจายอำนาจด้านการคลัง ให้กับท้องถิ่นมากขึ้น คำถามก็คือว่าเราจะเขียนหลักการทำงานนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ กระผมลองเปิดไปที่หน้า ๙ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ก็มีข้อความที่ เขียนไว้ในข้อ ๒ หน้า ๙ บอกว่า รัฐพึงปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นธรรม และให้ เพียงพอที่จะดำเนินตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ -----

- ๔๐/๑

ความจริงเรื่องการกระจายอำนาจด้านการคลังท้องถิ่นกับเรื่องการปฏิรูปภาษีให้เพียงพอกับความต้องการกับค่าใช้จ่ายในการจัดบริการสาธารณะพื้นฐาน บางส่วนซ้อนทับกันอยู่ครับ กระผมอยากจะลองเสนอท่านกรรมาธิการช่วยพิจารณาว่า ในบทบัญญัติที่จะเขียนในอนาคต เรื่องการปฏิรูปภาษี ถ้าเราเขียนว่ารัฐพึงปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลและองค์กรปกครองท้องถิ่น คือเติมคำว่า ของรัฐบาลและองค์กรปกครองท้องถิ่น เข้าไป แล้วก็ต่อด้วยข้อความเดิมคือ ให้เป็นธรรมและเพียงพอที่จะดำเนินงานตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ก็จะทำให้เรื่องการกระจายอำนาจด้านการคลังท้องถิ่นและการปฏิรูปภาษีเป็นไปในทางเดียวกันได้นะครับ

สุดท้ายเรื่องเกี่ยวกับการให้มีการจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน กระผมเห็นด้วยกับการให้บรรจุหลักการที่จะให้รัฐบาลจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดินไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่อยากจะให้ลองคิดถึงว่าถ้าจะให้มีการจัดทำแผนก็ควรจะให้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องการจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดินและแผนนิติบัญญัติ กำหนดแนวทางการจัดทำแผนและการบริหารแผนให้ชัดเจน ที่ผ่านมารัฐบาลที่แล้วได้มีการริเริ่มจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน แต่ใช้วิธีการออกเป็นพระราชกฤษฎีกา คราวนี้เมื่อออกเป็นพระราชกฤษฎีกา รัฐบาลจัดทำแผน ระบบแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลคราวที่แล้วไม่รับผิดชอบต่อรัฐสภา คือไม่รายงานต่อสภา ไม่ขอความเห็นชอบต่อสภาในการนำแผนมาใช้ ทำให้ระบบความรับผิดชอบต่อสาธารณชนขาดตอนไปนะครับ เพราะฉะนั้นน่าจะมีบทบัญญัติที่จะให้รัฐบาลต้องจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีพระราชบัญญัติเป็นตัวกำหนด จะทำให้รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อสภามากขึ้น ไม่อย่างนั้นแล้วรัฐบาลก็จะเลียบบาลีแบบคราวที่แล้วที่เราเคยเจอ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอบคุณครับ ท่านสมาชิกครับ เป็นอันว่ากรอบ ๑ เราผ่านไปได้นะครับ ก็จะขึ้นกรอบ ๒ นะครับ ผมมีรายชื่ออยู่ในนี้ขึ้นแล้วนะครับ ท่านเสรี นิเมะยู เรียบเชิญครับ

นายเสรี นิเมะยู : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม นายเสรี นิเมะยู สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ หมายเลข ๐๘๘ ก่อนอื่นขอที่จะพูดตามกรอบต่าง ๆ ที่ท่านประธานได้มอบไว้ ไม่ว่า กรอบที่ ๑ สิทธิเสรีภาพ หรือการ

กระจายอำนาจนั้น ก็ดังที่สมาชิกผู้ทรงเกียรติได้พูดหลายท่านนั้น ผมก็คงจะใช้เวทีแห่งนี้เพียง ๑ นาที ๒ นาที เพื่อจะเสริมตามที่คุณวัชรฯ หงส์ประภัสร์ ได้พูดเมื่อสักครู่นั้น กระผม กำนันเสรี นิเมยุ เสียงจริง ตัวจริงครับ ที่จะสะท้อนให้ท่านประธานได้รับทราบว่า ชีวิตการเป็นกำนัน ในบางครั้งนั้นถ้าผมไม่พูดเลย สมาชิกกำนันผมทั่วประเทศกำลังจับตาดูว่า สมาชิกสภา ร่างรัฐธรรมนูญนั้นได้เสนอกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อจะแก้ไขโครงสร้างระบบของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือท้องถิ่นอย่างไรบ้างในส่วนภูมิภาค ในจุดนี้ตามที่คุณวัชรฯ ได้พูดเมื่อสักครู่นั้น ผมเองก็ได้ พยายามดูในกฎหมายรัฐธรรมนูญที่จะคลอดขึ้นมาใหม่นี้ ส่วนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนของ ท้องที่ ส่วนของภูมิภาคนั้นส่วนมากเราจะไม่ค่อยให้ความสำคัญในจุดนี้ ผมเองก็ได้พูดนำเสนอ ในที่ประชุมคณะกรรมการทุกครั้งในการพูดว่า ตราบใดที่ความเข้มแข็งไม่มีในพื้นที่ ในหมู่บ้านแล้ว ปัญหาหลากหลายจริง ๆ ชีวิตที่รู้ความเป็นอยู่ของสังคม ของพี่น้องประชาชนนั้น ก็คือว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนหนึ่งที่จะรู้ ไม่ว่าในอดีตสมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยที่จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ที่อำเภอบางปะอิน ในส่วนนี้ก็ตามที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ การปกครองนั้นก็ได้รับรู้อย่างชัดเจน ถ้าเกิดว่าเราไม่มีความชัดเจนในจุดนี้ การทำงานต่าง ๆ นั้น ในระดับจังหวัดนั้น จะมีความล้มเหลว โดยเฉพาะในพื้นที่เกี่ยวกับการใช้ความสงบในพื้นที่ -----

- ๔๑/๑

ผมจะมานำวิเคราะห์กับท่านว่า โครงสร้างของระบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นมันมีผิดพลาดมาตั้งแต่ได้ดำเนินการในอดีตนั้น ประการที่ ๑ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องมาจากการเลือกตั้งนั้นเป็นโครงสร้างที่ผิดพลาด ท่านประธานที่เคารพ ตามอำนาจหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านตาม พรบ. ปี ๒๕๕๗ นั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องดูแลความสงบในพื้นที่ แต่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องมาจากระบบการเลือกตั้ง แล้วระบบการเลือกตั้งที่หนักจริง ๆ คือระบบการเลือกตั้งของกำนัน จะต้องมีการเลือกตั้งเป็น ผู้ใหญ่บ้านมาก่อน แล้วก็มาเป็นกำนัน เท่ากับการเลือกตั้ง ๒ รอบ ผมถามท่านประธานว่า ถ้าจะให้ดูแลความสงบในพื้นที่เมื่อมีระบบการเลือกตั้งแล้วท่านสามารถจะปฏิบัติได้หรือไม่ เหมือนท่านเจ้าหน้าที่ทหารหรือตำรวจถ้าเกิดมาจากระบบการเลือกตั้งแล้วจะตอบสนองหน่วยงานของรัฐได้หรือไม่ นี่คือการหนึ่ง ผมเชื่อมั่นเลยว่าถ้าระบบการเลือกตั้งแล้วจะสนองตอบต่อระบบการดูแลความสงบในพื้นที่นั้นย่อมจะกระทำไม่ได้ จุดนี้ท่านประธานควรจะคำนึงถึงด้วยในกฎหมายรัฐธรรมนูญในครั้งนี่ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรจะอยู่ในส่วนไหนของกฎหมายรัฐธรรมนูญตามกฎหมายลูกที่จะตามมาครับ ประการที่ ๒ ถ้าเกิดว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้แต่งงานอย่างเดียวโดยที่ท่านไม่ได้เสริมอาชีพให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ว่าสวัสดิการ ไม่ว่าเรื่องใด ๆ ก็แล้วแต่ ผมเชื่อว่าระบบโครงสร้างที่จะทำงานในระดับรากหญ้าต่อไปนั้นคงจะมีความล้มเหลว ท่านประธาน ผมอยากนำเรียนให้ท่านประธานทราบว่า บางครั้งทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันจะนำไปสู่การทำประชาติในพื้นที่ เพราะผมกลับไปทุกครั้ง เพื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้สอบถามตลอดเวลาว่าตัวแทนของท่านได้นั่งในสมาชิกสภาว่ารัฐธรรมนูญนั้นได้ถามหรือไม่ ในประเด็นส่วนของท้องที่ ตามรัฐธรรมนูญที่มีในอดีตนั้นก็จะมีแต่ท้องถิ่นอย่างเดียว สิ่งนี้อยากจะฝากท่านประธานผ่านไปยังกรรมาธิการว่าควรตระหนักถึงและก็นำถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้านโดยอาชีพหลักด้วย เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อความสงบในบ้านเมืองต่อไปครับ ขอขอบคุณมากครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบคุณครับ ผมมีรายชื่ออยู่ ๒ ท่าน ตามตารางนี้ ท่านประดิษฐ์ กับท่านวิทยาครับ
ขอเรียนเชิญท่านประดิษฐ์ครับ

LIRT

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม ประดิษฐ์ เหลืองอร่าม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จันทบุรี จากการศึกษาที่ได้เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ครบทั้ง ๘ อำเภอแล้วนั้น ขณะนี้เท่าที่ผมได้ประมวลผลทั้งจังหวัดแล้ว แล้วดูจากความคืบหน้าจากการรายงานของคณะกรรมการการยกเว้นฯ ทั้ง ๓ กรอบแล้ว กระผมมีความพอใจในระดับหนึ่ง เพราะว่าส่วนใหญ่แล้วมีความเห็นสอดคล้องกันกับที่กรรมการการยกเว้นฯ รายงานมา แต่มี ๒ ประเด็น ที่อยากจะกราบเรียนท่านประธานคือ ในเรื่องของสมาชิกวุฒิสภานะครับ เสี่ยงก้ำกึ่งระหว่างการเลือกตั้งโดยตรงกับการสรรหา ก็อยากจะกราบเรียนท่านประธานว่าถ้าหากว่าเราจะให้เลือกตั้งโดยตรงนั้น เราควรจะกำหนดอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ห้ามมีการแต่งตั้งองค์กรอิสระเพื่อให้ขาดจากฝ่ายบริหารโดยสิ้นเชิง แต่ถ้าเกิดเราจะเลือกตั้งสรรหา ถ้าเราจะสรรหาก็คงให้มีการแต่งตั้งองค์กรอิสระได้ใน ๒ ประเด็นนี้ ส่วนอีกประเด็นหนึ่งก็คือเรื่องของการเปิดเวทีชาวบ้าน หรือสภาชาวบ้าน ตรงนี้ผมขอกราบเรียนว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าเป็นการให้ประชาชนในระดับหมู่บ้านนั้นได้เรียนรู้การเมือง ได้มีการเตรียมคนเข้าสู่การเมืองในระดับท้องถิ่น แล้วก็สภาแห่งนี้ที่เราจะกำหนดตรงนี้ในเวทีชาวบ้านก็จะเป็นการเรียนรู้บุคคลที่เข้าสู่การเมือง เพราะฉะนั้นอยากจะให้ท่านประธานและกรรมการการยกเว้นฯ ให้ความสำคัญส่วนนี้ แล้วก็อีกประการหนึ่งคือสภาชาวบ้านก็จะเป็นการช่วยกลั่นกรองคนเข้าสู่การเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและที่ระดับจังหวัด เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเรามีสภาอยู่ทุกหมู่บ้านในทั่วประเทศผมเชื่อว่าตัวแทนของพี่น้องประชาชนจะมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และเขาจะรู้ว่าเขาควรจะเลือกตัวแทนของเขามีคุณลักษณะอย่างไรในระดับนี้ครับ ตรงนี้เรียนฝากท่านประธานไว้ด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอขอบคุณครับ
ท่านวิทยากรครับ เรียนเชิญครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม วิทยา คชเชื่อน สสร. ท่านประธานที่เคารพครับ ตามที่ท่านกำหนดเสร็จได้อภิปรายไปเมื่อคืนนี้ครับ คือข้อเท็จจริงที่ท่านประธานจะต้องทราบ แล้วก็ขอเรียนฝากไปถึงท่านไพโรจน์ครับว่าหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เราทำทุกกระทรวง มันเป็นที่ที่หน้าหน้าสาธารณะที่ต้องอยู่กับพี่น้องประชาชน และมันมีผลต่อเนื่องไปหลาย ๆ เรื่องนะครับ ทั้งการปกครองประเทศ ความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชน ทุกอย่างไปรวมที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่ที่ท่านคณะกรรมการธิการจะต้องพิจารณาให้หนักในเรื่องนี้ว่าจะใช้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านอย่างไร นั่นคือประเด็นที่ ๑ นะครับ ขออนุญาตไปในส่วนของกรอบที่ ๑ หน้าที่ ๓ ขอเพิ่มความนะครับ เนื่องจากที่ขอเพิ่มความนี้เพราะว่าในส่วนนี้มันมีส่วนหนึ่งที่นักเรียน นักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาโดยใช้เงินจากส่วนของหยุมมาให้การสนับสนุนนักเรียนเพื่อไปเรียน ๑ ตำบล ๑ ดอกเตอร์ (Doctor) ให้คำนิยามว่าอย่างนั้นตอนแรกนะครับ แต่ตอนนี้ก็ไม่ทราบว่ารัฐบาลให้การสนับสนุนไปแค่ไหนหรือปล่อยทิ้งแล้วก็ไม่ทราบนะครับ แต่อย่างไรก็ตามถ้าหากว่าเพิ่มความในส่วนนี้ว่า รัฐให้การสนับสนุนในเรื่องของทุนการศึกษาถึงระดับปริญญาตรีหรือระดับปริญญาเอก ในกรณีที่เด็กบางคนสามารถจะเรียนไปได้นะครับ นี่คือข้อที่ ๑ นะครับ สำหรับส่วนที่ ๒ หน้าที่ ๕ รัฐให้มีส่วนร่วมและให้ใช้อำนาจของรัฐภายนอก รัฐ นี่หมายถึงว่าเขตการค้าเสรี ขณะเดียวกันนี้ก็อยากจะขอเพิ่มในส่วนของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และในส่วนของการขายกิจการของรัฐ ซึ่งเป็นปัญหากับรัฐบาลยุคปัจจุบันนะครับ ในส่วนที่ ๓ กลไกการสนับสนุนการมีส่วนร่วม หน้าที่ ๕ นะครับ ในส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหากับพี่น้องประชาชนก็คือรัฐให้การสนับสนุน รัฐตั้งนโยบายมา เช่น การกล้ายางบ้าง เช่น การให้วัว แจกวัวลงไปเลี้ยงบ้างนะครับ โครงการเหล่านี้ดูว่ามันจะได้ผล จะประสบความสำเร็จ แต่สุดท้ายไม่ประสบความสำเร็จนะครับ ในกรณีอย่างนี้รัฐต้องรับผิดชอบนะครับ อยากให้รัฐรับผิดชอบในโครงการที่รัฐทำให้เกิดความล้มเหลว สำหรับผมก็ขออนุญาตเพียงแค่นี้ ขอบขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณครับ ต่อไปท่าน สสร. วิชัย รูปขำดี เชิญครับ

LIRT

นายวิชัย รูปขำดี : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิชัย รูปขำดี สสร. นะครับ ประเด็นที่ผมจะขออภิปรายก็อยู่ในกรอบที่ ๒ ผมเข้าใจว่าขณะนี้อยู่ที่กรอบที่ ๒ แล้วใช่ไหมครับ เป็นประเด็นที่ ๖ เรื่องเกี่ยวกับพรรคการเมือง ผมได้เคยอภิปรายไว้ครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะมีการรณรงค์ แล้วก็ประเด็นที่อภิปรายก็คือว่าอยากให้เห็นว่าการสนับสนุนพรรคการเมืองนั้นควรจะมีระบบกลไกที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปสนับสนุนพรรคการเมืองได้โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่เป็นคนชั้นกลาง แต่ปรากฏว่าในร่างที่ยกมาก็มีหลายประเด็นครับที่เป็นของใหม่ ๆ แล้วก็มีประโยชน์ -----

- ๔๓/๑

แต่ว่าประเด็นที่กระผมได้นำเสนอไว้ปรากฏว่าไม่มีอยู่ในสิ่งที่เห็นทั้งความเห็นของ คณะอนุกรรมการแล้วก็ความเห็นของคณะกรรมการด้วยนะครับ โดยเฉพาะประเด็น สุดท้ายในหน้าที่ ๑๐ ซึ่งน่าจะใกล้เคียงกับที่กระผมได้เสนอไว้ในครั้งก่อน ก็คือว่าควรกำหนด รูปแบบระบบพรรคการเมืองที่เหมาะสมกับการเมืองไทย ซึ่งตรงนี้ก็ปรากฏว่าคณะกรรมการ บอกว่าให้ตัดออก ก็เลยคิดว่าสิ่งที่ได้นำเสนอไว้ก็คงจะไม่มี กระผมจึงอยากจะทบทวนขอให้ ท่านคณะกรรมการได้กรุณาลองพิจารณาว่าน่าจะไปปรากฏอยู่ที่ใดที่หนึ่งในประเด็นเกี่ยวกับ พรรคการเมืองนะครับ สิ่งที่ผมได้เสนอไว้ก็คือว่าทำอย่างไรที่จะให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ได้มีการสนับสนุนโดยคนชั้นกลาง ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้ที่เสียภาษีรายได้บุคคลธรรมดา แล้วก็เมื่อประชาชนเลือกที่จะสนับสนุนพรรคใด เขาก็มีสิทธิที่จะระบุงบภาษีที่เขาเสียให้กับพรรค การเมืองนั้น ๆ โดยตรง และถ้าหากว่าพรรคการเมืองนั้นไม่เป็นที่พอใจ ไม่เป็นที่นิยมของ ผู้เสียภาษี ในปีภาษีถัดไปเขาก็มีสิทธิที่จะเปลี่ยนพรรคการเมืองได้ ตรงนี้สิ่งที่ผมได้เสนอไว้ก็คือ ว่าจะให้ประชาชนสามารถระบุงบการสนับสนุนพรรคการเมือง โดยผ่านระบบภาษีรายได้บุคคล ธรรมดา โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ซึ่งจากการได้จัดสัมมนาในเรื่องนี้ที่สถาบันพระปกเกล้า ก็มีผู้ที่เห็นด้วยส่วนใหญ่ แล้วก็ได้สอบถามทางกรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติ ก็ทราบว่าเป็นประเด็นที่สามารถจะดำเนินการได้ในทางปฏิบัติ กระผมจึงอยากจะขอทบทวน เรื่องนี้ผ่านท่านประธานไปยังคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่ง ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : กรรมการการคลังรับไว้ นะครับ ขอเรียนเชิญท่านคุณหมอธีรวัฒน์ครับ เชิญครับ

นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง : กราบเรียนท่านประธาน กระผม นายแพทย์ธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง สสร. ๐๓๑ ครับ เนื่องจากการออกไปรับฟังความคิดเห็นของผมในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและหลาย ๆ ส่วนนะครับ ก็มองดูแล้วเกี่ยวกับที่กรรมาธิการยกร่างฯ ยกร่างมานะครับ เรื่องสิทธิก็มีหลายอันที่ผมเห็นด้วยนะครับ และมีหลายท่านได้อภิปราย ไปแล้ว เป็นสิ่งที่ดีมากนะครับ จากที่พี่น้องประชาชนชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ของผมได้ขอร้องมา ก็มีหลายสิทธินะครับที่ได้ แต่เนื่องจากเวลาจำกัดก็เลยคิดว่าเป็นส่วนมากนะครับ เกี่ยวกับเรื่อง ที่ผมมองดูอีก ผมในฐานะเป็นแพทย์นะครับ ได้ไปสอบถามจากทางสาธารณสุขด้วยนะครับ ก็มีสองสามเรื่องนะครับ ผมคิดว่าเรื่องการศึกษาก็มีแล้วนะครับ แต่การสาธารณสุขไม่มีนะครับ

ผมคิดว่าคนเราจะอยู่ดีกินดีนั้นจะต้องมีองค์ประกอบทั้งร่างกายและจิตใจหรือสมองด้วยนะครับ
ซึ่งสมองก็มีบรรจุไว้แล้วคือการศึกษานะครับ แต่ร่างกายยังไม่มีเลย ไม่มีพูดถึงครับ มีพูดถึง
คนพิการก็เป็นสิ่งที่ดี เด็กก็ดีครับ แต่เรื่องสุขภาพของคนที่จะทำงานเป็นแรงงานของประเทศนี้
ยังไม่มีครับ แล้วก็จากเมื่อปี ๒๕๔๐ ครับ -----

- ๔๔/๑

ผมเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อปี ๒๕๔๐ นั้น ผมก็ได้มีส่วนในการยกร่างเกี่ยวกับ
 เรื่องการสาธารณสุขนะครับ ผมเห็นว่ามาตราสองสามมาตราที่ร่างออกไปแล้วเจตนารมณ์
 แบบหนึ่ง แต่คนเอาไปใช้อีกเจตนาหนึ่งก็ทำให้เกิดปัญหาครับ ซึ่งความจริงก็ไม่มีปัญหา
 อะไรมากถ้าเข้าใจตามเจตนารมณ์ของตัวบท แต่เราไปถือตามลายลักษณ์อักษร แล้วก็ผมคิดว่า
 ควรจะต้องตัดลายลักษณ์อักษรบางตัวเพื่อให้เข้าใจให้ถูกต้อง เพราะฉะนั้นผมคิดว่าจำเป็น
 จะต้องนำมาพูดในวันนี้ อย่างมาตรา ๕๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในการรับบริการทางการแพทย์
 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้
 มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
 ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ และอีกอันหนึ่งก็ การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไป
 อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน
 มีส่วนร่วมด้วยเท่าที่กระทำได้ การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชน
 โดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ จุดที่เป็นปัญหาก็คือ
 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ตรงคำว่า เสมอกัน นั้น อย่างสมมุติอยู่ที่บ้านป่าเมืองเถื่อน
 อนามัยอยู่ตรงจุดนั้นจะให้มาตรฐานเสมอกับโรงพยาบาลรามาฯ โรงพยาบาลอะไรต่าง ๆ
 นั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่ให้ได้มาตรฐาน มาตรฐานอยู่ที่อนามัย มาตรฐานอยู่ที่โรงพยาบาล
 จังหวัด มาตรฐานอยู่ที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย อันนั้นได้มาตรฐานแต่ละมาตรฐาน แต่ไม่ใช่ว่า
 เสมอกัน เพราะผมออกไปรับฟังและประชาชนบอกผมอยากให้มีความสามารถของโรงพยาบาล
 จำนวน หรือโรงพยาบาลยางตลาดเท่าเทียมกับโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยจุฬาฯ หรือมหิดล
 หรืออะไรต่าง ๆ ซึ่งผมว่าอันนั้นถ้าไม่ตัดตัวนี้ออกจะทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้
 นะครับ แล้วอีกอันหนึ่งเกี่ยวกับมาตรฐาน โดยมีการร่วมจ่าย ที่ผมคิดว่าอยากจะให้เพิ่มคือ
 ให้เข้าใจให้ถูกต้อง เพราะในนั้นบอกว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทาง
 สาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน ปรากฏว่าอันนั้นไม่ใช่แปลว่ารักษาฟรีนะครับ แปลว่ามีส่วนร่วมจ่าย
 เพราะว่ามีอีกวรรคหนึ่งบอกว่า ผู้ยากไร้มีสิทธิในการรักษาพยาบาลจากสถานบริการ
 สาธารณสุขของรัฐโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เดียวนี้เรารักษาฟรีไปหมดดีไหมครับ ดีครับ
 เพราะว่าเป็นสิทธิของประชาชน ผมเห็นดีด้วย แต่ด้วยความจริงแล้วมันฝืนกับความเป็นจริง
 บประมาณไม่พอครับ ผมได้ถามกระทรวงสาธารณสุขแล้วเขาบอกงบมันไม่พอถ้าออกมา

แบบนี้ ผมเลยคิดว่าจะเป็นปัญหา ถ้ามีส่วนร่วมจ่าย เพราะว่าใน พรบ. มาตรา ๕ ของหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เมื่อปี ๒๕๔๕ ก็ได้บอกว่าให้มีส่วนร่วมจ่าย เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเพื่อให้กฎหมายแม่กับลูกเชื่อมโยงกันได้ถูก และก็ตามความเหมาะสม ตามความเป็นจริงตามธรรมชาติที่เป็นอยู่ จ่าย ๑ บาทก็เป็นไปได้ หรือเท่าไรก็ได้เพื่อเป็นทางออกให้ในการบริหารอันนั้นขึ้นอยู่กับงบประมาณ แล้วก็แนวนโยบายของประเทศนะครับ และอีกมาตราหนึ่ง มาตรา ๘๒ รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐาน และประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง -----

- ๔๕/๑

แต่ผมอยากให้เพิ่ม และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ครับ เพราะเป็นเรื่องของการใช้สิทธิ เราให้สิทธิแล้ว เราต้องสอนการใช้สิทธิของประชาชนด้วยนะครับ เพราะว่าเราปกครองโดยนิติรัฐ แล้วก็นิติธรรม นิติธรรมคือการดูแลสิทธิทั้ง ๓ ฝ่าย หรือฝ่ายที่มาเกี่ยวข้องครับ ให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย แต่ที่ผ่านมาเราให้สิทธิประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีครับ คุณพ่อผมเสียชีวิต ผมได้มาเรียนแพทย์ มาเพื่ออยากจะทำมันอะไร คืออะไรวงการแพทย์ เข้ามาแล้วก็ได้รู้ว่ามีหลายอย่างครับ โรค รักษาตาย ไม่รักษาก็ตายก็มี มันเป็นเรื่องที่หมอทุกคนจะต้องผ่าน เพราะฉะนั้นผมก็เลยคิดว่า เพื่อให้ไม่เกิดความแตกแยกสามัคคีในสังคมนะครับ ผู้ปฏิบัติงานกับผู้ได้รับการปฏิบัติและผู้ควบคุมการปฏิบัติก็คือรัฐ ผู้ปฏิบัติงานคือแพทย์ พยาบาลต่าง ๆ และผู้ที่ได้รับการปฏิบัติคือประชาชน ให้มีความสมานฉันท์กันบนเมตตาธรรม ฐานเมตตาธรรมจะดีกว่าฐานของสิทธิครับ แต่ก่อนเราคบกันด้วยฐานเมตตาธรรม เดียวนี้เราคบกันด้วยฐานสิทธิ ซึ่งเรียกร้องสิทธิมาก ถ้าสิทธิฝ่ายเดียวก็แย่ครับ เหมือนประชาชนเราก็ต้องให้สิทธิเขา เพราะว่าประชาชนเป็นใหญ่ในแผ่นดินนะครับ ผมก็เป็นประชาชน เป็นเอกชนด้วยและประชาชนด้วย แต่ผมคิดว่าควรจะต้องมีการใช้ดุลของอำนาจ หรือดุลของสิทธิ เพื่อให้สังคม ในโบราณที่ผ่านมาเขาก็ใช้แบบนั้นเขาอยู่อย่างมีความสุขครับ เพราะฉะนั้นตรงจุดนี้ผมอยากขอให้เพิ่ม ให้เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ครับ อยากให้เต็มในจุดนั้นลงไปนะครับ ไม่เช่นนั้นแล้วปัญหามันจะเกิดสิทธิฝ่ายเดียว ท่านสังเกตดูไก่ แล้วก็วัวนม ถ้าได้รับการดูแลอย่างดีนะครับ มันจะให้มันนมดี ให้ไข่ดี หมอ พยาบาลได้รับการดูแลดีก็ควรจะให้ผลผลิตออกมาดี เหมือนข้าราชการทุกหมู่เหล่า ที่ผมเปรียบเทียบนี้ทุกหมู่เหล่าครับ ผู้ที่ให้บริการนะครับ แต่เราไม่ลืมสิทธิของผู้รับบริการ อันนั้นเป็นใหญ่ครับ ผมเน้นจุดนั้น แล้วก็มาตรา ๕๐ ครับ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพ หรือการแข่งขันเสรีเป็นธรรม ผมอยากขอเพิ่ม บุคคลที่ปฏิบัติตามมาตรฐานและถูกต้องตามจริยธรรม จะต้องได้รับการคุ้มครอง อันนี้สำคัญครับ เพราะว่าการแข่งขันโดยเสรีเราต้องมีธรรมาภิบาลครับ คือธรรมาภิบาลไม่ว่าจะเป็นประกอบอาชีพอะไร ทางวงการแพทย์ก็เช่นเดียวกันครับ ต้องมีการคุ้มครองผู้ปฏิบัติตามมาตรฐานและถูกต้องตามจริยธรรม จะต้องได้รับความคุ้มครอง ไม่เช่นนั้นแล้วผู้ที่ปฏิบัติจะไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง ถ้าเขาเป็นใจก็ต้องจับ ถ้าเขาเจตนาไม่ดีก็ต้องจับ แต่ถ้าเขาทำตามทำนองคลองธรรมแล้วนะครับ ผมคิดว่าต้องช่วยเขาครับ เพราะหลายท่านเกิดขึ้นมา ข้าราชการ หรืออะไรต่าง ๆ ที่ได้รับ

ความไม่เป็นธรรม เพราะตรงจุดนี้ครับ เพราะฉะนั้นผมอยากจะให้เพิ่มตรงบุคคลที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และถูกต้องตามจริยธรรมจะต้องได้รับการคุ้มครองครับ แล้วก็อีกอันหนึ่งครับ มาตรา ๕๒ ขอเติมนิดหนึ่งครับ แป็บเดียวครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
คุณหมอบครับ ไม่แป็บแล้วครับ หมดเวลาแล้วครับ

นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง : แป็บเดียวครับ จบแล้วครับ โดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วย มาตรา ๕๒ นะครับ แล้วก็เกี่ยวกับเรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ผมขอเลี้ยววินาทีครับ เกี่ยวกับผมอยากให้มีการเพิ่มเติมเรื่องการพาณิชย์นาวีครับ เพราะอันนั้นเป็นการขนส่ง สมัยนี้เป็นสมัยการขนส่งเป็นใหญ่ครับทางการขนส่งทางเรือนะครับ แล้วก็ในการดูแลสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ผมอยากให้เติมคำว่าพลังงาน ไปด้วยในนั้น เพราะเป็นเรื่องใหญ่ของประเทศครับ ขอขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณคุณหมอบริรักษ์ ต่อไปก็เป็นท่านอรรถวิรัตน์ รัตนจันทร์ เรียนเชิญครับ

นายอรรถวิรัตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ กระผมมีข้อสงสัยและข้อเสนอแนะตามเอกสารสรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมืองดังนี้ครับ ในส่วนของประเด็นหมวดรัฐสภานั้นครับ ในเรื่องของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๑.๓ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิรับสมัครเลือกตั้งนั้นครับ ซึ่งในข้อ ๒ ลักษณะต้องห้ามเขียนไว้ว่า ต้องไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก โดยได้พ้นโทษมายังไม่เกินห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ความผิดนั้นจะได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งในประเด็นนี้ผมมองดูแล้วไม่ทราบว่าจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันกับข้อ ๑.๔ นะครับ ที่ได้ระบุไว้ว่า เมื่อมีการต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แม้จะเป็นเพียงการรอลงอาญาให้จำคุกก็ควรให้พ้นจากตำแหน่ง คือในข้อ ๑.๔ มีที่เพิ่มเติมเข้ามาคือ แม้ว่าจะเป็นเพียงการรอลงอาญาซึ่งผมไม่ทราบว่าในส่วนของข้อ ๒ จะรวมถึงในตรงนี้ด้วยหรือเปล่านั้นครับ แล้วสำหรับในข้อ ๑.๔ ในด้านความเห็นของคณะกรรมการนั้นครับ ผมเห็นว่าข้อความที่บอกว่า แม้จะเป็นเพียงการรอลงอาญาให้จำคุก ผมคิดว่าคำว่า จำคุก นั้นน่าจะซ้อนกันนะครับ น่าจะใช้คำว่า แม้จะรอลงอาญา คำเต็ม ๆ ประโยคเต็ม ๆ ก็คือ เมื่อต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แม้จะรอลงอาญาก็ควรให้พ้นจากตำแหน่ง สั้น ๆ อย่างนี้ครับ อันนี้ผมเสนอแนะนะครับ

ในส่วนประเด็นต่อไปนะครับ ประเด็นที่ ๕ คณะรัฐมนตรี วาระการดำรงตำแหน่ง ในความเห็นของคณะกรรมการระบุว่า ให้ดำรงตำแหน่งไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ส่วนในความเห็นของคณะกรรมการบอกว่า เห็นด้วย โดยให้บัญญัติเป็นดำรงตำแหน่งไม่เกินแปดปีติดต่อกัน ในประเด็นนี้จากการที่ได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดมุกดาหารก็ได้มีข้อถกเถียงกันนะครับ เนื่องจากคำว่า แปดปี นั้นหมายความว่า ถ้าเกิดผู้ดำรงตำแหน่งอยู่มาจนถึงปีที่ ๗ แล้วเกิดขอลาออกไป นั่นก็คือสามารถที่จะกลับมาดำรงตำแหน่งตรงนี้ได้ ตรงนี้ผมขอฝากเป็นข้อเสนอแนะนะครับว่า คือได้มีการอภิปรายกันในเวทีรับฟังความคิดเห็นว่า ควรจะระบุไว้ว่า ไม่ควรเกินสองวาระติดต่อกัน ครับ ผมมีคำถามอีกข้อหนึ่งซึ่งจะใช้เวลาสัก ๓๐ วินาทีแค่นั้นนะครับท่าน ก็คือ

ในส่วนของประเด็นในเรื่องขององค์ประกอบของตุลาการรัฐธรรมนูญนะครับ ซึ่งในข้อ ๕ ระบุว่า ผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ หรือสาขาอื่น ซึ่งจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์ ในตรงนี้ผมเห็นว่าในข้อ ๔ ได้มีการระบุถึงผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชานิติศาสตร์เอาไว้แล้ว ซึ่งตรงนี้ผมอยากให้เปลี่ยนข้อ ๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์ เป็น มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญด้วยครับ ขอขอบคุณครับท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณครับ ต่อไปก็เป็นท่านหลักชัย กิตติพล อยู่ไหมครับ เชิญครับ

นายหลักชัย กิตติพล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม หลักชัย กิตติพล สมาชิกหมายเลขที่ ๐๙๐ กระผมขออภิปรายเรื่องเกี่ยวกับกรอบที่ ๒ นะครับ ตามที่ได้ไปทำงานมาที่จังหวัดระยองแล้วก็ภาคอีสานที่สกลนครนะครับ ผมเองก็มีความกังวล ครั้งแรกทีไปท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ก็ไม่ได้ไป ประชาชนก็ให้ความสนใจมากนะครับ แต่ว่าหลัง ๆ นี้เนื่องจากมีกระแสหลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะการที่กรรมาธิการยกร่างฯ มีข้อออกมาว่า -----

ในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. เขตกับ สส. ปาร์ตี้ลิสต์ แต่อนุกรรมการยกกว้างๆ กรอบที่ ๒ บอกว่า ควรจะมี สส. ระบบปาร์ตี้ลิสต์ อยู่อีก ๘๐ อันนี้ทำให้ประชาชนขาดความมั่นใจว่าเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนที่รับฟังมาว่า ไม่ควรจะมีปาร์ตี้ลิสต์ แต่ทำไมอนุกรรมการถึงบอกว่ามีปาร์ตี้ลิสต์ ทำให้ทุกคนคลางแคลงใจว่าพวกเรา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ๑๐๐ คนไปทำป้าให้เขาเสียงประมาณของประเทศ แล้วก็จริง ๆ แล้วก็เก็บข้อความต่าง ๆ เหล่านี้มาให้อาจารย์เจิมศักดิ์ แล้วอาจารย์เจิมศักดิ์จะสรุป ขอร้องที่เอ่ยนาม ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ นะครับว่าจะสรุปแล้วให้ทางกรรมการยกกว้างๆ แล้วกรรมการยกกว้างๆ จะเอาเรื่องพวกนี้เข้ามาใส่ไว้เป็นเสียงส่วนมากไหม ในจุดนี้ผมเอง ก็พยายามอธิบาย แต่อันนี้เป็นศรัทธาของประชาชน เพราะว่าที่หลาย ๆ แห่งเขาก็กังวลว่า ถ้าสมมุติว่าเป็นอย่างนี้ ประชาชนที่จะมาออกความคิดเห็นอย่างที่เราที่ระยองเราก็ไม่ค่อย ก็เพราะว่าหลายคนก็ไม่ให้ความมั่นใจในตรงนี้ เดี่ยวผมก็ต้องขออนุญาตให้ท่านกรรมการ ยกกว้างๆ ช่วยกรุณาให้ความมั่นใจตรงนี้นิดหนึ่ง รวมทั้งกรรมการยกกว้างๆ ที่ไม่ได้อยู่ที่นี้ ช่วยกรุณาที่จะให้ความมั่นใจกับประชาชน เพราะว่าสิ่งนี้พวกเรากรรมการประจำจังหวัด ทุกจังหวัดทำงานด้วยความเหน็ดเหนื่อย เขากลัวว่าเราจะเอาข้อมูลต่าง ๆ ใส่กล่องไว้ ไม่สามารถที่จะออกมาอยู่ในรัฐธรรมนูญ อันนี้เป็นข้อกังวล ซึ่งผมเองก็ได้รับข้อมูลก็ต้องรายงาน ให้ที่ประชุมนี้รับทราบและทุกคน ผมเชื่อมั่นว่าทุกคนทำงานด้วยความจริงใจแล้วก็ต้องการ ผมเองต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ทุกคนเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการที่จะทำงาน เพื่อประเทศชาติ เพราะผมเข้าใจว่างานนี้เป็นงานของประเทศชาติแน่นอนอยู่แล้ว อันนี้เขามี ข้อกังขามา ผมเองก็ต้องฝากผ่านท่านประธานไปที่กรรมการยกกว้างๆ นะครับ

และเรื่องที่ ๒ เกี่ยวกับพื้นที่ในความคิดเห็นของทางจังหวัดระยอง หลายท่านก็มีความคิดเห็นว่าจะรวมเขต เพราะว่า สส. ไม่สามารถที่จะไปดูแล พื้นที่ของตัวเองได้ ผมเข้าใจแล้วครับว่าในกรรมการยกกว้างๆ และหลาย ๆ ท่านในสภาของเรา คิดว่าการที่ สส. นี้จะต้องมาร่างรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ใช่มีหน้าที่ที่จะไปดูแลในพื้นที่อย่างเดียว แต่ว่าในเมื่อเสียงสะท้อนของประชาชนในจังหวัดระยองมีความคิดเห็นมา กระผมก็ต้อง สะท้อนให้ท่านกรรมการยกกว้างๆ ได้รับทราบ อันนี้เป็นประเด็นที่ ๒ นะครับ

ประเด็นที่ ๓ เรื่องจำนวน สส. นะครับ จำนวน สส. ทุกแห่งที่ได้รับฟังมานะครับ กราบเรียนท่านประธานว่าต้องการที่จะลดเพื่อลดงบประมาณแผ่นดิน อันนี้เป็นที่ชัดเจนนะครับ ต่อมาเรื่องวุฒิ หลาย ๆ ท่านก็เห็นด้วยกับ สส. เขตนะครับว่าไม่จำเป็นต้องปริญญาดตรี แต่ถ้าเป็นวุฒิสมาชิกหรือเป็นฝ่ายบริหาร จำเป็นจะต้องจบปริญญาดตรีเป็นต้นไป ท่านประธานที่เคารพ อีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องที่กระผมคิดว่ามีความสำคัญ ก็คือว่าในการดำรงตำแหน่งของนักการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่นเสี่ยงส่วนใหญ่ก็เห็นว่าอยากจะเป็นวาระไม่เกิน ๒ วาระ จะเป็น ๘ ปีหรือกี่ปีก็ได้ แต่ขอให้ทุกแห่งนะครับ รวมทั้งท้องถิ่นด้วย อันนี้ซึ่งมีความแตกต่างกัน กระผมก็คงจะใช้เวลาของสภาเพียงเท่านี้ ขอขอบพระคุณ แล้วก็ฝากท่านประธานไปให้ท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ขอขอบพระคุณครับ

- ๔๘/๑

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบคุณนะครับ ท่านกรรมาธิการยังไม่ได้ตอบ เราคงจะหมดกรอบ ๒ แล้วใช่ไหมครับ เพราะว่า
ขึ้นชื่อหมายเลข ๑ มา นี่ยังกรอบ ๒ อยู่หรือครับ ท่านอาจารย์จรัส เป็นหมายเลข ๒ หมายเลข ๑
ถ้าอย่างนั้นท่านชาติชาย เจียมศรีพงษ์ เชิญครับ

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานสภา
ที่เคารพ กระผม นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ สมาชิก สสร. ครับ ขออนุญาตกราบเรียนกรอบ ๑
ครบกรอบ ๒ เลยนะครับ จะใช้ระยะเวลาที่กระชั้นนะครับ เรียนในเรื่องของการศึกษานะครับ
ผมเห็นด้วยครับที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญว่า ให้มีการศึกษาภาคบังคับสิบสองปี โดยไม่เก็บ
ค่าใช้จ่าย และรัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ นะครับ ในเรื่องของการศึกษานะครับ
ขออนุญาตเรียนกับท่านประธานไปยังท่านกรรมาธิการยกร่างฯ นะครับ จะมีอยู่ ๓ องค์ประกอบ
ใหญ่ ๆ ในเรื่องของการศึกษา ก็คือนักเรียน ครู และผู้ปกครองนะครับ หลายครั้งนะครับ
ที่โรงเรียนที่อยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ ตามภูมิภาคต่าง ๆ นั้นมีนักเรียนที่น้อยลงนะครับ
แล้วก็นักเรียนเข้ามาเรียนอยู่ในตามหัวเมืองต่าง ๆ ก็ทำให้ผู้ปกครองนั้นเสียค่าใช้จ่าย
เยอะมาก ผมคิดว่าในกฎหมายรัฐธรรมนูญเขียนว่า การบังคับ ๑๒ ปี ควรจะเขียนให้ชัดเจน
ว่าความมาตรฐานคุณภาพการศึกษานั้นชัดเจนอย่างไร ผมอยากจะให้ทางกรรมาธิการได้เห็น
ด้วยเถอะครับ เพราะว่ายังเห็นความสำคัญในเรื่องของบุคลากรครูผู้สอนด้วยนะครับ ปัจจุบันนี้
บางโรงเรียนมีนักเรียน ๒๐ คน ครู ๒ คน ตรงนี้ก็คงจะได้ขออนุญาตคุยในข้อที่ ๔ การมี
ส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา บางโรงเรียนแทบแย
เลยครับท่านประธาน โรงเรียนนั้นไม่ได้รับการพัฒนานักเพราะว่าอาจจะขัดด้วยข้อระเบียบ
ข้อกฎหมาย นักการภารโรงเสียชีวิต ไม่สามารถที่จะมีนักการภารโรงได้ ครูบางครั้งต้อง
ลงมาล้างห้องน้ำ ห้องส้วม ทำความสะอาดเองนะครับ ผมคิดว่าในเรื่องของการมีส่วนร่วม
ของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้นะครับ ในเรื่องของข้อระเบียบ กฎหมาย ถึงแม้ว่า
จะมีข้อระเบียบที่ไม่สามารถให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น บางเรื่องนะครับควรที่จะได้
เข้ามามีส่วนร่วมดูแล ในเรื่องของการถ่ายโอนหรือไม่นั้น ผมคิดว่าให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการที่จะช่วยกันในเรื่องของการที่จะได้พัฒนาทางด้านการศึกษ
นะครับ ผมขออนุญาตมาที่ในเรื่องของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนะครับ

เห็นด้วยครับที่เขียนว่า กระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น แต่ถามว่า คำว่า มากขึ้น ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ บัญญัติเขียนไว้อย่างไร ก็กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ๓๕ เพอร์เซ็นต์ แล้วก็ไม่ได้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้อย่างไร ซึ่งตรงนี้เองนะครับ ผมขออนุญาตเรียนครับว่ามากขึ้น มากขึ้นอย่างไร แล้วก็เห็นด้วยครับ กับอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา การกระจายอำนาจทางด้านการคลังจะต้องกำหนดแผนที่ชัดเจน ว่ากระจายอย่างไร เมื่อที่อาจารย์จรัส สุวรรณมาลา ขออนุญาตที่ได้เรียนกับที่ประชุมที่ให้ชื่อ ต้องเขียนให้ชัดเจนนะครับ แล้วก็ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็เช่นกันนะครับ เขียนว่า ให้มีอำนาจในการศึกษา บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผมอยากให้ท่านประธานเขียนในเรื่องของสุขภาพอนามัย -----

-๔๙/๑

ในเรื่องของสาธารณสุข และความสำคัญอีกอย่างก็เป็นเรื่องของการกีฬาด้วย เพราะว่าในปัจจุบันนี้ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการส่งเสริมเรื่องของกีฬาทุกประเภทก็จะได้เสริมสุขภาพให้กับพี่น้องประชาชนในพื้นที่นั้นครับ การที่พี่น้องประชาชนนั้นมีสุขภาพที่แข็งแรงก็ไม่ต้องไปรักษาพยาบาล ไม่ต้องไปเจ็บป่วยนะครับ ก็ขออนุญาตสรุปอีกเรื่องหนึ่งครับ ที่ก้านันเสร็จด้วยครับ ในเรื่องของก้านัน ผู้ใหญ่บ้านก็เช่นกัน ผมยังไม่เห็นในรายละเอียดเลย ก้านัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นจะอยู่กับพี่น้องประชาชนเข้าถึงเย็น เย็นถึงค่ำ อยู่ตลอดวัน ตลอดคืนเลย เดี่ยวมีคำสั่งจากอำเภอบ้าง จากจังหวัดบ้าง ให้ทำหน้าที่ทุกกระทรวง ทบวง กรมเลย ก็ฝากท่านประธานดูในเรื่องของสวัสดิการ และคำตอบแทนของก้านัน ผู้ใหญ่บ้านด้วยนะครับ เพราะว่าในปัจจุบันนี้ในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยต่าง ๆ นะครับ ไม่ว่าจะเป็นภัยทางธรรมชาติหรือภัยที่มนุษย์เราทำขึ้น ก้านัน ผู้ใหญ่บ้านกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่จะใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เพราะฉะนั้นก็ฝากทางท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ด้วยนะครับ ในรายละเอียดของก้านัน ผู้ใหญ่บ้านนะครับ แล้วผมก็จะขอสรุปในกรอบ ๒ ในเรื่องของสถาบันทางการเมืองเช่นกันครับ ในเรื่องของนายกรัฐมนตรีนะครับ ผมคิดว่าจะต้องมาจากการเลือกตั้ง จะต้องมาจากการเป็นผู้แทนราษฎร มิฉะนั้นแล้วก็จะทำให้เกิดปัญหากับผู้ที่ยกเลือกตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมมุติว่าคนที่เป็นนายก อบต. คนที่เป็นนายกเทศบาล นายก อบจ. ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งจะเป็นนายกฯ ได้หรือไม่ ก็ลองเปรียบเทียบดูนะครับ อีกเรื่องหนึ่งครับ ที่อาจจะเห็นด้วยกับคุณอุทิศเมื่อเช้านี้ เรื่องของวาระการดำรงตำแหน่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนะครับ ผมคิดว่าอย่าไปกำหนดในเรื่องของวาระเลยนะครับว่าจะเท่าไร อย่างไร เพราะว่าในพื้นที่บางพื้นที่ถ้าการทำงานที่ต่อเนื่องนะครับ ในเรื่องของการแก้ปัญหาภัยต่าง ๆ การพัฒนาต่าง ๆ ของแต่ละพื้นที่ ถ้าเขาสามารถทำได้แล้วนั้นผมคิดว่าท้องถิ่นและท้องถิ่นเหล่านั้นก็มีความรุ่งเรืองแล้วก็เจริญครับ ขออนุญาตขอบคุณท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอบพระคุณครับ ท่านสมาชิกครับ กรณารอปลายอยู่ในกรอบ ๒ นะครับ แต่ว่าถ้าจะพาดพิงไปบ้างในกรอบ ๑ ถ้าอยู่ในกรอบเวลาก็จะพิจารณาให้ครับ แต่ขอความกรุณาเน้นในกรอบ ๒ เป็นหลักนะครับ ท่านอาจารย์จรัส กรอบ ๒ ใช่ไหม ครั้งที่ ๒ เชิญครับ

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา : ท่านประธานครับ ผม จรัส สุวรรณมาลา คือผมอยากจะขออนุญาตอภิปรายใน ๒ ประเด็นสั้น ๆ สัก ๑ หรือ ๒ นาทีนะครับ ในเรื่องแรก ก็คือเรื่องจริยธรรมของ สส. ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นะครับ ในหน้า ๑๐ ได้เขียนเรื่องนี้เอาไว้แล้วนะครับ แต่กระผมคิดว่ายังเหมือนกับลอย ๆ เพราะว่า ให้ไปพันไปผูกไว้กับเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาทางการเมือง กระผมอยากจะเสนอว่าในเรื่อง จริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนี้ ควรจะมีกฎหมาย กำหนดเป็นหลักการแล้วก็เป็มาตรการเพื่อให้มีการกำกับดูแลตรวจสอบจริยธรรมของ นักการเมืองนะครับ คือทั้ง สส. และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งหมด และควรจะเขียน เป็นบทบัญญัติให้การกระทำผิดจริยธรรมเป็นการพ้นตำแหน่งหน้าที่ตามหลักการในข้อ ๑.๔ หน้า ๒ ด้วยนะครับ เพราะในนี้ไม่ได้เขียนทำนองนี้ไว้แล้วนะครับ คืออยากจะให้ลองนึกถึงหลักการ สากลนะครับ รัฐสภาในหลายประเทศเขาให้มีการกำกับดูแลจรรยาบรรณของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจริง ๆ นะครับ แล้วก็สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขามี เอติก โคด (Ethic code) (ที่ถูก : Code of Ethics) ที่กระทำผิดแล้วต้องพ้นหน้าที่ อยากจะให้ลองพิจารณา ในหน้า ๓ ครับท่านประธาน มีการเขียนไว้ในข้อ ๑.๑๕ บอกว่า การขยายฐานภาษีหรือการจัดเก็บภาษีให้ ตราเป็นพระราชบัญญัติ ห้ามตราเป็นพระราชกำหนด แล้วก็มีความเห็นของคณะกรรมการว่า ไม่เห็นด้วย ท่านประธานครับ ผมอยากจะให้บทวนเรื่องนี้ให้หนักนะครับ เพราะว่า การเก็บภาษีเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน การเก็บภาษีเป็นการละเมิด สิทธิของประชาชน การให้อำนาจกับฝ่ายบริหารออกกฎหมายละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน ของประชาชนโดยการออกพระราชกำหนด ไม่ชอบด้วยหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย

เพราะฉะนั้นที่ท่านไม่เห็นด้วยนี่อยากจะให้ลองตระหนักนะครับ ความจริงกระผมอยากจะเห็นบทบัญญัติตรงนี้เขียนให้ครอบคลุมนะครับ คือการจัดเก็บภาษี การขยายฐานภาษี การยกเว้นลดหย่อนภาษีใด ๆ ทั้งปวง ให้ตราเป็นพระราชบัญญัตินะครับ สมมติว่า คือผมฟังจากที่ท่านพูดเมื่อตอนเช้าที่ท่านกรรมาธิการชี้แจงว่าการไม่เห็นด้วยนี่ท่านอธิบายว่าเกรงว่าจะไม่ยืดหยุ่นนะครับ เวลารัฐบาลจะใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจเดี๋ยวจะใช้ไม่ได้ ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมอยากจะให้ตระหนักความกังวลของท่านนะครับ ลองดูให้ทั่ว ๆ ประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้ วันนี้มีประเทศใดบ้างที่ใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจแบบฉุกเฉิน มีน้อยมากนะครับ วันนี้นโยบายภาษีของทุกประเทศเป็นนโยบายที่ดำรงความเป็นเสถียรภาพที่สูงมาก ไม่ค่อยมีประเทศไหนที่ใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการบริหารนโยบายเศรษฐกิจมหภาคแบบฉุกเฉินหรอก มีน้อยมากนะครับ มีก็แต่ที่ประเทศไทยนี้แหละครับที่ใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการยกเว้น ใช้นโยบายนี้เป็นเครื่องมือในการยกเว้นลดหย่อน และก็ใช้เพื่อตัวเอง คือเพื่อรัฐบาล ละเมิดสิทธิของประชาชนนะครับ จะเป็นการลดหย่อนหรือการเพิ่มภาษีมีผลต่อการละเมิดสิทธิของประชาชนเท่า ๆ กันทั้งหมด จึงอยากจะให้ลองไตร่ตรองให้รอบคอบอีกครั้งนะครับ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอบพระคุณครับ ต่อไปก็ท่านอุทิศ ชูช่วย เชิญครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นาย อุทิศ ชูช่วย สมาชิกสภาว่างฯ ครับ ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานสภาที่จะอภิปรายในกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันทางการเมือง จากการที่ได้ไปฟังความคิดเห็นในเวทีต่าง ๆ ครับ ในหมวดที่ ๑ เรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนะครับ แนวโน้มความเห็นใกล้เคียงกับคณะอนุกรรมการและกรรมาธิการครับ โดยประมาณ ๔๐๐ คน ซึ่งลดจากจำนวนเดิมจาก ๕๐๐ ลงมาสำหรับ สส. ระบบบัญชีรายชื่อจะมีหรือไม่ ผมก็อยากจะกราบเรียนถึงบรรยากาศของการรับฟังความคิดเห็นในต่างจังหวัดนะครับ ส่วนใหญ่ทุกเวทีครับไม่เห็นด้วยที่จะมี สส. ระบบบัญชีรายชื่อนะครับ ซึ่งค่อนข้างจะไม่ตรงกัน หรืออาจจะว่าความเห็นของคณะกรรมาธิการยังไม่เด็ดขาด แต่ผมเองก็อยากจะกราบเรียนนำความคิดของพี่น้องประชาชนที่เราไปฟังมา มาบอกกับคณะกรรมาธิการไว้เป็นการเบื้องต้นครับ เพื่อเป็นข้อมูล

ในการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจนะครับ เพราะว่าวันนี้เรายึดหลักเอกสารที่คณะทำงาน
ทำออกมา ช่องที่ ๑ บอกว่า ประเด็น ช่องที่ ๒ บอกว่า ความเห็นของอนุกรรมการ ช่องที่ ๓
บอกว่ ความเห็นของกรรมาธิการ วันนี้พวกเราในสภาแห่งนี้ครับกำลังมาบันทึกช่องที่ ๓
ช่องถัดไปครับ ช่องอื่น ๆ ที่เราได้ไปรับฟังความคิดเห็นมา เพราะฉะนั้นผมถือว่าถึงแม้ว่า
การอภิปรายจะซ้ำซ้อนบ้างก็ให้เป็นความเห็น ความเชื่อมโยงของภูมิภาคต่าง ๆ ก็แล้วกัน
นะครับว่าเราได้ฟังมาอย่างไร ท่านที่เคารพครับ นอกจากนั้นในเรื่องของการแบ่งเขตพื้นที่
ส่วนใหญ่ที่ฟังมาเห็นด้วยกับการขยายเขตพื้นที่ให้ใหญ่ขึ้นของการแบ่งเขต สส. เป็นลักษณะ
๑ เขต แต่ว่า ๓ เบอร์ อะไรทำนองนั้นนะครับ ท่านที่เคารพทั้งหลายครับ สิ่งที่เราได้ไปตั้งเวที
อีกประเด็นหนึ่งครับ ในเรื่องของการปรับตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็น
ส่วนใหญ่ว่าเมื่อต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงการรอลงอาญา也给
พ้นจากตำแหน่งได้ ซึ่งเสียงส่วนใหญ่นี้ประชาชนสนับสนุนมากนะครับ -----

- ๕๑/๑

ประเด็นนี้ถือว่าตรงกันครับ กรณีสังกัดพรรคการเมืองก็เช่นกันครับ ก็เป็นไปตามที่ คณะอนุกรรมการได้มีความเห็นตรงกัน ท่านประธานที่เคารพครับ นอกจากนั้นในส่วน ของสุดท้ายที่เกี่ยวกับวุฒิสมาชิก วุฒิสมาชิกโดยอำนาจหน้าที่เท่าที่ไปฟังความคิดเห็นมา ยังอยากจะให้มีวุฒิสมาชิก และให้เป็นผู้ที่กลั่นกรองกฎหมาย ตลอดจนการถอดถอนผู้มี อำนาจทางการเมืองด้วย เพราะฉะนั้นเขาเสนอต่อไปว่า เมื่อมีอำนาจหน้าที่อย่างนี้ที่มา หรือกระบวนการได้มาของ สว. ซึ่งค่อนข้างจะแตกต่างกับความคิดเห็นของกรรมการ เขาบอกว่าต้องมาจากการเลือกตั้ง เพราะไม่แน่ใจว่าการสรรหาเพื่อการแต่งตั้งจะใช้ระบบ การสรรหาอย่างไร และไม่มั่นใจจะครับว่าจะมอบอำนาจให้กับคณะสรรหาแล้วจะสอดรับ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ หรือความต้องการของพี่น้องประชาชนมากไปกว่าการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นเวทีที่ไปฟังมาบอกว่าจะต้องมาจากการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นตรงนี้ขอให้ คณะกรรมการได้โปรดบันทึกไว้ด้วยครับว่ากรอบต่อไปในส่วนของภาคใต้ได้ฟังมา และได้สรุปมาอย่างนั้นจริง ๆ มีทั้งเอกสารที่กำกับ ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพส่งมา ให้คณะกรรมการประสานการมีส่วนร่วม นี่คือสิ่งที่อยากจะกราบเรียนให้ท่านประธาน ผ่านไปยังกรรมการนะครับ จะได้นำไปสู่การปรับปรุง เพื่อให้การร่างสอดคล้องกับ ความต้องการของพี่น้องประชาชน อีกประเด็นหนึ่งก็คือว่าเป็นประเด็นเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับ เรื่อง สว. ว่าน่าจะขยายเขตเลือกตั้งให้กว้างขึ้น กว้างขึ้นมากกว่าขอบเขตจังหวัด หมายถึงว่า เป็นกลุ่มจังหวัดครับ เพื่อป้องกันอะไรครับ เพื่อป้องกันไม่ให้คนที่ใช้อิทธิพล หรือซื้อเสียงมี อิทธิพลครอบคลุมในพื้นที่กว้าง เช่น สมมุติอย่างนี้ครับว่าในภาคใต้ ในกลุ่ม ๓ จังหวัด ในกลุ่ม ๔ จังหวัด ในแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงจำนวนประชากรเป็นหลัก ในกลุ่มแต่ละกลุ่ม จังหวัดมีประชากร ๓ ล้านคน สมมุติจะครับ มี สว. ได้ ๑๐ คน อย่างนี้ก็ให้เลือกในเขตพื้นที่ กว้างขึ้น ก็จะได้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่สามารถจะล็อก (Lock) หรือจะมาจากจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ได้ ต้องฟังคนจังหวัดใกล้เคียงด้วย เพื่อให้ได้ผู้แทนที่มีวุฒิเป็นวุฒิสมาชิกอย่างแท้จริง นี่ก็เป็นการรับฟังมาจากเวทีที่เรียกว่าเป็นการกลั่นกรองในเชิงคุณภาพมาครับ ท่านประธาน ที่เคารพครับ สำหรับในเรื่องของการตรวจสอบการอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ซึ่งก็เกือบทุกเวทีครับ อยากจะเห็นการอภิปรายไม่ไว้วางใจง่ายขึ้น แล้วก็ตามความเห็นของ

คณะกรรมการก็ได้สอดคล้องครับ ผมขออนุญาตที่จะกราบเรียนท่านประธานสภา
เพียงแค่นี้ก่อนครับ กราบขอบคุณมากครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณครับ ท่านสมาชิกครับ ผมมีรายชื่อค่อนข้างจะนิ่งแล้ว ผมขออนุญาต
อ่านรายชื่อนี้ครับ แล้วก็ถ้าหมดอันนี้แล้วก็คิดว่าเราก็จะไปกรอบ ๓ กันนะครับ ท่านเสวต
แล้วก็ท่านวัชร ทานสมยศ ท่านอาจารย์สมเกียรติ ท่านวิชัย ท่านเจิมศักดิ์ แล้วเราคงจะไป
กรอบ ๓ กันได้ใช่ไหมครับ ขออนุญาตเป็นตามนี้นะครับ เรียนเชิญท่านเสวตเลยครับ

- ๕๒/๑

นายเศวต ทินกุล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายเศวต ทินกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคภูมิใจไทย ผู้แทนเกษตรกรรมนครชัยภูมิ ในกรอบสถาบันการเมือง ผมไม่ขออ้อมค้อมท่านประธานครับ ผมจะพูดถึงประเด็น สส. ปาร์ตี้ลิสต์ ครับผม ควรมีหรือไม่ ที่ผ่านมาเป็นความเจ็บปวดร้าวหัวใจ ผมได้คลุกคลีกับพวกพรรคการเมืองดี แล้วก็มีเพื่อนสมาชิกที่เป็น สส. และเป็นสมาชิกนักการเมือง เห็นกับหู รู้อยู่กับตาครับว่า มันเป็นเรื่องของนายทุนพรรคไปลงขันกันชัดเจน และไม่ต้องไปหาเสียงให้เมื่อยตาตุ่ม หรอกครับท่านประธาน ใครมีเงินเยอะ ๆ เอ้า คนนี้เท่าไร ๕๐ ล้าน เอาต้น ๆ คนนี้ ๑๐๐ ล้าน เดี่ยวควมตำแหน่งรัฐมนตรี ความเป็นจริงในบ้านในเมืองมันเป็นอย่างนี้ สิ่งที่ยั่งยืนไม่ได้เกิดขึ้นในบ้านในเมือง เราดูเช่นเห็นชาติกันหมดแล้ว เราจะเอาไว้มั้ยครับท่านประธานครับ เพราะฉะนั้นผมเสนอว่าตัดไปเลยครับ ถ้าจะไปเขียนว่า สส. เขตนี้จะมี ๕๐๐ เขต ๖๐๐ เขต มาจากประชาชนอย่างนั้นยังจะดีกว่าเสียอีก ถ้าอยากจะได้ ๔๔๐ คน ๕๐๐ คน ไปใส่ไว้ตามเขต ตามจำนวนประชากรนะครับ แล้วผมก็เสนอว่าไม่ต้องฟิกซ์ (Fix) หรอกครับ ๔๐๐ เอา ๑๕๐,๐๐๐ คนเหมือนเดิมนี่ ให้สภามันเต็ม มันไม่เกินหรอก อีก ๑๐๐ ปีก็ไม่เกิน ๕๐๐ คนหรอกครับ ไม่ต้องไปใส่ปาร์ตี้ลิสต์ให้มันยุ่งยากถ้าจะเอา คือจะคงไว้ ๔๐๐ ก็สุดแท้แต่ แต่ปาร์ตี้ลิสต์นี้ผมขอค้านหัวชนฝาเพราะว่าเห็นกันชัด ๆ เห็นกันจะ ๆ เลยครับ แล้วก็เข้าไปสู่น้ำเน่าวังวนเดิม แล้วก็ไปใช้เงินนะครับผม อันดับต่อไปเรื่องของ สส. สังกัดพรรคการเมืองหรือไม่ เราออกแบบรัฐธรรมนูญ ออกแบบกฎหมายนี้ให้อำนาจเป็นของปวงชนชาวไทย แล้วผู้ใช้ อำนาจนั้นเป็นฝ่ายบริหาร บริหารมาจากไหน มาจากผู้แทนฯ เมื่อมาจากผู้แทนฯ เป็นตัวแทน เราก็ไปออกแบบให้มันสั้นเข้า แคบเข้า ผมเคยอภิปรายไว้แล้วว่าเป็นบริษัทพรรคการเมือง มันไม่มีหรอกครับ ตั้งขึ้นมูมนั้น มูมนี่ ๕,๐๐๐ คนอะไร แล้วก็คนไหนมีเงินก็พาสมัครพรรคพวกมารวมกลุ่มเป็นบริษัทพรรคการเมืองไม่จำกัด มันก็เห็นกันทั่วบ้าน เห็นกันทั่วเมือง แล้วเป็นมานานนมเนกาเลแล้ว แล้วมาปฏิวัติกันซ้ำแล้วซ้ำอีก ซ้ำแล้วซ้ำอีก ผมถามว่าสิ่งเหล่านี้เราเห็นไหมทุกท่านเห็น เห็นแล้วทำไมเราไม่แก้ไข บ้านเมืองมีปัญหา ต้องแก้ไข พวกท่านเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านในเมืองต้องคิด ต้องตรึกตรอง แล้วแก้กระบวนการเหล่านี้ ถ้าประเทศชาติเราการศึกษาดี พี่น้องประชาชนมีเศรษฐกิจดี ยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านจิตใจดี เราถึงนำไปสู่จุดนั้นเหมือนนานาอารยประเทศที่เจริญแล้ว ผมไม่ว่า ผมไม่ติติง แต่สถานการณ์วันนี้รู้คลื่นใต้น้ำ บนนํ้า

บนดิน พี่น้องประชาชนก็มีการศึกษาที่ห่างกัน เศรษฐกิจก็ห่างกัน แล้วเราก็ยังจะเอาเรื่องสถาบันการเมืองเป็นพรรคการเมืองมาใส่ แล้วก็เอาเงินภาษีของราษฎรไปแจกเขาหัวละ ๓๐ บาท อย่างนี้เอาไปทำอย่างอื่นดีกว่าครับ ใครกระสันอยากได้ใคร่ดีที่จะทำพรรคการเมือง เขาก็ลงทุนเข้ามา เรื่องของเขา เราไม่ต้องไปยุ่งเขา แล้วเราทำไมต้องไปออกกฎหมายบังคับกะเกณฑ์ตัวเราด้วยว่าจะต้องไปสังกัดพรรคการเมืองตรงนั้น นักข่าวมาถามผมว่าจะสังกัดพรรคไหนถ้าเล่นการเมือง ผมบอกว่ามันชั่วทุกพรรค เพราะเห็นมาหมดแล้วมันทำอย่างนี้ทุกพรรค แล้วทำไมต้องบังคับจิตใจผมด้วย ใครอยากจะทำสมัครอิสระสมัครไป ท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : คุณเสวตครับ ขออนุญาตครับ อย่าไปว่าพรรคการเมืองเขาชั่วไปหมดนะครับ ถ้ากรุณาอย่างไรก็

นายเสวต ทินกุล : พรรคเขาชั่วครับ ไม่ใช่ข้าราชการเมืองเขาชั่วนะครับ ข้าราชการเมืองมีดีอยู่ครับ ท่านประธานครับ ผมเชื่อว่ามีเยอะครับ แต่พรรคการเมืองเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ผมเห็นเพื่อนผมเอามือซ้ายไปถ่ายเอกสารจำนวนประชากรมา เอามือซ้ายเซ็นรับรอง เห็นกับตาผมแล้วพูดไม่ออกครับ ผมมีประสบการณ์เรื่องนี้ดี เพราะฉะนั้นผมเห็นบ้านเห็นเมือง แล้วผมอเนจอนาใจ ถ้าเราไปใส่ว่าสถาบันการเมืองต้องมาจากพรรคการเมือง มาจากบริษัท พรรคการเมืองไม่จำกัดเท่านั้น บ้านเมืองก็จะถูกฉีกรัฐธรรมนูญอีกต่อไป ไม่ควรหروبครับ ใครใคร่ค้า ค้า ใครใคร่ขาย ขาย อยากเป็น สส. มาสมัคร แต่ป้องกันกันที่เขาจะมารวมตัวกันเยอะ ๆ มั่วกันหน่อย เอาหลักเกณฑ์เรื่องการสมัครใจ ต้องค่าสมัครแพง ๆ ไว้ อย่างนี้ได้ น่าสนใจ คนดี ๆ ที่เขาอยู่ในซอกหลืบของสังคมเขาจะได้ออกมา เพราะว่าอะไร สมมุติว่า จังหวัดหนึ่งมีคนอยากสมัคร สส. พรรคการเมืองนี้ ๒๐ คน แล้วเอาตัวไหนไปชี้วัดล่ะว่า เขาได้สิทธิสมัคร แล้วก็ไม่มีกรอบเรื่อง ๓๐ วัน ๙๐ วัน เขาก็วิ่งไปหาพรรคโน้นก็ไม่ได้ วิ่งไปหาพรรคนี้ก็ไม่ได้ ก็โรเร่ขายตัวกันอยู่อย่างนี้ มันไม่เป็นเหตุเป็นผล ไม่เป็นความจริง -----

เพราะฉะนั้นใครอยากมาสมัครก็มาสมัครเลยมีเงิน กำหนดว่า ๑ แสนบาท มาสมัครไม่ให้คืนนะ ถ้าเขาติดต่อบ้านต่อเมือง เขาก็เป็นคนที่มีศักยภาพพอสมควร มีเงิน ๑ แสนบาท มาสมัคร อย่างนี้เป็นต้น แล้วเขาก็จะได้สิทธิในการสมัคร มานำเสนอต่อ พี่น้องประชาชน คนดี ๆ ในชอกในหลืบเขาก็จะออกมา ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง เพราะฉะนั้นผมฝาก เรื่องนี้ ไม่อย่างนั้นก็จะจำกัดเรื่อง ๙๐ วัน ๓๐ วัน เดทล็อก (Date lock) กันอยู่ตรงนี้ว่า นาย ครวณี่เรื่องซื้อเสียง ผมเรียนแล้วครั้งหนึ่งว่าเข้าไปสู่กระบวนการกฎหมายฟอกเงิน ดีครับ ปง. ดี คือใครซื้อสิทธิ ขายเสียง ยึดทรัพย์ แล้วถ้ายึดทรัพย์แล้วนี่มันจะต้องมีกระบวนการสินบนนำจับ ให้พวกพี่น้องประชาชนมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการแจ้งเบาะแส แจ้งเบาะแสก็ต้องหาสินบนให้เขา ก็ไม่ต้องยากหรอกครับ เอาเงินที่ไปยึดทรัพย์มานี้ไปจ่ายเขา เขียนไว้ กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๔๐ เปอร์เซ็นต์ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เงินที่เหลือเข้ากองคลังไป อย่างนี้ก็มีคนมาช่วยชาติบ้านเมืองเยอะ เป็นหูเป็นตา แล้วก็พูดให้เก้ ๆ ว่า การมีส่วนร่วมของ ประชาชน นี่ชัดเจน มิฉะนั้นแล้วมันก็ไม่มีการกล้าไปต่อกรกับพวกมีอำนาจอิทธิพล หรอกครับ ถ้าหากว่าเป็นผมนี้ ในจังหวัดผมหรือที่ไหนก็แล้วแต่เขาซื้อเสียงกันนี้ แล้วผมรู้ว่า ไปยึดทรัพย์แล้วผมจะได้ส่วนแบ่งสัก ๑ ล้านบาท ๒ ล้านบาท ผมจะรีบตั้งบริษัท จำกัด ไปเป็นสายลับเลย ทันทีเลย แล้วก็พวกนักการเมืองที่ไม่ได้อยู่ในบ้านในเมือง ที่มันโกงบ้าน กินเมืองอย่างเช่นทุกวันนี้ก็จะได้สลายหายไป คนดีก็จะออกมาครับท่านประธาน

ต่อมาก็เรื่องที่มาของนายกรัฐมนตรีนะ เป็นประเด็นที่ร้อนพอสมควรในบ้าน ในเมือง ในสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ก็พูดกันไปพูดกันมา นายกฯ ต้องมาจากการเลือกตั้งนะ มีหินถามทางว่าอย่างนั้นอย่างนี้ มันว่านายครับ ผมบอกแล้วว่า นาย ก นายต้องมาจากการเลือกตั้ง ไม่ได้มาด้วยกำลังและไม่ได้มาด้วยเงินทอง ถ้าคุณมาจากการเลือกตั้ง คุณก็เป็น ไม่ต้องไปยาก ไม่ต้องคิดมาก ไม่ต้องสังกัดพรรค คุณอยากทำอะไรคุณก็ทำ เพราะประชาชนเขาเลือกคุณ มันก็ง่าย ๆ ครับท่านประธาน ไม่ต้องคิดกันมาก แต่ไม่ใช่ว่ามาจากการเลือกตั้งโดยพรรคการเมือง บริษัทพรรคการเมืองจำกัด มันจะมีวงเล็บไว้อยู่อย่างนี้ มันใช้ไม่ได้ครับท่านประธาน

ต่อไปประเด็นเรื่องยุบสภา ประชาชนหลักสิบกว่าล้านคนเขาเลือกผู้แทนเข้ามานี้ มาถึงสภาแห่งนี้ เอาอยู่คนเดียวบอกว่า ยุบสภานะ เลิกเถอะ ใช้อำนาจ ๑ คน เราอ่านหลัก ของประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย เพราะฉะนั้นปวงชนชาวไทย

คือใครล่ะ คือนายกรัฐมนตรีหรือ คือปวงชนชาวไทย มันไม่ใช่ แค่หลักมันก็ผิดแล้ว
สภาไม่มีความผิดจะไปยุบเขาทำไมล่ะ เพราะว่าสภาเป็นคนตั้งนายกฯ เป็นคนเลือกนายกฯ
มายกมือ นายกฯ ไม่ดี สภาก็ยกมือเลิกกันไป กรรมธิการเขาว่ากันว่ากันอยู่ ภาคอีสานฯ ก็ดี
คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ฯ ก็ดี ไม่ดีก็ยกเลิกไป ตั้งคนใหม่ทำต่อ มันจะไปยากเย็นอะไร
ผมก็เป็นภาคอีสาน ผมก็ออกมา ไม่ดีผมก็ออก ไข่ใหม่ ออกแบบไม่มีความผิดก็ไม่มีอะไร
แต่ว่าเขาบอกว่าไม่ดี ไม่ดีก็ไม่ได้ นี่คือสปิริต (Spirit) ของประชาธิปไตย สวยงาม งดงาม เราอย่า
ไปยึดไปติดอะไร เพราะฉะนั้นจะไปบอกให้ยุบสภา โดยนายกฯ อย่างที่เดิม ๆ ซ้ำซากนั้นมันผิด
หลักการครับ เพราะฉะนั้นถ้าจะออกแบบว่า ทำท่าจะว่ากันว่านี่ เขาเป็นว่ารับการประเมินสัก
๒ ปี สภาตั้งขึ้นมาปั๊บ ๒ ปีปั๊บ ถ้าว่ากันว่ายุบ สักปีครึ่งว่ากันว่า ยุบสภา ไม่ต้องยุบ รออีกสัก
สี่ห้าเดือน ยุบไปเลยอย่างนี้ ๒ ปีประเมินใหม่ สภามีมติว่าผ่านการประเมิน เข้า ผ่าน ต่ออีก
๒ ปี เพราะว่าวาระหนึ่งมัน ๔ ปี ไม่ผ่านการประเมิน ๒ ปี เลิก อย่างนี้ก็ยังไม่เห็นเนื้อ เห็นน้ำ
เห็นผล เพราะฉะนั้นนี่ก็ฝากท่านประธานไปถึงคณะกรรมการร่างฯ ด้วยว่า ขอให้พิจารณา
สิ่งเหล่านี้ที่ผมกราบนำเรียนนำเสนอ เพราะว่ามันจะว่ากันว่าท่านประธานครับ
เพราะฉะนั้นเรื่องที่มานายกฯ ก็ดี เรื่องการยุบสภาที่ดี แล้วก็เรื่อง สส. ไม่สังกัดพรรคการเมือง
เรื่องปาร์ตี้ลิสต์ที่ดี เรื่องการซื้อเสียงโดยการฟอกเงินที่ดี ก็สรุปว่าผมขอฝากไว้เพียงแค่นี้ครับ
ขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอบพระคุณ
ครับ ลำดับถัดไปก็เป็นท่าน สสร. วัชรฯ ครับ เรียนเชิญครับ

นายวัชรฯ หงส์ประภาศ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม
นายวัชรฯ หงส์ประภาศ สสร. กระผมขออภิปรายกรอบที่ ๒ ขอเพียงประเด็นเดียว แต่คงต้อง
ใช้เวลาสักเล็กน้อยครับ เกี่ยวกับวุฒิสมาชิกที่ระบุไว้ว่า กระบวนการได้มา การสรรหาเพื่อแต่งตั้ง
การเลือกตั้งทางอ้อม -----

ควรมีการเลือกตั้ง สว. ทางตรง ไม่ควรสังกัดพรรคการเมือง แต่สามารถหาเสียงได้ กระผมเห็นว่าจากความคิดเห็นของประชาชนหลายต่อหลายแห่งด้วยกันนะครับ มีความเห็นตรงกันครับว่าต้องเป็นการได้มาโดยการเลือกตั้งทางตรงเท่านั้น แล้วก็เหตุผลที่สำคัญก็คือว่า เพื่อที่จะได้มีอำนาจในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย ถ้าได้มาโดยวิธีอื่นแล้วจะไปถอดถอนผู้ที่มาโดยการเลือกตั้งเป็นไปไม่ได้ครับ สำหรับเรื่องการสังกัดพรรคการเมืองนี้แน่นอนครับ ไม่มีคำว่า ควร ไม่ควรสังกัดพรรคการเมือง ต้องไม่สังกัดพรรคการเมือง เรื่องหาเสียง คำว่า หาเสียง นี่เราต้องจำกัดความเสี่ยงก่อนว่ามันมีความหมายอย่างไร การหาเสียงคือการจูงใจ สิ่งใดที่เป็นการจูงใจเรียกว่าหาเสียงทั้งนั้น ที่แล้วมาในการเลือกตั้ง สว. ที่พูดว่าไม่สามารถหาเสียงได้ แต่ให้แนะนำตัวได้ ความจริงการแนะนำตัวก็เป็นการจูงใจอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นการที่บอกว่าหาเสียงไม่ได้นี่คงไม่ตรงต่อความเป็นจริงครับ เป็นการหาเสียง แต่หาเสียงโดยจำกัดว่าโดยการแนะนำตัวเท่านั้น สำหรับความเห็นของประชาชนโดยทั่วไป เห็นว่าการที่ไม่ให้หาเสียงเลย โดยไม่ให้พูดเลย ไม่ให้ใช้เสียงออกมาจากปากตนเองเลย กล่าวในงานมงคลสมรส ในงานศพก็ไม่ได้เลยนี่นะครับ อันนี้ผมว่าน่าจะได้มีการพิจารณาแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่ผู้ที่สมัครจะได้บอกวิสัยทัศน์ของเขาว่าเขามีวิสัยทัศน์อย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้เลือกจะได้รู้ว่าผู้ที่เขาจะเลือกนั้นคิดอย่างไร จะทำอะไร ส่วนในเรื่องที่มีข้อเกรงกลัวกันว่าจะจะเป็นสภาพัว สภาเมีย คือัวเป็น สส. เมียเป็น สว. หรือกลับกันนะครับ อันนี้เราไม่น่าที่จะต้องไปคำนึงถึงให้มากนัก เพราะว่าถ้าเราห้ามก็จะเป็นเรื่องการทำให้ขัดต่อหลักที่ว่าสิทธิทางการเมืองเขาถูกลิดรอน ไม่เป็นประชาธิปไตย ทางแก้มีครับ ถ้าเรื่องใดที่ สว. นั้นจะต้องพิจารณา เราก็จำกัดเสียสิครับ ไม่ให้เขาเข้ามายุ่งเกี่ยว เช่น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคู่สมรสของตัวเองก็อย่าให้เขาเข้ามา ทำนองเดียวกับข้อห้ามของผู้พิพากษาที่ห้ามพิจารณาคดีที่คู่ความเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นลูกหนี้ เจ้าหนี้ เป็นคู่พิพาทกันมาก่อน เป็นญาติกันมา เป็นอะไรกันมาตามวิธีพิจารณาความแพ่ง เราเอาสิ่งเหล่านี้มาเป็นข้อจำกัด ไม่ให้ สว. ผู้นั้นเข้ามายุ่งเกี่ยว ก็สามารถที่จะทำได้ มีเอกสารผมได้รับเมื่อก็จากแฟกซ์ (Fax) จากกลุ่มประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านได้รวบรวมมาจากหลายแหล่งว่า ความเห็นของประชาชนนี้จะต้องเลือกตั้งเท่านั้น ----- ๕๕/๑

สรรหาไม่เอา นะครับวุฒิสมาชิกนี้ จากการสำรวจของหน่วยงานสถิติแห่งชาติและสถาบันพระปกเกล้า บุคคลที่รับการสำรวจ ๓๔,๗๗๖ คน เห็นควรให้เลือกตั้งโดยตรง คณะกรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับฟังมาจาก ๘๗ เวที ก็มีความเห็นเช่นเดียวกัน สสร. เองรับฟังความคิดเห็นจากหลายจังหวัดก็เช่นเดียวกัน เดียวกระผมจะขอนำเอกสารนี้ส่งมอบแก่ท่านประธาน เพราะในนี้เรียนท่านประธานนะครับ สรุปว่าขอยืนยันว่าวุฒิสมาชิกนั้นจะต้องมาจากการเลือกตั้งทางตรงเท่านั้น ขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :

ขอบพระคุณครับ ลำดับต่อไปก็เรียนเชิญท่าน สมยศ เชิญครับ

นายสมยศ สมวิวัฒน์ชัย : ขอบพระคุณประธานครับ ผม สมยศ สมวิวัฒน์ชัย สสร. นะครับ ผมจะอภิปรายในกรอบที่ ๒ ๒ ประเด็นสั้น ๆ นะครับ และจะขออนุญาต มีเวลาไม่ยาวนะครับ จะเข้ามาในกรอบที่ ๑ อีก ๓ ประเด็นสั้น ๆ นะครับ

กรอบที่ ๒ ในเรื่องของสถาบันการเมืองที่บอกว่า ๒ เพอร์เซนต์นั้นนะครับ ที่พูดว่าสัดส่วน อันนั้นนะครับ ๒ เพอร์เซนต์ ผมขออนุญาตให้แก้ไขเป็น ๑ เพอร์เซนต์ ด้วยเหตุผลที่ว่า ถ้าหากว่าจะมีสัดส่วนที่ ๔๐ คน ถ้าหากว่าได้คะแนนรวมประมาณสัก ๑.๒๕ เพอร์เซนต์ ก็จะได้สิทธิ ๑ คนแล้ว ตามตัวเลขที่หารออกมานะครับ แต่ขณะนี้พอเวลาเราไปลงที่ ๒ เพอร์เซนต์ ทำให้เขาเสียสิทธิไป ผมก็เลยเสนอว่ามันควรจะเป็น ๑ เพอร์เซนต์ เพื่อจะไม่ให้ที่ได้คะแนนได้อยู่แล้ว ๑ คน เสียสิทธิไปนะครับ อันนี้เป็นเรื่องที่ ๑ นะครับ เรื่องที่ ๒ ก็คือว่าได้รับฟังมาเยอะพอสมควรว่า สส. ๔๐๐ คนนี้ ถ้าน้อยกว่านี้ได้ก็จะดีมาก เพราะเนื่องจากว่ามีการพูดกันว่าถึงแม้ว่าจะมี สส. ๔๐๐ คนหรือ ๓๐๐ คน นั้นก็ไม่ได้มีความแตกต่างกัน คงจะทำงานได้เหมือนกันนะครับ

ขออนุญาตเข้าในกรอบที่ ๑ นะครับ ในกรอบที่ ๑ ในเรื่องของแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐนะครับ เรื่องที่ ๑ เรื่องของนโยบาย ผมเสนอเลยนะครับ อันนี้ยังไม่ชัดเจนนะครับ เรื่องของความเห็นของคณะกรรมาธิการ ในเรื่องข้อที่ ๒ ขวามือ นะครับ อันนี้ก็จบไปก่อนก็แล้วกันนะครับ เดียวจะเสียเวลา คืออยากจะให้มีการเพิ่มไปอีก ๑ ข้อนะครับ ในเรื่องของนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรของชาติอย่างยั่งยืน อันนี้ที่เสนอในเรื่องข้อนี้

เนื่องจากว่าขณะนี้ประเทศไทยเราไม่ได้มีการบริหารทรัพยากรของชาติ ทรัพยากรของชาตินั้นก็คือว่ามีแผ่นดิน มีทะเล แล้วก็มีอากาศ มีท้องฟ้า นี่นะครับ เราไม่ได้มีนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในการบริหาร ยกตัวอย่างเช่น แผ่นดินนั้น ก็จะมีเป็นที่เพาะปลูกเป็นอย่างดี เช่น ปลูกข้าว ประเทศไทยมีแผ่นดินที่ปลูกข้าวที่ดี ติดอันดับโลกหรือว่าดีที่สุดในโลกก็ว่าได้ครับ แต่เราไม่ได้บริหารพื้นที่พวกนี้ ในอนาคตสถานที่ปลูกข้าวก็จะค่อย ๆ หายไป ลดน้อยลงไป ไม่แน่ว่าถ้าหากว่าเราไม่ได้บริหาร อีก ๕๐ ปี หรือ อีก ๘๐ ปี อาจจะต้องซื้อข้าวเขารับประทานนะครับ -----

- ๕๖/๑

ส่วนในเรื่องของส่วนที่เสื่อมโทรมไปแล้ว เช่น เพาะปลูกไม่ได้ ไม่ได้ดีนี้ ก็ควรที่จะไปจัดเป็นที่ของการทำอุตสาหกรรมนะครับ แล้วก็แหล่งท่องเที่ยววันนั้นก็เป็นที่ที่จะต้องมีการดูแลกันเป็นพื้นที่อย่างดินะครับ เพราะว่าประเทศไทยนั้นเหมาะสมเป็นอย่างมากนะครับที่จะหาเงินตราจากการท่องเที่ยว คิดว่าเรื่องนี้เป็นประเด็นที่สำคัญมาก ถ้าหากว่าไม่มีนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่ชัดเจนนี้ อีกหน่อยแหล่งท่องเที่ยวก็จะเสื่อมโทรมไปเรื่อย ๆ นะครับ จนกระทั่งเราก็ไม่มีโอกาสที่จะได้เงินตราต่างประเทศเข้ามา ในเรื่องของทะเลนี้นะครับ โชคดีมากประเทศไทยนี้มีพื้นที่ดินที่ติดทะเลเกือบ ๑,๐๐๐ กิโลเมตร อันนี้เป็นสิ่งที่โชคดีมาก แต่เราไม่ได้บริหารทรัพยากรทางทะเล สัตว์น้ำเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีแล้วนะครับ เพราะว่าจับจนหมดเกลี้ยงเลยนะครับ ส่วนกุ้ง หอย ปู ปลาที่เขาจะมากออกลูกนั้นก็ถูกทำลายไปจนหมดสิ้น เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะให้เป็นนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ จะได้มีการฟื้นฟูกันอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เราจะได้มีอาหารทะเลกินกันอย่างชนิดอื่นนะครับ คนไทยต้องมีอาหารทะเลกินอย่างอิมและราคาถูกละครับ ปัจจุบันนี้ไม่ใช่เป็นอย่างนั้นนะครับ อันนี้ก็เป็นส่วนที่ยกตัวอย่างขึ้นมาะครับ เพื่อประกอบในการเสนอในนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรของชาติอย่างยั่งยืนนะครับ

อีกหัวข้อหนึ่งในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเหมือนกันนะครับ คือส่งเสริมจัดตั้งสภาการก่อสร้าง หัวข้อนี้เป็นหัวข้อใหม่ะครับ รัฐจะต้องส่งเสริมให้จัดตั้งสภาการก่อสร้างขึ้นมา สภาจะไปทำอะไรละครับ ประเทศไทยมีการใช้เงินงบประมาณของรัฐเพื่อใช้ในการก่อสร้างปีละประมาณสามแสนล้านบาท ทุกกระทรวง กรม กอง แต่ละกระทรวงบริหารเงินกันเองนะครับ ผมคิดว่าถ้ามีสภาตรงนี้มาช่วยดูแลเม็ดเงินสามแสนล้านบาทต่อปี ประมาณนั้นครับ ก็จะสามารถประหยัดอย่างน้อยที่สุดนี้ได้ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ อันนี้ในวงการวิศวกรรม วงการสถาปนิก และวงการก่อสร้างทราบดีว่าเราสามารถที่จะประหยัดเงินตรงนี้ได้อีก ๒๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นเราจะสามารถประหยัดได้อีกตั้งหกหมื่นล้านบาทต่อปีนะครับ อีกทั้งถ้ามีอะไรที่ไม่ชอบมาพากล มีการทุจริตหรืออื่น ๆ สภานี้จะทำหน้าที่ในการตรวจสอบ แล้วก็ให้ความชัดเจนให้กับผู้บริหารประเทศได้ อีกทั้งให้กับประชาชนได้นะครับ ผมจึงเสนอว่าให้ส่งเสริมการจัดตั้งสภาการก่อสร้างขึ้นมาะครับ

ส่วนข้อสุดท้ายนะครับ อันนี้เป็นการเติมจากนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในข้อที่ ๕ นะครับ ข้อที่ ๕ ควรส่งเสริมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ อันนี้ผมขอเติมนะครับ ผมขอเติม ควรส่งเสริมเรื่องวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ช่วยต่อไป อีกนิดหนึ่งครับ วิศวกรรมการก่อสร้าง อันนี้ต่อนะครับ และนวัตกรรมใหม่ ช่วยใส่คำว่า ใหม่ เข้าไปได้อีก ๑ ตัวนะครับ ขอขอบพระคุณท่านประธานครับ เท่านี้ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณครับ ต่อไปเรียนเชิญท่านสมเกียรติ รอดเจริญ เชิญครับ

(นายสมเกียรติ รอดเจริญ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่อยู่นะครับ ไม่อยู่ ลำดับถัดไปก็ท่านวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ ครับ กำลังมาถึงพอดีเลย เชิญครับ

- ๕๗/๑

นายวิรัช เรื่องเรียงกุลฤทธิ์ : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม วิรัช เรื่องเรียงกุลฤทธิ์ ครับ กระผมคงใช้เวลาไม่มาก ในประเด็นของแบบบัญชีรายชื่อ นะครับ ที่เขียนบอกว่ายกเลิกบัญชีรายชื่อ หากยังคงมี สส. แบบบัญชีรายชื่อควรลดสัดส่วนลงจาก ๕ เปอร์เซ็นต์ เหลือ ๒ เปอร์เซ็นต์ ในประเด็นนี้กระผมคิดว่าไม่น่าจะต้องมีพรรคต่อไปคือ หากยังคงมีนะครับ เท่าที่ไปรับฟังมาแทบทุกเวที เขาก็บอกว่าควรยกเลิกระบบบัญชีรายชื่อ กระผมจึงขอเรียนเสนอไว้เพื่อผู้ที่เสนอนั้นจะได้รับทราบนะครับ

ประเด็นที่ ๒ ในเรื่องของคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครเลือกตั้ง เขาบอกว่า ไม่จำกัดคุณวุฒิทางการศึกษานะครับ ก็มีอีกหลายเวทียังบอกว่า อย่างน้อยควรจบปริญญาตรี ตรงนี้กระผมอยากจะกราบเรียนมายังท่านคณะกรรมการร่างฯ ว่า ควรจะประชาสัมพันธ์ให้บุคคลที่เสนอมานั้นรับทราบว่าที่เป็นเช่นนี้มีเหตุผลอะไรที่มีความสำคัญ ก็อยากจะกราบฝากไว้ว่าหลายเวทีที่ได้บอกว่าจะจบการศึกษา อย่างน้อยปริญญาตรี ก็ขอกราบฝากไว้ ขอขอบพระคุณท่านครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : เชิญท่านสมเกียรติครับ เชิญครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ขอบคุณครับท่านประธานครับ ก็คงจะต้องมีเรื่องหารือท่านประธานเป็นรอบ ๒ นะครับ ประเด็นก็คือวันนี้เฉพาะการชี้แจงความคืบหน้าของกรรมาธิการร่างฯ แล่คณะเดียวนี้ก็เข้ามาตอนนี้บ่าย ๒ กว่า ๆ แล้วนะครับ แล้วก็เพิ่งไปกรอบที่ ๒ เองนะครับ ผมก็ไม่มั่นใจว่าจะมีคณะกรรมการชุดอื่น ๆ ซึ่งรออยู่ ชุดของท่านอาจารย์ก็รออยู่ ชุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลางก็รออยู่ ก็คงไม่มั่นใจว่าเราจะถึง ๕ ทุ่มไหมวันนี้ ประเด็นก็คือขณะนี้ถ้าเพื่อท่าน จัดกรอบให้มันแน่นอนเลยวันนี้ เอาแค่ ๒ คณะ สมมุติคณะกรรมาธิการกับคณะของท่านประธาน กรอบอื่นเขาจะได้คลายความสบายใจไปบ้าง เพราะบางคนก็ตารางเวลาในการที่จะดำเนินการอย่างอื่นก็รออยู่ บางคนก็เป็นครูบาอาจารย์ เป็นข้าราชการ เป็นอะไรหลาย ๆ อย่างที่มันมีสิ่งที่จะต้องจำเป็นในชีวิต ไปลงนามโน่นบ้างนี่บ้าง มันก็หลาย ๆ เรื่อง หลายราว ไม่อย่างนั้นก็จะนั่งรอเป็นทิวแถวข้างนอก อาจารย์จากต่าง ๆ ที่มาอยู่ในคณะกรรมการของท่านประธาน นั่งอยู่เป็นทิวแถว นั่งอัดอัด กระสับกระส่าย

ผมไปให้เจ้าหน้าที่เอากาแฟไปเสิร์ฟ (Serve) ก็หลายเที่ยวหลายครั้ง ท่านประธานครับ ขอความกรุณาท่านเพื่อความชัดเจนในการจัดกรอบเวลาตรงนี้นะครับ จะเอาอย่างไรดี ก็กราบเรียนปรึกษาหารือท่านประธานตรงนี้นะครับ ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ผมเข้าใจว่าคงไม่ถึง ๕ ทุ่มนะครับ เข้าใจว่าเราเหลืออีก ๒ ท่านเท่านั้น ก็เข้ากรอบ ๓ กรอบ ๓ ผมก็เข้าใจว่าคงจะใช้เวลาสัก ๑ ชั่วโมง แต่ว่าถ้าสมมติว่าผู้ที่มาชี้แจงทงไม่ไหว จริง ๆ อาจจะกลับไปก่อน ผมก็ว่าไม่น่าจะขัดข้องอะไร ในเรื่องของการรายงานให้ สภาทราบ ของคณะกรรมการก็คงเลื่อนต่อไปในการประชุมคราวหน้า แต่เรื่องนี้เป็น เรื่องสำคัญ เรื่องสำคัญที่เราจะต้องพิจารณาให้เสร็จสิ้น เพราะฉะนั้นขอความกรุณา ดำเนินการต่อไปเลยครับ ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ก็ไม่อยู่ รายการสุดท้าย ถ้าอย่างนั้น เหลือท่านรัฐ ชุกลิน เรียนเชิญครับ

นายรัฐ ชุกลิน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม รัฐ ชุกลิน สมาชิก สภาร่างรัฐธรรมนูญ ผมก็พยายามจะรักษาเวลาให้เร็วที่สุด ผมก็มีประเด็นว่าจะ ขออนุญาตถาม แล้วก็ขอคำปรึกษาผ่านทางท่านประธานไปหาทางท่านยกกว้างๆ นะครับ ก็คือผมพยายามอ่านในนี้ในกรอบ ๒ ผมยังไม่เห็นวาระการดำรงตำแหน่งของ ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนะครับ พอที่ผมเห็นว่าในข้อ ๒ เกี่ยวกับของวุฒิสภา วาระการดำรงตำแหน่งก็คืออยู่ในวาระ ๖ ปี แต่ให้มีการคัดออกทุก ๓ ปี และแต่งตั้ง หรือเลือกตั้งเข้ามาใหม่จำนวนกึ่งหนึ่ง -----

แล้วของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับประชาชนนี้ เราควรจะ
ทำเหมือนกันไหมครับว่า อยู่ในวาระ ๔ ปี แต่ให้มีการคัดออกทุก ๒ ปี แล้วมีการเลือกตั้งเข้ามา
จำนวนกึ่งหนึ่งนะครับ เพราะผมคิดว่าถ้าเราทำระบบนี้เหมือนกับ สว. ก็จะทำให้ประชาชน
ไม่สับสนในการเลือกตั้งอันที่ ๑ อันที่ ๒ ก็จะทำให้ระบบ สส. ต่าง ๆ จะเกิดการทำงาน
แบบต่อเนื่อง ซึ่งเขาจะได้รักษาความมีประสิทธิภาพในการทำงานเขาตลอดนะครับ
ไม่ใช่เลือกตั้งมาครั้งที่ ๑ แล้วก็หยุดพักไปสองสามปี แล้วก็เลือกตั้งครั้งที่ ๒ ใหม่แบบนี้ครับ
อันนี้ผมก็ขออนุญาตฝากท่านประธานไปทางยกกว้างๆ ด้วยนะครับ ข้อที่ ๒ ที่ผมจะขออนุญาต
เสนอแนะไปก็คือมันเป็นการก้ำกึ่งกันระหว่างกรอบ ๑ กับกรอบ ๒ นะครับ เพราะกรอบ ๒ นี้
ก็จะมีเรื่องสถาบันการเมือง กรอบ ๑ ก็เป็นเรื่องสิทธิต่าง ๆ นะครับ ผมว่าจะขอว่าเป็นไปได้ไหม
ครับว่าองค์กรต่าง ๆ แม้กระทั่งสถาบันการเมืองจะมีสัดส่วนของผู้ด้อยโอกาส อย่างเช่น
สตรีหรือผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมนะครับ โดยเฉพาะสิทธิของสตรี
เดี๋ยวนี้สตรีปัจจุบันนี้เขาก็เปลี่ยนแล้วนะครับ เดี่ยวนี้ได้มาช่วยชาติบ้านเมือง
ได้มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารประเทศมากมายเหลือเกินนะครับ ก็เลยคิดว่าถ้าเป็นไปได้
ถ้าท่านจะช่วยกรุณาบรรจุไปว่าถ้าสิทธิสตรีในด้านสิทธิต่าง ๆ หรือว่าการบริหารส่วนท้องถิ่น
บริหารส่วนของประเทศนี้ได้มีสิทธิของสตรีไม่ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์เข้าไป ที่ผมมองได้ก็คือว่า
ถ้าไม่ต่ำกว่าสัก ๑๕ ถึง ๒๕ เปอร์เซ็นต์ กำหนดว่าเป็นเพศตรงข้ามหรือว่าผู้ด้อยโอกาสไป
อย่างนี้จะทำให้เปิดโอกาสให้สตรีและผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ นี้ได้มีโอกาสเข้ามาช่วยกัน
บริหารประเทศในแนวทางต่าง ๆ อย่างที่เราู้กันนะครับว่าความละเอียดอ่อน ความที่ลงไป
ที่ปัญหาต่าง ๆ นี้ทางผู้ด้อยโอกาสอย่างสตรี เขาก็มองไปอีกมุมหนึ่งนะครับ อันนี้ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์กับประเทศนะครับ แล้วข้อที่ ๓ พยายามจะให้เร็วที่สุดครับท่าน ข้อที่ ๓ ในเรื่อง
กรอบที่ ๒ นะครับ ก็คือ ๑.๕ และ ข้อ ๑.๖ นี่นะครับ ข้อ ๑.๖ ว่าด้วยการควบคุมพรรคการเมือง
นี่นะครับ เขียนไว้ว่า ห้ามมิให้ควบคุมพรรคการเมืองที่อยู่ในระหว่างอายุของสภา แต่พอมาอ่าน
ข้อ ๑.๕ การสังกัดพรรคการเมือง กรณีการเลือกตั้งตามปกติต้องสังกัดพรรคการเมืองก่อนวัน
รับสมัครการเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันหรือสามสิบวันนี้นะครับ ก็คงต้องถามท่านไปด้วย
ว่าถ้ายุบสภาขึ้นมาครั้งหนึ่งแล้วเขาจะควบคุมนี้ ถ้าท่านจะบอกอย่างน้อย ๙๐ วัน

เขาก็อาจจะมีเวลาได้ ๙๐ วันในการรวบรวมได้ แต่ถ้ามีเวลา ๓๐ วัน จะมีเวลาให้เขาพอรวบรวมไหมครับ หรือว่าเราจะปล่อยให้พรรคการเมืองแตกกันไปหมดเลย ผมขออนุญาตฝากท่านไว้ ๓ ชั่วโมงครับ ขอบพระคุณมากครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเสรี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ กรอบนี้คงเหลือท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ท่านสุดท้ายนะครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เรียนท่านประธานที่เคารพ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ท่านประธานครับ ผมพยายามระมัดระวังว่าไม่ขอที่จะอภิปรายก่อน เพราะว่าเดี๋ยวจะกล่าวหาว่าผมยกมือที่ไรท่านประธานก็เรียกทุกที ผมคิดว่าในกรอบนี้เป็นกรอบที่สำคัญคือกรอบที่ ๒ และผมคิดว่าประชาชนสนใจในกรอบนี้ค่อนข้างจะมาก ผมพยายามศึกษาดูว่ากรรมาธิการยกร่างฯ ได้ให้ความเห็น แล้วก็ความเห็นของอนุกรรมาธิการได้ให้ความเห็นอย่างไร ผมพยายามคิดในกรอบของผมเองว่าเราจะร่างรัฐธรรมนูญนี้ ๑. ก็คงจะต้องแก้ปัญหาบ้านเมือง แต่ขณะเดียวกันก็ไม่อยากจะแก้ปัญหาบ้านเมืองโดยใช้ความจำอันหมิ่นในระบอบทักษิณ โดยเพียงแค่คิดว่าที่ผ่านมามีปัญหาอะไร แล้วเราก็แก้ข้อข้องใจหรือข้อปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วเราก็เลยต้องสวิง (Swing) ไปอีกด้านหนึ่ง แต่จริงครับ ในสมัยระบอบทักษิณที่มีอยู่ห้าหกปี -----

ผมคิดว่ารัฐธรรมนูญได้ถูกเจาะไข ถูกบิดเบือนไปอย่างมาก มากเสียจนจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไข ผมเห็นด้วย แต่เราทำอย่างไรที่เราจะต้องตั้งหลักว่าเราไม่ใช่เป็นรัฐธรรมนูญที่แก้ไขปัญหาแต่เฉพาะหน้า แล้วก็ลืมหลักใหญ่ ซึ่งผมก็เห็นว่ากรรมการท่านก็ทำงานได้ค่อนข้างดีนะครับ ท่านยึดหลักใหญ่อยู่ด้วยแล้วก็แก้ปัญหาคณะหน้าอยู่ด้วย เพียงแต่ว่าพวกเราคงจะมีความเห็นต่างกันออกไปเรื่อย ๆ รวมทั้งประชาชนที่ให้ความเห็นกับผมมาก็มีความเห็น บางคนก็พยายามแก้ไขปัญหาคณะหน้าเพราะเห็นความเลวร้ายของการบิดเบือนรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ก็พยายามจะอุดช่องว่าง แต่ขณะเดียวกันบางคนก็มองหลักระยะยาวว่า แล้วถ้าเราไม่เจอคนที่ทั้งฉลาด ทั้งโกงเข้ามาบริหารประเทศ เราจำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญที่จะต้องแก้ไขในรายละเอียดขนาดนั้นไหม ผมคิดว่าอันนี้คือความยากลำบากของคนร่างรัฐธรรมนูญ และผมก็เห็นใจกรรมการยกกว้างๆ ผมก็คิดว่าทั้งอนุกรรมการ และทั้งกรรมการนี้ ท่านได้พยายามไว้ค่อนข้างดี แต่ผมก็คงจะมีบางประการนะครับที่อยากจะตั้งคำถามแล้วก็ตั้งข้อสังเกตว่า แต่ว่าผมต้องกราบเรียนนะครับ ผมนี่ก็นาน ชั่งใจอยู่นานว่าจะพูดไหมว่าเรื่องนี้ประชาชนที่ผมไปฟังมาว่าอย่างไร จริง ๆ แล้วกรรมการยกกว้างๆ ท่านทราบแล้ว พวกผมนี้มารายงานอยู่ตลอดว่าพบก็มาเล่าให้ฟัง แต่ถ้าพูดออกไปประชาชนจะเข้าใจอีกอย่างหนึ่งว่าผมกำลังจะบีบกรรมการยกกว้างๆ ก็ดูไม่งามเหมือนกัน เพราะฉะนั้นผมจะละเว้นอะไรบางประการตรงนั้นนะครับ ผมต้องระมัดระวังประเด็นนั้นอยู่เหมือนกัน ท่านประธานครับ ผมดูแล้ว ผมเห็นว่ากรรมการยกกว้างๆ นั้นโดยสรุปนี้เท่าที่ผมเห็นในกรอบที่ ๒ และกรอบที่ ๑ เขาพยายามยึดของดีปี ๒๕๔๐ ให้คงอยู่ แต่ส่วนที่เป็นปัญหานี้ได้แก้ไข ผมคิดว่าคำ ๆ นี้เราสามารถที่จะพูดได้ และไปอธิบายให้คนอื่นฟังได้ ใครถาม สสร. ทั้งหลายน่าจะช่วยกันพูดให้ชัดเจน เพราะว่าผมเห็นภาพอย่างนั้นจริง ๆ ว่าขณะนี้กรรมการยกกว้างๆ นั้นพยายามยึดของดีของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ให้คงอยู่ แต่ส่วนที่เป็นปัญหานี้ได้แก้ไข ท่านประธานครับ ประชาชนที่ผมไปรับฟังมานี้จำนวนไม่น้อยเลย คิดว่าปี ๒๕๔๐ นี้ดี แล้วก็คิดว่ามีบางอย่างต้องแก้ไขเพราะถูกบิดเบือน ผมคิดว่าท่านคณะกรรมการยกกว้างๆ ได้พยายามทำในแนวนนี้ และผมคิดว่าเป็นข้อสรุป ถึงวันนี้ นาที่นี้ ผมพอจะสรุปได้ว่าของดีปี ๒๕๔๐ นั้นคงอยู่ แต่ส่วนที่ไม่ดี ส่วนที่เป็นปัญหาได้แก้ไข ผมรู้สึกอย่างนั้น ในประการแรก

ประการที่ ๒ นี่นะครับ ผมคิดว่าเรามีปัญหาในเรื่องอำนาจรัฐ ในช่วงระบอบทักษิณที่ผ่านมา เราเคยสวิง ท่านประธานจำได้ ท่านประธานเองก็เป็นกรรมการ เป็น สสร. เมื่อรุ่นที่แล้ว เราเคยแก้ปัญหาวารัฐบาลนี้ขาดเสถียรภาพ อยู่ได้ไม่นานก็ถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจ ถูกพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลเล่นกล ในที่สุดรัฐบาลก็ต้องล้ม ต้องยุบสภา ต้องลาออกกันบ่อย ๆ เมื่อ สสร. ชุดที่แล้วก็พยายามที่จะทำอย่างไรที่จะให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ ก็ไปลดบทบาทฝ่ายค้านในรัฐสภา นั่นเป็นเพราะว่าเราไปแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอีกเช่นกัน เราใช้รัฐธรรมนูญในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ในที่สุดจะเป็นความโชคร้าย หรือจริง ๆ แล้วเป็นความพอดี แต่ไปเจอบุคคลพิเศษขึ้นมาที่ฉลาดแต่โกง ท่านประธานครับ พอเขาเห็นช่องตรงนั้น พอเข้ามาเสร็จเรียบร้อยเขาจึงควบรวมและซื้อพรรคอื่น ซื้อยกพรรคมารวม ในที่สุดสภาว่างๆ เป็นงงๆ ตรวจสอบอะไรไม่ได้เลย สมใจคนร่างรัฐธรรมนูญเพื่อที่จะให้มีเสถียรภาพ ก็เลยได้การมีเสถียรภาพตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญในชุดเมื่อปี ๒๕๔๐ ได้ร่าง แต่พอไปสมประโยชน์เรื่องหนึ่ง เรื่องการตรวจสอบก็พังพินาศ -----

เพราะฉะนั้นท่านประธานครับเราอยู่ในฐานะที่ลำบากมากที่จะทำอย่างไรให้เกิดความพอดี เราต้องแก้ไขปัญหา แต่ขณะเดียวกันขณะนี้ถ้าเราแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยสลับไปอีกด้านหนึ่ง ปัญหา มันก็เกิดอีกทางหนึ่ง ความพอดีจึงเป็นของสำคัญครับท่านประธาน หลายคนบอกว่า รัฐธรรมนูญควรรี้นี้ควรจะลดอำนาจรัฐ และเพิ่มอำนาจประชาชน ผมได้สำรวจตรวจสอบที่ กรรมการการยกร่างฯ ร่างมาทั้ง ๓ ร่าง ผมขออนุญาตพูดภาพรวมตรงนี้สักนิด ผมเห็นครับว่า ท่านได้เพิ่มอำนาจให้ประชาชนหลายต่อหลายอย่าง ท่านเพิ่มอำนาจให้ประชาชน ผมไม่ต้องชี้แจง ท่านคงจะพูดได้ชัดเจนกว่าผมว่าท่านเพิ่มอำนาจให้ประชาชนอย่างไรบ้าง และเพิ่มจาก ปี ๒๕๕๐ ผมรู้สึกอย่างนั้น ผมพอใจ ขณะเดียวกันบอกลดอำนาจรัฐ บางคนอาจจะไม่พอใจ เพราะคำว่า ลดอำนาจรัฐ แล้วรัฐไปลดอำนาจแล้วจะเป็นอย่างไร แต่ผมกราบเรียนครับ ผมได้ดู รายละเอียดแล้วผมคิดว่ากรรมการการยกร่างฯ นั้นได้ตรวจสอบอำนาจรัฐ พยายามเพิ่ม การตรวจสอบอำนาจรัฐ แล้วก็เพิ่มอำนาจประชาชน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าคำนี้ น่าจะเหมาะสม เพราะแรงที่จะเห็นรัฐธรรมนูญนั้นสร้างเพื่อให้มีองค์กรและมีบุคคลเข้าไปตรวจสอบอำนาจรัฐ แล้วก็เพิ่มอำนาจให้ประชาชน ผมคิดว่าแนวโน้มน่าจะเป็นแนวที่ทำให้เราพอมองเห็นว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ทิศทางเป็นอย่างไร อันนั้นผมขอวางกรอบแรกไว้ก่อนนะครับ ในความรู้สึก ภาพรวมของผมก่อนว่าเป็นอย่างนี้ ผมก็ไม่ทราบว่าการยกท่านจะรับได้ไหมในสิ่งที่ผมมอง ภาพเห็นพวกท่านเป็นอย่างนี้ ท่านรับที่ผมมองได้ไหม อันนั้นเป็นประการแรกนะครับ ที่นี้ผมจะขออนุญาตลงรายละเอียดสักนิดหนึ่งครับท่านประธาน ในหมวดรัฐสภา ท่านพูดถึง เรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ความเห็นของอนุกรรมการในหมวดนี้ที่มีท่านอาจารย์จรัญ ภักดีธนากุล เป็นประธาน บอกว่ามีอยู่ ๕๐๐ คน แล้วท่านบอกว่าเห็นด้วย กรรมการเห็น ด้วย และถ้ามี สส. สัดส่วน ก็มี สส. ระบบสัดส่วนนั้น ๘๐ คน ผมยังสงสัยว่า ๘๐ บวก ๕๐๐ หรือใน ๕๐๐ ให้มี ๘๐ ซึ่งหมายความว่า ๓๒๐ มาจากเขต และอีก ๘๐ มาจาก สส. ระบบ สัดส่วนหรือเปล่า ท่านประธานครับ ผมเองนั่งจับตาดู สส. เพราะว่าเราทำงานคู่กันระหว่าง วุฒิสภากับสภาผู้แทนราษฎร เราประชุมร่วมกันในห้องนี้ ท่านประธานก็เคยร่วมประชุมกับเขา ผมก็ร่วมประชุมกับเขาในห้องประชุมแห่งนี้ ผมยอมรับครับว่า ๕๐๐ คนนี้มากจริง ๆ พวกผม ๒๐๐ คนที่เป็นวุฒิสภา เวลาจะทำงานทีหนึ่งมันก็เยอะใหญ่โตสำหรับวุฒิสภา แต่พอเจอ สส. ๕๐๐ ผมคิดว่าพวก ๕๐๐ นี่มันใหญ่เกินไป และคำว่า พวก ๕๐๐ นี่มันก็เป็นสิ่งที่

คนไทยเขาถือตั้งแต่ต้น ที่นี้คำถามก็คือว่าเท่าไรจะเหมาะสม ผมคิดว่าเราก็ก้าวอีกเหมือนกันว่า ถ้าเราบอกว่ำน้อยเกินไป พวก สส. ที่เขายึดพื้นที่อยู่เขาก็จะรู้สึกว่าเขาถูกกระทบ การเมืองนี่คือ เรื่องของการประนีประนอม เรื่องของอำนาจ เรื่องของการที่เราจะเขียนรัฐธรรมนูญอย่างไรที่จะ ประสานประโยชน์ ประสานแนวคิดของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพราะฉะนั้นในประเด็น ตรงนี้เราควรที่จะทำอย่างไร คือ ๓๒๐ บวก ๘๐ อย่างนี้ได้ไหม ผมคิดว่าถ้ารวมกันทั้งหมด ไม่เกิน ๔๐๐ มันน่าจะอยู่ในสิ่งที่พอจะรับกันได้ ท่านประธานครับ ระบบสัดส่วน เพื่อนสมาชิก สสร. หลายคนได้วิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นระบบที่นายทุนพรรคเข้ามาครอบงำ ผมคิดว่านั้นเป็น ความจริงครับกับพรรคบางพรรค และในระบอบที่ผ่านมาเราเห็นพรรคบางพรรค บางคนจ่าย ๗๐ ล้านบาท แล้วก็รู้ตั้งแต่ล่วงหน้าว่าตัวเองจะได้เป็นรัฐมนตรี ผมไม่ต้องบอกได้ไหมครับว่า รัฐมนตรีคนนั้นชื่ออะไร มาจากภาคธุรกิจ แล้วก็ไม่เคยสังกัดพรรคการเมืองมาก่อน แล้วอยู่ดี ๆ ก็เข้ามาแล้วก็จ่าย ๗๐ ล้านบาท และผมก็รู้ล่วงหน้าว่าเขาพูดไว้ว่าเขาจะได้เป็นรัฐมนตรี แล้วเขาก็ได้เป็นจริง ๆ เป็นความจริงอย่างที่เพื่อนสมาชิกพูดเลย แต่ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตอย่าเพิ่งสงสัยได้ไหมครับ พอเราเจอปัญหาหนึ่งเราก็แก้ปัญหา -----

ก็เหมือนลูกตุ้มนาฬิกาแกว่งขวาที่มีปัญหาเราก็แกว่งซ้ายเลย เพราะฉะนั้นทีวนี้เราจะเลิกเลย หรือระบบบัญชีรายชื่อหรือระบบ สส. แบบสัดส่วน สส. แบบสัดส่วนไม่มีข้อดีอะไรเลยหรือ ผมฟังประชาชนมานะครับ ส่วนหนึ่งก็บอกว่านายทุนเข้ามาแทรกแซง แต่อีกส่วนหนึ่งเขาก็ บอกว่าถ้ามีบัญชีรายชื่อเขาพอจะเห็นว่าใครเป็นรัฐมนตรี ถ้า สส. บัญชีรายชื่อแบบสัดส่วน พอจะทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ใช่ทำงานเหมือนพรรคบางพรรคที่แอบเอาไปใส่บัญชี ๒ บัญชี ๓ แล้วเลยไม่รู้เรื่องเลยว่าบัญชีระบบสัดส่วนนี้คือคนที่เราพอจะรู้ว่าเขาจะไปเป็นผู้บริหาร เป็นเรื่องที่ทำให้ประชาชนพอจะรู้ว่าเขาจะเลือกใครไปเป็นนายกฯ เขาจะเลือกใครไปเป็นรัฐมนตรี ซึ่งมีข้อดีนะครับท่านประธาน แต่ที่ผ่านมามันมีปัญหาก็เพราะว่ามันมีคน ที่ฉลาดแกมโกง แล้วก็เลยทำให้มันมีปัญหา ท่านประธานครับ ยิ่งกว่านั้น เราทราบไหมครับว่า มีคนจำนวนหนึ่งที่ไม่พร้อม หรือว่าคิดว่าตัวเองไม่เหมาะที่จะลงเป็นเขต แล้วจะต้องเดินหาเสียง ท่านประธานก็ทราบ เพราะฉะนั้นระบบนี้ ระบบบัญชีรายชื่อหรือระบบสัดส่วนยังสามารถ ที่จะดึงคนดีเข้ามาได้ ก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง ผมไม่อยากให้สภาของเรานั้นเหมือนลูกตุ้ม นาฬิกาที่แกว่งไปแกว่งมา คราวนี้เราจะไปแบบบัญชีรายชื่อ เราไปเจอปัญหาเราก็เลิกเลย หาทางได้ไหมครับว่าจะทำอย่างไรให้บัญชีรายชื่อยังสะท้อนความดีของมันได้และปิดกั้น ท่านประธานครับ ถ้าบัญชีรายชื่อไม่อยู่ ผมถามว่านายทุนพรรคจะเป็นรัฐมนตรีได้ไหมครับ ได้เหมือนเดิม ผมยังมองไม่เห็นเลยว่านายทุนพรรคเขาไม่ได้ใส่ชื่อเขาเป็น สส. แต่เขาไม่ได้เป็น รัฐมนตรี เขาไม่ได้มาบริหารประเทศ เขายังมาบริหารประเทศได้เหมือนเดิม เพราะรัฐมนตรี ก็ไม่ได้บรรจุไว้ว่าจะต้องมาจาก สส. เท่านั้น ตกลงมันไม่ได้ช่วยเลยครับว่านายทุนพรรคเรา จะกีดกันนายทุน เพียงแต่เขาเป็นอีแอบมากขึ้น เราจับฝอยอยู่ในที่สว่างเสียเลยไม่ดีหรือ อย่างผม ยังรู้เลยว่า ๗๐ ล้าน เขาพูดมาก่อนเป็นใคร ลงปาร์ตี้ลิสต์เบอร์เท่าไร แล้วก็จับตาดูอยู่ว่า มันได้แหง ๆ อย่างนี้เป็นต้น นายทุนพรรคอีกคนหนึ่งเข้ามา ไปเป็นเลขาฯ พรรค ไปเป็น ปาร์ตี้ลิสต์เบอร์เท่าไร แล้วรู้แหง ๆ ว่าได้ แล้วได้จริง ๆ ท่านประธานครับ อะไรดีกว่าฝากท่าน ไปชั่งดูก็แล้วกัน ผมฟังประชาชนมาทั้ง ๒ ด้าน ผมก็เรียนอีกด้านหนึ่งครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
อาจารย์ครับเลยไป ๔ นาทีแล้วครับ

LIRT

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ตกลง จริง ๆ ผมมีอีกหลายประเด็น
นะครับที่อยากจะกระตุกท่านกรรมาธิการไว้บ้าง ขออีกสักนิดหนึ่งนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
คืออย่างนี้อาจารย์ครับ พอดีอาจารย์พูดถึงประเด็นนี้นะครับ ผมจะไม่ตัด เพราะถือว่าประเด็น
ที่คาบเกี่ยวตลอดเวลา แต่อาจารย์คาบเกี่ยวไป ๔ นาที เป็นเรื่องเดียวกันนี้นะครับ
เดี่ยวสมาชิกท่านอื่นก็จะบอกว่าผมไปพยายามตัดคนอื่น เดี่ยวอาจารย์เจิมศักดิ์ยกมือก็เรียก
ทุกที อาจารย์พูดเลยก็ไม่ห้าม นะครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : คือท่านอาจารย์จะเห็นว่าวันนี้
ผมพยายามมากเลย ตั้งแต่เข้ากรอบ ๑ ก็ไม่พูด แล้วก็มาช่วยท่านประธานตั้งข้อสังเกตตอนที่
คุณการุณ ที่นี้ผมอยากจะเลือกให้มันเดินได้

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ผมเห็นใจอาจารย์ แต่อาจารย์เห็นใจผมนิด

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ขอผมอีกประเด็นเดียว เอาประเด็นเดียว
ก็แล้วกัน จริง ๆ ผมมีอีก ๕ - ๖ ประเด็น ต้องขอประทานโทษ ขอประเด็นหนึ่งก็แล้วกัน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ประเด็นเดียวนี้น่าที่ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ไม่เกิน ๒ นาที

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ
เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ประเด็นที่
ท่านอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา ได้ตั้งข้อสังเกตเรื่องเกี่ยวกับเรื่องการออกพระราชกำหนดในเรื่อง
เกี่ยวกับทางเศรษฐกิจ อาจารย์จรัสนั้นอยากจะให้เห็นเป็นพระราชบัญญัติ ท่านประธานครับ
เมื่อสมัยที่เรายังเป็นสมาชิกวุฒิสภาอยู่ มันก็มีการเล่นลูกเล่นของฝ่ายบริหารจริง ๆ ในระบอบ
ทักษิณ คือแทนที่จะออกเป็นพระราชบัญญัติ ก็ออกเป็นพระราชกำหนด ก็เพื่อที่จะทำให้เขา
หาประโยชน์ได้จากการออกเป็นพระราชกำหนด สภาที่ไม่สามารถจะท้วงติงได้ จะแก้ไขเพิ่มเติม

จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้เลย แล้วก็ออกเป็นพระราชกำหนดที่ชื่อว่า พระราชกำหนด
ภาษีสรรพสามิตโทรคมนาคม แล้วก็เอาเรื่องโทรศัพท์มือถือไปแอบอยู่กับอาบ อบ นวด เอา
การเก็บภาษีสรรพสามิตอาบ อบ นวด เอามาใส่ด้วย กลบๆ ให้มันดูเป็นเหมือนกับว่า เป็น
แพคเกจ (Package) แล้วก็ออกเป็นพระราชกำหนดออกไป -----

- ๖๒/๑

ท่านประธานครับ เราเจ็บปวดกันมาเยอะว่าไม่เคยเห็นใครเขาออกขยายฐานภาษีไปเก็บสินค้าบางประเภทแล้วออกเป็นพระราชกำหนด แต่เขาก็ทำ รัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วเขียนไว้ว่า พระราชกำหนดจะต้องทำเมื่อเกิดความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น ใช้คำชัดเจน แล้วหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วย จำเป็นจะต้องทำ เขาก็ทำ เสร็จแล้วศาลรัฐธรรมนูญท่านก็บอกว่าเรื่องหลีกเลี่ยงได้หรือไม่ได้กลายเป็นไม่ใช่ดุลยพินิจของใคร กลายเป็นดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร คิดเอาเองก็แล้วกัน กลายเป็นยกอำนาจทั้งหมดให้ฝ่ายบริหาร ศาลรัฐธรรมนูญเองก็บิดเบือนรัฐธรรมนูญไปเรื่อยเรื่อย เพราะฉะนั้นผมเห็นด้วยกับอาจารย์จรัสนะครับว่าจะต้องดูแลเรื่องการออกพระราชกำหนดอย่างง่าย ๆ จะต้องเป็นพระราชบัญญัติ แต่ผมเองเมื่อก็นี้กับอกกับท่านอาจารย์จรัส ผมเป็นห่วงอยู่นิดเดียวก็คือการกำหนดอัตราภาษี ผมเป็นนักเศรษฐศาสตร์พอเข้าใจว่าถ้าบอกจะขึ้นภาษีสินค้าใดมันจะเกิดการเก็งกำไรกันทันที ถ้าเป็นอัตราภาษีขอความกรุณายังยอมให้เป็นพระราชกำหนด ผมยังพอรับได้ แต่การขยายฐานภาษี การเก็บภาษีแบบใหม่ ฝ่ายบริหารมีสิทธิอะไรครับที่จะไปละเมิดสิทธิของประชาชน จะไปเอาเงินของประชาชนมาโดยไม่ผ่านสภา ฝ่ายบริหารไม่มีสิทธิครับ ผมเห็นด้วยกับพื้นฐานที่อาจารย์จรัสพูด แต่ถ้าจะยอมให้ ยอมให้แต่เฉพาะกรณีเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเพื่อกันในเรื่องของการเก็งกำไรเท่านั้น แต่เรื่องทั่วไปแล้วผมคิดว่าอันนี้ต้องยึดหลักไว้ก่อน รัฐธรรมนูญต้องยึดหลัก อย่าไปแก่งัด ต้องยึดหลักไว้ นะครับว่าการเก็บภาษีเป็นการละเมิดประชาชนทั้งประเทศ ฝ่ายบริหารยอมไม่มีสิทธิที่จะไปละเมิด ยกเว้นสภาจะอนุมัติก่อน ไม่ใช่ออกไปก่อน เก็บไปก่อนแล้วขออนุมัติทีหลัง ผมคิดว่าวิธีนั้นผมยังรับไม่ได้ เพราะฉะนั้นมันก็มีอีกหลายวิธีนะครับ แต่ผมสัญญาากับท่านประธานไว้แล้วก็ทำตามสัญญา ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ เดี่ยวกรรมการจะตอบ ท่านสุรพลสั้น ๆ นะครับ

นายสุรพล พงษ์ทัตศิริกุล : สั้นนิดเดียวครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : นิดเดียวของท่านเอาสักกี่นาทีครับ

นายสุรพล พงษ์ทัตศิริกุล : ไม่เกิน ๒ นาที เหมือนท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ

นายสุรพล พงษ์ทัดศิริกุล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายสุรพล พงษ์ทัดศิริกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นครราชสีมา คือความจริงกระผมก็ไม่คิดว่า จะพูดหรือครับ แต่ว่าเมื่อสักครู่นี้ฟังท่านเพื่อนสมาชิก ต้องขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านเจิมศักดิ์ ท่านพูดนี่นะครับ ก็มีความรู้สึกว้า เอ๊ะ ต้องพูดเสียหน่อยครับ ถ้าจะเป็นอย่างไรก็สุดแล้วแต่ ท่านกรรมาธิการล่ะครับ เพราะกระผมมองว่าระบบ สส. บัญชีรายชื่อมันไม่ใช่เรื่องของการ สวิงครับ มันเป็นเรื่องของการให้ยาผิด ถ้าเราให้ยาผิดแล้วเราจะกินยาต่อ จะเป็นยาเบา ยาอะไร กระผมคิดว่าเป็นอันตรายต่อร่างกายมาก เพราะว่าเท่าที่ฟังพี่น้องประชาชนนะครับ ทั้งในเรื่อง ของการปฏิบัติราชการก็ดี ในเรื่องของการเป็นกรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นฯ ภาคกลางก็ดี กระผมมีความเชื่อว่าเราให้ยาผิดแน่นอน เพราะว่า ๑. ครับท่านประธาน ๑. นั้นไม่สอดคล้องกับ วัฒนธรรมประเพณีทางการเมืองการปกครองบ้านเราครับ กระผมคงพูดลึกไปกว่านี้ไม่ได้ แต่ว่า เราก็มักจะไปอ้างว่าเรามีเสียง ๑๖ ล้านเสียง ๑๙ ล้านเสียง ซึ่งเป็นอันตรายต่อระบอบ การปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขครับ ในประการที่ ๑

ประการที่ ๒ เท่าที่รับฟังนะครับ กระผมก็ไม่คุ้นเคยกับนักการเมือง แต่มี การประณามหยามหยันกันเหลือเกินว่าบรรดา สส. ที่อยู่ในพื้นที่กับ สส. ปาร์ตี้ลิสต์ มีความรับผิดชอบต่อพี่น้องประชาชนค่อนข้างต่างกันนะครับ แล้วถ้าจะบอกว่าถ้าเรามี ปาร์ตี้ลิสต์ เราจะรู้ว่าใครจะเป็นนายกฯ ใครจะเป็นรัฐมนตรี ผมว่าถ้าไม่มีปาร์ตี้ลิสต์ เราก็ พอเดาออกครับว่าถ้าพรรคนี้ขึ้นมาใครจะเป็นนายกฯ ใครจะเป็นรัฐมนตรี พอเดาออกครับ เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะฝากท่านกรรมาธิการว่าขอความกรุณาได้ดูตรงนี้เถอะครับว่า ประเพณีการปกครอง ความมั่นคงของชาติบ้านเมืองเป็นเรื่องสำคัญ กระผมขออนุญาต แค่นี้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ ท่านกรรมาธิการ

นายไพโรจน์ พรหมสาสน์ (กรรมาธิการ) : ผมขออนุญาตก่อน
ท่านประพันธ์ครับ นิดเดียว ไม่ใช่กรรมาธิการแย้งกันตอบ ความจริงยังไม่ตอบนะครับ แต่ว่า
อยากจะเรียนว่าเพื่อให้การอภิปรายในรอบที่ ๓ กระชับเข้านะครับ ก็คงจะขอขอบคุณ

ท่านเจิมศักดิ์ที่เข้าใจการทำงานของคณะกรรมการธิการของเราเป็นอย่างดีครับว่าสิ่งที่ดี
ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ นั้นเราคงไว้ อาจจะไม่ปรากฏในนี้ครับ ฉะนั้น เราทำในสิ่งที่เพิ่มเติม
หรือแก้ไข -----

- ๖๓/๑

เพราะฉะนั้นมันจะมีประเด็นหลัก ๆ บางอย่างเป็นเช่นนั้น สำหรับเรื่อง ๔๐๐ คนเมื่อสักครู่นี้ก็อยากจะเรียนว่าในกรรมาธิการเราพูดถึงประเด็นนี้ว่ามีไม่เกิน ๔๐๐ คน แต่ว่าปกติมาจากการเลือกตั้ง แต่ถ้าจะมีจากปาร์ตี้ลิสต์หรือสัดส่วนก็จะเป็น ๓๒๐ บวก ๘๐ ซึ่งอันนั้นยังไม่เป็นข้อยุติ ผมขอตอบสั้น ๆ เพียงเท่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านประพันธ์มีอะไรครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน กระผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมาธิการ ในเบื้องต้นผมต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการฯ กรอบที่ ๒ นะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ลุกขึ้นมาอภิปราย ผมเห็นท่านลุกขึ้นขึ้นมา ผมใจหายวาบเลย ปรากฏว่าท่านมาชมบอกว่าคณะกรรมาธิการชุดนี้กว้างจุดดีขึ้นมาหลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้น่าจะเป็นฉบับที่เป็นการตรวจสอบอำนาจรัฐ และเพิ่มอำนาจประชาชน ผมต้องขอขอบคุณท่านที่ท่านมองเห็นจุดดีที่คณะกรรมาธิการชุดนี้พยายามจะยกกว้างขึ้นมา โดยรับฟังความคิดเห็นของท่านมาโดยตลอดนะครับ ในส่วนของ การเพิ่มการตรวจสอบอำนาจรัฐท่านจะเห็นได้ว่าในเรื่องขององค์กรอิสระต่าง ๆ เราก็พยายามจะยกกว้างให้ตัดเรื่องการสรรหาต่าง ๆ ที่มีปัญหาที่ฝ่ายการเมืองแทรกแซง ซึ่งเป็นเหตุของการปฏิรูป เพื่อให้องค์กรอิสระเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็น ปปช. กดี ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กดี หรือ สตง. กดี ทำงานให้มีประสิทธิภาพนะครับ รวมทั้งการที่ให้นายกรัฐมนตรีสามารถได้รับการตรวจสอบจากรัฐสภาได้ครับ สามารถที่จะได้รับการอภิปรายไม่ไว้วางใจจากสมาชิกได้ง่ายขึ้น โดยใช้สัดส่วนหนึ่งในสี่แทนที่จะเป็นสองในห้า อันนั้นก็เป็นการตรวจสอบอำนาจรัฐที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ได้พูดนะครับ ในส่วนการเพิ่มอำนาจประชาชนนะครับ เมื่อเข้านี้ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้พูดถึงเรื่องประชาธิปไตยทางตรง กรรมาธิการชุดนี้ได้รับฟังข้อเสนอของท่านนะครับ ซึ่งท่านจะเห็นได้ว่าในขบวนการของการใช้อำนาจประชาธิปไตยทางตรงในร่างรัฐธรรมนูญนี้ท่านจะเห็นอย่างน้อย ๓ เรื่อง

ในเรื่องแรกคือการลงประชามติ โดยประชาชนในการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยตรง ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกนะครับที่จะมีการออกเสียงประชามติ

โดยประชาชนนะครับ ฉะนั้นเมื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงประชามติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไปต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรงในการแก้ไขด้วยโดยการลงประชามติ ถ้าท่านร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้มีการลงประชามติ แต่ท่านไม่ให้ประชาชนมีโอกาสแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับหน้าโดยการลงประชามติ เขาจะบอกทันทีว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรับเบอร์ แสตมป์ (Rubber stamp) อันนี้ก็เป็นการเพิ่มอำนาจประชาชน อีกส่วนหนึ่งคือเรื่องการถอดถอนก็ดี การเสนอกฎหมายก็ดี ท่านก็จะเห็นได้ว่าทางกรรมาธิการยกร่างฯ ได้ลดจำนวนประชาชนผู้เข้าชื่อกันนะครับ จาก ๕๐,๐๐๐ ชื่อ เหลือ ๒๐,๐๐๐ ชื่อนะครับ อันนี้ก็เป็นส่วนที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ได้อภิปรายนะครับ

ในส่วนประเด็นอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นปาร์ตี้ลิสต์ก็ดี หรือว่าวุฒิสภาที่ดีทางอนุกรรมาธิการฯ กรอบที่ ๒ จะรับข้อสังเกตของท่านไปพิจารณา รวมทั้งประเด็นต่าง ๆ ที่ท่านสมาชิกได้อภิปรายทั้งหมด ผมอยากจะกราบเรียนไว้ที่ท่านประธานได้ให้ทางฝ่ายเลขาธิการของสภาแห่งนี้ได้สรุปคำอภิปรายของท่านทุกท่านโดยย่อว่าท่านเสนออะไรและกรุณาส่งนะครับให้ทางกรรมาธิการเพื่อรับไปประกอบการพิจารณา ขอขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ เราเข้ากรอบที่ ๓ แล้วกันนะครับ เกี่ยวกับเรื่องด้านองค์กรตรวจสอบอิสระและศาลนะครับ เพื่อให้การบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ผมขอถามสมาชิกว่ามีท่านจะอภิปรายสักกี่ท่านครับ ท่านธรรมนิตย์ ท่านสวิง ๒ ท่านนะครับ ๒ ท่านก็จะเร็วขึ้นนะครับ ท่าน พลตำรวจโท ธรรมนิตย์ เชิญครับ

พลตำรวจโท ธรรมนิตย์ ปิตะนีละบุตร : กราบเรียนท่านประธานครับ กระผม พลตำรวจโท ธรรมนิตย์ ปิตะนีละบุตร สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญครับ ผมมาดูหมวดที่ ๓ ศาลยุติธรรมครับ ๓.๕ บทบัญญัติที่มีความขัดแย้งกับบทบัญญัติของกระบวนการกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องนี้ ปราบกว่ารัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ บัญญัติตรงกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไว้หลายมาตราครับ -----

กรรมาธิการยกร่างฯ ได้กรุณายกเลิก เสนอให้ยกเลิก แล้วก็เห็นด้วยกันครับ ผมขออนุญาต
 เน้นย้ำถึงประเด็นนี้ว่ามีความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างยิ่ง
 แม้จะยกเลิกอยู่ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้วก็จริงอยู่ แต่ก็ยังปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมาย
 วิอาญา ความอาญาอยู่นั่นเอง ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญก็คือหมายค้น หมายจับ ทั้ง ๒ สิ่งนี้ ซึ่ง
 ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ที่ผมนำมากล่าวในที่ประชุมแห่งนี้เพราะผมได้รับ การ
 ร้องเรียนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานสอบสวน และไปรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
 บางส่วนที่ให้ความเห็นว่า การที่หมายค้นและหมายจับนั้นไปอยู่ที่ศาลนั้น ตำรวจมีความขัดข้อง
 ในทางปฏิบัติอย่างมาก ผมขออนุญาตยกตัวอย่างให้ท่านเห็นนะครับว่าความขัดข้องของ
 ตำรวจนั้นมันมากระทบกระเทือนความสงบสุขของประชาชนในส่วนรวม ผมจึงนำเรื่องนี้มาพูด
 เพราะว่าผมคิดว่าผมอยู่ในอาชีพที่เคยเป็นตำรวจมาเก่า ก็อยากจะนำเรื่องนี้มาพูดในที่ประชุม
 แห่งนี้ครับ เดิมทีนั้นหมายค้น หมายจับนั้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่
 ซึ่งสามารถจะออกหมายค้น หมายจับได้ ผมขออนุญาตแยกเฉพาะหมายค้นว่า เดิมนั้นหมายค้น
 มาอยู่ที่ศาลจังหวัด ผมยกตัวอย่างที่อำเภอ สมมุติว่าเกิดเหตุสักเรื่องหนึ่งจะไปค้นยาเสพติด
 ในท้องที่อำเภอชะอำ เราจะต้องวิ่งรถขึ้นมาขอหมายที่ศาล แล้ววิ่งกลับไปค้น ไม่ใช่ว่ายาเสพติด
 มันอยู่หนึ่ง ๆ ให้เราค้น มันเขยื้อนไปอีกครับ ถ้าเขยื้อนไปอีกหมายความว่าตรงนั้นล้มเหลว
 เราค้นแล้วไม่พบ ก็กลับไปใหม่ ไปขออีก เมื่อมาสัมพันธ์กับงบประมาณของตำรวจ ปรากฏว่า
 ตำรวจได้ค่าน้ำมันรถต่อคันต่อเดือน ๒๕๐ ลิตรต่อคันต่อเดือน ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงาน
 ของตำรวจนั้นหย่อนยานไปพอสมควรครับ มันเป็นส่วนหนึ่งหมายค้นเป็นส่วนหนึ่งของงาน
 สอบสวน ถ้างานสอบสวนต้องการจะไปค้นบ้านใคร สิ่งของที่ต้องการ แล้วมีความยากในการ
 ที่จะต้องกลับไปขอหมายค้น ซึ่งระยะทางจากชะอำไปเมืองนั้น เพียงแค่ ๕๐ - ๖๐ กิโลเมตร
 แต่บางจังหวัดนั้นเป็น ๑๐๐ กิโลเมตร เป็น ๒๐๐ กิโลเมตร เพราะฉะนั้นทำให้ประสิทธิภาพ
 ในการค้น การทำงานของตำรวจนั้นหย่อนยานไป ผมก็ไม่ได้ว่าจะเอาหมายค้นมาอยู่กับตำรวจ
 เหมือนเดิม แต่จะอยู่ที่ใครนั้นก็แล้วแต่ จะไปอยู่ที่อำเภอ หรือประชาชนที่เราให้อำนาจไป
 ก็ได้ครับ ผมขอเรียนอย่างนี้ สำหรับหมายจับก็มีคดีตัวอย่างหลายคดีที่จะจับได้เฉพาะความผิด
 ซึ่งหน้า หรือหมายของศาลเท่านั้นที่จะจับได้ บางคดีนั้นความผิดซึ่งหน้านั้นมันเกิดฉกชิงวิ่งราว

แล้วมันหายหน้าไป หรือมันโกงไป ถ้าไม่ได้ไปออกหมายจับ ไปชี้ให้จับก็ไม่ได้ ผมขอกราบเรียน
ในส่วนของท่านจริงเท่านั้นครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ ท่านพลตำรวจโท ธรรมนิศย์ ปิตะนีละบุตร ท่าน สสร. สวิง ตันอุดม เชิญครับ

นายสวิง ตันอุดม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม สวิง ตันอุดม สสร. ในกรอบที่ ๓
ผมมีอยู่ ๒ – ๓ ประเด็น ที่ผมคิดว่ายังอาจจะไม่ชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับที่กรรมาธิการยกร่างฯ
ได้เสนอมา แต่ว่าบางเรื่องผมคิดว่าต้องขอชมเชยที่ได้หยิบประเด็นนั้นขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
เรื่องเกี่ยวกับการเพิ่มอำนาจให้กับองค์กรอิสระทั้งหลาย ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ค่อนข้างสำคัญ
เพราะว่าจุดบอดที่ผ่านมาของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ก็คือว่าเราไม่ได้ให้อำนาจต่าง ๆ เหล่านี้
ให้กับคณะกรรมการองค์กรอิสระ ไม่ว่าจะเป็นสภาที่ปรึกษาที่ดี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ดี

- ๖๕/๑

ในการที่จะดำเนินการแทนประชาชนได้ ซึ่งผมคิดว่าในเรื่องนี้ควรที่จะกำหนดให้ชัดเจนในปี ๒๕๕๐ นั้นะครับ อันนี้คือเรื่องหนึ่งที่ผมคิดว่าได้เป็นประเด็น แต่ว่าอาจจะยังไม่ชัดเจนนะครับ ประเด็นเรื่องเกี่ยวกับการปลอดจากการเมือง ซึ่งผมคิดว่าอันนี้ต้องคิดว่าน่าจะชัดเจนซึ่งก็เป็นเรื่องที่เราพูดกันมากอยู่แล้วนะครับ

ส่วนอีกเรื่องหนึ่งนะครับ ซึ่งผมคิดว่าเราอาจจะยังไม่ได้คิดกันเสียให้ชัดเจนก็คือเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณสมบัติของคนที่จะเข้ามามีส่วนในองค์กรอิสระของภาคประชาชน สัดส่วนของภาคประชาชนก็ดี หรือคุณสมบัติต่าง ๆ ก็ดี หลายองค์กรอาจจะตั้งเกณฑ์ไว้สูงเกินไป ซึ่งผมคิดว่าในเรื่องนี้อาจจะต้องคิดให้ชัดว่า เราจะมีระบบของการที่จะทำให้คุณสมบัติต่าง ๆ เหล่านี้ลดลงอย่างไร เพื่อที่จะเปิดช่องให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการที่จะเป็นคนที่อยู่ในองค์กรอิสระได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผมคิดว่าอันนี้เป็นเรื่องที่เราไปรับฟังมา แล้วก็ได้ฝากกันมาในหลายเวทีนะครับ

อีกเรื่องหนึ่งซึ่งผมยังไม่เห็นที่จะมีอยู่ในที่นี้ เพราะว่าสิ่งที่เราไปรับฟังมานี้ ผมคิดว่าประชาชนย้าเรื่องนี้มาโดยตลอด ก็คือเรื่องของการเข้าถึงของประชาชนในด้านขององค์กรอิสระ ผมคิดว่าถูกเขียนไว้เหมือนกันนะครับ แต่ว่ายังไม่ได้ระบุไว้ชัดเจนว่าจะมีกระบวนการแบบไหน ประชาชนเองเสนอว่า ทำให้องค์กรอิสระทั้งหลายมีกลไก อย่างน้อยที่สุดในระดับภาค ลีกลงไปในระดับจังหวัดได้ด้วยก็จะเป็นเรื่องดี อย่างเช่น สภาที่ปรึกษา ถ้าสามารถที่จะมีสภาที่ปรึกษาในระดับจังหวัดที่จะทำงานร่วมกับจังหวัดได้ก็จะเป็นเรื่องดี อย่างนี้เป็นต้นนะครับ หรือเรื่องกลไกทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ ปปช. ก็ดี หรือคณะกรรมการอื่น ๆ ที่จะทำให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยง่าย อันนี้ผมคิดว่าอาจจะต้องคิดกันให้ชัดมากยิ่งขึ้น เพราะว่าถ้าไม่เช่นนั้นเองเราก็มีองค์กรอิสระขึ้นมาตั้งโชว์ (Show) ไว้เฉย ๆ ในการที่จะทำให้ประชาชนใช้ประโยชน์ได้นี้ก็ไม่มี ซึ่งผมคิดว่าอันนี้คือเรื่องที่ประชาชนทั้งหลายตั้งข้อสังเกตเป็นอย่างมากนะครับ อยากจะฝากท่านประธานไปถึงกรรมาธิการว่าให้คิดเรื่องนี้ให้ชัดเจนว่าจะมีระบบไหน หรือกลไก หรือองค์กรไหนบ้างในการที่จะหยั่งรากลงไปถึงระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่นทั้งหลายให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้นะครับ อันนี้ก็ประเด็นที่ประชาชนเกือบทุกเวทีได้ตั้งข้อสังเกตนะครับ

LIRT

เรื่องที่วิพากษ์อีกเรื่องหนึ่งเป็นประเด็นสุดท้ายนะครับ ผมคิดว่าสิ่งที่ประชาชนได้คิดขณะเดียวกันก็คือว่า เรากำลังที่จะร้องนักการเมืองหรือผู้มีอำนาจในการที่จะตรวจสอบเขาให้เข้มข้น แต่ว่าถึงที่สุดตอนนี้ประชาชนจะมีกระบวนการอย่างไรในการที่จะตรวจสอบองค์กฤษฎีกาทั้งหลายเหล่านี้ได้ด้วย ซึ่งถึงที่สุดนี้เราอาจจะเป็นการบ้านหรือโจทย์ของเราต่อไปอีกก็ได้ว่าถ้ากระบวนการเรื่องนี้ไม่ชัดเจน หลังจากนั้นองค์กฤษฎีกามีพิษสงขึ้นมาอีกในการที่จะบิดเบือนเจตนารมณ์ของประชาชนไปได้ กระบวนการแบบนี้ประชาชนจะเข้ามามีส่วนหรือตั้งใคร่ ตั้งระบบอย่างไรในการที่จะให้เขาเข้ามามีส่วนในแง่ของการตรวจสอบองค์กฤษฎีกาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ด้วย ซึ่งผมคิดว่าเรื่องเหล่านี้สำคัญทั้งสิ้นครับ ขอขอบคุณครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา เชิญครับ

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม จรัส สุวรรณมาลา กระผมอยากจะตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ในหน้า ๕ เขียนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไว้ว่า ให้มีลักษณะเป็นศาลปกครองชำนาญการเฉพาะด้าน กระผมได้ยินแนวคิดทำนองนี้ในช่วงแรก ๆ ที่กรรมาธิการยกร่างฯ นำเสนอไปบ้างแล้ว แล้วก็เขียนทำนองนี้อีกครั้งหนึ่ง กระผมรู้สึกเป็นกังวลครับ ผมอยากจะให้กรรมาธิการยกร่างฯ ลองพิจารณาดูครับว่าคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินของประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้เขามีหน้าที่ที่เป็นสากลอย่างไรนะครับ กระผมเข้าใจว่าคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้มีหน้าที่ทำนองเป็นศาลชำนาญการเฉพาะด้านนะครับ คือไม่ได้มีหน้าที่วินิจฉัยการกระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องคดี เกี่ยวกับเรื่องวินัยงบประมาณหรือการใช้จ่ายเงินนะครับ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนี้มีหน้าที่กำหนดนโยบาย หลักการ แล้วก็มาตรฐาน การตรวจสอบ แล้วก็กำกับดูแลสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินในการ ปฏิบัติงานในระดับปฏิบัติการ เพราะฉะนั้นถ้าเป็นเรื่องของกรณีการวินิจฉัยในเรื่องการกระทำ ความผิดนี้ก็มักจะไปให้ศาลพิจารณานะครับ ซึ่งลักษณะการทำงานของคณะกรรมการ จึงไม่ตรงกับแนวคิดที่เขียนไว้ในนี้นะครับ อยากจะขอกราบเรียนท่านประธานไปยังกรรมาธิการ ยกร่างฯ ว่า ในเรื่องนี้น่าจะลองตรวจสอบดูนะครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่าน สสร. สมยศ สมวิวัฒน์ชัย เชิญครับ

นายสมยศ สมวิวัฒน์ชัย : ขอบพระคุณท่านประธานครับ ผม สมยศ สมวิวัฒน์ชัย สสร. นะครับ ในกรอบที่ ๓ นี้ผมขอ ๒ ประเด็นนะครับ

ในประเด็นแรกนะครับ ผมเสนอให้มีการขยายเครือข่ายการรับข้อมูลของ ปปช. ให้กว้างขวางทั่วถึงระดับจังหวัดและชุมชน ด้วยเหตุผลที่ว่าในส่วนในระดับท้องถิ่นและจังหวัด นั้นได้มีส่วนที่บริหารราชการแผ่นดินในส่วนของไม่ว่าจะเป็น อบต. กดี อบจ. กดี เทศบาลกดี นะครับ ซึ่งมีส่วนที่มีการพุดกัน แล้วก็กล่าวกันว่ามีการทุจริตในบางโครงการที่อยู่ในส่วนนั้น ผม คิดว่าน่าที่จะมีการขยายเครือข่ายนะครับ อันนี้ก็ขอให้เพิ่มขยายเครือข่ายในการรับข้อมูล ข่าวสาร เพื่อจะทำในระดับย่อยลงมาแทนที่เรื่องจะเข้ามาอยู่ในส่วนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนะครับ

ในประเด็นที่ ๒ ก็คือเรื่องของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เป็นที่ทราบดีนะครับ ว่าในแต่ละจังหวัด ในแต่ละท้องถิ่นนั้นยังมีผู้ที่จะละเมิดสิทธิผู้อื่นนี้อยู่เยอะพอสมควร ค่อนข้างจะ ชัดเจนนะครับ กรรมการสิทธิฯ ที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบันนี้ไม่สามารถจะตอบสนองสิ่งที่เป็นอยู่กับ ความเป็นจริงได้ ตอบสนองไม่ได้จริง ๆ นะครับ เพราะว่ามีกรณีละเมิดสิทธิเยอะ ผมจึงเสนอว่า ให้กรรมการสิทธิฯ นั้นได้มีเครือข่ายของตนเองในระดับจังหวัด และในระดับท้องถิ่น เพื่อเป็น เครือข่ายในการช่วยทำงานในจุดนี้ โดยเป็นอิสระเพิ่มอีก ผมขอเสนอเพิ่มเติมใน ๒ ประเด็นครับ ขอขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ เชิญท่านการุณ ไสงาม ครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม การุณ ไสงาม นะครับ
องค์กรอิสระนี้อยากจะนำเสนออยู่สัก ๒ – ๓ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ ครับ ศาลยุติธรรม เมื่อก็เพิ่งไปศาลยุติธรรมมาที่ศาลนนทบุรี
พอดีท่านประธานไม่ให้ผมอภิปราย ผมก็เลยไปศาลนนทบุรีเสียเลย เรื่องศาลยุติธรรมนี้
ท่านประธานครับ เป็นไปได้ไหมที่เราจะทำการปฏิรูปสักหน่อยหนึ่งในเรื่องใช้ประเพณี
วัฒนธรรมโบราณของพวกเราที่เคยอยู่ร่วมกัน เป็นเด็กผมเคยเห็นเจ้าคุณ เจ้าอาวาสวัด
เห็นมัคนายกวัด เห็นผู้เฒ่า ผู้แก่ในหมู่บ้านมาแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งในเรื่องคดีความ
ไม่ว่าจะเป็นแพ่ง หรืออาญา ในระดับธรรมดาเล็กน้อยที่จะขึ้นสู่โรงศาล ที่รกรง รกศาล แล้วก็
ความสมานฉันท์ ความรักสามัคคีของคนในหมู่บ้านก็ดีขึ้นเป็นลำดับ -----

- ๖๗/๑

ทำอย่างไรเราจะทำการรับรองสิ่งเหล่านี้ขึ้นมาได้ หลายท่านอาจจะบอก ก็มีศูนย์ใกล้เคียง
แล้วนี้ทั้งแพ่ง ทั้งอาญา ผมคิดว่าคงไม่พอ ท่านประธาน การเข้าหาความยุติธรรมของพี่น้อง
ประชาชนบางที่อาจจะยากลำบากมากพอสมควรในการที่จะเดินทางไปถึงศาล ไปแค่โรงพักนี้
เขาก็เดือดร้อนแล้ว จากโรงพักไปสำนักงานอัยการ จากสำนักงานอัยการไปศาล สูศาลแล้ว
ขั้นตอนกระบวนการพิจารณา ถ้าไม่เข้าใจจริง ๆ ก็ลำบาก พ่ายแพ้ พี่น้องที่อยู่ข้างทำเนียบขณะนี้
ท่านประธานท่านไปนั่งคุยเถอะ มีความเสียเปรียบจากกระบวนการขั้นตอนการบริหาร
การยุติธรรมว่าด้วยเรื่องวิธีการพิจารณาต่าง ๆ เอะ ท่านไปดู ไปฟังเกือบร้อยทั้งร้อย ผมว่า
ถ้าเราไม่ทำการปฏิรูประบบสิ่งเหล่านี้ให้พี่น้องประชาชนสามารถเข้าสู่ หรือเดินเข้าไปหา
แสวงหาความยุติธรรมได้โดยสะดวกและง่ายแล้วคงจะมีปัญหาในวันข้างหน้า เรื่องที่ ๒
ของการยุติธรรม ท่านประธาน อนุญาตตุลาการ ท่านประธานเห็นเคยมีครั้งใดที่
อนุญาตตุลาการวินิจฉัยแล้วมันหยุดอยู่ตรงอนุญาตตุลาการบ้างสักเรื่องใหม่ ไม่มี
หกพันสองร้อยกว่าล้านบาท สุดท้ายก็ขึ้นศาลฎีกา ผมยังคิดอยู่ว่าบางที่ถ้าไม่ทบทวนเรื่องกระบวนการ
ของอนุญาตตุลาการแล้ว ไม่แก้ไขข้อขัดข้องในส่วนนี้แล้ว มีอนุญาตตุลาการไป หรือมี
พระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมาก็ไม่เกิดผล เสียเวลา เสียความเปล่า ๆ เพราะมันมีแต่เสียเวลา
เสียความอยู่ที่ชั้นอนุญาตตุลาการเป็น ปี สองปี สามปี สุดท้ายก็คือขึ้นไปศาลฎีกาอีก เสียเวลา
เสีย ๒ จังหวัด ๒ รอบ ผมว่าอาจจำเป็นจะต้องมาทบทวนส่วนนี้เสีย เอาละครับเรื่องการยุติธรรม
ถ้าพูดยาวความไปก็จะมากไปเปล่า ๆ นะครับ เอาองค์กฤษฎีกาอื่นครับท่านประธานครับ
ผมสนใจปัญหาที่ขัดข้องจากการตั้งองค์กฤษฎีกาที่ผ่านมาครับ ไม่ว่าองค์กฤษฎีกาที่ชื่อว่า
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่ล้มเหลวอยู่ในวันนี้ องค์กฤษฎีกาที่ชื่อ ปปช. ที่ทำการทุจริต
ด้วยตัวของตัวเองขึ้นเงินเดือนก็ตาม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม ท่านประธานครับ ผมว่า
อันแรกที่มีปัญหาที่สุดคือการสรรหา กระบวนการสรรหาขององค์กฤษฎีกาที่ได้มานี้มีปัญหา
จากกระบวนการสรรหาที่มีปัญหานี้แหละครับจึงทำให้ได้คนที่เข้าไปสู่องค์กรที่มีปัญหา คนที่เข้า
ไปสู่องค์กรที่มีปัญหานั้นแหละครับจึงทำงานมีปัญหา และที่ผ่านมาก็คือทั้ง ๓ จุด ๓ ปัญหานี้
เกิดขึ้นทั้งสิ้น เท่าที่ดูกระบวนการสรรหาที่ทบทวนมานะครับ บอกว่าจะใช้กระบวนการสรรหา
แนวทางคล้ายคลึงกันกับการสรรหาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ที่บอกให้มีกรรมการสรรหา
๕ คนอย่างที่ว่า มีประธานศาลฎีกา มีประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้นำฝ่ายค้าน ผู้นำฝ่ายเสียงข้างมาก ผมว่ากระบวนการสรรหาในส่วนนี้ก็ไม่พอครับ แก้ไขไม่ได้ เราเคยเสนอพวกคณะนี้ มันไม่ใช่พูดลอย ๆ ครับท่านประธาน ตอนแก้รัฐธรรมนูญในกรณี สรรหากรรมการ ปปช. ที่เกิดเรื่อง ที่มีปัญหา ท่าน พลตำรวจเอก ประทีป สันติประภาพร พวกผม พวกหลายคนก็เสนอกันบอกว่าการสรรหา กับ ปปช. ตอนนั้น ปรับปรุงแก้ไขใหม่ เสียให้หมด ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้สรรหา ผู้ตรวจการแผ่นดินฯ อาจจะมีคุณสมบัติ อีกอย่างหนึ่ง กรรมการสิทธิมนุษยชนก็อาจจะจะเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติอีกอย่างหนึ่ง ปปช. กกต. ก็มีคุณสมบัติของเขาต่างหากแตกต่างกันไปเล็กน้อย ตามเหมาะสมตามควรกับการเข้าสู่ ตำแหน่งนั้น แล้วให้ฝ่ายตุลาการเป็นผู้สรรหามา สรรหามาเสร็จก็ให้ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้รับรองให้ ให้ตุลาการสรรหา ให้นิติบัญญัติรับรอง ไม่ให้บริหารเกี่ยวข้อ เมื่อรับรองเห็นชอบ เข้าไปขึ้นทูลเกล้าฯ รับรองขึ้นมาใช้งาน กรณีพวกคนเหล่านี้ องค์กระอิมระมันเป็นเครื่องมือหนึ่งของ ๓ อำนาจ -----

แต่ทุกวันที่ผ่านมามององค์กรอิสระเหล่านั้นพยายามจะสร้างอำนาจที่ ๔ ขึ้นมาขึ้น นี่ก็เป็นปัญหาอีกเหมือนกัน เพราะฉะนั้นท่านจะต้องตัดวงจรการสร้างอำนาจที่ ๔ นี้ให้เขาเห็นว่าเขาเป็นองค์กรอิสระนั้นอยู่ภายใต้อำนาจของการเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของภายใต้อำนาจ ๓ อำนาจ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ท่านประธานก็รู้ดีที่เวลาเข้ามาในงาน มาชี้แจง มาอภิปราย พรรณนาความ ตอนที่ยังไม่ได้เป็น กกต. ตอนที่ยังไม่ได้เป็น ปปช. เป็นอะไรต่าง ๆ คนเหล่านี้ก็ดี แต่พอไปเป็นปับตั้งตัวเป็นรัฐอิสระตลอด หมดเวลา เราพบ เราเจอมาหมดแล้ว แล้วกลายเป็นว่าอะไรครับ มันจะมีปัญหาของการควบคุม ตรวจสอบ กำกับการบริหาร การทำงานการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระเหล่านั้น พวกกันไปเป็นองค์กรอิสระที่หลุดลอยออกไปเป็นอำนาจอิสระไป รอยต่อตรงนี้ครับที่จะให้การควบคุม ตรวจสอบ กำกับนี้จะต้องมีครับ นั่นคือฝ่ายนิติบัญญัติคืออำนาจหนึ่งในสามจะเป็นผู้ให้ความเห็นชอบองค์กรอิสระไป และให้องค์กรอิสระไปเป็นเครื่องมือในการช่วยงานทำการตรวจสอบ กำกับการบริหาร รัฐกิจ อำนาจนิติบัญญัติที่ให้ความเห็นชอบไปนั้นจะต้องมีรอยต่อของการเชื่อมเข้าไปในการสามารถควบคุม กำกับ ตรวจสอบองค์กรอิสระเหล่านั้นได้ ไม่ใช่เพียงแค่จะไปถอดถอน ในขณะที่เดียวกันฝ่ายตุลาการที่จะวินิจฉัยผิด วินิจฉัยถูก วินิจฉัยพิพากษาจำคุกคนก็ตาม จะจำคุกองค์กรอิสระที่กระทำความผิดบริหาร ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรืออะไรก็ตามนะครับ หรือร้ายแรงผิดปกติก็ตาม ตุลาการจะต้องมีส่วนที่สามารถเข้าควบคุมกำกับองค์กรอิสระที่ปฏิบัติหน้าที่มิชอบและทุจริตได้ วันนี้ถ้าท่านบอกว่าไม่มีปัญหาในกรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ขึ้นเงินเดือนตัวเองก็ตามท่านประธาน จนบัดนี้ก็ยังเอาขึ้นศาลไม่ได้ ถ้าเรียกว่าไม่มีปัญหานี้ท่านจะเรียกว่าอะไร ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เราสอบสวนไว้ เมื่อ ๓ ปี ๔ ปีที่แล้ว เป็นลำดับมาจนวันนี้ ยังไม่ได้พิสูจน์เลยว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทำผิดหรือทำถูก มีเพียง ปปช. ขึ้นไป ถ้ากระบวนการขั้นตอนเหล่านี้เรียกว่าไม่มีปัญหา เราก็ถือว่าแย่แล้วพวกเรา ต้องแก้ ถ้าไม่แก้สิ่งเหล่านี้ หากไม่ปรับปรุงสิ่งเหล่านี้มีปัญหาต่อไปอีกแน่ นิติบัญญัติที่ให้ความเห็นชอบตุลาการที่กำกับ ดูแล ตรวจสอบ เอาคนเข้าคุก ทั้งหมดนี้จะต้องสามารถกำกับ ตรวจสอบ การบริหารการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระที่เป็นหนึ่งในเครื่องมือของรัฐได้ รอยต่อตรงนี้ไม่ปรากฏนะครับ ผมไม่พูดเอาไว้ก็ไม่มีข้อปรากฏตรงส่วนนี้เอาไว้ ถ้ามีปรากฏผมก็ไม่พูดท่านประธานครับ ปัญหาที่เราพบในองค์กรอิสระต่อไปคืออะไรครับ คือองค์กรอิสระ

ที่ผ่านกระบวนการสรรหาที่มันไม่ชอบ แล้วเข้าไปทำหน้าที่องค์กรอิสระนั้น ปรากฏว่าเมื่อมันไม่ชอบมันก็เลยไปรับใช้ความไม่ชอบด้วย นี่ที่เราพบ รับใช้ความไม่ชอบคือรับใช้ผู้มีอำนาจที่มีส่วนช่วยให้ตนเองได้เป็นองค์กรอิสระนั้น มันก็เกิดการทุจริต เกิดการปฏิบัติหน้าที่มิชอบขององค์กรอิสระนั้น ๆ อีก ความเสียหายของรัฐก็เกิดขึ้น การบริหารรัฐกิจแทนที่จะได้รับการตรวจสอบกำกับก็พังอีก เพราะฉะนั้นถ้าไม่สามารถทำองค์กรอิสระให้กำกับสิ่งเหล่านี้ได้ ตรวจสอบสิ่งเหล่านี้ได้ ล้มเหลวอีก แก่ไม่ถูกจุดอีก ปัญหาต่อไปครับ คือปัญหาที่เราเอาองค์กรอิสระไปเข้าคุกเข้าตะรางยากเหลือเกิน ผมเคยอภิปรายไว้ ปปช. ยากที่สุดในบรรดาข้าราชการในแผ่นดินนี้ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในแผ่นดินนี้ รวมถึงนักการเมืองด้วย หมดเวลาใช่ไหมครับ ผมหยุดอภิปรายได้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านการุณตรงเวลาดีมากเลยนะครับ ท่านกรรมาธิการ ท่านนุรักษ์ เชิญครับ

นายนุรักษ์ มาประณีต (กรรมาธิการ) : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม
นุรักษ์ มาประณีต ในฐานะที่เป็นรองประธานอนุกรรมาธิการฯ ในกรอบที่ ๓ นะครับ ก็ขอ
รวมตอบสั้น ๆ นะครับ ในส่วนแรกก็คือในเรื่องทำความเข้าใจกัน หมายจับนี่นะครับ ซึ่งมีบัญญัติอยู่ใน
รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ ซึ่งก็ได้ไปออกกฎหมายทางวิธีพิจารณาความเรียบร้อยแล้ว ทาง
คณะอนุกรรมาธิการก็มีมติว่าจะตัดออกทิ้งไป เพื่อไม่ให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยุ่งยาก และ
ยาว ตามที่ท่านประธานมีความเห็นไว้นะครับ -----

ส่วนการออกหมายค้น หมายจับที่มอบอำนาจให้กับทางศาลทำเนียบนี้ครับ ทางรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ ก็เพื่อจะคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น ให้ได้รับการตรวจสอบได้ละเอียดขึ้น คุ้มครองสิทธิของประชาชนยิ่งขึ้น ส่วนอาจจะมีปัญหาทางด้านวิธีปฏิบัติของเจ้าพนักงานตำรวจนี้ ขอเรียนว่าทางศาลยุติธรรมก็ได้พยายามแก้ไขปัญหานี้ครับ ทางผู้พิพากษาก็มีเวทีที่จะออกหมายค้น หมายจับตลอด ๒๔ ชั่วโมง แล้วก็ในส่วนการประสานงานในท้องที่ที่อยู่ห่างไกลนะครับ ปัจจุบันก็จะมีทางโทรสารกันนะครับ ก็แก้ไขปัญหาได้ในส่วนนี้ครับ แต่อย่างไรก็ตามก็ขึ้นอยู่กับว่าจะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้มากที่สุดนะครับ ในส่วนขององค์กรอิสระนะครับ ในภาคประชาชนนี้ของเราก็มีพูดถึงที่พยายามจะให้มีการตรวจสอบในระดับจังหวัดนะครับ ซึ่งยังพิจารณาไม่ถึง แล้วก็พยายามรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในส่วนต่าง ๆ มา ซึ่งก็มีความเห็นว่าในแต่ละจังหวัดนี้น่าจะมีองค์กรอิสระในแต่ละจังหวัดเพื่อจะตรวจสอบการบริหารงานของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น อบต. หรือ อบจ. ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ครับ คิดอยู่ รับฟังความคิดเห็นด้วย เพื่อว่าจะได้มีการตรวจสอบในจังหวัดให้ดีขึ้นครับ สำหรับผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น ส่วนทางผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นแล้วจะส่งต่อไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือจะส่งต่อไป ปปช. นี้ เรายังรับฟังความคิดเห็นอยู่ครับ ในส่วนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนี้ครับ ก็ได้มีความเห็นเสนอมาว่าจะให้มีศาลตรวจเงินแผ่นดินทางนี้ครับ เราก็พิจารณาอยู่ แต่ก็มีความเห็นว่าจะต้องมาศึกษานะครับ เพราะว่าประเทศเรายังไม่มี แต่ก็คิดว่าน่าจะไม่มี การตั้งศาลเพิ่ม เพราะว่าอาจจะประหยังบประมาณของประเทศชาติ แล้วก็ศาลปัจจุบันก็มีอยู่แล้ว แต่อาจจะตั้งองค์ประกอบของทางผู้ที่จะมาพิจารณาคดีให้มีความรู้ความสามารถ ได้ผู้รู้ทางด้านบัญชี ทางด้านเศรษฐศาสตร์อะไรเข้ามาครับ ก็กำลังพิจารณาอยู่ครับ ส่วนทางด้านคณะกรรมการสรรหาองค์กรอิสระนี้เราพยายามคิดอยู่ว่าเราจะหาบุคคลที่ซื้อไม่ได้ ขายก็ไม่ขาย คือหาคนที่ซื่อสัตย์สุจริตและเป็นกลางจากการเมืองจริง ๆ เพื่อที่จะสรรหาบุคคลเข้ามาในแต่ละองค์กรอิสระนะครับ เท่าที่ผ่านมานี้ในจุดนี้มีปัญหา เราก็จะได้องค์กรอิสระที่ไม่ค่อยเป็นกลางเท่าไรนะครับ ถ้าเราได้ ก็คิดถึงว่า ๕ ท่านที่เสนอกันมานี้จะเป็นกลางที่สุด แล้วก็จะได้สรรหาผู้ที่เป็นองค์กรอิสระได้ดีที่สุด ในเมื่อมีคณะกรรมการสรรหาที่ดี ก็เชื่อกันว่าผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต ก็จะมาเป็นตัวเลือกได้ แล้วก็ในส่วนของแต่ละองค์กรนี้

คุณสมบัติแต่ละองค์กรก็ย่อมแตกต่างกันไปนะครับ ดังนั้นก็ได้หมายความว่า จะมีเฉพาะข้าราชการ หรืออะไรอย่างเดียวนะครับ คุณสมบัติในแต่ละองค์กรอิสระก็ย่อมจะแตกต่างกันไปแล้วก็ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระแต่ละองค์กรก็ตาม ขอเรียนได้ว่าสามารถถูกตรวจสอบได้นะครับ แล้วก็ถ้าทำผิดก็สามารถที่จะถูกฟ้องที่ศาลปกครอง หรือศาลยุติธรรมได้แล้วแต่กรณีนะครับ ซึ่งก็เป็นการตรวจสอบองค์กรอิสระ มีได้หมายความว่าองค์กรอิสระนี้จะสามารถเป็นอำนาจที่ ๔ ได้ ซึ่งเป็นไปไม่ได้อยู่แล้วนะครับ ทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีการตรวจสอบให้ได้ทั้งหมดครับ ก็ขอกราบเรียนท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านว่า สิ่งที่ท่านเสนอมานี้ะครับเราทำอยู่แล้ว แล้วก็สิ่งใดที่ยังขาดตกบกพร่องอยู่ครับ ก็ยังจะรับฟังความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา คณะกรรมาธิการยกร่างฯ รับฟังความคิดเห็นตลอดเวลาครับ สิ่งที่ทุกท่านเสนอมารูปแบบนี้ครับ แล้วก็สิ่งที่ท่านห่วงใยก็ตรงกับที่คณะกรรมการยกร่างฯ ห่วงใยอยู่แล้ว ขอขอบคุณครับ

- ๗๐/๑

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ขอบพระคุณครับ อาจารย์ยังตอบไม่หมดหรือครับ ท่านนุรักษ์ตอบหมดหรือยังครับ
 ประเด็นเดียวหรือครับ เชิญครับ

นายคมสัน โพธิ์คง (กรรมาธิการ) : ขอบพระคุณครับท่านประธาน
 ผม คมสัน โพธิ์คง กรรมาธิการ สำหรับประเด็นที่ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ
 ขอประทานโทษที่เอ่ยนาม ท่านอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา ได้ฝากถึงกรรมาธิการให้ตรวจสอบว่า
 เรื่องของการตรวจเงินแผ่นดินโดยมากเขาจะทำไมเป็นในรูปแบบใด ทำในรูปของคณะบุคคล
 เป็นศาลหรือไม่ มีมากน้อยแค่ไหน ผมกราบเรียนอย่างนี้ว่าในระบบของการตรวจเงินแผ่นดิน
 ทั่วโลกมีระบบเป็น ๓ ระบบใหญ่ ๑. ก็คือตรวจโดยระบบของบุคคลคนเดียว เป็น ออดิเตอร์
 เจเนอรัล (Auditor General) ก็เป็นระบบหนึ่ง ๒. ก็คือตรวจโดยคณะบุคคลในรูปแบบของ
 คณะกรรมการ และที่ ๓. ก็คือในรูปแบบขององค์กร องค์กรที่เรียกว่า ศาล ซึ่งระบบที่เป็นศาล
 ก็มีอยู่ในประเทศในแถบยุโรป บางประเทศที่ใช้ระบบนี้อยู่ สำหรับประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา
 ระบบตรวจเงินแผ่นดินของเราวางรากฐานในรูปแบบของระบบของศาลมาตั้งแต่ปี ๒๔๗๖
 และไปเปลี่ยนแปลงรูปแบบในภายหลัง ในปี ๒๔๗๖ ท่านอาจารย์ปรีดี พนมยงค์ ได้วางรากฐาน
 เรื่องของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยไปผูกโยงกับพระราชบัญญัติ
 คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๔๗๖ วางหลักการเรื่องของศาลปกครอง โดยมีเรื่องหลักการ
 เรื่องการตรวจเงินแผ่นดินในรูปแบบของศาล ที่เรียกว่า ศาลบัญชี มาตั้งแต่ปี ๒๔๗๖
 แต่ตอนหลังมาถูกเปลี่ยนแปลงรูปแบบเป็นบุคคลคนเดียวทำงานในแง่ของการตรวจเงินแผ่นดิน
 ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา ก่อนปี ๒๕๔๐ ก็มีปัญหาในเรื่องของการดำเนินการของบุคคลคนเดียว
 ที่เรียกว่า ผู้อำนวยการตรวจเงินแผ่นดิน มีปัญหาเรื่องความเป็นอิสระ จนกระทั่งประมาณ
 ในปี ๒๕๓๕ ก็มีงานวิจัยของศาสตราจารย์ ดร. อมร จันทน์สมบูรณ์ วางหลักการ
 เรื่องพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งหลักการนั้นถูกมาบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐
 เป็นเรื่องของการตรวจเงินแผ่นดินที่อยู่ในปัจจุบัน ที่ปัญหาที่ผ่านมาในอดีตก็เกิดปัญหา
 ในเรื่องของการตรวจเงินในรูปแบบของคณะกรรมการตรวจเงินฯ ที่มีปัญหาค่อนข้างเยอะ
 เพราะว่าในปี ๒๕๔๐ กำหนดให้เรื่องของการชี้ขาดในเรื่องวินัยการเงิน การคลัง จบที่
 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยไม่มีองค์กรใดที่มาตรวจสอบในหลักการนี้ เพราะฉะนั้น

ในการเสนอของ คณะอนุกรรมการก็ได้มีการพูดถึงประเด็นเหล่านี้ ก็เลยเสนอรูปแบบในรูปแบบของศาลวินัยการเงินและการคลัง งบประมาณ รูปแบบของประเทศฝรั่งเศส (ที่ถูก : สาธารณรัฐฝรั่งเศส – French Republic) ที่ทำในรูปแบบของศาล ซึ่งอยู่ในองค์กรเดียวกันที่เรียกว่า ศาลบัญชี โดยส่วนหนึ่งวางหลักการในเรื่องของมาตรฐาน นโยบายกำกับในเรื่องการเงิน การคลัง และขณะเดียวกันในส่วนหนึ่ง ก็ทำหน้าที่ในลักษณะของการเป็นศาลวินัยงบประมาณและการคลังด้วย ซึ่งหลักการตรงนี้ เมื่อศาลวินัยงบประมาณและการคลังได้ดำเนินการ แล้วก็ถึงโทษบุคคลใด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลักษณะของโทษปรับทางปกครอง ก็จะไปสู่ศาลปกครองสูงสุด หรือที่เรียกว่า กงเซย เดตาด์ (Conseil d'Etat) วินิจฉัยในเรื่องนี้ ซึ่งหลักการนี้ผมคิดว่าเป็นหลักการที่ค่อนข้างจะมีระบบการตรวจสอบถ่วงดุลกันพอสมควร ในแง่ของอนุกรรมการก็ได้พิจารณาในประเด็นเหล่านี้ แล้วก็ในส่วนของการถ้าผู้กระทำนั้นเป็นหน่วยรับตรวจ หรือหัวหน้าหน่วยรับตรวจนั้นกระทำในลักษณะของการทุจริตหรือผิดอาญาก็ไปสู่ประเด็นเรื่องของการดำเนินคดีอาญาต่อไป อันนี้ ก็ขออนุญาตกราบเรียนในประเด็นเรื่องเหล่านี้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยแล้วนะครับ ต้องขอบคุณคณะกรรมการทุกท่านนะครับ ท่านสมเกียรติ ท่านการุณ ท่านวัชรวิภา จะเข้าวาระสามแล้วนะครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ท่านประธานครับ กรอบยังมีอยู่นี้นะครับ กรอบอื่น ๆ ยังมีอยู่นะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : วาระที่ ๓ ครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : หมายถึงอย่างไรครับวาระสามนี้ท่านกรรมการร่างฯ กรอบอื่น ๆ ยังมีอยู่ครับที่จะเสนอต่อครับ เพราะว่าที่ท่านชี้แจงมาไม่มีกรอบอื่น ๆ ผมก็ดูแลเรื่องกรอบอื่น ๆ เพราะไม่มีโอกาส ที่นำเสนอฝากไปถึงท่านกรรมการด้วยครับ เพราะท่านเล่นอยู่ ๓ กรอบ กรอบ ๑ กรอบ ๒ กรอบ ๓ ๕๐ ข้อแล้วจบ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ๓ กรอบ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ครับผม รัฐธรรมนูญมีแค่นี้หรือครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านกรรมการธิการตอนแรกเห็นบอกมี ๓ กรอบใช่ไหมครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น (กรรมการ) : ท่านประธานครับ ผม ไพโรจน์
พรหมสาส์น เป็นการรายงานเบื้องต้นเท่านั้นครับ ส่วนที่ยังไม่เสร็จก็ต้องเอามารายงานเพิ่มเติม
ภายหลัง วันนี้เอาแค่นี้ก่อนครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : คือผมเข้าใจครับ ผมเข้าใจเรื่องนี้เลยว่า
มันเป็นรายงานเบื้องต้น -----

- ๗๑/๑

แต่ทีนี้ถ้าเผื่อท่านเปิดโอกาสให้ฝากกันตั้งแต่เข้ายื่นป้ายสามโมงสิบกว่า ๆ แล้ว ผมขอฝากบ้างได้ไหมครับของกรอบอื่น ๆ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านจะฝาก

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : กรอบอื่นครับ ของผมไม่มีเข้าในนี้อยู่แล้ว เพราะผมคอยเตือนสติพวกเราที่อยู่ในนี้ว่าพยายามอย่าซ้ำ ถ้าเผื่อผมซ้ำผมก็เสียคนสิครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เพียงแต่ว่ากรรมาธิการเขาบอกเขาขอรายงาน ๓ กรอบก่อนนะครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : แล้วจะเอาไปยกวางตอนไหนครับ ผมฝากไปครับ ฝากเพื่อไปยกนะครับ เพราะกรอบที่ท่านดำเนินการมากรอบ ๑ กรอบ ๒ กรอบที่ ๓ ตามที่ท่านว่ามา สิทธิเสรีภาพ สถาบันการเมือง องค์การตรวจสอบอิสระ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ผมให้ท่านฝากก็แล้วกันนะครับ เอาสั้น ๆ นะครับ ท่านสมเกียรติครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : สัก ๑๐ นาที ครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น (กรรมาธิการ) : เอกสารมาดีไหมครับ ท่านสมเกียรติหลายท่านด้วยครับ ท่านที่ไม่ได้อภิปรายหรือว่ายังมีประเด็นอะไรอีก เราคิดว่าเรายินดีรับ เพราะว่าเรารับฟังจากชาวบ้านได้ ทำไมเราจะมารับฟังจากพวกเรากันเองไม่ได้ ถ้าจะมีเอกสารอะไรเพิ่มเติมส่งมาได้เลย เรายินดีครับ ขอบพระคุณครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ก็จะเข้าประเด็นตั้งแต่ต้นครับ พรรคพวกเพื่อนฝูงหรือแม้แต่ประชาชนในภาคผมที่ดำเนินการทางด้านแรงงานอยู่ทั้งหมดก็บอก เอ๊ย คุณสมเกียรติคุณไปนำเสนอตอนไหน อย่างไร มันก็กลับไปอีกรอบเดิมที่พวกเราชี้แจงเหตุผลมาตั้งแต่ต้น เพราะผมพยายามชี้ตั้งแต่ต้นแล้วว่า ขอให้ท่านประธานช่วยกำกับดูแลเรื่องการพุดจาข้าชากวรณตั้งแต่เมื่อวาน ผมอุตส่าห์พุดนอกรอบในกรณีที่เราไปประชุมนอกรอบทำความตกลงกันตั้งแต่เมื่อวานนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณท่านสมเกียรติ เอาเป็นว่าให้คนที่ทำหน้าที่ประธานตัดสินใจก็แล้วกันนะครับ

แล้วถ้าจะวอนอะไร ท่านก็ช่วยประท้วงแทนหน่อยนะครับ เดี่ยวท่านวัชรานี้ เดี่ยวนะครับ ผมถามประเด็นท่านก่อน

นายวัชร หงส์ประภัศร : กระผมขอกรอบ ๓ อีกนิดหนึ่งครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ของท่านจบแล้วครับท่านครับ เรื่องนี้ท่านไม่ได้แจ้งไว้ จนจบกรอบ ๓ ไปเรียบร้อยแล้วครับ ถ้าท่านยกขึ้นมาอีก ท่านอื่นก็ขออีกนะครับ ขอความกรุณาเถาะครับท่านครับ อย่างนั้น เดี่ยววาระอื่นเรารออีกเยอะ กรอบ ๓ นี่หมดแล้ว แต่ท่านสมเกียรติเขาบอกว่ามีกรอบอื่นที่เขาจะฝากกรรมาธิการ

นายวัชร หงส์ประภัศร : เพียงสามสี่ประโยค เท่านั้นครับ ประโยคคือ ประโยคที่ผมพูดนี้ครับ ให้ติดเอาไว้เท่านั้นเอง

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ถ้าอย่างนั้นเดี๋ยว ท่านสมเกียรติก่อนนะครับ เขาเป็นว่าเขาสัก ๕ นาทีก็พอท่านสมเกียรติ นะครับ ช่วยสรุป ๗ หน่อยแล้วกันครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ท่านประธานครับ ขอขอบคุณครับ ผมไม่ติดใจจริง ๆ เรื่องนี้ แต่เป็นประเด็นตั้งแต่ ผมพยายามวนเวียนที่จะเตือนพวกเราเองว่าการใช้เวลาฟุ่มเฟือยนี้ค่อนข้างที่จะ บางทีผู้ฟังตามไม่ค่อยทัน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เข้าเรื่องเลยดีกว่าท่านครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ก็ไม่ติดใจครับ ผมไม่อภิปรายแล้วครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ ลำบากเหมือนกันนะครับ เอาใจลำบากจังเลย ท่านวัชราครับ สามสี่ประโยค นะครับ เชิญเลยครับ

นายวัชร หงส์ประภัศร : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายวัชร หงส์ประภัศร ครับ กระผมขอฝากให้พิจารณาทบทวนเกี่ยวกับเรื่องอำนาจศาลฎีกา ซึ่งวางจำกัดเอาไว้ว่าเฉพาะข้อกฎหมายและคดีสำคัญ กรุณาพิจารณาด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ครับ กรรมการรับไปนะครับ ท่านการุณมีอะไรค้างไหมครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานครับ ผม การุณ ไสงาม นะครับ ผมก็ให้เวลา
 พอหมดเวลาผมก็หยุดโดยที่ผมยังไม่จบเรื่อง ผมก็อยากจะถามว่าพอหมดกรอบ ๓ แล้วนี้
 เรื่องที่ผมยังไม่หมดเรื่องจะอย่างไร และมันไม่มีอยู่ในนี้ด้วย ถ้ามันมีแล้วผมก็จะไม่พูด

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ

นายการุณ ไสงาม : จะให้ผมทำอย่างไร

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 เดี่ยวผมตอบให้ ขอบพระคุณครับ เดี่ยวกรรมการช่วยดูว่ามีรายละเอียดอื่นที่จะ
 รายงานเพิ่มเติมอีกหรือไม่ ถ้ามีก็แจ้งให้ทราบด้วย จะได้จัดวาระเพื่อจะพิจารณาต่อได้
 ขอขอบคุณท่านกรรมการครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ พิจารณารายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานของ
 คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

ขอเชิญท่านกรรมการเข้าประจำที่นะครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ในระหว่างนี้ขอหารือที่ประชุมนะครับ มีวาระที่จัดไว้ก็คือ รายงานในระหว่างนี้ก็หารือที่ประชุม
 นะครับ มีวาระที่จัดไว้ก็คือรายงานความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเหนือ
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วก็ภาคกลางนะครับ ก็หารือว่าถ้าจบคณะบันทึกเจตนารมณ์
 นี้แล้ว คณะอื่นนี้จะเลื่อนไปวันประชุมคราวต่อไปนะครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ไม่มีท่านสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่นนะครับ เชิญท่านประธานกรรมาธิการครับ

นายเดโช สอนานนท์ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียน
 ท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพ กระผม นายเดโช สอนานนท์ สมาชิกสภาร่าง
 รัฐธรรมนูญ ในฐานะกรรมาธิการ ก็ขอประทานกราบเรียนสภาร่างรัฐธรรมนูญในรายงาน
 ความคืบหน้าของการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ
 และตรวจรายงานการประชุม แต่เพียงพอสังเขป กระผมจะพยายามให้ภาพรวม
 ต่อท่านมวลสมาชิกว่าคณะกรรมการคณะนี้ได้วางแผนที่จะดำเนินการอะไรบ้าง
 รวมทั้งจะได้ผลผลิตออกมาเป็นในลักษณะอย่างไรบ้าง รายละเอียดของแต่ละงาน
 แต่ละขั้นตอนนั้น กระผมขอประทานอนุญาตให้ประธานอนุกรรมการแต่ละคณะได้มี
 โอกาสกราบเรียนชี้แจงต่อทางสภาแห่งนี้ สำหรับตัวกระผมเองขอรายงานแต่เพียงสั้น ๆ
 ว่าคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
 มีอำนาจหน้าที่ที่มอบหมายไว้ ๕ ประการด้วยกัน คือ

๑. ให้พิจารณาวางกรอบรูปแบบและแนวทางในการจัดทำบันทึกเจตนารมณ์
 ของร่างรัฐธรรมนูญ และรูปแบบในการนำเสนอเอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronics)
 ในการเผยแพร่บันทึกเจตนารมณ์ให้กับประชาชน และหน่วยงานของรัฐให้ได้รับทราบ
 และนำเสนอต่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ และสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒ พิจารณากำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในการจัดทำ
 จดหมายเหตุ เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำจดหมายเหตุเกี่ยวกับความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ

และขั้นตอน กระบวนการต่าง ๆ ในการจัดทำรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการในการทำจดหมายเหตุ

ข้อ ๓ พิจารณารูปแบบและวิธีการในการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลบันทึกเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อนำเสนอให้ประชาชน

ข้อ ๔ พิจารณากำหนดกรอบและแนวทางในการตรวจรายงานการประชุมให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยและรูปแบบของกฎหมาย

และข้อ ๕ ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ ท่านประธานที่เคารพครับ คณะกรรมาธิการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุมได้พิจารณากำหนดวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการไว้ตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการขึ้นมาพิจารณา ๔ คณะด้วยกันคือ ๑. คณะอนุกรรมาธิการบันทึกเจตนารมณ์ ๒. คณะอนุกรรมาธิการจัดทำจดหมายเหตุ ๓. คณะอนุกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุม และ ๔. คณะอนุกรรมาธิการจัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ ซึ่งแต่ละคณะอนุกรรมาธิการจะได้ขอประทานเสนอผลการดำเนินงานตามลำดับต่อไป สำหรับตัวกระผมเองขอประทานอนุญาตกราบเรียนภาพรวมถึงผลความคาดหวังของคณะกรรมาธิการคณะนี้จะทำอะไรกันบ้าง ตามลำดับดังต่อไปนี้ ๑. จะจัดทำหนังสือบันทึกเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญให้ครบถ้วนบริบูรณ์ตามเจตนาที่วางไว้ ๒. จะจัดนิทรรศการจดหมายเหตุเกี่ยวกับที่มาของสภาร่างรัฐธรรมนูญและกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการกระทำประชามติ ๓. จะจัดทำหลักเกณฑ์และการตรวจและเผยแพร่รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ เสนอต่อที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบต่อไป -----

ข้อ ๔ จะจัดทำหนังสือคู่มือการตรวจรายงานการประชุมเผยแพร่ต่อสาธารณชน
 ข้อ ๕ จะจัดทำหนังสือจดหมายเหตุเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญสำหรับใช้ค้นคว้าและศึกษาวิจัย
 ข้อ ๖ จะจัดทำหนังสือประมวลเหตุการณ์การร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเผยแพร่แก่สาธารณชน
 ข้อ ๗ จะตรวจรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญให้เรียบร้อยบริบูรณ์ ข้อ ๘ จะจัดทำ
 ฐานข้อมูลของรัฐธรรมนูญและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ท่านประธานที่เคารพครับ
 ลำดับต่อไปกระผมขอประทานอนุญาตให้ประธานคณะอนุกรรมการกราบเรียนชี้แจง
 ในงานของกรรมาธิการแต่ละคณะครับ ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 คณะไหนครับ เชิญครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่
 เคารพ กระผม สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ ในนามของคณะกรรมาธิการ ขอกราบเรียนรายงาน
 ผลการดำเนินงานในชั้นนี้ของคณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ คณะอนุกรรมการ
 บันทึกเจตนารมณ์ได้ดำเนินการไปในสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ครับ

ประการที่ ๑ ได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ
 จากรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ รายงานการประชุมคณะกรรมาธิการยกร่าง
 รัฐธรรมนูญ รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการในคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ
 รวมทั้งบันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมการดังกล่าว

ประการที่ ๒ ได้ติดตามและสังเกตการณ์การประชุมคณะกรรมาธิการ
 ยกร่างรัฐธรรมนูญ และคณะอนุกรรมการในคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ประการที่ ๓ ได้ติดตามและสังเกตการณ์การสัมมนาของคณะกรรมาธิการ
 ยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อรวบรวมประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมมนา

ประการที่ ๔ ขณะนี้ได้จัดเตรียมหรือจัดทำร่างบันทึกเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
 โดยที่ได้เริ่มดำเนินการ อยู่ในระหว่างการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ
 ร่างรัฐธรรมนูญ ติดตาม สังเกตการณ์การประชุมของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและ
 คณะอนุกรรมการ โดยได้ติดตามและสังเกตการณ์การสัมมนาของคณะกรรมาธิการ
 ยกร่างรัฐธรรมนูญที่ได้จัดทำขึ้น ในช่วงระหว่างวันที่ ๕ ถึงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๐

ที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ และเตรียมการที่จะดำเนินการจัดทำบันทึกที่ร่างเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไปนะครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ มีคณะอื่นไหมครับ เชิญครับ

นางสาวชนิษฐา วงศ์พานิช (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน ดิฉันนางสาวชนิษฐา วงศ์พานิช ในนามคณะอนุกรรมาธิการจัดทำเจตนารมณ์คณะ ดิฉันขอกราบเรียนรายงานการดำเนินงานดังต่อไปนี้ ภายหลังที่ท่านประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ เจตนารมณ์ และตรวจรายงานการประชุม ได้ทำหนังสือขอความร่วมมือให้คณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ จัดส่งเอกสารที่ดำเนินการเสร็จแล้วให้กับคณะอนุกรรมาธิการจัดทำเจตนารมณ์ บัดนี้ได้มีคณะกรรมาธิการหลายชุดจัดส่งเอกสารมาให้ ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการจัดทำเจตนารมณ์ได้ดำเนินการตามหลักวิชา และมีผู้มาขอใช้บริการ อยู่บ้างแล้ว คณะอนุกรรมาธิการจัดทำเจตนารมณ์มีห้องปฏิบัติงานอยู่ที่ ห้อง ๒๑๒ และมีคณะกรรมาธิการประจำให้บริการและรับมอบเอกสารอยู่ตลอดเวลาขณะนี้ เราคาดหวังว่าคณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจแล้วจะจัดส่งเอกสารที่คณะกรรมาธิการดำเนินการเสร็จแล้วให้แก่คณะอนุกรรมาธิการจัดทำเจตนารมณ์ เพื่อจัดเก็บเป็นเอกสารสำคัญของชาติสืบต่อไปนะคะ-----

และภารกิจอีกอย่างหนึ่งของคณะอนุกรรมาธิการชุดนี้ก็คือการจัดดำเนินการรวบรวมข้อมูล เพื่อดำเนินการจัดทำหนังสือจดหมายเหตุและนิทรรศการจดหมายเหตุเกี่ยวกับกระบวนการ ร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ต่อไปค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ อีกคนหนึ่งนะคะครับ อาจารย์คมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง (กรรมาธิการ) : ขอพระคุณครับ กราบเรียนท่านประธาน สภาร่างรัฐธรรมนูญครับ ผมขออนุญาตชี้แจง ๒ คณะไปพร้อมกันนะคะครับ สำหรับการ ดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุมนะคะครับ คณะอนุกรรมาธิการ ตรวจรายงานการประชุมนี้ได้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมาธิการที่ให้ดำเนินการ พิจารณากรอบแนวทางการตรวจรายงานการประชุมนะคะครับ แล้วก็พิจารณาตรวจรายงาน การประชุมของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งขณะนี้คณะอนุกรรมาธิการได้ดำเนินการจัดทำกรอบ แนวทางการตรวจรายงานการประชุมเสร็จสิ้นแล้ว โดยมีการศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การตรวจและเผยแพร่รายงานการประชุมของสภาร่าง รัฐธรรมนูญ ขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ครับว่า สาเหตุที่ต้องมีหลักเกณฑ์การตรวจ และเผยแพร่รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้นเนื่องจากการปฏิบัติงาน ของคณะอนุกรรมาธิการในการตรวจรายงานการประชุมพบว่า การตรวจรายงานการประชุม แต่ละครั้งนั้นใช้เวลาค่อนข้างมากในการที่จะตรวจรายงานแต่ละครั้งแล้วเสร็จ ยกตัวอย่างเช่น ในการตรวจรายงานการประชุมครั้งที่ ๑ ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมาธิการต้องใช้เวลาประมาณหกชั่วโมงเศษจึงจะสามารถตรวจรายงานการประชุม ได้เสร็จ เนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มีกรอบหลักเกณฑ์และก็แนวทางในการตรวจรายงาน การประชุมที่แน่นอน จึงจำเป็นต้องจัดทำกรอบหลักเกณฑ์การตรวจและเผยแพร่รายงาน การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญมาเพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณา ซึ่งจะขอนำเสนอในตอนต่อไป นะครับ สำหรับการตรวจรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ขณะนี้คณะอนุกรรมาธิการ ได้พิจารณาตรวจรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญตามหลักเกณฑ์การตรวจรายงาน การประชุมที่กำหนดเสร็จสิ้นแล้วจำนวน ๔ ครั้งนะคะครับ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ วันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๐ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ วันอังคารที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐

วันจันทร์ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ) วันอังคารที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ สำหรับการตรวจรายงานการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ นั้น คณะอนุกรรมการได้ตรวจเสร็จสิ้นแล้ว อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณา สำหรับการตรวจรายงานการประชุมครั้งที่ ๑ - ๔ นั้น บัดนี้คณะกรรมการวิสามัญได้ตรวจรายงานของคณะอนุกรรมการเสร็จสิ้น แล้วก็จะนำเสนอต่อที่ประชุมสภาเพื่อรับรองในโอกาสต่อไป

สำหรับการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอีกชุดหนึ่งก็คือ คณะอนุกรรมการจัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ นะครับ คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการตามกรอบที่คณะกรรมการวิสามัญได้กำหนดไว้โดยพิจารณาดำเนินการไปแล้วก็คือ ๑. ก็คือพิจารณาฐานข้อมูลที่จะจัดเก็บโดยจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการร่างรัฐธรรมนูญทั้งระบบทั้งหมดนะครับ รวมทั้งในเรื่องของประวัติของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๒. ก็คือพิจารณาวิธีการจัดเก็บข้อมูลโดยรูปแบบของการจัดเก็บจะต้องเป็นระบบฐานข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้อย่างรวดเร็ว ข้อมูลสมบูรณ์ชัดเจนและสามารถนำไปเผยแพร่ โดยจัดเก็บไว้ใน ๒ รูปแบบ รูปแบบแรกก็คือจัดเก็บในรูปแบบของเอกสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม (CD – ROM – Compact Disc Read-only Memory) ดีวีดี (DVD – Digital Video Disc) หรืออีบุ๊ก (e – Book – Electronic Book) รวมทั้งการจัดทำระบบสารสนเทศ เสียงและภาพ เพื่อสื่อกับผู้มีความบกพร่องทางสายตาและการได้ยินด้วย รูปแบบที่ ๒ ก็คือการจัดเก็บในรูปแบบของเอกสารหนังสือ โดยจะจัดมฐธรรมนูญในห้องสมุดหรือพื้นที่ใด พื้นที่หนึ่งในรัฐสภาไว้เป็นศูนย์รวบรวมเอกสารที่มีข้อมูลเกี่ยวกับบันทึกเจตนารมณ์เจตนาเหตุและรายงานการประชุม รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำลังยก่างอยู่อย่างสมบูรณ์ การดำเนินการต่อมาก็คือคณะอนุกรรมการได้พิจารณา ที่จะจัดระบบและรูปแบบการสืบค้น โดยการสืบค้นข้อมูลสามารถสืบค้นได้โดยคำ ชื่อบุคคล มาตรา หรือประเด็นเน้น ๆ ในระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบัดนี้คณะอนุกรรมการ อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเมื่อได้ข้อมูลแล้วอนุกรรมการจะเริ่มดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลตามระบบที่ได้นำเสนอต่อท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญและที่สภาแห่งนี้ต่อไปครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ มีท่านสมาชิกจะแสดงความเห็นอะไรไหมครับ เชิญท่านการุณครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานที่เคารพครับ กรณีน่าสนใจของจดหมายเหตุฯ
หมายรวมถึงประเด็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นลำดับ ๆ จนกระทั่งถึงเปิดเสรีรัฐธรรมนูญเสรี
ใช้ไหมครับ เมื่อเป็นลำดับ ๆ นี้ผมอยากให้รวบรวมความเห็น ข้อเสนอของประชาชน หรือ
กลุ่มคนในประเด็นต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญอย่างหลากหลายและให้ครบถ้วน ละเอียดยิ่งกว่า
ให้หมดว่าเรามีเหตุผลอะไรในการเสนอประเด็นนี้ และเรามีเหตุผลอะไรในการตัดประเด็นนี้ออก
มันจะเป็นประโยชน์ต่อนไหนท่าน เพราะท่านเชื่อถือนะรัฐธรรมนูญนี้คงจะได้ร่างกันอีก
หลายฉบับในช่วงอายุขัยพวกเรา ของท่านประธานนี้อาจจะอีกหลายฉบับ อย่ากระนั้นเลยครับ
เตรียมการเสียแต่ตอนนี้ รวบรวมให้เป็นเหตุเป็นผล ให้ละเอียดถี่ถ้วน ให้เป็นหลักวิชาการ
ให้สามารถสืบค้นได้ บางทีท่านประธานครับอาจจำเป็นนะครับ หลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญ
นี้แล้ว อาจจะต้องแสวงหานักรัฐธรรมนูญสัก ๕ คน ๑๐ คนของประเทศไทย เพื่อมาทำการ
ศึกษารัฐธรรมนูญทั้งหมด และศึกษาสืบค้นเกี่ยวกับจดหมายเหตุฯ ที่เรารวบรวมความเห็น
ทั้งหมดทั้งหมดนี้ แล้วทำเป็นประเด็นข้อเสนอในการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญฉบับที่เรา
ทำเสร็จต่อไปนี้เสียด้วย ผมเชื่อว่าเหตุผลบางประการที่เราหลงลืม หรือเราละเลยโดยที่คิดว่า
ไม่ใช่สาระ ไม่ใช่สำคัญ ณ วันหนึ่งเหตุผลเหล่านั้น ประเด็นเหล่านั้นอาจจะเด่นขึ้นมาหรือ
ผุดขึ้นมา แล้วปรากฏว่าอ้าว พวกเราลืมไป บางคนพยายามเสนอแล้วเสนออีกแต่ก็ไม่มีใครฟัง
แต่ ณ วันหนึ่ง อ้าว ข้อเสนอของเขานั้นมันเป็นเรื่องที่ใช้ได้ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริง ๆ
ณ วันนั้นเราก็จะได้หยิบสิ่งเหล่านี้ขึ้นมาแก้ไขปรับปรุงได้ ที่สำคัญครับจะได้ทำ
ให้นักรัฐธรรมนูญ นักนิติศาสตร์ หรือนักรัฐศาสตร์ นักรัฐประศาสนศาสตร์จะได้มาทำการ
ศึกษาสิ่งเหล่านี้ที่มันมีอยู่ในขณะนี้ทั่วประเทศ งานนี้งานหนักท่านประธาน เพราะข้อเสนอ
ขณะนี้กำลังหลั่งไหลมาจากทั่วประเทศ อยู่ในคณะกรรมการการวิสามัญต่าง ๆ ทุกจังหวัด
และอยู่ในคณะกรรมการการวิสามัญของภาค ๔ ภาค ฝากความหวังไว้กับคณะกรรมการ
ได้ประสานงาน ประสานอะไรต่าง ๆ ของส่วนร่วมส่วนเห็นอะไรนั้น ไม่ได้ ไม่พอ
เพราะคณะกรรมการชุดนั้นก็เยอะเกินไป ๓๕ คน ๓๘ คน ท่านทำไม่ไหว แต่

คณะกรรมการการศึกษาธิการเหมือนคณะกรรมการการศึกษาของท่าน นี่ต่างหากครับ คือ คณะกรรมการ เราเชื่อมั่นว่าจะรวบรวมสิ่งเหล่านี้ได้ และค่อนข้างจะมีอิสระ และเป็นกลางในการที่จะรวบรวมด้วย เพราะกรรมการเหล่านั้นบางทีก็ไม่ได้เป็นกลางเพราะอะไร เพราะความเห็นของตนต้องการอย่างหนึ่ง ความเห็นของประชาชนหรือข้อเสนอมาก็อย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นสรุปเอาความเห็นของตนเป็นใหญ่ เหมือนคณะกรรมการยกกว้างๆ ทำ ท่านเห็นไหมครับ แต่คณะกรรมการที่ทำจดหมายเหตุ ท่านจะได้บันทึกอย่างละเอียดลออนี้ต่างหากครับ ที่วันหลังจากนี้ไปจะใช้ประโยชน์ได้มาก ฝากความหวังไว้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านอาจารย์มีอะไรเพิ่มเติมไหมครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ทางคณะกรรมการขอน้อมรับข้อคิดเห็นของท่านการุณ ใสงาม ไว้ด้วยความเต็มใจอย่างยิ่งครับ และรับปากว่าจะพยายามรวบรวมให้ครบถ้วนบริบูรณ์ให้จงได้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์และจดหมายเหตุฯ ครบถ้วนแล้วนะครับ มีเพิ่มหรือครับ อาจารย์คมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง (กรรมการ) : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือยังมีตัวร่างหลักเกณฑ์การตรวจและเผยแพร่รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ นะครับ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้จัดทำเสร็จและคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบแล้วมานำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา ถ้าอนุมัติจะใช้หลักเกณฑ์นี้ไปในแนวทางการตรวจรายงานการประชุมและเผยแพร่ต่อครับ ขออนุญาตท่านประธานนำเสนอในเรื่องนี้ครับ

สำหรับร่างหลักเกณฑ์การตรวจรายงานเผยแพร่รายงานการประชุม เนื่องจากว่าคณะกรรมการและคณะกรรมการพบว่าในแง่ของการตรวจรายงานการประชุมที่ผ่านมาพบว่ายังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ลงตัวแน่นอนนัก ทั้งในเรื่องของการที่จะใช้ถ้อยคำ ภาษา วรรณยุกต์ หรือว่าตัวไวยากรณ์ต่าง ๆ นะครับ มีปัญหาในการใช้คำทับศัพท์ นะครับ ซึ่งปรากฏว่าในการตรวจรายงานการประชุมที่ผ่านมานั้นหลักเกณฑ์นั้นก็จะใช้แตกต่างกันตามแต่ละสภาจะใช้ครับ คณะอนุกรรมการก็เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวค่อนข้างจะเป็นอุปสรรค แล้วก็ใช้เวลาในการดำเนินการค่อนข้างเยอะ ก็เลยได้จัดทำหลักเกณฑ์การตรวจและเผยแพร่รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมา เพื่อให้ที่ประชุมได้โปรดพิจารณานะครับ ซึ่งในเนื้อหาของรายงานการประชุม ในร่างหลักเกณฑ์ จะหมายถึงบันทึกรายละเอียด คำอภิปราย การดำเนินการของการประชุมสภาฯ แต่ละคราว นะครับ รวมทั้งรายชื่อสมาชิกสภาฯ รัฐธรรมนูญที่มาประชุม ลาประชุม ที่ขาดประชุม บันทึกการออกเสียงลงคะแนนในแต่ละขั้นตอนนะครับ แล้วก็หลักการถือว่าเอกสารนั้น เป็นเอกสารในทางหลักฐานทางวิชาการที่จะต้องเก็บรักษาไว้ต่อไป ในการดำเนินงานนี้ได้แบ่งงานออกเป็นทั้งหมด ๗ เรื่อง คือแนวทางการตรวจ การพิจารณา แนวทางการพิจารณา การตรวจรายงาน เกณฑ์การตรวจรายงานการประชุม การขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงาน การรับรองรายงาน การเผยแพร่แล้วก็เกณฑ์การทำงานของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ

สำหรับแนวทางการตรวจและการเผยแพร่รายงานการประชุม นะครับ คณะกรรมการได้เห็นว่าการตรวจและเผยแพร่ รายงานการประชุมนั้นมีไว้ เพื่อเป็นหลักฐานนะครับในการที่จะใช้ค้นคว้า เป็นเอกสารอ้างอิง แล้วก็ เป็นเอกสารที่ใช้ในประโยชน์เพื่อการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งของรัฐธรรมนูญด้วย แล้วก็ เป็นเอกสารที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แล้วก็ใช้ในการเผยแพร่เพื่อประโยชน์ในทางวิชาการ สำหรับแนวทางในการตรวจรายงานการประชุม นะครับ ที่ประชุมได้วางหลักการว่าการตรวจรายงานการประชุม นั้นพิจารณาทั้งตรวจรายงานการประชุมที่มีการเปิดเผย และก็รายงานการประชุมลับให้ถูกต้องตามความเป็นจริงที่ได้มีการอภิปรายกันไว้ในการประชุม สภา แล้วก็ดำเนินการแก้ไขรายงานการประชุมให้ถูกต้องตามหลักภาษาไวยากรณ์ แล้วก็ทำให้ข้อความที่อ่านไม่ได้ใจความนั้นสามารถอ่านให้ได้ใจความได้โดยคงถ้อยคำสำนวนและรูปแบบ

การอภิปรายของผู้อภิปรายแต่ละท่านให้มากที่สุดนะครับ นอกจากนี้คณะกรรมการได้มีแนวทางที่จะได้รับมอบหมายให้ตรวจรายงานการประชุมนะครับ จะพิจารณาศึกษารายงานการประชุมโดยวิธีอ่านทีละหน้าตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย โดยตรวจสอบกับสื่อทั้งหลายที่มีการบันทึกไว้ เช่น สื่อบันทึกภาพ หรือเสียงรายงานการประชุมนะครับ เพื่อให้เกิดความถูกต้องชัดเจนนะครับ แล้วก็มาพิจารณาลงมติร่วมกัน ในการตรวจรายงานการประชุมแต่ละครั้งถ้ามีการกล่าวถ้อยคำใดที่ถูกถอนหรือถูกสั่งให้ถอน คณะกรรมการและอนุกรรมการที่ได้รับมอบหมายก็จะตรวจรายงานการประชุมร่วมกันว่าสมควรตัดคำหรือข้อความดังกล่าวออกไปหรือไม่ หากเห็นสมควรตัดออกก็ให้บันทึกว่ามีการถอนคำพูด หรือถูกสั่งให้ถอนคำพูด ส่วนถ้อยคำที่ถูกตัดออกจากรายงานการประชุมนั้นก็จะเป็นบันทึกไว้ในรายงานการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ซึ่งทั้งนี้ก็เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒๖ หลักเกณฑ์นี้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำหรับคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจรายงานการประชุมจะดำเนินการตรวจรายงานการประชุมลับ พร้อมกับรายงานการประชุมเปิดเผยพร้อมกันก็ได้ เมื่อเสร็จแล้วก็จะให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาเรื่องการเปิดเผยรายงานการประชุมลับและทำการพิจารณาเสนอสภาวาระรัฐธรรมนูญเพื่อให้การรับรองหรือไม่รับรองต่อไป เมื่อได้ดำเนินการเสร็จแล้วคณะกรรมการทุกท่านก็จะลงลายมือชื่อไว้ทำรายงานทุกชุด แล้วก็ส่งให้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นสำนักงานสภาวาระรัฐธรรมนูญนะครับ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน

สำหรับเกณฑ์การตรวจรายงานการประชุมนะครับ เกณฑ์การตรวจรายงานการประชุมนั้นก็มีการวางหลักเกณฑ์ไว้ทั้งเรื่องของคำทั่วไปนะครับ เรื่องเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจเกี่ยวกับเรื่องจำนวนตัวเลขต่าง ๆ การตรวจเกี่ยวกับชื่อบุคคล แล้วก็การทับศัพท์ต่างประเทศ โดยการตรวจเรื่องคำทั่วไปนั้นจะถือเกณฑ์ตามพจนานุกรมฉบับต่าง ๆ ที่ใช้กันอย่างค่อนข้างแพร่หลาย แล้วก็หลักเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถานในการพิจารณาสำหรับคำทับศัพท์ต่างประเทศทั้งหลายใช้ทับศัพท์เป็นอักษรไทยก็จะใช้เกณฑ์ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลักการหลักนะครับ-----

ส่วนกรณีที่มีประเด็นเรื่องของศัพท์เฉพาะทางต่าง ๆ เช่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง หรือเทคโนโลยีนั้นก็จะถือหลักตามหลักเกณฑ์การบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานที่ได้วางไว้ในแต่ละเรื่อง สำหรับเรื่องจำนวนก็จะวางหลักการเรื่องการเขียนจำนวนตัวเลขเป็นภาษาไทยทั้งหมด ขอประทานโทษเลขไทยทั้งหมด แล้วก็เขียนจำนวนลำดับที่แสดงลำดับสำคัญให้เป็นตัวเลข กรณีที่มีจำนวนอยู่หน้านามหรือลักษณะนามรองรับก็จะเขียนเป็นตัวเลขเช่นเดียวกัน ถ้าเป็นจำนวนอยู่หลัง หรือหลังลักษณะนาม หรือไม่มีลักษณะนามรองรับก็จะเขียนเป็นตัวหนังสือ แล้วก็ข้อความที่เป็นข้อความในกฎหมายก็จะใช้เป็นตัวหนังสือ ซึ่งอันนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ราชบัณฑิตย ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ สำหรับตัวชื่อบุคคล การพิมพ์ชื่อบุคคลนั้นจะใช้ยศ ฐานันดรศักดิ์ ราชทินนามตามประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้ง แล้วก็การพิมพ์ชื่อบุคคลที่มีตำแหน่งวิชาการให้ใช้ตามความเหมาะสมของผู้อภิปราย ซึ่งตามหลักการแล้วสามารถใช้ตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวได้ หากผู้อภิปรายเรียกชื่อบุคคลในระหว่างการประชุมไม่ถูกต้องตามยศ ฐานันดรศักดิ์ ราชทินนาม ก็ให้คงไว้ตามที่ผู้อภิปรายได้กล่าว เว้นแต่จะมีการขอแก้ไขตามเกณฑ์ที่กำหนด การทับศัพท์ต่างประเทศก็จะใช้การเขียนภาษาไทย แล้วก็ทับศัพท์ไว้ด้านหลังเป็นภาษาอังกฤษ มีการวงเล็บคำภาษาต่างประเทศไว้ แล้วก็ใช้ครั้งแรกเท่านั้น ส่วนคำที่พูดคำย่อ เช่น คำว่า วีไอพี (VIP – Very Important Person) นั้นก็จะมีการวงเล็บคำย่อ และตัวความหมายเต็มไว้ด้วย ชื่อประเทศ ชื่อเมืองหลวงจะยึดหลักการของราชบัณฑิตย ในเรื่องของประเทศดินแดนเขตปกครองและเมืองหลวง หากรู้จักกันดีอยู่แล้วก็จะไม่วงเล็บภาษาต่างประเทศไว้ แล้วก็หากศัพท์ภาษาต่างประเทศคำใดมีความไม่ชัดเจนในการถอดความก็นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาใช้คำที่เหมาะสม โดยไม่ผิดความหมายรูปแบบที่ผู้อภิปรายได้กล่าว สำหรับการขอแก้ไขรายงานการประชุมนั้น การขอแก้ไขในส่วนสาระสำคัญ ในหลักเกณฑ์นี้ถ้าที่ประชุมไม่ให้ความเห็นชอบในกรณีที่ไม่ใช่ข้อความที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ตัวเลขหรือมีการสะกดคำผิด มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการนั้นสามารถดำเนินการแก้ไขได้ โดยหารือกับประธานกรรมการและประธานอนุกรรมการ มิฉะนั้นแล้วจะต้องนำมาเสนอ ซึ่งจะเป็นรายละเอียดค่อนข้างมาก แล้วก็ค่อนข้างจะเสียเวลาที่ประชุม สำหรับการแก้ไขโดยท่านสมาชิกสามารถขอแก้ไขรายงาน

การประชุมในระหว่างการประชุมของคณะกรรมการหรืออนุกรรมการได้ รวมทั้งในกรณีที่ผ่านแล้วก็สามารถที่จะขอแก้ไขได้โดยทำเป็นบันทึกขอแก้ไขรายงานการประชุมซึ่งทางคณะกรรมการก็จะนำรายงานการประชุมที่สภาฯ ได้รับรองแล้วจัดทำไว้ ๓ ฉบับจัดวางไว้ ณ สถานที่ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ตรวจพิจารณาได้แล้วก็ท่านสมาชิกมีสิทธิที่ยืนยันขอแก้ไขได้ เพื่อขอให้สภาร่างรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ทั้งนี้ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒๗ ส่วนการขอแก้ไขภายหลังก็สามารถที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมได้ แต่ว่าจะต้องมีการแถลงต่อที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญถึงการแก้ไขในเรื่องดังกล่าวโดยคณะกรรมการและสมาชิกการแก้ไขรายงานการประชุมลับจะต้องมีการบรรจุระเบียบวาระเข้าไปในรายงานการประชุมด้วย ในส่วนของการรับรองรายงานการประชุมของสภาร่างรัฐธรรมนูญเมื่อดำเนินการตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการก็จะมีการลงลายมือชื่อไว้ท้ายรายงานการประชุมทุกชุด แล้วก็ส่งต้นฉบับมายังสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข แล้วก็เสนอความเห็นตามลำดับชั้นถึงท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่ออนุญาตให้บรรจุวาระการประชุม เมื่อท่านประธานสภาได้อนุญาตแล้ว ก็จะมีการรับรองรายงานการประชุมในที่ประชุมของการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญต่อไป เมื่อบรรจุรายงานการประชุมแล้วสำนักงานเลขาธิการก็จะจัดวางสำเนารายงานการประชุมจำนวน ๓ ชุดต่อการประชุม ๑ ครั้ง วางเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ วัน ณ ที่ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ประกาศไว้ เพื่อให้ตรวจดูแล้วก็ขอแก้ไขได้ จะมีการปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน อันนี้เป็นหลักการส่วนใหญ่ซึ่งจะอยู่ในเอกสารที่ได้นำเสนอต่อที่ประชุมในเอกสารแล้ว ส่วนการเผยแพร่ คณะกรรมการเห็นว่าเนื่องจากการร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้เป็นการร่างรัฐธรรมนูญที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีการออกเสียงประชามติเป็นครั้งแรกในประเทศไทย สมควรที่ประชาชนจะได้รับทราบ หรือรู้ถึงข้อมูลอย่างรวดเร็ว ก็เลยวางหลักการว่าเมื่อได้มีการดำเนินการแล้ว ได้ผ่านการรับรองจากสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้วสามารถเผยแพร่กับประชาชนได้ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ต้องภายใน ๑๕ วัน

นับจากที่ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานเรียบร้อยแล้ว ก็ทำสำเนา
เผยแพร่ในเบื้องต้น ณ สถานที่เปิดเผยภายในรัฐสภาเพื่อให้ประชาชนได้ตรวจดู -----

- ๗๘/๑

ส่วนการจัดพิมพ์รายงานเป็นรูปเล่ม นอกจากรายงานการประชุมลับ ก็ให้จัดพิมพ์ทุกฉบับ ยกเว้นแต่สิ่งที่เป็นรายงานการประชุมลับ แล้วก็ให้มีการเผยแพร่การประชุมสภาว่างๆ ซึ่งเป็นต้นฉบับที่สภาว่างๆ รับรอง และมีลายมือชื่อท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญไว้เป็นหลักฐานแล้วส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรรมการที่เกี่ยวข้องกับงานจดหมายเหตุ หอสมุดรัฐสภา รวมทั้งปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการบริหารจดหมายเหตุรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วยการส่งต้นฉบับให้พิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุของรัฐสภาต่อไป สำหรับการจัดพิมพ์รายงาน จะให้มีการเผยแพร่อย่างแพร่หลาย ภายใน ๕๐ วัน นับจากวันที่หมดวาระของสภาว่างรัฐธรรมนูญแล้ว โดยเผยแพร่ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลดังต่อไปนี้ครับ ๑. ก็คือ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญทุกท่านจะได้รับรายงานการประชุมฉบับสมบูรณ์ ภายในช่วงระยะเวลาดังกล่าว รวมถึงท่านกรรมการสภาว่างๆ ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญด้วย นอกจากนี้การเผยแพร่รายงานการประชุมดังกล่าวจะจัดเก็บไว้ ณ ศูนย์บรรณสารและสารสนเทศ โดยมีการจัดส่งให้ที่สถาบันพระปกเกล้า หอสมุดแห่งชาติ สาขาของหอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ แล้วก็สาขาของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัด จังหวัดละ ๑ ชุด ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีคณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ หรือคณะที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชนในสถาบันอุดมศึกษา แล้วก็ห้องสมุดศูนย์เอกสารนานาชาติของกระทรวงศึกษาธิการ ห้องสมุดกฎหมายคณะกรรมการกฤษฎีกา ห้องสมุดสำนักงานอัยการสูงสุด ห้องสมุดศาลฎีกา ห้องสมุดศาลอุทธรณ์ ห้องสมุดศาลอุทธรณ์ภาค ห้องสมุดศาลแพ่ง ห้องสมุดศาลอาญา ห้องสมุดศาลรัฐธรรมนูญ ห้องสมุดสำนักงานศาลยุติธรรม ห้องสมุดสำนักงานศาลปกครองทุกระดับ ศาลปกครองสูงสุดกลางและศาลปกครองภาค รวมทั้งห้องสมุดของสำนักงานศาลปกครอง แล้วก็ห้องสมุดของศาลทหารด้วย ที่นี้หน่วยงานอื่นที่ ไม่ได้อยู่ในบัญชีรายชื่อดังกล่าวหากประสงค์จะขอรับ ก็ขอความประสงค์ขอรับจากสภาว่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นอำนาจของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่จะพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตต่อไป

สำหรับในเกณฑ์การทำงานของฝ่ายเลขานุการนะครับ แล้วก็คณะกรรมการที่มอบหมาย ในหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้วางหลักการว่า ก่อนการประชุมทุกครั้งฝ่ายเลขานุการ

จะตรวจรายงานการประชุมร่วมกับสื่อภาพ แล้วก็เสียงให้ถูกต้องเสียก่อน แล้วก็จัดทำบันทึกสรุปข้อมูลการตรวจอ่าน และเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการธิการ หรือคณะอนุกรรมการธิการ เพื่อหารือ รับรอง แล้วก็พิจารณาลงมติในข้อความที่เป็นปัญหา โดยหลักการให้เสนอหลักการเป็นบันทึก เป็น ๔ เรื่อง คือ บันทึกมี ๔ แบบ แบบที่ ๑ เป็นเรื่องการแก้ไขคำทั่วไป แบบที่ ๒ เป็นเรื่องการแก้ไขจำนวน แบบที่ ๓ เป็นเรื่องคำทับศัพท์ต่างประเทศ และแบบที่ ๔ เป็นเรื่องการแก้ไขเกี่ยวกับชื่อตัวบุคคล ทั้งนี้ให้มีข้อความเดิม และข้อความที่แก้ไขเรียงลำดับตามหน้า แล้วก็เลขานุการก็ได้รับมอบหมายให้ตรวจรายงานเป็นผู้ลงนามกำกับการตรวจสอบในบันทึกดังกล่าว เมื่อมีข้อสรุปของคณะอนุกรรมการ ฝ่ายเลขาก็จะรวบรวมในรูปของบันทึกการแก้ไขรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ โดยประธานคณะอนุกรรมการเป็นผู้ลงนามและเสนอกรรมการตรวจรายงานการประชุม เมื่อกรรมการพิจารณาเสร็จสิ้นแล้วคณะกรรมการทั้งหมดจะลงนามรับรองและเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อจัดระเบียบวาระเพื่อรับรองในที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญต่อไปนะครับ เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญได้รับรองแล้วก็อยู่ในการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่อไป ซึ่งถ้าที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ความเห็นชอบ ก็จะได้นำหลักเกณฑ์นี้ไปใช้ในการตรวจรายงานการประชุมทุกครั้ง และการเผยแพร่ต่อไปครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครบถ้วนแล้วนะครับ เมื่อครบถ้วนแล้วก็ผมขอบคุณท่านกรรมการทุกท่านนะครับ อย่างที่ได้กราบเรียนท่านสมาชิกละครับ ระเบียบวาระที่ ๔ เป็นการรายงานความคืบหน้าของคณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วก็ภาคกลางนะครับ ขอเลื่อนไปเป็นการประชุมในคราวต่อไปนะครับ ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ มีอะไรไหมครับ

นายวัชร หงส์ประภัตร : ประธานโทษครับท่านประธาน วาระเมื่อคืน กระผมยกมือแล้วท่านไม่เห็นครับ คือกระผมมีข้อจะกราบเรียนท่านประธานคณะกรรมการ

นิตหนึ่งนะครับว่า ซีดีรอม กระผมได้ไปสอบถามดูแล้วปรากฏว่า อายุมันยืนยาวที่สุดก็ ๗ ปีครับ เพราะฉะนั้นถ้าท่านจะใช้วัสดุอะไรในการที่จะเก็บรักษาจดหมายเหตุนี้ กรุณาช่วยสอบถามให้ แน่ชัดเสียก่อนนะครับ ขอบพระคุณครับ

- ๗๙/๑

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านอาจารย์คมสันมีอะไรเพิ่มไหมครับ

นายคมสัน โพธิ์คง (กรรมาธิการ) : ขออนุญาตท่านประธานครับ ขอบพระคุณ
ครับ กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญครับ ผม คมสัน โพธิ์คง กรรมาธิการ
ประเด็นที่ท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญผู้ทรงเกียรติตะนัะครับ ท่านวัชราได้ตั้งข้อสังเกต
ทางกรรมาธิการรับไปพิจารณา แต่ว่าทางกรรมาธิการก็ได้จัดเก็บในรูปของเอกสารตัวจริง
ไว้ด้วยครับ ไว้คู่กัน ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาก็สามารถที่จะมาทำสำเนาได้อีกในรูปของซีดีรอมครับ
ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ แล้วลองหาวิธีอื่นให้มันยาวกว่านี้ด้วยนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ มีเรื่องอะไรไหมครับ ไม่มีแล้วนะครับ วันนี้หมด
ระเบียบวาระการประชุมแล้ว ผมขอบคุณท่านสมาชิกที่มาประชุมทุกท่านนะครับ ขอปิดประชุม
ครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๑ นาฬิกา

การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๑
วันจันทร์ที่ ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

รายชื่อผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวอุทัยวรรณ จำนงค์ศาสตร์	นางสาวนัชชา โนไธสง
นางสาวสุพิชชาย์ เนืองพิมพ์	นางสาววิรุทัย ผาสุขเวชพร
นางสาวปติตตา ธีรนนท์	นางสาวประไพพิศ ดีสุน
นางสาวกุลณี หวังประเสริฐ	นางสาวนงลักษณ์ คุ้ม
นางสาวสมร เกตุศรี	นางสาวรัตนา ภูะหงษ์
นางสาวเกศราภรณ์ จันทร์บำรุง	นางสาวรัศมี บานเย็น
นางสาวสรินทร์ กนกอุดม	นายพรเทพ ไชยสงวนสุข

รายชื่อผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

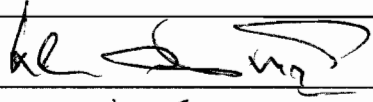
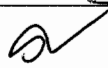
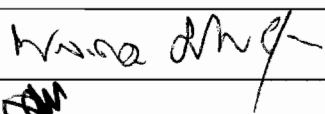
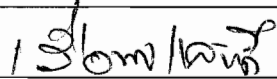
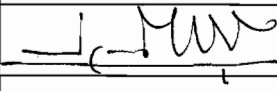
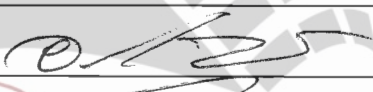
นางนัยนา เปรมประพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานชวเลข ๓
นางบังอร วิบูลโกศล	เจ้าหน้าที่ชวเลข ๘
นางนนท์สภรณ์ ขุนทองจันทร์	เจ้าหน้าที่ชวเลข ๘
นางสาวฐานวีร์ เกิดโสดศรี	เจ้าหน้าที่ชวเลข ๗

กลุ่มงานชวเลข ๓

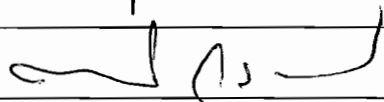
สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการวิสามัญบัณฑิตกเจตนาธรรมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
สภาาร่างรัฐธรรมนูญ

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ลายมือชื่อ
๑.	นายเคโซ สนวนนนท์	
๒.	นายคมสัน โพธิ์คง	
๓.	นายวีระ โรจน์พจนรัตน์	
๔.	พลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ	
๕.	นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล	
๖.	นายเจษฎา อุนจารี	
๗.	รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี	
๘.	นางเรืองรวี เกตุผล	
๙.	นายคณิต วัลยะเพ็ชร	
๑๐.	นายจำเริญ วราภรณ์	
๑๑.	นางถวิลวดี บุรีกุล	
๑๒.	นายทวิชา หวังโกคา	
๑๓.	นายประโกชน์ สภาวสุ	
๑๔.	นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท	
๑๕.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรญา บัวศรี	
๑๖.	นางศรีวิการ์ เมฆวัชรชัยกุล	
๑๗.	นางสาวศศิธรา พิชัยชาญณรงค์	
๑๘.	นายศาสตรา โตอ่อน	
๑๙.	นายสุวิทย์ รัศมิภูติ	
๒๐.	นายอภิชัย ตรังคิณินาถ	
๒๑.	นายอารักษ์ สังหิตกุล	

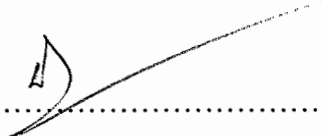
ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ลายมือชื่อ
๒๒.	นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	
๒๓.	รองศาสตราจารย์เจริญผล สุวรรณโชติ	
๒๔.	รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ	re ✓
๒๕.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญานันต์	

ตรวจแล้ว วันที่.....๑๔.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. ๒๕๕๐..

สภารับรองในคราวประชุม

ครั้งที่.....๓๓ / ๒๕๕๐.....

วันที่.....๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐.....

.....
(นายณรรนิติ เศรษฐบุตร)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ